

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

1125/2026. (III. 23.) AB határozat	bírói döntés megsemmisítéséről	750
1126/2026. (III. 23.) AB határozat	bírói kezdeményezés elutasításáról.	759
1127/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	772
1128/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	777
1129/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	780
1130/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	785
1131/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	790
1132/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	794
1133/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	800
1134/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	804
1135/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	808
1136/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	813
1137/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	818
1138/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	824
1139/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	829
1140/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	833
1141/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	837
1142/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	841
1143/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	847
1144/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	852
1145/2026. (III. 23.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	857
4/2026. (III. 23.) elnöki utasítás	az Alkotmánybíróság adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatáról	862

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1125/2026. (III. 23.) AB HATÁROZATA

bírói döntés megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával és *dr. Szabó Marcel* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Kvk.I.39.021/2026/7. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap és a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban együtt: indítványozók) meghatalmazott jogi képviselőjük (Mayer és Társai Ügyvédi Iroda; eljáró ügyvéd: dr. Mayer Erika) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kúria Kvk.I.39.021/2026/7. számú végzése (a továbbiakban: kúriai végzés) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, hivatkozással arra, hogy a kúriai végzés az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleménynyilvánítási és sajtószabadságot, a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, valamint a B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogállamiság, jogbiztonság, előreláthatóság követelményét sérti.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze. A Tisztelet és Szabadság Párt mint jelölő szervezet (a továbbiakban: kérelmező) 2026. február 23-án kifogást terjesztett elő a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) arra hivatkozással, hogy az indítványozók megsértették a Ve. 2. § (1) bekezdés c) és e) pontjában rögzített alapelveket azáltal, hogy a hozzájuk tartozó Kossuth Rádió Facebook-oldalon 2026. február 21. napja óta a jelölő szervezetek közül túlnyomó részt a Fidesz–Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt vonatkozásában számoltak be eseményekről vagy megszólalásokról. A kérelmező a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség elvéből vezette le, hogy az állam – az állami, önkormányzati szerveken, a közszolgálati médián, valamint a közszolgáltatókon keresztül – azonos feltételeket köteles biztosítani azok számára, akik el kívánnak indulni a választásokon. Véleménye szerint a „választási versengés során megkérdőjelezi az egyenlő esélyek elvének érvényesülését az a tény, avagy látszat, amikor a közpénzből működő közmédia [...] semleges pozícióját feladva az egyik jelölő szervezet vagy jelölt mellett tűnik fel”. A kérelmező hangsúlyozta, hogy a „sérlemezett gyakorlat nem lineáris műsorszolgáltatást és nem időszakos kiadványokat érint, az azzal kapcsolatos időbeli előírások jelen esetben értelemszerűen nem érvényesülnek”. Megítélése szerint egy Facebook-oldal szerkesztőinek minden perc esetében lehetőségük van arra, hogy a választási eljárás aktuális, a választópolgárok közössége által leginkább követett eseményeiről számoljanak be. Ugyanakkor a kérelmező és jelöltjeinek nyilatkozatait az indítványozók figyelmen kívül hagyták, megvalósítva az esélyegyenlőség sérelmét.
- [3] 2.1. Az ügyben az NVB a 72/2026. (II. 25.) számú határozatával (a továbbiakban: NVB határozat) a kifogást elutasította, miután kimondta, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés c) és e) pontjában foglalt alapelvek sérelme a kifogásban leírt cselekmény alapján nem állapítható meg. Az NVB részletesen értékelte a támadott Facebook-oldal jellegét, az azért viselt felelősség természetét és az esélyegyenlőség elvének érvényesíthetőségét. Az NVB ki-

mondta, hogy a Kossuth Rádió a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 203. § 58. pontja szerinti rádiós médiaszolgáltatás, a közszolgálati médiaszolgáltató médiaszolgáltatása. A Kossuth Rádió Facebook-oldala pedig e médiaszolgáltatáshoz kapcsolódó olyan felület, amelyen a médiaszolgáltatás népszerűsíthető, annak tartalmai vonatkozásában figyelemfelhívás közölhető. Ezért az NVB határozat szerint a Kossuth Rádió Facebook-oldalon megjelenő tartalmakért az indítványozók együttesen viselnek felelősséget a választási eljárásban. Az NVB hangsúlyozta, hogy egy Facebook-oldal működtetése médiaszolgáltatásnak nem tekinthető. Figyelemmel pedig arra, hogy a kifogással támadott tevékenység nem az Mttv. szerinti médiaszolgáltatásban jelenik meg, így a kiegyensúlyozottság követelménye közvetlenül nem érvényesíthető. Az NVB ugyanakkor kiemelte, hogy az esélyegyenlőség elvét ebben az esetben is alkalmazni kell. Az NVB megítélése szerint a vitatott Facebook-oldalon a megjelenített tartalmak alkalmasak a választói akarat befolyásolására, és önmagukban véve is lehetséges azokat információforrásként terjeszteni.

- [4] Az NVB a Facebook működési elveinek áttekintésével ugyanakkor kimondta, hogy valamely konkrét Facebook-oldal tekintetében az esélyegyenlőség sérelmét esetről esetre lehet csak megállapítani. A vizsgált oldal tartalomváltozásának (folyamatos bővülésének) hír-, illetve tartalomkövető jellegénél fogva az NVB indokoltnak látta az esélyegyenlőség követelményének teljesülését is dinamikusan, a tartalmak megjelenésére kiható trendek fényében vizsgálni. E vizsgálat eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy egyetlen napnak a kifogásban szereplő beidézett tartalmai önmagukban nem alkalmasak az esélyegyenlőség követelménye megtartásának elbírálására, csupán a kifogásban említett cselekményre és időpontra (kampányidőszak kezdetének napja) hivatkozással nem indokolható ilyen rövid időszakra – nevezetesen egyetlen napra – vonatkozó vizsgálat lefolytatása. Egyúttal megállapította, hogy a kérelmező nem nevezett meg bizonyítékként olyan konkrét hírt, nyilatkozatot, tartalmat, amelynek közzététele indokolt lett volna, ezért a kifogás a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti alapelv sérelmét emiatt sem igazolta.
- [5] 2.2. Az NVB határozatával szemben a kérelmező terjesztett elő bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet, amelyben – egyebek mellett – az NVB határozatának a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján történő megváltoztatását kérte azzal, hogy a Kúria a kifogásnak adjon helyt, és a Ve. 218. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg a jogsértés tényét, b) pontja alapján pedig az érintettet tiltsa el a további jogsértéstől. A bírósági felülvizsgálati kérelem az NVB határozatának jogszabálysértő voltát abban látta, hogy bár az számos kérdésben a kérelmező álláspontjával egyező megállapítást tett (a Kossuth Rádió Facebook-oldalán megjelenő tartalmakért az indítványozók együttesen viselnek felelősséget a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában szereplő esélyegyenlőség alapelvvel összefüggésben; a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti alapelv tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség nem a médiaszolgáltatói státusz fennállásának függvénye; az indítványozók mind státuszuk, mind az ellátott közfeladat miatt azonos megítélés alá esnek az állami szervekkel a választási kampány során az esélyegyenlőség betartásával kapcsolatban; a Facebook-oldal tartalmai pedig nem véletlenszerűen, hanem tudatos szerkesztés eredményeként jelennek meg), ennek ellenére a kérelmező álláspontja szerint az NVB téves jogértelmezéssel vonta le azt a következtetést, hogy egyetlen nap nem elegendő a Ve. alapelvi sérelmének megállapításához.
- [6] 2.3. Az indítványozók mint érintettek az NVB határozat helybenhagyását kérték a bírósági felülvizsgálati kérelem alaptalanságára hivatkozva. Az indítványozók a bírósági felülvizsgálati eljárásban vitatták az NVB határozat azon megállapítását, hogy ők együttesen felelnének a támadott Facebook-oldalon közzétett tartalomért. Kifejtették, hogy egy Facebook-oldalnak, annak sajátosságai folytán, nem lehet olyan választói akaratot befolyásoló hatása, amely az esélyegyenlőség torzítására alkalmas lenne. Hangsúlyozták, hogy az aránytalanság önmagában nem elég, és csak akkor állapítható meg jogsértés, ha az aránytalanság oly mérvű, amely a választói akarat befolyásolására objektíve alkalmas. Kiemelték, hogy egy adott Facebook-oldal tartalma, az oldal konkrét megnyitása nélkül csak annak jelenik meg, aki abban a véleménybuborékban szerez információt, amelyet a Facebook neki tulajdonít. Tehát, ha valaki egy jelölő szervezet tartalmait részesíti előnyben, akkor a Kossuth Rádió Facebook-oldalán megosztott hírfolyamból is csak azok fognak a saját hírfolyamában megjelenni, amelyek az ő preferenciáihoz kapcsolódnak.
- [7] Ebből következően álláspontjuk szerint a Kossuth Rádió Facebook-oldala mint olyan, nem alkalmas a választói akarat befolyásolására. Hangsúlyozták továbbá, hogy nem lehet összemosni a kormány tevékenységével és a kormánypártok mint jelölő szervezetek tevékenységével foglalkozó tartalmakat, mert a kormány tevékenységéről szóló híradás nem tévesztendő össze a kormánypártok kampánytevékenységével. E körben utaltak az Alkotmánybíróság 3130/2022. (IV. 1.) AB határozatára, amely szerint a kormánynak nem tilos kampányidőszakban az állampolgárokat tájékoztatnia.

- [8] Eljárási oldalról kiemelték, hogy a kérelmező az NVB előtti eljárásban nem terjesztett elő bizonyítékot sem arra, hogy a kérdéses Facebook-oldal több nap vonatkozásában megsértette volna a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakat, sem arra, hogy az esélyegyenlőség szempontjából milyen hírek hiányoztak a hírfolyamból, és hangsúlyozták, hogy a bírósági felülvizsgálati eljárásban az új tények és bizonyítékok felhozatalára vonatkozó rendelkezés nem értelmezhető korlátlan bizonyítékpótlási lehetőségként.
- [9] 2.4. A Kúria a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet részben megalapozottnak találta. Kifejtette, hogy „miután az NVB határozatot bírósági felülvizsgálati kérelemmel csak a kérelmező támadta, ezért a Ve. 228. § (2) bekezdése alapján irányadó, közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (1) bekezdéséből következően a Kúriának csak a felülvizsgálati kérelemben vitatott kérdéseket kellett vizsgálat tárgyává tenni. Ennek azért van jelentősége, mert az NVB határozata számos, a jogvitához kapcsolódó jelentős jogértelmezési kérdésben már döntött, jogorvoslati kérelem hiányában a Kúriának az NVB határozat ezen, nem támadott megállapításait elfogadottnak kellett tekintenie, s döntése során azokból kellett kiindulnia” (kúriai végzés, Indokolás [46]). A Kúria tényként rögzítette, hogy az NVB határozata nyomán az indítványozók együttesen viselnek felelősséget a választási eljárásban a támadott Facebook-oldalon megjelenő tartalmakért; azt, hogy a Kossuth Rádió Facebook-oldala működtetése médiaszolgáltatásnak nem tekinthető; valamint azt, hogy az ezen oldalon megjelenített tartalmak alkalmasak a választói akarat befolyásolására.
- [10] A Kúria szerint „miután senki nem vitatta a felülvizsgálati eljárásban, hogy a Kossuth Rádió Facebook-oldala nem minősül médiaszolgáltatásnak, ezért helytállóan hivatkozott a kérelmező arra, hogy az NVB határozata ellentmondásos akkor, amikor a Kúria lineáris médiaszolgáltatással kapcsolatos joggyakorlatának a figyelembevétele mellett állapította meg, hogy a kifogás kapcsán »quasi« egy műsorfolyam vizsgálatát kell elvégezni, amely akár két hetes időtartamot is felöllelhet a kampányidőszak során” (kúriai végzés, Indokolás [53]). A Kúria megállapította, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esélyegyenlőség alapelve sérelmét a Kossuth Rádió Facebook-oldala egyetlen nap alatt megjelenő tartalmai vizsgálata során kell értékelni.
- [11] A Kúria álláspontja szerint az a kérdés, hogy a Kossuth Rádió Facebook-oldalát miként lehet elérni, az azon megjelenő tartalmakat az algoritmus mikor és kinek jeleníti meg, a jogsértés fennállása körében nem releváns, mert a jogsértés tekintetében annak van döntő jelentősége, hogy az érintettek milyen minőségben felelősek ezen oldal működéséért, azon milyen tartalom jelenik meg és az megfelel-e a választási eljárási alapelveknek. A Facebook-oldal elérése, közösségi véleményt formáló ereje csak a jogsértés súlya, és a bírság kiszabás körében értékelhető. Az NVB határozatának azon megállapítása kapcsán, amely szerint a kérelmező nem nevezett meg bizonyítékként olyan konkrét hírt, nyilatkozatot, tartalmat, amelynek közzététele indokolt lett volna, a Kúria elfogadta a kérelmezőnek a bírósági felülvizsgálati kérelmében megjelölt állításait, hogy melyek azok a 2026. február 21-én megtörtént események, amelyek olyan jelentőséggel bírtak, hogy azok a Kossuth Rádió Facebook-oldalán megjeleníthetők lettek volna, figyelemmel arra a körülményre is, hogy azokról más hírportál hírt adott. Erre tekintettel pedig a Kúria úgy értékelte, hogy a kérelmező helytállóan hivatkozott arra, hogy volt olyan kérelmezőhöz köthető tartalom, amelynek megjelenítése az esélyegyenlőség biztosítása érdekében indokolt lett volna.
- [12] 2.5. A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy a kérelmező kifogásában hivatkozott, Kossuth Rádió Facebook-oldalán 2026. február 21-én megjelenő tartalmak esetében kirívó aránytalanság állapítható meg, mely a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjának sérelmét eredményezi, ezért a NVB határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján részben megváltoztatta, a Ve. 218. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja sérelmét, és e körben a Ve. 218. § (2) bekezdés c) pontja alapján az indítványozókat eltiltotta a további jogsértéstől.
- [13] 2.6. A kúriai végzés ellen az indítványozók az 1. pontban foglaltak szerint alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő. Érvelésük két központi elem, egy eljárási és egy tartalmi érv köré csoportosítható. Az előbbi az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állítja arra tekintettel, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett részekben az NVB határozat indokolásában foglalt, az NVB határozatának alapját képező megállapításait „eldőlt” kérdésként kezelte, és így érdemi vizsgálat tárgyává nem tette, ezekre vonatkozóan indokolást nem adott.
- [14] Az indítványozók hangsúlyozzák, hogy nekik észszerűen nem állt érdekében az NVB-döntés ellen bírósághoz fordulni, illetve, hogy az indokolás egyes megállapításai ellen erre jogi lehetőségük sem lett volna. Ezért, amikor a Kúria az NVB határozat indokolásának egyes megállapításait kész tényként kezelte, azzal ellehetetlenítette az érdemi védekezésüket, ami az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére vezet. (Az Al-

kormánybíróság ehelyütt megjegyzi, hogy az indítvány szövegében egyes helyeken tévesen az Alaptörvény XVIII. cikke kerül megjelölésre, ugyanakkor a petitumban az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése megfelelően szerepel, egyebekben pedig a szöveggörnyezetből megállapítható, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra vonatkozik az érvelés, ezért az Alkotmánybíróság a vizsgálat során a XXVIII. cikket vette alapul.) A kúriai végzés alaptörvény-ellenességét állító tartalmi érv szerint a támadott végzés a sajtószabadság korlátozását úgy valósítja meg, hogy annak alkotmányos igazolása az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján nem kellően kidolgozott. Állításuk szerint azzal, hogy a Kúria az esélyegyenlőség alapelve sérelmének vizsgálatát a Kossuth Rádió Facebook-oldala egyetlen nap alatt megjelenő tartalmai alapján tartja szükségesnek, nem egyértelmű, nem kiszámítható és a szükségesnél szélesebb körű beavatkozást valósít meg a sajtószabadságba.

II.

[15] Az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

III.

[16] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján az ügyben tanácsban eljárva elsőként megvizsgálta az alkotmányjogi panasz benyújtására vonatkozó feltételek fennállását.

[17] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés meghozatalától számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozók a kúriai végzést 2026. március 4-én kapták kézhez, alkotmányjogi panaszukat 2026. március 7-én terjesztették elő, így a határidő megtartottnak minősül.

[18] 1.1. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt akkor terjeszthet elő az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[19] A konkrét esetben az indítványozók a kúriai végzés meghozatalához vezető eljárásban I. és II. rendű érintettként vettek részt. A kúriai végzéssel szemben további jogorvoslatnak helye nincs. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozók megjelölték továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítványozók az alkotmányjogi panasz benyújtását indokolták, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozók kifejezett kérelmet fogalmaztak meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

- [20] 1.2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanakkor az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {pl.: 3321/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [25]; hasonlóképpen: 3062/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [18]; 3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét azonban nem a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben állította, így az alkotmányjogi panasz ezen elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket.
- [21] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése kapcsán az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az önmagában nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, ilyenként nem képezheti önálló alkotmányossági vizsgálat tárgyát, csak valamely alapjog sérelmének megítélésénél merül fel, mint vizsgálati szempont, zsinórmérték {vö. 1057/2026. (II. 20.) AB határozat, Indokolás [23]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítvány helyenként utal az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelmére, ennek kontextusát azonban nem fejti ki, így e tekintetben az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálat lefolytatását mellőzte.
- [23] 1.3. Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése szerint a törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak. E tekintetben megállapítható, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított szabad véleménynyilvánításhoz való jog egy olyan alapvető jog, amely természeténél fogva nem csak a természetes személyeket illetheti meg. Jelen ügyben azonban az alkotmányjogi panaszból is kitűnően az indítványozók – nem elsősorban a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő joguk, hanem a médiaszolgáltatással összefüggő tevékenységük révén az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében biztosított sajtószabadság, valamint a kiegyensúlyozott közérdekű tájékoztatással összefüggő jog sérelmét állították {vö.: 3350/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [21]}.
- [24] 2. Az indítvány nyomán jelen ügyben az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben – figyelemmel az Alaptörvény IX. cikke érintettségének kérdésére – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette, hogy a Kúria alkotmányossági mércével mérve eleget tett-e az indokolási kötelezettségének az alkotmányjogi panasszal támadott döntésében a tekintetben, hogy a Kossuth Rádió Facebook-oldalán megjelenő tartalmat illetően a Ve. esélyegyenlőségi szabályának [Ve. 2. § c) pontja] miként kell érvényesülnie. Mind ebből következően pedig a kúriai végzés indokolásából kiderül-e, hogy megítélése szerint mi tekinthető olyan „azonos magatartásnak”, amelyek tekintetében a kúriai végzés rendelkező részében foglaltak szerint a jelen alkotmányjogi panasz indítványozóit eltiltotta „a jogsértéssel azonos magatartás jövőbeni tanúsításától”.

IV.

- [25] Az indítvány megalapozott.
- [26] 1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerint az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.
- [27] Az indítványozók a kúriai végzéssel összefüggésben a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jog sérelmét is állították.
- [28] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben mindenekelőtt fontosnak tartja, hangsúlyozni, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]; 3095/2025. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [23]; 1049/2026. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [29]}. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] és a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányosági kérdésnek {3263/2024. (VII. 12.) AB végzés, Indokolás [29]; 3029/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [33]; 1049/2026. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság áttekintette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos tartalmát. Az Alkotmánybíróság a

7/2013. (III. 1.) AB határozatában bontotta ki az indokolt döntéshez való jogot és vezette le a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból. Az Alkotmánybíróság szerint: „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bírósági döntési szabadságnak abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indoklási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabályok alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezései is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]; hivatkozza a választási eljárással kapcsolatban többek között a 3131/2022. (IV. 1.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indokolt bírói döntéshez való jog az adott bírósági eljárás sajátosságaihoz, az adott eljárási szak sajátos eljárási szabályaihoz is igazodik {3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [45]; 3251/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [48]}.

- [30] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; 4/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [23]}.
- [31] A fentiekben bemutatott általános szempontokat az Alkotmánybíróság a Ve. kapcsán is irányadónak tekintette {például: 3210/2024. (VI. 13.) AB határozat, Indokolás [35] és [37]; 3131/2022. (IV. 1.) AB határozat, Indokolás [27]–[29], [35]; 3256/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [31]–[32]}.
- [32] Összefoglalóan, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból levezetett indokolt bírói döntéshez való jog az eljáró bírósággal szemben a döntés érdeme szempontjából lényeges körülmények megfelelő indokokkal történő alátámasztását követeli meg.
- [33] Az Alkotmánybíróság az ismertetett gyakorlatát a jelen ügyre vonatkozóan is irányadónak tekintette, és annak figyelembevételével vizsgálta meg a támadott kúriai végzés indokolását.
- [34] 2. Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként az alábbiakat állapította meg.
- [35] A Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott döntése indokolásának [49] bekezdésében – visszautalva az NVB határozatának [36] bekezdésére – jelen ügyre vonatkoztatott összegzéseként azt rögzítette, hogy a közszolgálati médiaszolgáltatóhoz tartozó Facebook-oldal üzemeltetése során is meg kell felelni a Ve.-ben szereplő rendelkezéseknek és alapvető előírásoknak.
- [36] A Kúria továbbá végzése indokolásának [52] bekezdésében megállapította, hogy az NVB téves jogértelmezéssel jutott arra a következtetésre, hogy egy nap bejegyzései nem alkalmasak a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esélyegyenlőségi alapelv sérelme vizsgálatára. A kúriai végzés indokolásának [55] bekezdésében rámutatott arra is, hogy a Ve. alapvető követelményeinek teljesülése vizsgálata során a hosszabb időtartam vizsgálatára vonatkozó kúriai joggyakorlat figyelembevétele indokolatlan volt. A Kúria megállapította, hogy értelmezhetetlen egy Facebook-oldal esetében a műsorfolyam fogalma, a műsor megjelenési gyakorisága, a műsorrend előzetes bejelentése, meghatározása, amely jellemzők a lineáris médiaszolgáltatás esetében a hosszabb időtáv elfogadására indokot adott. Ezért a Kúria megállapította, hogy a Ve. esélyegyenlőségi alapelve [Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja] sérelmét a Kossuth Rádió Facebook-oldala egyetlen nap alatt megjelenő tartalmi vizsgálata alapján kell értékelni. Ezen álláspont kialakítása során a Kúria azt rögzítette, hogy figyelemmel volt a Facebook felhasználók használati szokásaira, ezen keresztül arra, hogy az aktuális bel- és külpolitikai hírek mindig napi eseményként bírnak jelentőséggel.
- [37] A Kúria végzése indokolásának [54] bekezdésében maga is egyértelműen rögzítette, hogy – mivel az a jogorvoslati eljárásban egyébként sem volt vitatott – a Kossuth Rádió Facebook-oldala nem minősül médiaszolgáltatásnak, így a médiaszolgáltatásokra vonatkozó törvényi szabályokhoz kapcsolódó joggyakorlatból eredő követelményeket sem tartotta analógiaként az adott ügyre vonatkoztathatónak. Ez az alapvető tény a jelen ügy megítélése szempontjából különös súllyal bír, mivel a Kúria ennek ellenére olyan követelményrendszert alkalmazott az indítványozóval szemben, amelynek tartalma lényegében (részben) megfelel a médiaszolgáltatókra vonatkozó Mttv.-beli kiegyensúlyozottsági szabályokból levezetett elvárásoknak.

- [38] A Kúria a Ve. esélyegyenlőségi alapelvét ugyanis tartalmilag lényegében azonosította az Mttv. kiegyensúlyozottsági követelményével, miközben a médiaszolgáltatásokra kidolgozott joggyakorlat egyes elemeitől – kielégítő indokolás nélkül – eltekintett.
- [39] Az Alkotmánybíróság rámutat: a Kúria nem adta indokát annak, hogy egy olyan platform esetében, amelyet maga is kifejezetten kizárt a médiaszolgáltatás fogalmából, miért érvényesíti mégis – részlegesen és szelektíven – a médiaszolgáltatásokra vonatkozó tartalmi követelményrendszer logikáját. Így a Kúria indokolása nem ad alkotmányosan kielégítő magyarázatot arra, hogy miért tartja alkalmazhatónak a Ve. esélyegyenlőségi alapelvnek olyan értelmezését, mely lényegében a tartalmi kiegyensúlyozottsággal egyezik meg, miközben a médiaszolgáltatásokra vonatkozó követelményrendszer más elmeinek alkalmazásától – így például a hosszabb folyamatos műsorfolyamon alapuló értékelési időtávtól – kielégítő indokolás nélkül tekintett el.
- [40] Ez a belső következtetlenség alkotmányjogilag nem elhanyagolható: a Kúria döntése egyszerre hivatkozik a hatályos szabályozás alkalmazhatatlanságára és alkalmaz mégis abból eredő egyes tartalmi mércéket, anélkül, hogy e látszólagos ellentmondást feloldaná.
- [41] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a támadott döntés vonatkozó indokolása tehát e tekintetben is hiányosságban szenved (az indokolás [55] bekezdésében lényegében tautologikus érv jelenik meg), mindennek pedig alapjogi kihatása van, figyelemmel az esélyegyenlőség elvének a választójog szabályaival és az Alaptörvény IX. cikkének rendelkezéseivel való szoros tartalmi összefüggésére is. A döntések indokolásának különösen hangsúlyos szerepe van a választási eljárásban, amely a demokratikus közhatalom gyakorlásához szükséges felhatalmazás megadása szempontjából kiemelt jelentőséggel bír.
- [42] A Kúria döntésében kifejezetten, a jogalkotó hatáskörébe tartozó szabályozás hiányában, tehát önkényesen, olyan tartalmat tulajdonított a Ve.-nek, amely abban nem szerepel, ezen értelmezésével a törvényhozó akaratán túlterjeszkedve lényegében a hiányzó szabályozást saját maga pótolta {16/2019. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [38]}.
- [43] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy amennyiben a választási kampány során „a tartalom esélyegyenlőség követelményeinek való megfelelése” vizsgálata a Kúria által is megerősítetten „újszerű” kérdésként merül fel a Kúria előtti eljárásban, abban az esetben ez a Kúria oldalán egyfajta fokozott indoklási kötelezettséget alapoz meg, figyelemmel a Kúria által médiaszolgáltatásnak „nem minősített” közösségi médiaoldal korlátozását érintő alapjogi összefüggésekre, valamint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglaltakra.
- [44] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Kúria döntését annak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközése okán megsemmisítette.

Budapest, 2026. március 13.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [45] A határozat rendelkező részét támogatom, indokaim azonban eltérnek a határozatban foglaltaktól.
- [46] Amint azt a Kúria is megállapította, a „jogvitában vizsgált, egy közszolgálati médiaszolgáltató Facebook-oldalára feltett tartalom esélyegyenlőség követelményeinek való megfelelése vizsgálata olyan újszerű kérdés”, amelyhez nem tapad joggyakorlat (Kúria Kvk.I.39.021/2026/7. számú ítélet, Indokolás [71]).
- [47] Úgy vélem, ez az, ami felveti a választási eljárás alapelveinek érvényesülésével kapcsolatos szempontok mélyebb vizsgálatának szükségességét, annak a jogalkalmazó általi értelmezését, hogy milyen kötelezettségek és kötöttségek fakadnak a választási eljárásnak a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített alapelvéből. A konkrét ügyben – az indokolt bírói döntéshez való jogra mint a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványára visszavezethető módon – elengedhetetlennek mutatkozik annak kifejtése, hogy az állami háttérű közszolgálati médiaszolgáltató által kampányidőszakban folytatott – de formálisan médiaszolgáltatásnak nem minősülő –, a nyilvánosság tájékoztatására irányuló tevékenység vonatkozásában miként és milyen terjedelemben alkal-

mazandó a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség követelménye. A jogalkalmazónak világossá kell tennie azokat a mérlegelési szempontokat és értelmezési lépéseket, amelyek alapján megállapítható, hogy a hivatkozott alapelv az adott tényállási helyzetben milyen tartalommal és milyen terjedelemben irányadó. Az indokolási kötelezettség teljesítése ily módon nem csupán a konkrét ügy eldöntése szempontjából bír jelentőséggel, hanem a kiszámítható jogalkalmazás követelményének érvényesülését is szolgálja.

Budapest, 2026. március 13.

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró*

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró különvéleménye

- [48] Nem értettem egyet az Alkotmánybíróság döntésével, mert álláspontom szerint a döntés a támadott kúriai végzés alkotmányos jelentőségét nem a maga súlyának megfelelően értékelte és a döntés megsemmisítését nem láttam indokoltnak. A Kúria döntésének a lényege az az alapvető alkotmányos kérdés, hogy mit jelent a választási esélyegyenlőség követelménye egy olyan intézménynél, amelyet a jogrend a közösség tájékoztatására, a demokratikus közvélemény szolgálatára és a közszolgálati eszméjének megvalósítására hívott életre. A közszolgálati médiaszolgáltatás törvényi feladatai között a jogalkotó maga nevesíti a kiegyensúlyozott, pontos, alapos, tárgyilagos és felelős hírszolgáltatást, az eltérő vélemények ütköztetését, valamint a sokszínű, többféle értékrendet bemutató műsorok közzétételét; a törvény azt is rögzíti, hogy a közszolgálati médiaszolgáltatás az új digitális és internetes médiaszolgáltatások közérdeket szolgáló használatára is törekszik. E törvényi környezetből világosan az következik, hogy a közmédia nem egyszerű médiapiaci szereplő, hanem az állampolgárok tájékoztatásával kapcsolatban sajátos közjogi felelősséget viselő intézmény.
- [49] Úgy gondolom, hogy a határozatnak érdemben kellett volna foglalkoznia IX. cikk sérelmével. Az ügy központi alkotmányjogi kérdése éppen az volt, hogy miként viszonyul egymáshoz a közmédia intézményi szabadsága és a közmédia intézményi felelőssége, illetve milyen tartalmat ad a Ve. esélyegyenlőségi klauzulája akkor, ha azt nem magánmédiumon, hanem közpénzből fenntartott, közfeladatot ellátó tájékoztatási fórumon kell alkalmazni.
- [50] A kúriai végzés világos és alkotmányosan védhető. A Kúria abból indult ki, hogy a Kossuth Rádió Facebook-oldalának működtetése nem minősül médiaszolgáltatásnak, ezért az Mttv. lineáris médiaszolgáltatásokra szabott, hosszabb időtávú kiegyensúlyozottsági logikája közvetlenül nem alkalmazható. Ugyanakkor a Kúria azt is hangsúlyozta, hogy ez a Facebook-oldal nem azonosítható magánszemély oldalával: a közszolgálati médiaszolgáltatóhoz kapcsolódik, működtetése és szerkesztése központi költségvetésből valósul meg, tartalmi pedig nem véletlenszerűen, hanem tudatos szerkesztői döntések eredményeként jelennek meg. Ebből vonta le azt a következtetést, hogy a felület kampányidőszakban is köteles megfelelni a Ve. rendelkezéseinek, mindenekelőtt a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség követelményének. Másképpen fogalmazva: a Kúria nem a médiajogi kiegyensúlyozottság rezsimjét „húzta rá” a Facebookra, hanem a választási jog alapvető minimumát alkalmazta egy olyan intézményi kommunikációs térre, amely a választói akarat befolyásolására alkalmas. A Ve. esélyegyenlőségi alapelvének alkalmazása tehát nem a hiányzó szabályozás bírói pótlása, hanem meglévő törvényi norma új tényállásra történő alkalmazása. Ez jogértelmezés, nem jogalkotás.
- [51] Az állam által létrehozott és közpénzből fenntartott tájékoztatási intézménynek a demokratikus nyilvánosságban nem egyszerűen joga, hanem sajátos alkotmányos felelőssége van. A közszolgálati eszméjének szolgálata: pártatlan, elfogulatlan, széles körű, megbízható és többoldalú tájékoztatás nyújtása. E felelősség nem tűnhet el pusztán azért, mert a kommunikáció nem rádióműsorban vagy televíziós híradóban, hanem egy intézményi Facebook-felületen történik. Ellenkezőleg: ha a törvény maga a közszolgálati médiaszolgáltatást kiegyensúlyozott, tárgyilagos és pluralista tájékoztatásra hivatott intézményként határozza meg, akkor e rendeltetésnek a tevékenység minden olyan formájában érvényesülnie kell, amely ténylegesen alkalmas az állampolgárok tájékoztatására és a választói akarat befolyásolására.
- [52] Ebből a szempontból különösen jelentős, hogy az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata maga is elismerte: a közhatalmi szerv által fenntartott, közpénzből működtetett sajtótermékek esetében alkotmányosan igazolható a tájékoztatásra vonatkozó sajátos követelmények előírása. A 3096/2014. (IV. 11.) AB határozat a helyi önkormányzati lap kapcsán kifejezetten rámutatott arra, hogy választási időszakban megkérdőjelezi az egyenlő esélyek érvényesülését, ha az ilyen, közhatalmat megjelenítő fórum semleges pozícióját feladva az egyik jelölő szervezet vagy jelölt mellett tűnik fel; az AB ugyanezen határozatban azt is elfogadta, hogy a közhatalmi szerv

vek által fenntartott kiadványok kivételt képezhetnek a szerkesztési szabadság általános szabálya alól, és kampányidőszakban kiegyensúlyozott, elfogulatlan tájékoztatásra kötelesek, egyik jelöltet vagy jelölő szervezetet sem támogathatják vagy diszkriminálhatják. Ez a logika nem gyengíti, hanem kifejezetten erősíti a kúriai végzés alkotmányos alapját.

- [53] Az ügy azt a kérdést vetette fel, hogy mit kíván meg az Alaptörvényből fakadó demokratikus közvélemény-védelem és a választási esélyegyenlőség elve egy állami tulajdonú, a polgárok tájékoztatására alapított intézménytől. Erre a kérdésre az a válasz adódik, hogy az ilyen intézménynek a társadalom egésze felé sajátos felelőssége van: tevékenységének minden formájában – a klasszikus médiaszolgáltatásokon túlmenően az általa működtetett digitális felületeken is – köteles a pártatlanság, az elfogulatlanság, a széles körű információnyújtás és a kiegyensúlyozottság alkotmányos mércéjéhez igazodni.
- [54] Az állam által a polgárok információval való ellátására alapított intézmény alkotmányos rendeltetése az, hogy a demokratikus közvélemény kialakulását szolgálja. A közszolgálatiáság ezért nem formai címke, hanem sajátos közjogi és alkotmányos felelősség: pártatlan, elfogulatlan, széles körű és kiegyensúlyozott tájékoztatás nyújtásának kötelezettsége a tevékenység minden olyan formájában, amely ténylegesen alkalmas a választópolgárok tájékozódásának alakítására. E felelősség a digitális térben sem gyengül. Ha a közmédia intézményi felületein tudatos szerkesztői döntések eredményeként kirívó és egyoldalú politikai aránytalanság jön létre, az már nem a szerkesztői szabadság alkotmányosan védett gyakorlása, hanem a választási esélyegyenlőség sérelmére vezető intézményi működés. Véleményem szerint az Alkotmánybíróságnak ebben az ügyben annak kimondása lett volna a feladata, hogy a közpénzből fenntartott, a polgárok tájékoztatására rendelt közmédia kampányidőszakban fokozott felelősséget visel azért, hogy a demokratikus nyilvánosságot, a választási esélyegyenlőséget és a pluralista tájékozódás feltételeit a tevékenységének minden formájában őrizze.

Budapest, 2026. március 13.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/825/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1126/2026. (III. 23.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Schanda Balázs* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdés 2. mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint a jogszabály alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdés 2. mondata nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Szegedi Törvényszék bírója (a továbbiakban: indítványozó) – a törvényszék előtt 103.K.700.879/2025. számon folyamatban lévő ügy felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó a 2025. november 17-én kelt, 103.K.700.879/2025/13. számú végzésében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 21. § (2) bekezdés 2. mondata alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását, megsemmisítését, és alkalmazásának a jelen ügyből való kizárását, illetve általános alkalmazási tilalom elrendelését kérte. A kifogásolt rendelkezés az indítványozó szerint ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, Q) cikk (2) bekezdésével, X. cikk (1) bekezdésével, XVI. cikk (1)–(3) bekezdéseivel, XXVIII. cikk (7) bekezdésével, valamint a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 13. Cikk 1., 3. és 4. pontjaival.
- [2] 2. A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló ügyben a felperes közhasznú alapítvány 2025. április 30-án kérelmet nyújtott be az illetékes kormányhivatalhoz az általa alapított óvoda és általános iskola hatósági nyilvántartásba vétele iránt. Az intézmény alapfeladataiként az óvodai nevelést, általános iskolai nevelést-oktatást, és a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfigyatekos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő) gyermekek óvodai nevelését és iskolai nevelését-oktatását jelölte meg. Az intézmény székhelyén jelenleg is sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását és fejlesztését végzik. A kormányhivatal a hatósági eljárás során az Nkt. – támadott – 21. § (2) bekezdése alapján megkereste a köznevelésért felelő minisztert (a belügyminisztert) a magán köznevelési intézmény nyilvántartásba vételéhez szükséges szakvélemény kiadása céljából.
- [3] A miniszter a 2025. május 15-én kelt szakvéleményében az intézmény nyilvántartásba vételéhez nem járult hozzá, mert a Köznevelési Információs Rendszer alapján azt állapította meg, hogy a városban jelenleg is több mint 1 000 üres óvodai férőhely és több mint 4 600 szabad általános iskolai férőhely van, csökkenő gyermeklétszám és az óvodai intézményhálózat aktuális átalakítása mellett.
- [4] A kormányhivatal ezért a 2025. május 16-án kelt végzésével az indítványozó kérelmét visszautasította, majd az indítványozó keresete alapján 2025. július 1-jén határozatával e végzést visszavonta, és a kérelmet a miniszter szakvéleményében foglaltakra figyelemmel elutasította, megállapítva, hogy a nyilvántartásba vétel jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik. A kormányhivatal kifejtette, hogy az Nkt. 21. § (2) bekezdése alapján nincs mérlegelési jogköre arra, hogy eltérjen a miniszteri szakvéleményben foglaltaktól.
- [5] 3. Az indítványozó a kormányhivatal döntése ellen keresettel fordult a bírósághoz, kérve a döntés megsemmisítését és a kormányhivatal új eljárás lefolytatására kötelezését. Azzal érvelt, hogy az Nkt. 21. § (2) bekezdése alapján a miniszter szakvéleményének beszerzése szakhatóság kijelölésének minősül, ezért a bíróságnak a szakvéleményt érdemben felül kell vizsgálnia. A szakvéleményt megalapozatlannak tartotta, mivel az pusztán

a férőhelyek számát, és nem a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók számára megfelelő férőhelyek számát, valamint a nevelésükhöz-oktatásukhoz szükséges feltételek meglétét vizsgálta. Az indítványozó kérte azt is, hogy a bíróság kezdeményezze az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondata alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatát az Alkotmánybíróság előtt.

- [6] A kormányhivatal a védiratában a határozatban foglaltakkal egyezően kérte a kereset elutasítását, hangsúlyozva, hogy a miniszter hozzájárulásának hiányában az Nkt. 21. § (2) bekezdése alapján nincs lehetőség az intézmény nyilvántartásba vételére.
- [7] 4. Az indítványozó a bírói kezdeményezésben – az előtte folyamatban lévő peres eljárás felfüggesztésével egyidejűleg – az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondata alaptörvény-ellenességét és nemzetközi szerződésbe ütközését állította, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, Q) cikk (2) bekezdése, X. cikk (1) bekezdése, XVI. cikk (1)–(3) bekezdései, XXVIII. cikk (7) bekezdése, valamint az Egyezségokmány 13. Cikk 1., 3. és 4. pontjai megsértése miatt.
- [8] 4.1. A bírói kezdeményezés ismertette az Nkt. 21. § (2) bekezdése főbb módosulásait. Kitért rá, hogy e bekezdés 2019. július 26-tól 2019. december 31-ig úgy rendelkezett, hogy: „A köznevelési intézmény nyilvántartásba vételét az alapító okirat, a tankerületi központ által fenntartott köznevelési intézmény esetében a szakmai alapidokumentum, továbbá – ha a fenntartó a tevékenységet nem jogszabály felhatalmazása alapján látja el – a köznevelési közszolgálati tevékenység folytatására jogosító okirat, a köznevelési intézmény képviselőjére jogosult személy nevének és képviselőjének jogosultságát igazoló dokumentum, az állandó székhely meglétét igazoló okirat megküldésével, kell kérelmezni. A kérelmet költségvetési szerv esetén a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervnél, a tankerületi központ és az állami felsőoktatási intézmény által fenntartott intézmény esetében a hivatalnál, más esetben a köznevelési intézmény székhelye szerint illetékes köznevelési feladatokat ellátó hatóság-nál kell teljesíteni. A nem állami szerv által alapított intézmény nyilvántartásba vétele során figyelembe kell venni a 75. § (1) bekezdés szerinti jelentésben foglaltakat.” [Az Nkt. 75. § (1) bekezdésének ekkor hatályos szövege arról rendelkezett, hogy az oktatásért felelős miniszternek a köznevelési közszolgálati feladatok megszervezéséhez szükséges döntései előkészítése céljából a hivatal tankerületi központ illetékességi területe szerinti bontásban, fenntartó típusonként évente jelentést készít az oktatásért felelős miniszter számára a KIR-ben rendelkezésre álló adatok felhasználásával a nevelési-oktatási intézményi férőhelyek és a nevelésben-oktatásban részt vevő gyermekek, tanulók létszámának alakulásáról. A jelentést az oktatásért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzé kell tenni.]
- [9] 2020. január 1. előtt tehát az Nkt. nem írta elő a nem állami szerv által alapított intézmény nyilvántartásba vétele esetére a miniszter szakvéleményének beszerzését.
- [10] Az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2020. január 1-jei hatállyal módosult, és 2020. július 21-ig hatályban volt szövegének releváns része már úgy rendelkezett, hogy: „[...] A magán köznevelési intézmény akkor vehető nyilvántartásba és a nyilvántartásba vétele akkor módosítható, ha az oktatásért felelős miniszter szakvéleménye alapján alkalmas a köznevelési alapfeladat-ellátás megszervezésére. [...]”
- [11] 2020. július 22-étől ismét módosult az Nkt. 21. § (2) bekezdése, amelynek az érintett fordulata ekkortól azt mondta ki, hogy: „A magán köznevelési intézmény akkor vehető nyilvántartásba és a nyilvántartásban alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése és feladatellátási helye akkor módosítható, ha az oktatásért felelős miniszter szakvéleménye alapján az adott intézmény, feladatellátási hely, alapfeladat szükséges a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez.”
- [12] Ezt követően is több ízben módosult a jogszabályi rendelkezés, és az „oktatásért felelős miniszter” fordulatot is felváltotta a „köznevelésért felelős miniszter” fordulat, de a „miniszter szakvéleménye alapján az adott intézmény [...] szükséges a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez” szövegrész érintetlenül maradt.
- [13] 4.2. Az indítványozó az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatának az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközését azért állítja, mert arra nézve, hogy egy adott intézmény mikor „szükséges” a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez, sem ez a szabály, sem más rendelkezés nem tartalmaz semmilyen szempontrendszert. Idézi az Nkt. 75. § (1) bekezdését, de álláspontja szerint e szabályból sem következik az, hogy a miniszter szakvéleményének a férőhely- és létszámadatokon kellene alapulnia, és ez lenne a döntő egy intézmény szükségessége szempontjából. A túl általános megfogalmazás miatt ezért bírói jogértelmezéssel sem lehet a „szükségesség” tartalmát konkretizálni. Így a miniszter – hatósági ügyeket lényegében eldöntő – szakvéleménye önkényes döntésekre ad lehetőséget.

- [14] A bírói kezdeményezés szerint – a 24/2013. (X. 4.) AB határozatban és a 3/2016. (II. 22.) AB határozatban foglaltakra tekintettel – a „szükséges a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez” fordulat a túlzott általánosság és az önkényes jogértelmezés lehetősége miatt sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő normavilágosság követelményét.
- [15] 4.3. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való jog állított sérelme kapcsán az indítvány összegzően ismerteti az alapjog tartalmát kibontó alkotmánybíróági gyakorlatot, majd rámutat arra, hogy a kormányhivatal döntése nem vitásan hatósági döntés, amelyre ez az alapjog vonatkozik.
- [16] Az indítványozó idézte az Nkt. 77. § (1) bekezdését, amely szerint: „A köznevelésért felelős miniszter e törvényben meghatározottak szerint ellátja a köznevelés ágazati irányítását. A köznevelésért felelős miniszter ágazati irányító hatásköre kiterjed e törvény hatálya alá tartozó valamennyi tevékenységre, függetlenül attól, hogy a tevékenységet milyen intézményben, szervezetben látják el, vagy ki az intézmény fenntartója.” Az indítványozó szerint – e rendelkezésre figyelemmel – a miniszter a szakvéleményét nem hatósági, szakhatósági hatáskörben, hanem a köznevelés ágazati irányítói jogkörében adja ki. Emiatt az Nkt. támadott 21. § (2) bekezdés 2. mondata kiüresíti az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jogot, mert az érintett intézmény alapítója – mint kérelmező – nem jut abba a helyzetbe, hogy a hatósági eljárásban hozott döntés érdemi felülvizsgálatát kérhesse a bíróságtól. A miniszter szakvéleményében foglaltak (amelyekhez a kormányhivatal kötve van) az érintett intézmény szükségességéről ugyanis érdemben nem vitathatók. A hatósági döntés jogszerűsége szempontjából nem bír relevanciával, hogy az érintett intézményre valóban szükség van-e, az adott településen a különböző speciális nevelési igényű gyermekek neveléséhez-oktatásához a feltételek ténylegesen rendelkezésre állnak-e. A kormányhivatal határozata jogszerűségének szempontjából annak van döntő jelentősége, hogy az a miniszter szakvéleményének megfelel-e. Ezért – a bírói kezdeményezés érvelése szerint – a miniszter szakvéleményéből fakadó esetleges sérelem nem orvosolható, ami az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [17] 4.4. A bírói kezdeményezés az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatának az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésébe és az Egyezségokmány 13. Cikk 1., 3. és 4. pontjaiba ütközésére is hivatkozik.
- [18] Érvelése szerint a jogalkotó az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésében foglalt tanulás és tanítás szabadsága minél teljesebb körű érvényesítése érdekében tette lehetővé nem állami intézmények alapítását. Ezen intézmények léte túlmutat azon, hogy az ilyen intézményeknek pusztán csak szükségesnek kellene lenniük a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez. Nemleges tartalmú miniszteri szakvélemény esetén akkor is sérülhet az iskolaalapítás szabadsága – és a gyermekek (sajátos körülményeiket is figyelembe vevő) legfőbb érdeke –, ha egyébként az adott intézmény nélkül is megszervezhető a köznevelési közfeladat-ellátás.
- [19] A bírói kezdeményezés szerint az Egyezségokmány hivatkozott rendelkezései is biztosítják az egyének és jogi személyek jogát oktatási intézmények létesítésére, ha az Egyezségokmányban meghatározott elveket tiszteletben tartják, és az oktatás ezen intézményekben megfelel az állam által meghatározott minimális követelményeknek. Hivatkozik az indítvány az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottságának 1999. december 8-án kiadott, E/C.12/1999/10. számú, „A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának átültetése” című elemzésére, amely az Egyezségokmány 13. Cikkét magyarázza (a továbbiakban: 13. Számú Magyarázat). E dokumentum 30. pontja rámutat, hogy az Egyezségokmány 13. Cikk 4. pontja alapján mindenki, tehát a nem állampolgárok, a jogi személyek és egyéb szervezetek is szabadon alapíthatnak és igazgathatnak mindenféle típusú oktatási intézményt. A 29. pont pedig a szülők és gondviselők jogát deklarálja arra, hogy gyermekük számára nem állami oktatási intézményt is választhassanak, amennyiben az megfelel az állam által meghatározott minimális követelményeknek. Az indítványozó érvelése szerint ezért – a 13. Számú Magyarázatban foglaltakra is tekintettel – ellentétes az Egyezségokmány 13. Cikk 4. pontjával az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondata, mert ennek értelmében az oktatási intézmény létesítésének jogával csak akkor lehet élni, ha ez a miniszter megítélése szerint „szükséges a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez.” Ez elzárja az oktatási intézményt alapítani szándékozó egyéneket vagy szervezeteket attól, hogy a helyben felmerült igényeknek jobban megfelelő, akár hiánypótló vagy potenciálisan jobb színvonalú oktatást biztosító intézményt hozhassanak létre.
- [20] 4.5. A bírói kezdeményezés a támadott törvényi rendelkezés Alaptörvény XVI. cikk (1)–(3) bekezdéseibe ütközését is állítja. A kapcsolódó alkotmánybíróági gyakorlat idézésével arra hivatkozik, hogy nem felel meg a gyermekek legfőbb érdekének, és nem segíti elő a megfelelő fejlődésüket az a szabályozás, amely a speciális igényeket is kielégítő iskola létrejöttét önmagában amiatt megakadályozza, hogy az ágazatot irányító miniszter szerint az intézményre nincs szükség.

- [21] 5. Az ügyben – az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján – a belügyminiszter megküldte a véleményét az Alkotmánybíróságnak. Csongrád-Csanád vármegye főispánja ehhez csatlakozó véleményt terjesztett elő.

II.

- [22] 1. Az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„Q) cikk (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.”

„X. cikk (1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.”

„XVI. cikk (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ez a jog – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőző. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.”

„XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

- [23] 2. Az Egyezségokmány indítványozó által hivatkozott rendelkezései:

„13. Cikk 1. Az Egyezségokmányban részes államok elismerik, hogy mindenkinek joga van a művelődéshez. Egyetértenek abban, hogy az iskolai nevelésnek az emberi személyiség és az emberi méltóság érzetének teljes kifejlesztésére, az emberi jogok és alapvető szabadságok iránti tisztelet megerősítésére kell irányulnia. Egyetértenek továbbá a részes államok abban is, hogy az iskolai nevelésnek minden személyt képessé kell tennie arra, hogy hasznos szerepet töltsön be a szabad társadalomban, előmozdítsa a megértést, türelmet és barátságot, valamennyi nemzet, valamint minden faji, népi és vallási csoport között és támogassa az Egyesült Nemzeteknek a béke fenntartása érdekében kifejtett tevékenységét.

[...]

3. Az Egyezségokmányban részes államok kötelezik magukat, hogy tiszteletben tartják a szülőknek, illetőleg adott esetben a törvényes gyámoknak a szabadságát arra, hogy a hatóságok által létesített iskola helyett az állam által megállapított vagy jóváhagyott minimális iskoláztatási követelményeknek egyébként megfelelő más iskolákat válasszanak gyermekeik számára, és hogy gyermekeik vallási és erkölcsi nevelését saját meggyőződésükkel összhangban biztosítsák.

4. E cikk egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az csorbítaná az egyéneknek és jogi személyeknek a jogát oktatási intézmények létesítésére és igazgatására, mindenkor azzal a feltétellel, hogy az e cikk 1. bekezdésében meghatározott elveket tiszteletben tartják és hogy az ilyen intézményekben nyújtott oktatás az állam által meghatározott minimális követelményeknek megfelel.”

- [24] 3. Az Nkt. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„21. § (2) A köznevelési intézményt költségvetési szerv esetében a kincstár, a tankerületi központ, a Magyarországon nyilvántartásba vett vagyonkezelő alapítvány fenntartásában működő felsőoktatási intézmény által fenntartott köznevelési intézmény, az állami felsőoktatási intézmény által fenntartott köznevelési intézmény esetében a hivatal, más esetben a köznevelési intézmény székhelye szerint területileg illetékes köznevelési feladatokat ellátó hatóság veszi nyilvántartásba. A magán köznevelési intézmény, a nemzetiségi önkormányzat

által, továbbá az egyházi jogi személy által fenntartott köznevelési intézmény akkor vehető nyilvántartásba és a nyilvántartásban alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése és feladatellátási helye akkor módosítható, ha a köznevelésért felelős miniszter szakvéleménye alapján az adott intézmény, feladatellátási hely, alapfeladat szükséges a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez. [...]”

III.

- [25] 1. Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította.
- [26] Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontját, valamint az Abtv. 25. §-át és 51–52. §-ait értelmezve a 3058/2015. (III. 31.) AB végzés – az Alkotmánybíróság gyakorlatát összegezve – rögzítette, hogy „[n]em alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha félreérthetően jelöli meg az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél [...], vagy pusztán megjelöli azt, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a támadott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés [...]. Az elégtelen indokolás miatt akadálya az érdemi elbírálásnak az is, ha a támadott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés és az Alaptörvény megjelölt rendelkezése között nem állapítható meg összefüggés [...] vagy az alkotmányjogi értelemben nem releváns [...]. [...] Az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdése értelmében az egyedi normakontroll eljárásnak további két feltétele, hogy a bírói kezdeményezés ténybeli alapja a bíró előtt folyamatban lévő egyedi ügy legyen, a kezdeményezésnek pedig az ebben az ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kell irányulnia [...]. Az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy az »eljáró bíró tehát csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) ügygel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye [...] A bírói kezdeményezés mint normakontroll 'egyedi vagy konkrét' jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg és részletesen meg kell indokolnia, hogy valóban kell azt az adott ügyben alkalmaznia. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll jellege» {3193/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [5]–[7]}.“ {Indokolás [19], [22]}.
- [27] 2. Az indítványozó által támadott jogszabályi rendelkezést az előző pontban írt szempontok szerint vizsgálva megállapítható, hogy az a bíró előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó; a felperes közhasznú alapítvány köznevelési intézmény hatósági nyilvántartásba vétele iránti kérelmét a kormányhivatal az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatára hivatkozással utasította el, hangsúlyozva, hogy e jogszabályhely alapján nincs mérlegelési jogköre arra, hogy eltérjen a miniszteri szakvéleménytől, és a nyilvántartásba bejegyezzen olyan magánintézményt, amely a szakvélemény szerint a köznevelési feladatok ellátásához nem szükséges. Az indítványozó bíróságnak pedig az előtte folyamatban lévő peres eljárásban e határozat jogszerűségéről kell döntenie. Az indítványozó a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét megfelelő indokolással alátámasztva állította.
- [28] 3. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek eleget tesz. Tartalmazza: *a*) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 25. § (1) bekezdés]; *b*) az eljárás megindításának indokait; *c*) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondata]; *d*) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B] cikk (1) bekezdés, Q) cikk (2) bekezdés, X. cikk (1) bekezdés, XVI. cikk (1)–(3) bekezdések, XXVIII. cikk (7) bekezdés]; *e*) megfelelő indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; valamint *f*) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a jogszabályi rendelkezéseket.

[29] Az Alkotmánybíróság ezért a bírói kezdeményezést érdemben vizsgálta.

IV.

[30] Az indítvány az alábbiak szerint nem megalapozott.

[31] 1. Az indítványozó alkotmányossági kifogásai az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatában szereplő miniszteri szakvélemény jogi jellegére és minősítésére irányulnak, ezért az Alkotmánybíróság elsőként e jogintézmény – jelen ügy szempontjából releváns – szabályozási környezetét és funkcióját tekintette át.

[32] 1.1. Az Alaptörvény indítványozó által is hivatkozott X. cikk (1) bekezdése biztosítja a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát. A XI. cikk (1) bekezdése alapvető állampolgári jogként garantálja a művelődéshez való jogot, a (2) bekezdés szerint pedig: „Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.”

[33] 1.2. Az Nkt.-t az Országgyűlés – a törvény preambulumból kitűnően, egyebek mellett – az Alaptörvényben foglalt művelődéshez való jog, a köznevelés résztvevői kötelelességeinek és jogainak meghatározása, valamint a korszerű tudást biztosító köznevelési rendszer irányítása és működtetése céljából alkotta meg. Az Nkt. célja az 1. § (1) bekezdése szerint „olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.” Ugyanezen § (2) bekezdése a köznevelést közszolgálatként definiálja. A 2. § (1) bekezdése ehhez kapcsolódóan az Alaptörvényben foglalt ingyenes és kötelező alapfokú, valamint ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog biztosítását a magyar állam közszolgálati feladataként nevesíti.

[34] Köznevelési intézmények alapításáról és fenntartásáról az Nkt. 2. § (3)–(4) bekezdései rendelkeznek, amelyek szerint ilyen intézményt az állam, valamint e törvény keretei között nemzetiségi önkormányzat, egyházi jogi személy, vallási egyesület vagy más személy vagy szervezet alapíthat és tarthat fenn, ha a tevékenység folytatásának jogát – jogszabályban foglaltak szerint – megszerezte. (Óvodát települési önkormányzat is alapíthat és fenntarthat.) Az Nkt. 31. § (2) bekezdés e) pontja értelmében egyházi köznevelési intézmények és magán köznevelési intézmények köznevelési szerződés alapján vehetnek részt az e törvényben meghatározott köznevelési közszolgálati feladatok megvalósításában.

[35] A köznevelési intézményeket az Nkt. 7. §-a határozza meg, és e § (5) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy köznevelési alapfeladatot főszabály szerint köznevelési intézmény láthat el. Az intézmények oldaláról megközelítve tartalmilag ugyanezt fogalmazza meg az Nkt. 21. § (1) bekezdése, amikor úgy rendelkezik, hogy: „A köznevelési intézmény e törvényben meghatározott köznevelési alapfeladat ellátására létesített intézmény.” A tankötelezettségre vonatkozó szabályok azt is egyértelművé teszik, hogy Magyarországon a tanköteles korú gyermekek kötelesek az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, iskolába járni (Nkt. 45–46. §). Külön említést érdemel az Nkt. 46. § (3) bekezdés a) pontja, amely a gyermekek, tanulók jogaként ismeri el, hogy képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek. Az Nkt. 3. § (6) bekezdése pedig kiemeli, hogy: „A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.”

[36] A bírói kezdeményezés által is támadott Nkt. 21. § (2) bekezdése mondja ki, hogy köznevelési intézmény hatósági nyilvántartásba vétellel jön létre. E nyilvántartásba vétel többletfeltétele a 2. mondat szerint magán köznevelési intézmény, nemzetiségi önkormányzat által, továbbá az egyházi jogi személy által fenntartott köznevelési intézmény esetén, hogy a köznevelésért felelős miniszter szakvéleménye alapján az adott intézmény, feladatellátási hely, alapfeladat szükséges legyen a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez. Az Nkt. 22. § (1) bekezdése szerint a köznevelési intézménynek a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel is rendel-

keznie kell. Ez akkor teljesül, ha a köznevelési intézmény rendelkezik: „a) állandó saját székhellyel, telephely esetén állandó telephellyel, a feladatellátáshoz szükséges helyiségekkel, b) állandó saját alkalmazotti létszámmal, továbbá c) a jogszabályban meghatározott eszközökkel, dokumentumokkal, szabályzatokkal és önálló költségvetéssel rendelkező intézmény esetében a működéséhez szükséges pénzeszközökkel”. Az Nkt. 2. § (3) bekezdés b) pontjához kapcsolódó szabály, hogy – az Nkt. 23. § (1) bekezdése értelmében – nem állami vagy települési önkormányzati alapítású köznevelési intézmény működéséhez engedély szükséges. A köznevelési rendszer működésének állami költségvetésből történő finanszírozását az Nkt. 88. §-a szabályozza. Itt a (3) bekezdés a nem állami szerv által fenntartott intézményeket illetően kimondja: „A központi költségvetés a nem állami szerv által fenntartott intézmény köznevelési feladatainak ellátásához költségvetési hozzájárulást biztosít, amelynek feltétele, hogy az intézmény a működési engedélyben foglaltaknak megfelelően végzi tevékenységét.”

- [37] Az ágazati irányításra vonatkozó rendelkezéseket az Nkt. 45. alcíme tartalmazza. Az itt található 77. § (1) bekezdése szerint: „A köznevelésért felelős miniszter e törvényben meghatározottak szerint ellátja a köznevelés ágazati irányítását. A köznevelésért felelős miniszter ágazati irányító hatásköre kiterjed e törvény hatálya alá tartozó valamennyi tevékenységre, függetlenül attól, hogy a tevékenységet milyen intézményben, szervezetben látják el, vagy ki az intézmény fenntartója.” A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 29. pontja és 92. §-a értelmében a köznevelésért a belügyminiszter felelős.
- [38] 1.3. Az Alaptörvény és az Nkt. idézett rendelkezéseiből következik, hogy a művelődéshez való alapvető állampolgári jogot biztosító köznevelési rendszer kialakítása, irányítása és működtetése (fenntartása) a magyar állam alkotmányos közzolgáltatási feladata. E rendszerben a gyermekek készségeinek, képességeiknek, tehetségének és speciális igényeinek megfelelő nevelést és oktatást – alapfeladatként – köznevelési intézmények végzik. A tanköteles korú gyermekeknek kötelességük az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, a szülőknek pedig az Alaptörvény XVI. cikk (3) bekezdése alapján alkotmányos kötelezettségük gyermekük taníttatása. Köznevelési intézményt alapíthat – és így a közzolgáltatási feladat ellátásába bekapcsolódhat – nem állami szervezet vagy személy is, de csak abban az esetben, ha e tevékenység folytatásának a jogát jogszabályi feltételek szerint megszerezte (köznevelési intézménye működési engedéllyel rendelkezik); vagyis köznevelési intézmény alapítása és fenntartása a nem állami szervezeteknek és személyeknek nem alanyi joga, e jogot meg kell szerezniük. A köznevelés ágazati irányítása – vagyis a köznevelési alapfeladat (a gyermekek készségeinek, képességeiknek, tehetségének és speciális igényeinek megfelelő nevelés és oktatás) ellátásának biztosítása az ország egész területén, megfelelő típusú és számú köznevelési intézménnyel, a gyermekek számához igazodva, a közzolgáltatási feladat ellátásához szükséges humán erőforrással és költségvetési forrással optimálisan gazdálkodva – a köznevelésért felelős miniszter (a belügyminiszter) felelőssége.
- [39] Mindezekre az alaptörvényi és törvényi szabályokra figyelemmel az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondata szerinti „köznevelésért felelős miniszter szakvéleménye” nem az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55–56. §-ai szerinti szakhatósági közreműködésnek és szakhatósági állásfoglalásnak minősül, hanem – az Nkt. 77. § (1) bekezdésére figyelemmel – a köznevelési ágazat irányítása körében kiadott, a közzolgáltatási feladat-ellátás aktuális szintjéről, és ehhez kapcsolódóan további új köznevelési intézmény létrehozásának szükségességéről szóló nyilatkozatnak, állami feladatot felosztó kormányzati tevékenységnek. E *sui generis* miniszteri szakvéleménynek figyelemmel kell lennie a köznevelési közfeladat-ellátás valamennyi – az imént vázlatosan bemutatott – releváns szempontjára, ok-szerűnek és egyértelműnek kell lennie; a szakvélemény beszerzése a nem állami szerv által fenntartott köznevelési intézmények létrehozása (nyilvántartásba vétele) során kötelező, annak tartalma más szerv által nem felülbírálnak, és az adott nyilvántartásba vételről szóló döntés meghozatala során – a döntés alapjaként – kötelezően figyelembe veendő.
- [40] 2. Az indítványozó kifogásolja az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatában szereplő „szükséges” kifejezést az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő normavilágosság követelménye alapján, mert álláspontja szerint az – a túlzottan általános megfogalmazás miatt – nem tartalmaz semmilyen szempontrendszert arra nézve, hogy a köznevelésért felelős miniszternek mire kell figyelemmel lennie, amikor nem állami fenntartású köznevelési intézmény létrehozása (nyilvántartásba vétele) során szakvéleményt ad.
- [41] 2.1. Az Alkotmánybíróság – korábbi döntéseit is összegezve – a 3462/2022. (XI. 17.) AB határozatban az alábbiak szerint foglalta össze az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos alapértéké-

vel, és az abból fakadó, a jogbiztonság részét képező normavilágossággal kapcsolatos gyakorlatát: „az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság egyik feltétlen ismérve a jogbiztonság. A jogbiztonság pedig az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek és a norma címzettjei számára is értelmezhetők és követhetők legyenek» {3041/2021. (II. 19.) AB határozat, Indokolás [25]}. E határozat által is idézett 20/2020. (VIII. 4.) AB határozat szerint pedig »[a] jogalanyoknak tényleges lehetőséget kell biztosítani arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz igazíthassák [25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132]. Ehhez pedig az szükséges, hogy a jogszabály szövege a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142]« (Indokolás [67]). Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogbiztonság sérelme akkor állapítható meg, ha a szabályban rejlő belső ellentmondás a jogalkalmazás során szükséges értelmezéssel nem kiküszöbölhető [...]. Az Alkotmánybíróság a 24/2013. (X. 4.) AB határozatában rögzítette, hogy »[a]z Alkotmánybíróságnak a norma egyértelműségének követelményével kapcsolatos eddigi gyakorlata szerint a jogszabályokat a magyar nyelv szabályainak megfelelően, világosan és közérthetően kell megszövegezni. A jogszabály-értelmezési nehézségeket általában a jogalkotói vagy jogalkalmazói jogszabály-értelmezés eszközeivel kell felszámolni« (Indokolás [49]; 3296/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [32]). Az Alkotmánybíróság a 3/2016. (II. 22.) AB határozatban kiemelte, hogy a szabályozás mindaddig nem sérti a normavilágosság elvét, amíg nem minősül a jogalkalmazó számára értelmezhetetlennek, illetőleg nem nyílik lehetőség a túlzottan általános megfogalmazás miatt szubjektív, önkényes jogalkalmazásra (Indokolás [11]). Tehát »'alkotmányértésnek csak az minősül, ha a sérelmezett jogszabály tartalma olyan mértékben homályos, vagy rendelkezései annyira ellentmondásosak, hogy a tisztázatlanság feloldására a jogszabály-értelmezés már nem elegendő' [...].« {3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [18]}. A jogbiztonság sérelmét jelentheti továbbá az is, »ha a normaszöveg ugyan érthető, de végrehajthatatlan [...]« {3041/2021. (II. 19.) AB határozat, Indokolás [25]}. Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy »a jogbiztonság meglétének vagy hiányának vizsgálatakor differenciáltan kell eljárni. 'Annak megállapítása során, hogy a szabályozás módja, a normatartalom sérti-e a jogbiztonságot, minden esetben figyelembe kell venni a szabályozás célját és a címzettek körét is.' (125/B/2003. AB határozat, ABH 2005, 1127, 1137) Más a normavilágosság és jogbiztonság alkotmányossági mércéje akkor, ha a címzettekől elvárható valamilyen speciális, az értelmezéshez szükséges szakértelem és más, ha az általánosságban érinti a jogalanyokat (395/D/2010. AB határozat, ABH 2011, 2090, 2096).« {20/2020. (VIII. 4.) AB határozat, Indokolás [68]}» {3462/2022. (XI. 17.) AB határozat, Indokolás [15]–[17]}.

- [42] 2.2. Az Alkotmánybíróság – visszautalva a miniszteri szakvélemény jogi jellegéről és minősítéséről írtakra – megerősíti, hogy a köznevelésért felelős miniszter a nem állami köznevelési intézmények nyilvántartásba vétele (vagyis az állam közszolgálati feladat-ellátásába történő, nem alanyi jogon járó bekapcsolódása) során az ágazat irányítójaként foglal állást arról, hogy új intézmény létrehozása „a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez” szükséges-e. Maga az Nkt. nevesíti tehát, hogy a „szükségességnek” mihez viszonyítva, mibe illeszkedve kell fennállnia, és így a miniszternek a szakvéleményben mik alapján kell az álláspontját kialakítania. Az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatának kifogásolt „szükséges a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez” fordulata generálisan utal a köznevelési közfeladat-ellátásra, nem pedig egyes aspektusaira leszűkítve. Az Alaptörvény és az Nkt. ezen alkotmányos közszolgálati feladat tartalmát kitöltő, ahhoz kapcsolódó rendelkezéseire, valamint konkrét ügyekben az egyes létrehozni kívánt magán köznevelési intézmények paramétereire és a nyilvántartásba vételi kérelmükből megismerhető adatokra (így különösen az ellátni kívánt alap- és szakfeladatokra, tervezett létszámadatokra) tekintettel így nem minősül a kifogásolt „szükséges a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez” fordulat eleve értelmezhetetlennek, nem világosnak, nem egyértelműnek; annak normatartalma egyedi ügyekben a jogalkalmazás során szükséges jogértelmezéssel beazonosítható, konkretizálható, így az is megállapítható, hogy a miniszteri szakvélemény a szükségesség kérdésre egyértelmű és okszerű választ adott-e.
- [43] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondata kifogásolt szövegrészének az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő normavilágosság követelményével való ütközését nem állapította meg; az erre hivatkozó indítványi elemet elutasította.
- [44] 3. A bírói kezdeményezés hivatkozik a kifogásolt törvényhelynek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való jogba ütközésére is. Álláspontja szerint azáltal, hogy a miniszter az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondata szerinti szakvéleményét – a 77. § (1) bekezdésére figyelemmel – a köznevelés ágazati irányítása körében adja ki, és az illetékes köznevelési feladatokat ellátó hatóság nyilvántartásba vételről szóló dön-

tésének ezen kell alapulnia, a hatósági döntés elleni jogorvoslat (közigazgatási per) kiüresedik, az érintett intézmény „szükségessége” érdemben nem vitatható.

- [45] 3.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog – amint azt a 12/2019. (IV. 8.) AB határozat kifejtette – „olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]}, melyhez a közigazgatási döntések vonatkozásában társult a bírói út rendelkezésre állásának követelménye is {14/2018. (IX. 27.) AB határozat, Indokolás [16]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése alanyi jogot keletkeztet a jogorvoslat igénybevételére mindenki számára, aki valamely döntés folytán jogát vagy jogos érdekét sértve érzi. Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát {legutóbb: 25/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [17]}. Ezzel összefüggésben feltétlen követelmény, hogy az eljáró fórum az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassa és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálja {lásd például: 9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [21]}. [...] A jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó törvényi szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket és azok igénybevételének módját {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]}, ezen szabályozás azonban nem állhat ellentétben az Alkotmánybíróság által a jogorvoslathoz való jog biztosításával összefüggésben meghatározott, az Alaptörvényből közvetlenül következő elvi tartalommal. Az Alaptörvény a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben minden esetben megköveteli, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására {18/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [10]}. A jogorvoslati jog ténylegesen akkor érvényesül, ha biztosított a más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulás lehetősége, az ezen feltételnek megfelelő jogorvoslati fórum pedig akkor lehet képes a jogsérelem orvoslására, ha a jogorvoslati fórumrendszer igénybevételét nem gátolják jogszabályi előírások, illetőleg a jogorvoslat jogszabályban meghatározott terjedelme sem zárja ki a döntés érdemi felülbírálatának lehetőségét {lásd: 2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás [35], [37]; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [82]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a tekintetben, hogy a jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslati eszközök igénybevételét foglalja magában {9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28], 20/2015. (VI. 16.) AB határozat, Indokolás [16]}, azonban a rendes jogorvoslati eszközök mindegyikére egyaránt, azonos tartalommal vonatkozik” {12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [17]–[19]}.
- [46] 3.2. Az Alkotmánybíróság ezen indítványi elem vizsgálata kapcsán is megjegyzi, hogy a fent kifejtettek értelmében a köznevelésért felelős miniszter a nem állami fenntartású köznevelési intézmények nyilvántartásba vétele során a szakvéleményét arról, hogy az intézmény a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez szükséges-e, a köznevelési ágazat irányítása körében, kormányzati tevékenységként – és nem közigazgatási hatósági feladatkörben, nem pusztán jogi szempontok alapján (hanem pl. az erőforrásokkal való optimális gazdálkodás szempontjaira, és a gyermekek készségeinek, képességeinek, tehetségének és speciális igényeinek megfelelő nevelés és oktatásnak az ország egész területén való biztosítására is figyelemmel) – adja ki. A magyar állam közszolgálati feladat-ellátásába való bekapcsolódás nem automatizmus, a köznevelési alapfeladat szükségleteiről az ezért kormányzati felelősséget viselő és a szükséges szakismeretekkel rendelkező miniszter jogosult nyilatkozni és dönteni. Mindezekre figyelemmel a miniszter Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondata szerinti szakvéleménye önállóan jogorvoslattal nem támadható.
- [47] Biztosított azonban rendes jogorvoslatként a más szervhez fordulás lehetősége (közigazgatási per) a kormányhivatal határozatával szemben, a jelen ügyben pedig a felperes élt is ezzel. Közigazgatási perben a bíróság – a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között, az eljárási szabályoknak megfelelően – mind a tényállás megalapozottságát, tisztázottságát, mind a közigazgatási szerv döntésében megjelenő jogértelmezést felülvizsgálhatja; ebbe pedig a nem állami fenntartású köznevelési intézmények alapítására irányuló eljárások esetében a nyilvántartásba vétel alapjaként figyelembe veendő miniszteri szakvélemény is beletartozik. Ez nem a miniszteri szakvéleményben foglalt állami feladatszervezési döntés irányának (vagyis hogy adott területen a feladatellátás biztosított-e vagy sem) felülmérlegelését jelenti, hanem annak a vizsgálatát, hogy tekintettel mind a létrehozni kívánt magán köznevelési intézmény paramétereire, mind a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezésének valamennyi releváns szempontjára, a konkrét köznevelési intéz-

mény szükségességének kérdésére a miniszter egyértelmű, okszerű és határozott választ adott-e, amely alkalmas arra, hogy a nyilvántartásba vételre vonatkozó döntés alapjául felhasználják.

- [48] A nem állami köznevelési intézmények hatósági nyilvántartásba vételéről szóló közigazgatási hatósági határozatokkal szemben biztosított jogorvoslat ezért az elemzett szempontokból eleget tesz a hatékony jogvédelem követelményének, nem zárja el az esetleges jogsérelmek orvosolhatóságának lehetőségét; az Alkotmánybíróság ezért az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére alapított indítványi elemet elutasította.
- [49] 4. A bírói kezdeményezés az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatát az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésében biztosított tanulás és tanítás szabadsága, valamint az Egyezségokmány 13. Cikk 1., 3. és 4. pontjai sérelme miatt is támadta. Az indítvány szerint a tanulás és a tanítás szabadsága – abban az esetben, ha egy nem állami köznevelési intézmény alapítását nem engedélyezik – akkor is sérülhet, ha a nem állami köznevelési intézmény egyébként nem szükséges a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez. Az indítványozó szerint az Egyezségokmány idézett rendelkezései is biztosítják az egyének és jogi személyek intézmény-létesítési jogát, ha azok az ott írt feltételeknek eleget tesznek. Ez – érvelése szerint – különösen fontos akkor, ha az alapítandó intézmény a helyi igényeknek jobban megfelelő, hiánypótló, vagy potenciálisan jobb színvonalú oktatást tudna biztosítani.
- [50] 4.1. A tanulás szabadsága mint az emberi személyiség kibontakoztatása, az egyéni adottságok, képességek fejlesztése, a társadalomban élő, ugyanakkor önálló és felelős egyénné válás szempontjából kiemelt jelentőségű, és az emberi méltósághoz is szorosan kapcsolódó alapjog összefügg és együtt értelmezendő az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében szereplő művelődéshez való (állampolgári) joggal, és a XI. cikk (2) bekezdésében rögzített állami kötelezettségekkel. A tanulás szabadságát az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésének szóhasználatára szerint – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – Magyarország „biztosítja”. Ebből kitűnik, hogy a tanulás szabadságának garantálása érdekében az államot aktív, tevételes magatartás kötelezettsége terheli. A köznevelést illetően, annak rendszerében ez különösen az ingyenes és kötelező alapfokú oktatás – jogi, szervezeti, személyi és anyagi – feltételeinek kialakítását és folyamatos fenntartását jelenti. Ez tükröződik az Nkt. 45. § (1) bekezdésében is, amely szerint főszabályként minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni; valamint az Nkt. 7. § (5) bekezdésében, amely kimondja, hogy köznevelési alapfeladatot köznevelési intézmény láthat el.
- [51] A köznevelési közfeladat-ellátás szervezeti feltételeinek kialakítását a Magyar Állam egyrészt intézményalapítóként és -fenntartóként, másrészt pedig a nem állami szerv által fenntartott intézmények létrehozatala (nyilvántartásba vétele) szükségességének véleményezőjeként látja el. Mivel az alapfokú oktatás az Alaptörvényben rögzített módon ingyenes, ezért az ingyenes köznevelés igénybevétele (megfelelő számú férőhellyel) a tanulók és a szülők oldalán alkotmányos jog; működtetése, finanszírozása pedig – a gyermekek és a szülők jogai gyakorolhatóságának és a tankötelezettség teljesíthetőségének biztosítása céljából – állami kötelezettség. Ez jelenik meg az Nkt. 88. §-ában is, amelynek (1) bekezdése szerint a köznevelés rendszerének működéséhez szükséges fedezetet az állami költségvetés és a fenntartó biztosítja, a (3) bekezdés szerint pedig: „A központi költségvetés a nem állami szerv által fenntartott intézmény köznevelési feladatainak ellátásához költségvetési hozzájárulást biztosít, amelynek feltétele, hogy az intézmény a működési engedélyben foglaltaknak megfelelően végzi tevékenységét.” Ez az összefüggés magyarázza azt, hogy a köznevelési ágazatot irányító, és a köznevelési alapfeladat-ellátás aktuális szükségleteiről megfelelő szakismeretekkel rendelkező miniszternek a nem állami fenntartású köznevelési intézmények létrehozatalába a szakvéleményadason keresztül beleszólása van. Amennyiben tehát egy konkrét nem állami köznevelési intézmény létrehozása (nyilvántartásba vétele) tekintetében a miniszter az egyedi ügy minden releváns szempontjára kiterjedően egyértelmű, okszerű és határozott választ adott a köznevelési közfeladat-ellátás megszervezéséhez való szükségességről a szakvéleményében, akkor az Nkt. 21. § (2) bekezdés támadott 2. mondata – Alaptörvény-konform értelmezés mellett – nem a tanulás és a tanítás szabadsága korlátozásának vagy akadályának, hanem éppen ezek objektív intézményvédelmi oldalának (vagyis a tényleges érvényre juttatásukkal kapcsolatos állami kötelezettség teljesítésének) minősül.
- [52] Ezért az Alkotmánybíróság az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatának az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésébe ütközését állító indítványi elemet is elutasította.
- [53] 4.2. Az indítványozó az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatának az Egyezségokmány 13. Cikk 1., 3. és 4. pontjaiba ütközését is állította. A nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatának indítványozására számára az Abtv. 32. § (2) bekezdése biztosít lehetőséget.

- [54] Az Egyezségokmány 13. Cikk 1. pontja a művelődéshez való jog állami biztosításáról és az iskolai nevelés funkciójáról rendelkezik. A 3. és 4. pontok a nem állami oktatási intézmények létesítésére és igazgatására való jogot, valamint – a szülők és a törvényes gyámok oldaláról – ezen intézmények választásának a jogát rögzítik. Lényeges azonban, hogy az Egyezségokmány e jogokat – a 13. Cikk 3. és 4. pontjai szóhasználata, valamint a 13. Számú Magyarázatban foglaltak szerint – „az állam által megállapított vagy jóváhagyott minimális iskoláztatási követelményeknek” való megfeleléshez köti. Említést érdemel, hogy az Egyezségokmány 4. Cikke szerint: „Az Egyezségokmányban részes államok elismerik, hogy az állam által az Egyezségokmánnyal összhangban biztosított jogok gyakorlása során az állam e jogokat csak olyan korlátozásoknak vetheti alá, amelyeket – e jogok természetével összeegyeztethető mértékben és kizárólag a demokratikus társadalom általános jólétének előmozdítása céljából – a törvény határoz meg.” Az 5. Cikk 2. pontja pedig arról rendelkezik, hogy a nemzeti jogokban az alapvető emberi jogok védelmének már elért szintjétől az Egyezségokmányra hivatkozás ürügyén nem lehet visszalépni.
- [55] Az Egyezségokmány és a 13. Számú Magyarázat indítványozó által hivatkozott rendelkezéseiből nem olvasható ki olyan állami kötelezettség, hogy az ingyenes (tehát az állami költségvetésből finanszírozott vagy abból hozzájárulást kapó) és kötelező köznevelési közfeladat-ellátás rendszerén belül bármely személy vagy szervezet alanyi jogon korlátlan számú oktatási intézményt létesíthetne és működtethetne, tekintet nélkül a mindenkorin valóban kapacitási szükségletekre. Éppen ellenkezőleg, az Egyezségokmány kifejezetten utal az állam által meghatározott követelményekre és a (jogok természetével összeegyeztethető) törvényi korlátozás lehetőségére, és az iskolaalapítás szabadságát, valamint a szabad intézményválasztás jogát is e keretek között említi. Az ágazat irányításának jelenlegi magyarországi kialakítása, a köznevelés intézményrendszerének az erőforrások hatékony felhasználását célzó működtetési modellje – benne a köznevelésért felelős miniszter nem állami köznevelési intézmények létrehozatalához kapcsolódó szakvélemény-adási jogával – ezzel nem áll ellentétben. Ha ugyanis a miniszter egy nem állami köznevelési intézmény nyilvántartásba vétele tekintetében a konkrét egyedi ügy minden releváns szempontját megvizsgálva (és ezekről részletesen számot adva) elutasító tartalmú szakvéleményt ad, az annak a szignalizációja, hogy az adott illetékességi területen és annak környékén több intézmény áll rendelkezésre a szükségesnél.
- [56] A kifejtettek tekintettel a nemzetközi szerződésbe ütközés a bírói kezdeményezésben felhívott okokból és érvek alapján nem állapítható meg; ezért az Alkotmánybíróság az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatának az Egyezségokmányba ütközését állító indítványi elemet elutasította.
- [57] 5. Az indítványozó az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatának az Alaptörvény XVI. cikk (1)–(3) bekezdéseibe ütközését is állította, arra hivatkozással, hogy nem felel meg a gyermekek legfőbb érdekének, ha a miniszter elutasító tartalmú szakvéleményével meg tudja akadályozni egy speciális igényeket is kielégítő iskola létrejöttét.
- [58] 5.1. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XVI. cikk (1)–(3) bekezdéseit vizsgálva a 9/2021. (III. 17.) AB határozatban rámutatott, hogy azok „egymással összefüggő egységet alkotnak, melynek középpontjában a gyermek legjobb érdeke áll, a XVI. cikk (1) bekezdésének megfelelően. Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, melynek biztosítása a XVI. cikk (2) bekezdése értelmében elsődlegesen a szülők kötelezettsége. A szülők neveléshez való joga két irányból is korlátozott: egyfelől a gyermeküknek adandó nevelés megválasztása során a szülők nem élveznek korlátlan szabadságot, és a nevelés keretében kizárólag olyan döntések meghozatalát védi és támogatja az Alaptörvény, amely a gyermek legjobb érdekével összhangban áll, azaz a XVI. cikk (2) bekezdése szerinti szülői jogosultságok tartalmi korlátja a gyermek XVI. cikk (1) bekezdése szerinti legjobb érdeke. Másfelől pedig a szülők neveléshez való jogának korlátja a XVI. cikk (3) bekezdése szerinti gondoskodási kötelezettség, mely magában foglalja a gyermek taníttatásának kötelezettségét is. [...] Miközben tehát az Alaptörvény maga is rögzíti a szülők neveléshez való jogát, egyben azt is elismeri, hogy a gyermek nevelésének nem csupán egyetlen helyes módja létezik, hanem a több, adott esetben egyaránt helyes nevelési módszer közül kell a szülőnek a gyermekére tekintettel választania. Ezen választási szabadság általános és abszolút korlátja ugyanakkor a gyermek taníttatásának kötelezettsége, mely vonatkozásban az Alaptörvény nem biztosítja a szülők számára a választás lehetőségét a tanköteles, azaz a törvényben meghatározott életkort elért és iskolaérett gyermekek esetében. A tankötelezettség teljesítésének módja tekintetében azonban a szülők neveléshez való joga ugyancsak érvényesül: így különösen (a jogszabályi kereteken belül) megválaszthatják a gyermekük számára legjobbnak tartott oktatási intézményt, választhatnak az etika és a hit- és erkölcsstan oktatása között, vagy akár egyéni munkarendet kérelmezhetnek gyermekük számára” (Indokolás [66]–[67]). Fontos megemlíteni, hogy időközben Magyarország Alaptörvényének tizenötödik módosításával (2025. április 14.) a XVI. cikk (1) bekezdését úgy módosította az

alkotmányozó hatalom, hogy *expressis verbis* kimondta, hogy a gyermekek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való joga az élethez való jog kivételével minden más alapvető jogot megelőz.

- [59] Az Alaptörvény normaszöveg-javaslatához fűzött alkotmányozói indokolás kimondja, hogy a XVI. cikk „[...] a szülők jogaként határozza meg a gyermeküknek adandó nevelés megválasztását és egyben kötelezettségükkel teszi a kiskorú gyermekükről való gondoskodást, ideértve a tanköteles gyermekük taníttatását is.”
- [60] Ugyancsak a 9/2021. (III. 17.) AB határozat hangsúlyozta azt is, hogy a szubszidiaritás elvének megfelelően a gyermeknevelés feladata és felelőssége elsődlegesen a szülőket terheli, az állam feladata pedig a szülők támogatása, segítése, bizonyos esetekben pedig a szülők nevelési tevékenységének – ha az a gyermek legjobb érdekével ellentétes eredményre vezetne – korrekciója (Indokolás [70]).
- [61] 5.2. A szülők Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdése szerinti joga tehát, hogy gyermekük neveléséről a világnézetüknek, lelkiismereti meggyőződésüknek megfelelően gondoskodjanak, de ez a joguk nem választható külön attól a (3) bekezdés szerinti kötelezettségüktől, hogy tanköteles korú gyermeküket taníttassák. Ebből következően, az Alaptörvény XVI. cikk (1) és (3) bekezdéseit együttesen értelmezve, tanköteles korban a gyermekek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való joga nem kerülhet szembe a tankötelezettséggel, hanem arra figyelemmel, annak a keretei között értelmezhető és juttatható érvényre. A köznevelés rendszerében ez – a fent részletezettek szerint, az Alaptörvény XI. cikk (2) bekezdése alapján – a gyermekek ingyenes és kötelező alapfokú oktatásban való részvételét jelenti; amelynek megszervezése, irányítása, működtetése és finanszírozása [a fent részletezettek szerint, az Nkt. 2. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően] a magyar állam közszolgálati feladata. A szülők Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdése szerinti joga tehát kiskorú gyermeküket érintően eleve nem parttalan; a gyermekeknek ugyanis kötelező az intézményes nevelés-oktatásban részt venni [Nkt. 45. § (1) bekezdés], a szülők neveléshez való joga pedig e rendszeren belül gyakorolható, pl. annak a megválasztásával, hogy a tankötelezettséget gyermekük iskolába járatásával (jogszabályi keretek között a gyermek számára legjobbnak tartott köznevelési intézmény kiválasztásával), vagy esetleg egyéni munkarend kérelmezésével teljesítik [Nkt. 45. § (5) bekezdés]. A magyar állam, és az ágazat irányítását ellátó köznevelésért felelős miniszter feladata – a szubszidiaritás elvének és az Alaptörvény XI. cikk (2) bekezdésének megfelelően – a szülők intézményválasztási szabadságához megfelelő számú, a köznevelési alapfeladat ellátáshoz a szükséges feltételekkel rendelkező oktatási intézményt biztosítani.
- [62] Tekintettel arra, hogy mind az Alaptörvény XI. cikk (2) bekezdéséből, mind az Nkt. 1. § (1) bekezdéséből, 2. § (1) bekezdéséből és 46. § (3) bekezdés a) pontjából következően a köznevelés teljes intézményi rendszerének egyetemlegesen kell a gyermekek képességeinek, érdeklődésének és adottságainak megfelelő nevelést és oktatást nyújtania, valamint az ország egész területén (az ingyenességre figyelemmel) fenntarthatónak, gazdaságosnak és a mindenkor létszámigényekre tekintettel optimálisan működőnek lennie – hiszen a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jog az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerint minden gyermeket egyformán megillet –, ezért adott területen már biztosított feladat-ellátás, megfelelő kapacitás rendelkezésre állása mellett az Alaptörvény XVI. cikk (1)–(3) bekezdéseire hivatkozással sem lehet egyedi ügyekben valamely nem állami szerv által alapítandó intézmény létrehozását kikényszeríteni; hiszen egy nem optimális kihasználtsággal működő köznevelési intézmény az erőforrások nem hatékony felhasználását eredményezné, a meglévő köznevelési intézmények oktatási-nevelési tevékenységének színvonalát befolyásolná, és vonna el tőlük humán erőforrást, illetve tanulói létszámot.
- [63] Az Alkotmánybíróság ezért az Nkt. 21. § (2) bekezdés 2. mondatának az Alaptörvény XVI. cikk (1)–(3) bekezdéseibe ütközését állító indítványi elemet sem találta megalapozottnak, és azt elutasította.
- [64] 6. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés a benne hivatkozott alaptörvényi rendelkezések sérelmét megalapozottan nem veti fel, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [65] 1. Egyetértek azzal, hogy a bírói kezdeményezés keretei között az Nkt. indítvánnyal támadott 21. § (2) bekezdés 2. mondatának alaptörvény-ellenessége nem állapítható meg.
- [66] Ugyanakkor álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak hivatalból vizsgálnia kellett volna, hogy az Nkt. kifogásolt szabályában a köznevelésért felelős miniszter szakvéleményének kialakítása során figyelembe veendő szempontok között (a jelenlegi szempontokon túl) meg kellene-e jelennie az Alaptörvény VII. és XVI. cikkéből következően annak a szempontnak is, hogy a vallási közösségek köznevelési intézmény-alapítási joga, a szülők vallási-világnézeti szempontból elkötelezett neveléshez való joga miként érvényesül. Amennyiben a szülők nem csupán egy sajátos pedagógiai program, hanem az intézmény vallási-világnézeti elkötelezettsége miatt választanak, vagy választának egy iskolát, pusztán azért, mert ilyen nevelést nem biztosító férőhelyek rendelkezésre állnak, a hozzájárulás nem lenne megtagadható.
- [67] 2. Nem vitatom az indokolásnak azt a megállapítását, hogy a köznevelésért felelős miniszter szakvéleménye *de iure* nem tekinthető az Ákr. szerinti szakhatósági állásfoglalásnak, ugyanakkor a fentiek alapján álláspontom szerint egyértelmű, hogy ezen az Nkt. által „szakvéleménynek” nevezett vélemény fogalmilag közelebb áll a szakhatósági állásfoglaláshoz, mivel kötelező, attól eltérni nem lehet, valamint nem felülbírálható.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/3095/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1127/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.571/2022/8. számú részítele alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria Pfv.I.20.571/2022/8. számú részítele, a Fővárosi Törvényszék 42.Pf.637.203/2021/6. számú részítele, a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 5.P.22.156/2019/36-I. számú részítele alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint a bírói részítelek sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a II. cikkét, a VI. cikk (2) bekezdését, a XIII. cikk (1)–(2) bekezdéseit, a XV. cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseit, a XXII. cikk (1) bekezdését, és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit. Az indítványozó kérte a támadott ítéletek végrehajtásának felfüggesztését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló alapügy lényege szerint az indítványozó alperes mint haszonbérelő a felperes Önkormányzattal mint haszonbérbeadóval kötött szerződés értelmében 2008 óta használta az Önkormányzat tulajdonában álló földrészletet, amelynek korábbi haszonbérelője az indítványozó házastársa volt. Az indítványozó házastársát megelőző bérlők az ingatlanon felépítményt létesítettek, amelyet az indítványozó házastársa megvásárolt. A felek 2015-ben új, rekreációs célú földhasználati szerződést kötöttek az ingatlan használatára 2017. december 31-ig. Az Önkormányzat 2017. november 28-ai levelében arról tájékoztatta az indítványozót, hogy a szerződés annak lejártával megszűnik, új szerződés megkötésére nincs lehetőség, ezért felszólította a felépítmény elbontására, a bontási törmelék elszállítására, valamint az ingatlan visszaadására. Az indítványozó több levélben kérte a korábbi bérelő és az általa végzett beruházások elszámolását. Ezt követően az Önkormányzat 2018. június 30-ig biztosította használati szerződés megkötését, azonban 2018. márciusi levelében arról tájékoztatta az indítványozót, hogy az ingatlan további bérbevételére nincs lehetősége, kérte az ingatlan kiürítését. Az Önkormányzat keresetében az ingatlan kiürítésére, birtokba adására, bontásra és a törmelék elszállítására, valamint használati díj megfizetésére kérte kötelezni az indítványozót. Az Önkormányzat keresete szerint az indítványozó a határozott idejű szerződés lejártával köteles az ingatlan visszaadására, az indítványozónak nincs olyan követelése, amelyre tekintettel visszatarthatja az ingatlant, továbbá valamennyi bérleti szerződés tartalmazta az esetlegesen létesített felépítmény elbontásának kötelezettségét, valamint a szerződésük szerint egymással mindenre kiterjedően elszámoltak.
- [3] Az első fokon eljáró Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 5.P.22.156/2019/36-I. számú részíteleivel kötelezte az indítványozót az ingatlan kiürítésére és birtokba bocsátására, illetve a lebontásból származó törmelék saját költségén való elszállítására és használati díj megfizetésére.
- [4] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 42.Pf.637.203/2021/6. számú részíteleivel helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.
- [5] A Kúria Pfv.I.20.571/2022/8. számú részíteleivel a jogerős részíteleket hatályában fenntartotta. Indokolásában rögzítette, hogy az indítványozó a jogerős részíteleket csak az ingatlan kiürítésére kötelező részében támadta. A Kúria részíteleinek indokolásában rögzítette, hogy az indítványozó a jogerős részítelek anyagi jogszabálysértését abban jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:341. § (2) bekezdését tévesen értelmezte, amikor azért nem tartotta megalapozottnak a gazdagodás megtérítése iránti követelése alapján gyakorolt visszatartási jogát, mert részéről a követeléssel összefüggésben nem történt konkrét igényérvényesítés, továbbá a visszatartási jog alapjául szolgáló követelést azonosítható és értelmezhető módon kell meghatározni, nem köteles annak érvényesítésére. Az elsőfokú bíróság azért tekintette alaptalannak az indítványozó visszatartási jogra vonatkozó kifogását, mert nem jelölte meg a követelés jogalapját, tényeit és összecszerúságát, így nem volt egyértelmű, hogy jogelődje vagy saját beruházásai ráépítésből vagy jogalap nélküli gazdagodásból eredő követelésére hivatkozik. A másodfokú bíróság szerint az indítványozó megjelölte követelése jogszabályi alapját, esedékességét és összegét, azonban a

visszatartási jog gyakorlásának feltétele az igényérvényesítés, amely a jelen esetben elmaradt. A Kúria részítéletében rögzítette, hogy az indítványozó ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a felépítményt a korábbi bérlő építette, akitől azt az indítványozó házastársa megvásárolta, felújította azt, így jogutódként azt saját tulajdonnak tekinti, követelése jogalapja a felépítmény vonatkozásában ráépítésből eredő gazdagodás megtérítése 12 500 000 Ft összegben, a kerti beruházásokkal összefüggésben 3 000 000 Ft, amelyek megtérítésére az Önkormányzat a haszonbérleti szerződések és a jogszabályok alapján köteles. Ezt követően az indítványozó 15 500 000 Ft összegű követelését ráépítésből eredő gazdagodás, illetve jogalap nélküli gazdagodás iránti igényként jelölte meg.

- [6] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria Pfv.I.20.571/2022/8. számú részítélete, a Fővárosi Törvényszék 42.Pf.637.203/2021/6. számú részítélete, a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 5.P.22.156/2019/36-I. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint a bírói részítéletek sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a II. cikkét, a VI. cikk (2) bekezdését, a XIII. cikk (1)–(2) bekezdéseit, a XV. cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseit, a XXII. cikk (1) bekezdését, és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit.
- [7] Az indítványozó ténybeli előadása szerint 2017. december 13-án és december 26-án kelt leveleiben kérte az Önkormányzattól az általa végzett beruházások elszámolását, 2018. március 14-én az Önkormányzat alpolgármesterével történt találkozó alkalmával az épületek külső felújításában állapodtak meg, majd ezt követően 2018. március 22-én az Önkormányzat az épület bontását rendelte el. Az indítványozó kifogására választ nem kapott, a felújítást elvégeztette 2018 nyarán. Az Önkormányzat képviselőtestülete 610/2018. (X. 18.) határozatával (a továbbiakban: Önkormányzati határozat) döntött az épület elbontásáról és a parcella kiürítéséről. E határozat szerint: „1. a külterületen lévő földterületeket továbbra is bérbeadás útján kívánja hasznosítani, azok értékesítéséhez nem járul hozzá. [...] 3. azon parcellák esetében, ahol a területen legfeljebb egy kb. 35 m²-es, megfelelő műszaki felépítmény található, a határozatok elfogadását követően a használóval bérleti szerződés köthető.”
- [8] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét alapvetően arra alapította, hogy az eljáró bíróságok nem voltak tekintettel arra a körülményre, hogy az indítványozó az elsőfokú eljárásban, az írásbeli ellenkérelem előterjesztésekor jogi képviselő nélkül járt el.
- [9] Az indítványozó szerint az eljáró bíróságoknak az anyagi jogi pervezetés körében figyelembe kellett volna vennie, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó az Önkormányzatnak megküldött leveleiben elszámolási igényét bejelentette, továbbá az érintett felépítmény a földhivatal által regisztrált, 1972-ben épült, ezért ideiglenesnek nem tekinthető és okszerűen belátható, hogy mintegy 50 éve ott áll, földhivatali térképen szerepel, ezért az Önkormányzat megalapozottan nem hivatkozhat arra, hogy a felépítményről nem volt tudomása.
- [10] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmét abban látja, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó esetében az ellenkérelem előterjesztésekor a bíróságot többletkötelezettség terheli, azon tartalmú tájékoztatást, amely a Kúria részítéletében szerepel, az elsőfokú bíróság nem közölte az indítványozóval. Az indítványozó szerint a Kúria a rá is vonatkozó közrehatási tevékenységének nem tett eleget, amikor az iratanyag vizsgálatával az indítványozó által írásbeli ellenkérelme előterjesztésekor nem ismert, előre nem látható, a pervezettség terhének súlyára is tekintettel aránytalan kötelezettséget telepített.
- [11] Az indítványozó a másodfokú bíróság részítélete tekintetében a fegyverek egyenlőségéhez való jogának sérelmére hivatkozott, amikor egyes nyilatkozatok ellentmondásosságát kizárólag az indítványozó vonatkozásában vizsgálta és csak az indítványozó hátrányára értékelte.
- [12] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti, ha a másodfokú bíróság illetve a Kúria olyan hiányosságot ró a terhére, amely az elsőfokú bíróság pervezetésének eredménye, hiszen még a perfelvétel lezárása előtt fel kellett volna hívni a jogi képviselő nélkül eljáró indítványozót a perfelvételi nyilatkozatai hiányosságainak kijavítására, illetve az elsőfokú bíróságnak figyelmeztetési kötelezettsége volt a bizonyítási teher vonatkozásában is.
- [13] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti hatékony jogorvoslathoz való joga sérelmét abban látja, hogy a másodfokú bíróság és a Kúria nem orvosolták az elsőfokú bíróságnak a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét okozó pervezetését.
- [14] Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseinek sérelme kapcsán előadta, hogy az Önkormányzat tulajdonában álló vagyontárgyak bérbeadásáról szóló felperesi Önkormányzat Képviselőtestületének 9/2015. (II. 15.) önkormányzati rendeletének 109. §-a és 109/A. §-ai az irányadók, ezért az ezen jogcímen szerződő személyek tekinthetők homogén csoportnak. Az indítványozó szerint az a tény, hogy az Önkormányzati határozat a „kb. 35 m²-es” felépítménnyel rendelkező földhasználók számára tartja fenn a haszonbérleti szer-

ződés megkötésének lehetőségét, sérti a normavilágosság és az egyenlő bánásmód elvét. Az egyenlő bánásmód sérelmét az indítványozó abban látja, hogy a „kb.” fordulat alkalmazása azt eredményezte, hogy az indítványozó esetében az együttesen 27,57 m² nagyságú felépítmény elbontására kötelezte, míg a szomszédos parcellák nem szerepeltek az Önkormányzati határozatban, amely parttalan és önkényes diszkriminációt valósított meg a homogén csoporton belül. Az indítványozó előadta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az ellenkérelmében is szereplő ezen hivatkozását.

- [15] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a megsértését azzal indokolta, hogy az Önkormányzat nem újíttotta meg a két évtizede fennálló haszonbérleti szerződését, ugyanakkor egy 2020-ban hozott új rendelettel a bérleti díj összegét a háromszorosára emelte, így az indítványozó számára nem egyértelmű, hogy az Önkormányzat mely magatartásához igazítsa a saját magatartását. Az indítványozó előadta, hogy az Önkormányzat a honlapján rendszeresen tesz közzé pályázati kiírást az ingatlan bérbeadás útján történő hasznosítása céljából, amely pályázati kiírás bizonyítja, hogy az érintett ingatlant felépítménnyel együtt kívánja hasznosítani, amelynek bontására vonatkozó kötelezését azóta visszavonta.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdései szerinti tulajdonhoz való joga sérelmével összefüggésben utalt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére is. Az indítványozó tulajdonhoz való joga megsértését azzal indokolta, hogy az ingatlanon lévő felépítmény, amelyet házastársa megvásárolt 1972-ben építési engedély alapján épült, földhivatali helyszínrajzon fel van tüntetve, azon az indítványozó hasznos, értéknövelő beruházásokat végzett, kertrendezést is megvalósított, gyümölcsöst létesített. Az indítványozó szerint a bérleti jog ingatlannyilvántartáson kívüli, nem dologi hatályú jog, amely vonatkozásában az Alkotmánybíróság 50/2014. (XII. 6.) AB határozatában elismerte az alkotmányos tulajdonvédelmi körbe tartozását. Az indítványozó szerint az őt terhelő kiürítési kötelezettség alkotmányosan nem jelentheti azt, hogy az ingatlan értéknövekedését érintő beruházásai elszámolatlanul maradjanak, ekként ne gyakorolhatna visszatartási jogot az elszámolás megtörténteig.
- [17] Az indítványozó az Alaptörvény II. cikke, VI. cikk (2) bekezdése és a XXII. cikk (1) bekezdése megsértését is kifogásolta, ennek kapcsán relevánsnak ítélte, hogy az ingatlan 2008 óta családi életének színtere, az elmúlt 15 évben nagy gondot fordított a családi élet kényelmét jelentő beruházásokra, szoros érzelmi kötődése alakult ki az ingatlanhoz. Az indítványozó szerint az önkormányzati vagyongazdálkodást érintő alapjogkorlátozást megvalósító intézkedést a helyi önkormányzat képviselőtestületének rendeletén kívül más normatív vagy egyedi aktusban nem lehet előírni.
- [18] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [19] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, a 29–31. § szerinti feltételeket, valamint az 52. § szerinti feltételeket.
- [20] Az indítvány megjelölte azt az alaptörvényi és törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), amelyre tekintettel az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont].
- [21] A testület megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette. Megállapította továbbá, hogy az indítvány – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint – határidőben érkezett. Megállapította, hogy az indítvány határozott kérelmet tartalmazott azzal, hogy a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [22] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt formai követelményeknek részben tesz eleget. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §-a); és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [II. cikk, VI. cikk (2) bekezdése, XIII. cikk (1) és (2) bekezdései, XXII. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, valamint a B) cikk (1) bekezdése]; és kifejezett kérelmet fogalmaz meg a támadott bírói döntés(ek) alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére is.
- [23] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az indítvány az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozása esetén nem értelmezhető az Alaptörvényben biztosított jog sérelme, ezért e tekintetben érdemi alkotmányossági vizsgálat lefolytatására indokolás előterjesztése esetében sem lenne lehetőség [3115/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [30]]. Ennek oka, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése vonatkozásában a visszaható hatályú

jogalkotás, illetve a felkészülési idő hiányára való hivatkozás kivételével alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetőség {3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [24] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására [...]” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Az Alaptörvény II. cikkét, a VI. cikk (2) bekezdését, XXII. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (7) bekezdését érintően az indítványozó nem adott elő alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást, lényegében csak felsorolásszerűen hivatkozott ezen alaptörvényi cikkek megsértésére, ezért e vonatkozásban az indítványozó alkotmányjogi panaszja nem felel meg az Abtv. 27. §-ában foglalt feltételeknek. Az Alaptörvény XXII. cikk (1) bekezdése mindazonáltal államcél és nem alapjogot tartalmazó rendelkezés. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével kapcsolatos indítványozói érvelés tartalmilag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog keretében értelmezhető, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt e tekintetben a XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján értékeli.
- [25] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában alapvetően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére, a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga sérelmére és a XV. cikk szerinti egyenlő bánásmód követelményére hivatkozott.
- [26] 4. Az Abtv. 64. § *d)* pontja értelmében az Alkotmánybíróság végzésben utasítja vissza az indítványt, ha érdemi vizsgálata során megállapítja az indítvány törvényi feltételeknek nem megfelelő tartalmát.
- [27] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti indítványelemekre tekintettel befogadta, azonban az Alkotmánybíróság eljárása során nyilvánvalóvá vált, hogy az indítvány nem felel meg a törvényi feltételeknek.
- [28] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [13]–[15]}.
- [29] Az indítványozó szerint a korábbi bérlő által az ingatlanon létesített és házastársa által megvásárolt felépítmény fejlesztése révén, valamint az indítványozó többéves bérleti jogviszonya(i) alapján őt az ingatlan kiürítése esetén feltétlen, azonnali és teljes kártalanítás, valamint ennek hiányában az ingatlan további használata melletti visszatartási jog illeti meg. Ugyanakkor az eljáró bíróságok támadott ítéleteikben akként foglaltak állást, hogy az indítványozó nem határozta meg a jelen eljárásban történő elbírálásához szükséges részletességgel sem visszatartási joga jogalapját (ráépítés szabályai, vagy jogalap nélküli gazdagodás), sem az annak alapjául szolgáló értéket, így az a bírósági eljárásban nem volt megállapítható. Az elsőfokú bíróság a perfelvételi tárgyaláson tájékoztatta az indítványozó jelenlévő meghatalmazottként eljáró házastársát, illetve jogi képviselőjét, hogy bizonyítania kell, hogy a felek közötti elszámolás nem történt meg az okirati bizonyítékokkal ellentétben, illetőleg az általa ellenkérelmében tett állításokat az okirat aláírása körében (5.P.22.156/2019/19.), továbbá milyen a felperestől származó jogcíme van a felperes tulajdonát képező ingatlanra, illetve a szerződés megszűnését követően visszaadta a felperes tulajdonát képező ingatlant kiürítve, nem áll fenn használati díjtartozása. Ezt követően az indítványozó képviselőjében eljáró személyek nem terjesztettek elő bizonyítási indítványt a perfelvételi tárgyalásról készült jegyzőkönyv tanúsága szerint (5.P.22.156/2019/30. számú irat, 5. oldal).
- [30] Mindezekre tekintettel a tulajdonhoz való joggal kapcsolatos indítványozói érvelés kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában azt vitatja, hogy a Kúria nem adott helyt a per során előterjesztett érveinek. A Kúria arra figyelemmel nem tartotta megalapozottnak az indítványozó érvelését, hogy az indítványozó azt állította, hogy követelése bérleti jogviszonyból ered, azonban visszatartási jogát dologi jogviszonyból (ráépítés) és szerződésen kívüli jogviszonyból (jogalap nélküli gazdagodás) eredő igényekre alapította. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [13]–[15]}.

- [31] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése sérelmével összefüggő indítványelem vonatkozásában az indítványozó szerződése megszűnését követően született önkormányzati határozat más bérlőkhöz képest diszkriminatív módon történő alkalmazása tekintetében az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratanyag alapján megállapította, hogy az indítványozó ilyen tartalmú érvelést a per során nem adott elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „azonban a bírói döntésekkel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszban csak olyan kérdésekkel összefüggésben kérhető azok alaptörvény-ellenességének megállapítása, amelyekre a panaszos már a bírósági eljárás során is kitért és ilyen módon a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette (vagy ilyen lehetőség nem áll rendelkezésére). Olyan új jogi tény állítására azonban, amely az indítványozó szerint ügyének eltérő megítélését tenné indokolttá, az eljárásjogi törvényekben szabályozott esetekben a rendes bíróságok előtt ugyan utóbb is lehetőség van, azonban alkotmányjogi panasz indítványban erre nincsen mód. Ez következik az Abtv. 27. §-a által előírt, a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségek kimerítésének kötelezettségére vonatkozó előírásból; a rendes jogorvoslati lehetőségek kimerítésének hiányában pedig az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó egyik lényeges feltétel fennállta nem állapítható meg” [3327/2018. (X. 16.) AB végzés, Indokolás [25], 3512/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [20]].
- [32] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti indítványelemmel összefüggésben az Alkotmánybíróság a bírósági iratanyag alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárásában a perfelvételi tárgyalásokon, illetve a perfelvételt lezáró tárgyaláson az indítványozó nem személyesen járt el, hanem meghatalmazással képviselte házastársa, illetve jogi képviselője. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló tárgyalási jegyzőkönyvek tanúsága szerint az anyagi pervezetése keretében részletesen tájékoztatta a jogi képviselővel eljáró indítványozót, hogy mire terjed ki a bizonyítási kötelezettsége, az indítványozó ennek ellenére nem terjesztett elő bizonyítási indítványt.
- [33] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy „a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. A jogszabályok értelmezése a bíróságok feladata, míg az Alkotmánybíróság hatásköre a bírói jogértelmezés alkotmányos kereteinek kijelölésére terjed ki. Ez a hatáskör azonban nem eredményezheti azt, hogy az Alkotmánybíróság negyedfokon ismételtén felülbírálna a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott határozatát. Az Alkotmánybíróság gyakorlata töretlen abban, hogy a tényállás feltárása, az eljárás során előadott érvek, illetve beszerzett bizonyítékok értékelése, a következtetések mérlegelés alapján való levonása, illetve a tényállás megalapozottságának vizsgálata a jogalkalmazó bíróságok számára fenntartott feladatok, így kívül esnek az Alkotmánybíróság vizsgálódási körén [lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indoklás [33], 3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indoklás [12]; 3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indoklás [11]; 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indoklás [18]; 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indoklás [14]]” [3382/2018. (XII. 5.) AB végzés, Indoklás [21]; egyik legutóbbi megerősítése: 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indoklás [34]].
- [34] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1683/2023.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1128/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.11/2025/7. számú végzése és a Kúria Bfv.III.2/2024/20. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kérte a Kazincbarcikai Járásbíróság 16.Bf.227/2022/24. számú ítélete, a Kazincbarcikai Járásbíróság 12.B.76/2024/32. számú végzése, a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 7.Bpkf.11/2025/7. számú végzése és a Kúria Bfv.III.2/2024/20. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítványozót a Kazincbarcikai Járásbíróság 2023. március 23. napján kihirdetett 16.Bf.227/2022/24. számú ítélete bűnösnek mondta ki három rendbeli közokirat-hamisítás büntetében, két rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében és folytatólagosan elkövetett hamis vád vétségében, ezért a bíróság az indítványozót mint ismeretlen helyen tartózkodó terheltet, egyben többszörös visszaesőt halmazati büntetéssel két év szabadságvesztésre, valamint mellékbüntetésül két év közügyektől eltiltásra ítélte. Az indítványozó 2024. január 10. napján a jogerős ítélettel szemben perújítási indítványt terjesztett elő a Miskolci Törvényszéken. A távollétében történt eljárás lefolytatását azért sérelmezte, mert az ügy iratait nem a fent említett bejelentett lakcímére, hanem tévesen testvére lakcímére küldték meg, így a bírósági eljárásról nem szerzett tudomást. A Miskolci Törvényszék 2024. március 25-én meghozott 8.Bpi.104/2024/5. számú végzésével elrendelte a perújítást.
- [3] A perújítási eljárás keretében eljáró Kazincbarcikai Járásbíróság 2024. november 21. napján kihirdetett 12.B.76/2024/32. számú végzésével elutasította a perújítást. Az eljárás során az indítványozó azzal védekezett, hogy az eljárás azért történt a távollétében, mert az idézést az általa megadott lakcímre nem kézbesítették, valamint az iratokat nem neki, hanem a testvérének továbbították. Az eljáró bíróság megállapítása szerint a nyomozati iratok tartalma alapján megállapítható volt, hogy az indítványozó ténylegesen bejelentett lakcíméről a kézbesített iratok „elköltözött” jelzéssel érkeztek vissza, és mivel ez az egyetlen cím szerepelt a lakcímnnyilvántartásban, az indítványozó pedig nem volt elérhető, ellene elfogatóparancs kibocsátására került sor. A rendelkezésre álló iratok alapján nem volt megállapítható, hogy az indítványozó testvére részére történt volna meg az iratok kézbesítése. Az eljárás során az indítványozó más lakcímet sem jelentett be, ezért történt az indítványozó távollétében az eljárás lefolytatása. A járásbíróság megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróság megalapozott döntést hozott, annak megváltoztatására nem volt sem indok, sem szükség, ezért a perújítást elutasította. A Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 2025. február 6. napján született 7.Bpkf.11/2025/7. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú döntést.
- [4] Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati indítványt terjesztett elő. A Kúria 2025. február 25-én meghozott Bfv.III.2/2024/20. számú végzésével hatályában fenntartotta a Kazincbarcikai Járásbíróság ítéletét. A Kúria megállapította, hogy az első fokon eljáró bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul betartva folytatta le a távollévő terhelttel szembeni büntetőeljárást. A felülvizsgálat során megjegyezte a bíróság, hogy egyrésztől nincs olyan irat, ami azt tanúsítaná, hogy az indítványozó bejelentette volna külföldi vagy bármely más belföldi lakóhelyét, másrészt az indítványozó kihallgatása során a nyomozó hatóság figyelmeztette arra, hogy vele szemben milyen bűncselekmény miatt folyik eljárás, továbbá felhívták a figyelmét arra is, hogy a lakcímét, tartózkodási helyét, értesítési címét, valamint az ezekben történt változást köteles bejelenteni az eljáró hatóságoknak. A Kúria döntésének indokolásában rámutatott, hogy a terhelt az eljárás alól szándékosan vonta ki magát, így fel sem merült az a tény, hogy önhibán kívül nem lehetett jelen, továbbá a kirendelt védő is jelen volt a tárgyaláson.
- [5] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben az Abtv. 27. §-a alapján kérte a Kazincbarcikai Járásbíróság 16.Bf.227/2022/24. számú ítélete, a Kazincbarcikai Járásbíróság 12.B.76/2024/32. számú végzése, a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 7.Bpkf.11/2025/7. számú végzése, valamint a

Kúria Bfv.III.2/2024/20. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdéseiben foglalt alapjogok sérelmére hivatkozott.

- [6] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy a távollétében hozott elsőfokú ítélet ellen nem tudott a törvény által biztosított fellebbezési jogával a másodfokú bírósághoz fordulni. Hivatkozott továbbá arra, hogy mivel az eljárás során keletkezett iratokat nem kapta kézhez, így nem lehetett tudomása sem a büntetőeljárásról, sem arról, hogy képviselőjében kirendelt védő jár el. Az indítványozó kifogásolta, hogy nem tudott a kirendelt védővel konzultálni, ezért nem tudta a törvényben foglalt védelemhez való jogát gyakorolni. Állítása szerint sérült a jogorvoslathoz való joga akkor, amikor a kirendelt védő a tárgyaláson való szükséges megjelenésen kívül nem tett eleget védői kötelezettségének, és az elsőfokú ítélet ellen nem jelentett be fellebbezést a terhelt javára.
- [7] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörben vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [8] 3.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve.
- [9] Jelen ügyben az alkotmányjogi panasz a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 7.Bpkf.11/2025/7. számú végzése, valamint a Kúria Bfv.III.2/2024/20. számú végzése tekintetében felel meg a befogadás határidővel és jogorvoslatok kimerítésével kapcsolatos feltételeinek, ezért az Alkotmánybíróság a következőkben csak ezen végzések tekintetében vizsgálja a további befogadási feltételeket. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [10] 3.2 Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt formai követelményeknek megfelel. A panasz megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, a támadott bírói döntéseket, rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntések megsemmisítésére, megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdései], valamint a hivatkozott Alaptörvényi rendelkezésekkel kapcsolatban tartalmaz a bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést.
- [11] 3.3. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [12] Az Alkotmánybíróság előjáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata [3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30], 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]]. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben [3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tartózkodik az indokolásban megjelenő érvek megalapozottságának vizsgálatától, mert a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárásjogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]].
- [13] Az Alkotmánybíróság az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdéseinek állított sérelmével kapcsolatban felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányosági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség

kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára (3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]). Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményen keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja (erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]).

- [14] Jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó alapvetően azt kifogásolta, hogy nem vehetett részt a vele szemben lefolytatott büntetőeljárásban. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy annak eldöntése, hogy fennállnak-e a távollévő terhelttel szemben lefolytatható büntetőeljárás feltételei, nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdés, amelynek eldöntése az eljáró bíróságok hatáskörébe tartozik. Jelen ügyben a perújítási eljárást lefolytató bíróságok, valamint a Kúria is vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a törvényi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le az eljárást a távollévő terhelttel szemben.
- [15] Az indítványozó védelemhez való joggal kapcsolatos kifogásai is alapvetően azzal összefüggésben merültek fel, hogy személyesen nem vett részt az eljárásban. A terhelt távollétében lefolytatott eljárásban a védő kötelező részvétele éppen a védelemhez való jog érvényesülését hivatott biztosítani. A védő eljárásának megítélése, az, hogy nem terjesztett elő fellebbezést, nem alkotmányossági kérdés, annak megítélése nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [16] Az indítványozó a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bírósági ítélet ellen nem tudott fellebbezni. A távollévő terhelt elleni büntetőeljárás részletes szabályait a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény CI. fejezete tartalmazza. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozó azon érve, miszerint nem volt fellebbezési lehetősége, alapvetően nem a támadott bírósági döntésekkel, hanem a jogi szabályozással kapcsolatosan felvetett kifogás, erre irányuló indítványt azonban az indítványozó nem terjesztett elő. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a terhelt távollétében lefolytatott eljárásban, ha a terhelt tartózkodása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala után ismertté válik – a jogorvoslati jog biztosítása érdekében –, perújítási indítványt lehet előterjeszteni. A perújítási eljárás keretében a bíróságnak van arra lehetősége, hogy megvizsgálja, hogy a terhelt távollétében történő eljárás lefolytatása megfelelt-e a törvényi feltételeknek, illetve amennyiben indokoltnak látja, új eljárás lefolytatását rendelheti el.
- [17] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdéseinek állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1091/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1129/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 383. § (3) és (6) bekezdései, 407. § (1) bekezdés c) pontjának „a meg nem fizetett illeték vagy” szövegrésze, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:22. § (1)–(2) bekezdései és 6:23. § (1)–(2) bekezdései alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.109/2024/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 383. § (3) és (6) bekezdései, 407. § (1) bekezdés c) pontjának „a meg nem fizetett illeték vagy” szövegrésze, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:22. § (1)–(2) bekezdései és 6:23. § (1)–(2) bekezdései alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján pedig kérte a Kúria Pfv.IV.21.109/2024/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.163/2024/7-II. számú ítéletére, és a Balassagyarmati Törvényszék 27.P.20.173/2023/21. számú ítéletére kiterjedő hatállyal. Álláspontja szerint a támadott törvényi rendelkezések és bírósági határozatok ellentétesek az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseivel, II. cikkével, IV. cikk (1) bekezdésével, VI. cikk (1) bekezdésével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1)–(2) bekezdéseivel, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, XX. cikk (1) bekezdésével, C) cikk (1) bekezdésével, 25. cikk (1)–(3) bekezdéseivel, 26. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás, az indítvány és annak kiegészítése alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó keresetében annak megállapítását kérte, hogy a Váci Járásbíróság (a továbbiakban: Járásbíróság) bírója megsértette személyiségi jogát. A Járásbíróság előtt 6.B.68/2016. számon folyamatban volt büntetőperben (a továbbiakban: előzményper) az indítványozó magánvádlóként vett részt. A tényállás szerint az indítványozó 2013. januárjában feljelentést tett testi sértés vétségének elkövetése miatt gyermeke ellen. A magánvádas büntetőügyben a Járásbíróság előtt 2017. május 10. napján megtartott tárgyaláson az indítványozó vérnyomásbetegségére hivatkozva kérte a tárgyalás elhalasztását. Az eljáró bíró megítélése szerint az indítványozó láthatóan nem volt rosszul, ezért nem halasztotta el a tárgyalást, ugyanakkor arról tájékoztatta a feleket, hogy az indítványozó rosszullete esetén azonnal mentőt fog hívni.
- [4] A tárgyaláson a Járásbíróság ítéletet hozott, amelyben a vádlottat az ellene testi sértés vétsége miatt emelt vád alól felmentette, az ítéletet szóban indokolta. Az ítélet kihirdetését követően az eljáró bíró hivatalos feljegyzést készített, amelyben rögzítette, hogy a tárgyalást követően irodája ablakából észlelte, hogy az indítványozó és jogi képviselője a szemközi kávézóból távozva beszélgettek, amit a parkolóban is folytattak. Az indítványozón ekkor sem látszódtak a rosszullet jelei. Mindezekből a bíró azt a következtetést vonta le, hogy az indítványozó és jogi képviselője az indítványozó betegségét, illetve állítólagos rosszulletét az eljárás elhúzására próbálták felhasználni. A Járásbíróság az írásba foglalt ítéletben a bizonyítékok körében értékelte a Bűnügyi Szakértő és Kutatóintézet által 2011. szeptember 6. napján készített, egy korábbi eljárásban már felhasznált, pszichológus szakértői véleményt (a továbbiakban: szakértői vélemény), amely az indítványozó pszichés jellemzői vonatkozásában tartalmazott megállapításokat, többek között azt, hogy a nála fennálló pszichés elváltozások kórosnak tekinthetők és hatással lehetnek az általa elmondottak realitással való kapcsolatára. Az írásba foglalt 6.B.68/2016/14. számú ítélet kézbesítésére 2017. szeptember 29. napján került sor. A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.649/2017/13. számú végzésével a járásbíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] Az indítványozó keresetében annak megállapítását kérte, hogy a Járásbíróság 6.B.68/2016/14. számú ítéletével és a 2017. május 10-ei hivatalos feljegyzésben foglaltakkal megsértette az egészséghöz, a magánélethez, a be-

csülethez és a jó hírnévhez való személyiségi jogát. Kérte a sérelmes helyzet megszüntetését akként, hogy a bíróság a jogsértést megelőző állapot helyreállítása érdekében semmisítse meg a Járásbíróság előtt 6.B.68/2016. számon folyó eljárásban a vádlott által becsatolt – egy másik büntetőeljárásban készített – szakértői véleményt, illetve a 2017. május 10. napján az eljáró bíró által készített hivatalos feljegyzést, és törölje a határozat indoklásából a fenti dokumentumokra vonatkozó indokolási elemeket. Kérte továbbá az alperes kötelezését 600 000 Ft sérelemdíj fizetésére. Végezetül kérte az alperes kötelezését arra, hogy a perben hozott, az alperes jogsértését megállapító és a jogkövetkezményekről rendelkező jogerős első- és másodfokú határozatokat 15 napon belül helyezze el a Járásbíróság 6.B.68/2016. számú és a Buda Környéki Törvényszék 3.Bf.649/2017. számú ügy utóirataként.

- [6] Az indítványozó szerint az egészséghez való jogát a 2017. május 10-ei tárgyalás megtartása már önmagában sértette, tekintettel arra, hogy a bíróság teljesen figyelmen kívül hagyta az évtizedek óta fennálló, orvosilag igazolt betegségét, így rossz egészségügyi állapota ellenére kénytelen volt részt venni a tárgyaláson. A tárgyalás megalázó, kigúnyoló, az emberi méltóságát és egészségét is semmibe vevő volt. A magánélethez való joga azáltal sérült, hogy az eljáró bíró az ítélet kihirdetését követően jogellenesen rögzítette, majd az írásba foglalt ítélet indokolásában szerepeltette azt a tényt, hogy a tárgyalást követően a jogi képviselőjével kávézóban volt, és ezt a magatartást betegsége és szavahihetősége cáfolataként értékelte. A becsület és jóhírnév védelméhez fűződő joga azáltal sérült, hogy a Járásbíróság a 2011-es szakértői véleményt kritika nélkül értékelte akként, hogy az indítványozó nem szavahihető. Dehonesztálónak tartja a Járásbíróság azon megállapításait is, amelyek szerint magatartása a per elhúzására irányult, notórius és rosszhiszemű pereskedő. E joga sérelme körébe sorolta azt a tényt is, hogy a bíróság bizonyítási indítványait mellőzte.
- [7] Az alperes bíróság a kereset elutasítását kérte egyrészt arra hivatkozással, hogy személyiségi jogsértés nem történt, másodlagosan arra hivatkozással, hogy eltelt az öt éves elévülési idő mind az ítélet és a hivatalos feljegyzés készítésétől, mind az arról való tudomásszerzéstől számítottan. Az első fokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság vagy Törvényszék) 27.P.20.173/2023/21. számú ítéletében az indítványozó keresetét bizonyítottság hiányára hivatkozva utasította el, mivel az indítványozó nem bizonyította, hogy az alperes bíróság a személyhez fűződő jogait megsértette volna.
- [8] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla (a továbbiakban: Ítéltábla vagy másodfokú bíróság) 1.Pf.20.163/2024/7-II. számú ítéletével részben megváltoztatta (felemelte a fizetendő illeték összegét) egyebekben – más indokok alapján – helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. Az Ítéltábla megállapította, hogy az indítványozó által állított eljárási szabálysértések nem történtek meg, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem alaptalan. Az anyagi jogi felülbírálat körében az Ítéltábla azt állapította meg, hogy az indítványozó megváltoztatást, a keresetnek helyt adást célzó fellebbezése ugyancsak alaptalan. Az alperes elévülési kifogására tekintettel – amelyet az elsőfokú bíróság nem vizsgált – a másodfokú bíróságnak állást kellett foglalni az elévülés kérdésében. Az Ítéltábla megállapította, hogy mind a személyiségi jogsértés felróhatóságtól független szankcióinak érvényesítése iránti, mind a sérelemdíj iránti követelés elévült. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [9] 2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt is előterjesztett.
- [10] 2.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az indítványozó az ügyében hozott bírósági határozatok alaptörvényellenességét az alábbiak miatt állította.
- [11] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok megsértették a törvény előtti egyenlőséget és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, mert a per során az alperes bíróság számára kedvező döntéseket hoztak. E körbe sorolja többek között, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta a bizonyítási indítványait, így a bíróság nem rendelt ki magánszakértőt és nem folytatott le bizonyítási eljárást, azaz nem szerzett be új bizonyítékot a becsatoltakon túl; a 7 évvel korábbi pszichológiai szakvélemény nem került aktualizálásra; a 2017. május 10-ei rosszulletének orvosszakértői véleményezése elmaradt; az alperes egy nyomtatványon előterjesztett igazolási kérelmének és ellenkérelmének jogszerűségét nem vizsgálták; az igazolási kérelemnek üzemszünet miatt adtak helyt; elévülésre hivatkozás okán a bíróság nem vizsgálódott érdemben; a bíróságok figyelmen kívül hagyták a 2/2024. polgári jogegységi határozatot, ahogyan a Ptk.-nak a rendes jogorvoslat kötelező igénybevételét előíró rendelkezését [Ptk. 6:549. § (1) bekezdés] is.
- [12] Mindezek felvetik a független és pártatlan bírósághoz való jog sérelmét is.
- [13] Az indítványozó fentiekkel összefüggésben vitatja azt a bírósági jogértelmezést, amely az elévülés kezdetét büntetőeljárásban hozott elsőfokú ítélet meghozatalától számítja, tekintettel arra a törvényi előírásra, amely sze-

- rint a kártérítési kereset előfeltétele a rendes jogorvoslati lehetőség kimerítése [Ptk. 6:549. § (1) bekezdés]. Véleménye szerint az ítéletábrla és a kúria ítélete nem felel meg a 2/2024. jogegységi határozatnak sem, annak félreértelmezése vezetett az elévülés megállapítására.
- [14] Az elévülés megállapítása egyúttal az Alaptörvény IV. cikk és a XIII. cikk sérelmére is vezetett. Az indítványozó a IV. cikket (személyi biztonság) bevonja a jogbiztonság [B] cikk (1) bekezdés] körébe (mondván, hogy elvesztette a bizalmát abban, hogy a bíróságok a jogszabályok alapján ítéleznek). Mindezek sértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését is.
- [15] Véleménye szerint a XIII. cikk sérelmét az okozza, hogy a személyiségi jogsértés megállapítására nem került sor, így sérelemdíj sem került megállapításra. Ugyanakkor a személyiségi jogsértések miatti igények (egészséghez és a magánélethez való jog, becsület és jóhírnév védelme) elutasítása anyagi jogszabálysértés is, ami egyben alaptörvény-ellenes is, mivel sérültek a II. és XX. cikkben garantált alapjogai (emberi méltósághoz, valamint az egészséghez való joga).
- [16] Továbbá a másodfokú bíróság túllépett a hatáskörén, amikor – az elsőfokú bíróság helyett – hivatalból döntött az elévülés kérdésében, illetve felemelte a fizetendő illeték mértékét. Az alperes az elsőfokú eljárásban valóban hivatkozott az elévülésre, azonban csak csatlakozó fellebbezésében (mivel önálló fellebbezést nem terjesztett elő), így az indítványozó álláspontja szerint azt a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta volna. Mindezek sértették a tisztességes eljáráshoz, a pártatlan bírósághoz és a jogorvoslathoz való jogát. Ez utóbbi sérelmét azért látta megvalósulni, mert a másodfokon felemelt illeték ellen már nem állt rendelkezésére jogorvoslat. A másodfokú bíróság nem változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét, így annak vizsgálatára sem volt lehetősége, hogy az elsőfok helytelenül állapította-e meg az illetéket. Ráadásul az illeték megállapítására az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény előírásaival ellentétes módon kerül sor. Mindezek sértik az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [17] A bíróság – az indítványozó állítása szerint – nem végezte el a 34/1992. (VI. 1.) AB határozat és a 3165/2021. (IV. 30.) és a 3516/2021. (XII. 13.) AB határozatok szerinti alkotmányossági vizsgálatot. A jogerős ítélet ugyanis nem vizsgálta, hogy miért nem került sor 2017. május 10-én a tárgyalás elhalasztására, nem vizsgálta azt sem, hogy az elsőfokú bíróság miért nem engedélyezte az indítványozó felperes távozását a tárgyalásról, illetve azt sem, hogy miért nem vették figyelembe az indítványozó által csatolt magánszakértői véleményt. Mindezek sértették a tisztességes eljáráshoz, a pártatlan bírósághoz és a jogorvoslathoz való jogát.
- [18] Az elévüléssel kapcsolatban az indítványozó végezetül kifejtette, hogy véleménye szerint az emberi méltóság nem élvezhet alacsonyabb védelmet, mint a tulajdonjog, ezért, ha a tulajdonjogi igények nem évülnek el, akkor a személyiségi jogsértés miatti igények sem évülhetnek el. A vonatkozó jogszabályi rendelkezések ezzel ellentétes bírói értelmezése miatt sérült az Alaptörvény I. cikk (1)–(2) bekezdése, II. cikke, 28. cikke.
- [19] A magánélet tiszteletben tartásával kapcsolatban az indítványozó hivatkozott a 3211/2020. (VI. 19.) AB határozatra, mely határozatnak, a 2/2024. jogegységi határozatnak, illetve a Ptk. szabályainak figyelmen kívül hagyása véleménye szerint olyan *contra legem* jogalkalmazást jelent, amely egyúttal *contra constitutionem* is.
- [20] Álláspontja szerint az első- és a másodfokú bíróság nem észlelte a Váci Járásbíróság eljárása során az ellene elkövetett személyiségi jogsértéseket, ami sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit. Nem vették ugyanis figyelembe rosszullétét, nem lehetett volna felhasználni a 7 évvel korábbi, másik ügyben született pszichológiai szakvéleményt aktualizálás nélkül, jogszerűtlen volt a bíró tárgyalást követően írt feljegyzése, illetve nem volt lehetőség szakértő igénybevételére a pszichológiai szakvélemény megcáfolására, végezetül a bíróság elévülésre alapozta a kereset elutasítását. Mindezek a fent megjelölt alaptörvény-ellenességre vezettek.
- [21] 2.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az indítványozó az ügyében alkalmazott jogszabályok alaptörvény-ellenességét az alábbiak miatt állította.
- [22] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 383. § (3) bekezdés, (6) bekezdés illetékekre vonatkozó rendelkezése, 407. § (1) bekezdés c) pontja az indítványozó szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit. A támadott jogszabályi rendelkezések hatáskörelvonásra vezettek, hiszen a másodfokú bíróság olyan kérdésben hozott döntést, amelyet az elsőfokú bíróság sohasem tárgyalt és abban a kérdésben döntést sem hozott. Ez sérti a független és pártatlan bírósághoz való jogot, illetve a hatalommegosztás elvét.
- [23] Az indítványozó véleménye szerint az elévülés Ptk.-beli szabályai sértik a tulajdonhoz való jogot, mivel az időmúlás a vagyon csökkenését eredményezi. Az indítványozó szerint: „[a]z emberi életidő tartam megnövekedése, az elszenvedett vagyoni károsodás visszaszerzésének [...] időtartama, a bírósági eljárások bonyolultsága és hosszú időtartama nem indokolja az elévülés intézményének fenntartását.” Álláspontja szerint sérti a személyi biztonságot (jogbiztonságot) az, hogy az elévült követelések nem peresíthetőek, ugyanakkor a Ptk. szerint az elévülés a kötelezettnek a szolgáltatás teljesítésére vonatkozó kötelezettségét nem érinti. Ebből is következik,

hogy indokolatlan az elévülés intézményének fenntartása, hiszen a felek szerződéssel is rendezhetik egymással szembeni követeléseiket.

- [24] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése alapján megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [25] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria felülvizsgálati ítéletét 2025. április 14. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2025. június 13. napján, határidőben terjesztette elő az indítványozó.
- [26] A Kúria ítélete olyan, az ügy érdemében hozott döntés, amellyel szemben helye lehet alkotmányjogi panasz benyújtásának. Az indítványozó jogosult és érintett is, mert a bírósági eljárásban félként vett részt, saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó a rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [27] 3.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése, valamint a 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be.
- [28] Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint ugyanis nem minősül az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának az Alaptörvény I. és 28. cikke [1016/2026. (I. 26.) AB végzés, Indokolás [10]], illetve 25. cikke [3260/2021. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]], illetve a 26. cikk (1) bekezdésnek címzettje nem az indítványozó, az nem biztosít számára jogot [3181/2023. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [33]].
- [29] 3.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [30] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeknek csak részben felel meg. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozói jogosultságot megalapozza; megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket és kifejezetten kéri azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [31] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja alapján a kérelem akkor határozott, ha megfelelő indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény indítványban megjelölt rendelkezéseivel.
- [32] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott ugyan az Alaptörvény II. cikkének, IV. cikk (1) bekezdésének, VI. cikk (1) bekezdésének, XIII. cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1)–(2) bekezdéseinek, XXVIII. cikk (7) bekezdésének, XX. cikk (1) bekezdésének, C) cikk (1) bekezdésének a sérelmére, azonban az alaptörvény-ellenességet csak állította, de alkotmányjogilag releváns indokolást nem adott elő a tekintetben, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések és bírói döntések miért alaptörvény-ellenesek. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét sem indokolta meg az indítványozó.
- [33] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra [lásd: 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]; 3080/2019. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [27]].
- [34] A továbbiakban az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz alapján vizsgálható-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme, mivel az indítványnak csak ez az eleme felelt meg a határozott kérelem feltételeinek.
- [35] 3.4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [36] Az indítványozó azt állította, hogy bizonyítási indítványait a bíróság figyelmen kívül hagyta, az alkalmazandó anyagi és eljárási szabályokat az Alaptörvénnyel ellentétes módon értelmezte és ez vezetett oda, hogy elévülésre hivatkozva elutasították a keresetét. Mindezek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozták.

- [37] A bírósági ítéletek hiányosságait, az anyagi és eljárási jogszabálysértések létét állító indítványi elemmel összefüggésben az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, amely szerint az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára [...] {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [38] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban állított jogszabálysértéseket, az alsóbb fokú bíróságok – indítványozó által vitatott – jogértelmezésének helyességét a Kúria mint felülvizsgálati bíróság már részletesen vizsgálta.
- [39] Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [40] Az indítványozó alapvetően bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásolt. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [41] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [42] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben kizárólag olyan törvényességi, valamint bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásolt, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként azok vizsgálata az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [43] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1654/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1130/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.IV.10.010/2025/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (Dr. Császi Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: Dr. Császi Zsüliet) eljárva alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, kérve a Kúria Mfv.IV.10.010/2025/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Fővárosi Törvényszék 3.M.70.110/2020/168. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.133/2024/5. számú ítéleteire, valamint az Országos Rendőr-főkapitányság Vezetőjének 101/1737/5/2013. Szü. számú határozatára is kiterjedő hatállyal. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott hatósági és bírósági döntések ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, I. cikk (3) bekezdésével, II. cikkével, VI. cikk (3) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével, XIX. cikkével, XX. cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXV. cikkével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, illetve 28. cikkével.
- [3] Az indítványozó felperes a rendőrségnél állt hivatásos szolgálati jogviszonyban. A szolgálati jogviszonyát a hivatásos szolgálatra való egészségügyi alkalmatlanság címén a parancsnoka 2008-ban az első- és másodfokú felülvizsgáló orvosi bizottság határozata alapján felmentéssel megszüntette.
- [4] Az indítványozó a szolgálati jogviszony megszüntetésével összefüggésben szolgálati panaszt, majd keresetet terjesztett elő. Álláspontja szerint a szolgálati jogviszonyának megszüntetésére olyan balesetből eredő állapot, illetve betegségek miatti egészségkárosodás adott alapot, amely összefügg a szolgálati kötelmekkel vagy – ha már ezek korábban is megvoltak – a szolgálat sajátosságaival összefüggésben jelentősen súlyosbodtak. Az egészségügyi alkalmatlanságát a 2006 őszén elszenvedett vállsérülése, a nyelvtanfolyammal összefüggő stresszhelyzet és az elégtelen üzemorvosi ellátás, a kezelés elégtelensége okozta. Az eljáró bíróságok a keresetet elutasították.
- [5] Az indítványozó 2013-ban újabb szolgálati panaszt terjesztett elő, amelyben a szolgálati megbetegedés kivizsgálását, valamint egészségkárosodásának szolgálattal való összefüggésére vonatkozó eljárás lefolytatását és határozat meghozatalát kérte. Szolgálati panaszának elutasítását követően a szolgálati megbetegedés tárgyában az indítványozó ismételt szolgálati panaszt terjesztett elő, és annak elutasítását követően a bírósághoz fordult. Az eljáró bíróság ítéletével a keresettel érintett határozatot hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasította. A másodfokon eljáró bíróság végzésével a pert megszüntette és az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, mivel a felperes kártérítési igényt csak a perben terjesztett elő, amit az állományilletékes parancsnokhoz kellett volna benyújtania. A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria végzésével a másodfokú döntést az elsőfokú ítéletre kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az első fokon eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította, megjelölve, hogy az indítványozónak a megfelelő alperest kell perbe vonnia és ez esetben a kártérítési igényt érdemben kell vizsgálni. Ezen indokok miatt megismételt eljárásban bíralták el az indítványozó keresetét.
- [6] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló keresetében az indítványozó keresetveszteségi járadék jogcímen kártérítés és nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni volt munkáltatóját. Álláspontja szerint a szolgálati jogviszonyának megszüntetésére olyan balesetből eredő állapot, illetve betegségek miatti egészségkárosodás adott alapot, amely összefügg a szolgálati kötelmekkel, vagy a szolgálat sajátosságaival összefüggésben jelentősen súlyosbodtak. A megismételt eljárásban a Fővárosi Törvényszék 2024. február 15. napján kelt 3.M.70.110/2020/168. számú ítéletével a keresetet elutasította, elfogadva a szakértői véleményekben foglaltakat, miszerint az indítványozó egészségügyi alkalmatlanságának megállapítását megalapozó megbetegedések nem függték össze a szolgálati feladataival, így az alperes felelősségét megállapítani nem lehetett. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Mf.31.133/2024/5. számú 2024. október 3. napján kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya, az eljárási költségek, az illeték tekintetében helybenhagyta, az indítványozó által

fizetendő perköltség összegét megváltoztatta. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2025. március 19. napján kelt Mfv.IV.10.010/2025/5. számú ítéletével a másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta. A döntését a perbeli időszakban hatályos a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 163. § (1) bekezdése szerint hozta meg, miszerint a hivatásos állomány tagjának kell bizonyítania, hogy a kár a szolgálati viszonyával összefüggésben keletkezett. Ennek sikertelenségére való tekintettel, a Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1) bekezdése értelmében, miszerint az a bizonyításra kötelezett fél terhére esik, a felülvizsgálati kérelmet annak megalapozatlansága miatt visszautasította.

- [7] 2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszsal, amelyben előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, I. cikk (3) bekezdésével, II. cikkével, VI. cikk (3) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével, XIX. cikkével, a XX. cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXV. cikkével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, illetve 28. cikkével.
- [8] Az emberi méltósághoz való jog és a testi-lelki egészséghez való jog sérelme körében az indítványozó előadta, hogy az egészségi állapota a szolgálat teljesítése során romlott meg, amelyet a munkáltató és a bíróságok sem kellő súllyal, sem kellő gondossággal nem vettek figyelembe. Az a körülmény, hogy az indítványozó tartósan, kizárólag szociális segélyből kényszerül megélni, miközben egészségkárosodása szolgálati kötelezettségeinek teljesítése során alakult ki, sérti a fent említett alapjogait.
- [9] Az egyenlő bánásmód követelményének sérelme esetében az indítványozó álláspontja szerint hátrányos megkülönböztetésben részesült, amikor a munkáltató a kötelező vizsgálatok és minősítő határozatok lefolytatását elmulasztotta, és ennek következtében az indítványozó olyan ellátásokból maradt ki, amelyek a hasonló helyzetű hivatásos állományú személyeket megilletik.
- [10] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelme körében az indítványozó álláspontja szerint az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) szolgálati megbetegedés és a szolgálattal összefüggő egészségkárosodás kivizsgálásának elmulasztásával megsértette az indítványozó alapjogát. Az ORFK éveken keresztül nem hozott érdemi döntést, indokolási kötelezettségének sem tett eleget, amelynek következtében „az indítványozó kiszolgáltatott helyzetbe került, és elesett olyan társadalombiztosítási, illetve szolgálati ellátásoktól, amelyekhez alapjog alapján hozzá kellett volna jutnia”. Az eljárások indokolatlan elhúzódása (a 2008. évben indult eljárás 2025. évben zárult le) pedig sérti az észszerű időn belül történő elbírálás követelményét. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme körében előadta, hogy a bíróságok nem biztosították a tényleges érdemi védekezés lehetőségét. A bizonyítási eljárás során a bíróságok több, az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítékot, így az orvosszakértői iratokat, valamint a munkáltató mulasztásait igazoló dokumentumokat figyelmen kívül hagytak, illetőleg azok értékelését mellőzték. Az indítványozó álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróságok *contra legem* értelmezték a régi Pp. 221. §-át, amikor kellő indokolás nélkül hoztak ítéletet, melyeket a Kúria érdemi vizsgálat nélkül hagyott helyben. Mindezek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésének (indokolt bírói döntéshez való jog) sérelmére vezettek.
- [11] A hatékony jogorvoslathoz való jog sérelme körében az indítványozó kifejtette, hogy hiába élt a rendelkezésére álló jogorvoslatokkal, azok ténylegesen nem biztosították panaszai érdemi vizsgálatát. Az ORFK határozatával szemben nem állt rendelkezésére tényleges fellebbezési fórum, a bíróságok pedig a munkáltatói mulasztások vizsgálatát mellőzték. A Kúria felülvizsgálati ítélete formai indokokra szorítkozva tartotta fenn a jogerős döntést, és ezzel megfosztotta az indítványozót a jogorvoslat tényleges érvényesülésétől.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [13] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az alaptörvényellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [14] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be, jogi képviselő útján járt el és a csatolt ügyvédi meghatalmazás kiterjed az alkotmányjogi panasz során történő képviseletre is. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját polgári peres ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [15] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével kapcsolatban jelen ügyben is fenntartja a korábbi következetes gyakorlatát, miszerint e rendelkezés nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3401/2022. (X. 12.) AB végzés, Indokolás [8]], így érdemi vizsgálata e tekintetben nincs lehetőség.
- [16] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalma miatt [3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [25]]. Az indítvány azonban az erre vonatkozó érvelést teljes mértékben nélkülözi, így ebben a vonatkozásban az alkotmányjogi panasz érdemi alkotmányossági vizsgálatára szintén nincs lehetőség.
- [17] Az Alaptörvény 28. cikke tekintetében fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkére alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható [lásd pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 12/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [41]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]], ezért az indítványozónak alkotmányjogi panasz előterjesztésére e vonatkozásában sincs lehetősége.
- [18] 3.3. Az alkotmányjogi panasz egyebekben az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt határozott kérelem követelményének is csak részben felel meg. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott bírói döntést, továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a bírói döntés megsemmisítésére. Ugyanakkor az indítvány nem teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti feltételt, amikor állítja ugyan az alaptörvény-ellenességet, de nem indokolja, hogy a támadott bírósági döntések miért és mennyiben sértik az Alaptörvény II. cikkét, VI. cikk (3) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését, XIX. cikkét, a XX. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint XXV. cikkét.
- [19] Az Alkotmánybíróság továbbá megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben sem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást, pusztán azt állítja az indítványozó, hogy a jogorvoslat csak formális volt, de ezt alkotmányjogi érvekkel nem támasztotta alá.
- [20] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog sérelme vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a töretlen gyakorlata értelmében a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog tartalmával nem áll alkotmányjogi összefüggésben [lásd: 3242/2015. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [24]; 3357/2017. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [89]]. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogorvoslathoz való alapjog alkotmányos védelmi köre ugyanis a rendes jogorvoslatokra terjed ki [lásd: 3266/2020. (VII. 3.) AB végzés, Indokolás [16]; 3240/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [12]; 3162/2020 (V. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3112/2020. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [25]].
- [21] Az alkotmányjogi panasz ezekben az elemeiben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja követelményét, ezért érdemi vizsgálat lefolytatásának e körben nincs helye.
- [22] 4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [23] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mivel a bíróságok döntéseiket nem indokolták meg teljeskörűen, azokat az észszerű határidő elvét megsértve hozták meg, illetve számos eljárási szabálysértést követtek el.
- [24] 4.1. A tárgyi ügyben az indítványozó azt kifogásolta, hogy a Kúria indokolási kötelezettsége keretében nem vette figyelembe az általa hivatkozott alaptörvényi rendelkezéseket (az indítványozó felülvizsgálati kérelmében az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek megsértésére jogszabálysértésként hivatkozott), illetve nem oldotta fel a

szakértői vélemények közötti ellentmondást, összességében a Kúria, valamint az első- és másodfokú bírósági ítéletek hiányosak, a tényekkel ellentétesek, ellentmondásosak.

- [25] „A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint azt nem vizsgálhatja, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, csak azt értékelheti, hogy a bíróság a döntésében az eljárásban részt vevő feleknek az ügy érdemi, lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálta-e, és értékelő tevékenységéről számot adott-e {lásd hasonlóan: 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]; 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}.
- [26] A tárgyi ügyben megállapítható, hogy a Kúria ítéletében kifejezetten foglalkozott az indítványozó felülvizsgálati kérelmében megfogalmazott alkotmányossági felvetésekkel, a szakértői véleményeket részletesen ismertette és számot adott arról, hogy mennyiben vette figyelembe döntése meghozatalakor az azokban foglaltakat.
- [27] 4.2. Az indítványozó az észszerű idő elvének megsértését is állította, tekintettel arra, hogy a 2013-ban indult peres eljárás 2025-ben zárult le. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy „nem áll rendelkezésre olyan jogkövetkezmény, amelynek alkalmazása képes lenne orvosolni vagy enyhíteni önmagában az eljárás elhúzó-dásának a tényét. Ezzel a problémával az Alkotmánybíróság már büntetőeljárások és polgári eljárások elhúzó-dása kapcsán is szembesült [...]. Az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja és az Abtv. 43. § (1) bekezdése értelmében ugyanis az alaptörvény-ellenes – a XXIV. cikk (1) bekezdésébe ütköző – bírói döntést meg kell semmisítenie és a megsemmisítés hatályát kiterjesztheti a hatósági döntésre is az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján. A megsemmisítés hatása ellentétes lenne az elérendő céllal: azt eredményezné, hogy a már hosszúra nyúlt eljárás még tovább folytatódik és húzódik. Ebben a helyzetben az Alkotmánybíróság csupán jelezni képes az észszerű határidőn belüli ügyintézés jelentőségét. Ez a konkrét ügyben csak egyfajta morális elégtételt jelenthetne az indítványozó számára” {3052/2025. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [97]–[98]}.
- [28] 4.3. A bírósági ítéletek hiányosságait, ellentmondásos voltát állító indítványi elemmel összefüggésben az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára [...] {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [29] Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [30] Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíró» szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [31] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítvány a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben kizárólag olyan törvényességi, valamint bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásolt, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként azok vizsgálata az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [32] 4.4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem vetik fel, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel. Az indítvány kizárólag tényállás-megállapítási, bizonyíték-értékelési és bírói mérlegelési kérdéseket kifogásol ezért ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.

- [33] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1764/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1131/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.028/2024/8. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Váczi Péter ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál, amelyben kérte egyrésztől a Budapest Környéki Törvényszék 8.G.40.147/2020/82. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.110/2023/5-II. és 13.Gf.40.110/2023/6. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.III.30.006/2023/8. számú végzése és Gfv.III.30.459/2023/13. számú ítélete, másrésztől a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.028/2024/8. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a megjelölt bírósági döntések ellentétesek az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdésével és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] 1.1. Figyelemmel arra, hogy a jogegységi panasz eljárás egy önálló, *sui generis* eljárás, az Alkotmánybíróság az alapügyben hozott bírósági ítéletek ellen előterjesztett alkotmányjogi panaszt a jogegységi eljárásban hozott határozat elleni panasztól elkülönítette, és az előbbi – mivel elkészen érkezett – egyesbírói eljárásban visszautasította (lásd: IV/1631-4/2025. számú AB végzés). Ezért az Alkotmánybíróság ebben az eljárásban a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.028/2024/8. számú határozata elleni alkotmányjogi panaszt bírálta el.
- [3] 1.2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres ügy a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] Az indítványozó vezető tisztségviselője egy gazdasági társaságnak. A gazdasági társaság és az indítványozó alperesei (a továbbiakban: alperesek) voltak az indítvány alapjául szolgáló kötbérkövetelés tárgyában folyt peres eljárásnak.
- [5] A felperes gazdasági társaság mint megrendelő, az alperesek mint szállítók több gyártási és szállítási szerződést kötöttek. A szerződések eltérő termékek gyártására és szállítására vonatkoztak, de a felek jogait és kötelezettségeit azonos tartalommal rögzítették. A szerződések szerint az alperes gazdasági társaság meghatározott termékeket két év időtartamig köteles gyártani és szállítani a felperes részére. Az alperes gazdasági társaság tudomásul vette és elfogadta, hogy a szerződés időtartama alatt a felperesen kívül harmadik személy nem jogosult a termékhez hasonló más termék vagy a termék technológiai, műszaki elvén működő hasonló más termék gyártására, forgalmazására, szállítására. A szerződésben az alperes gazdasági társaság vállalta, hogy nem jogosult harmadik személlyel a termék, termékhez hasonló más termék vagy a termék technológiai, műszaki elvén működő hasonló más termék előállítására és forgalmazására vonatkozó szerződést kötni, és ez a korlátozás kiterjed a vezető tisztségviselőjére is.
- [6] A felek megállapodtak abban, hogy a szerződéseket azonnali hatályú rendkívüli felmondással csak a másik fél súlyos szerződésszegése vagy olyan magatartása esetén lehet megszüntetni, amely magatartás a szerződés célját vagy a felek közötti együttműködést súlyosan sérti vagy veszélyezteti. A felek a szerződésekben kikötötték, hogy az alpereseket megillető jogok és kötelezettségek egyetemlegesek. A szerződés súlyos megszegése – különösen a kizárólagossági jogok megsértése – esetén az indítványozót személyes felelősség terheli, emellett a felperes részére történő teljesítésre és kifizetésre, valamint a szerződésben vállalt valamennyi kötelezettségre nézve készfizető kezességet vállalt.
- [7] A szerződés szerint a felperes a rendkívüli felmondás jogát kötbér követelése mellett gyakorolhatja, különösen, ha az indítványozó a szerződésben megállapított szállítási határidőhöz képest késve teljesít, vagy a szerződést megszegi. A szerződés szerint az alperes gazdasági társaság a szerződésszegése esetén köteles a felperesnek jelentős összegű – amerikai dollárban megállapított – kötbért megfizetni. Emellett azt is rögzítették, hogy a szer-

zódás ezen pontja a szerződés megszűnését követően is hatályban marad, vagyis a szerződés megszűnését követően is érvényesíthető és alkalmazható.

- [8] 1.3. A felperes keresetében az alpereseket szerződésszegés miatt egyetemlegesen kérte kötelezni kötbér és fel nem használt óvadék jogcímén.
- [9] Az elsőfokú bíróság megállapításai szerint a szerződésekben szereplő kötbér kikötése a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jött létre, és az megfelel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 246. §-a rendelkezéseinek. A kötbért szerződésszegés esetére kötötték ki, az összeg nagysága pedig visszatartó erejű volt, annak érdekében, hogy az alperes gazdasági társaság ne szerződjön egy másik céggel, illetve másoknak ne forgalmazza az általa gyártott termékeket. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperes gazdasági társaság megszegte a szerződések kizárólagossági kikötéseit, így a felperes jogosulttá vált a kötbérre, melynek megfizetésére kötelezte az alpereseket.
- [10] 1.4. A másodfokú bíróság a keresetet elutasította. A felperes által kezdeményezett felülvizsgálati eljárásban a Kúria a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság helybenhagyta az elsőfokú ítéletet azzal, hogy a fizetendő kötbér összegét csökkentette.
- [11] 1.5. Az alperesek felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [12] 1.6. Az alperesek jogegységi panasszal támadták a felülvizsgálati ítéletet.
- [13] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa szerint a jogegységi panasz nem megalapozott, mivel az indítványozó által megjelölt és már a felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett kúriai ítélet tényállása releváns körben tér el a panasszal támadott kúriai határozat alapjául szolgáló ügy tényállásától. Ügyazonosság hiányában az indítványozó által hivatkozott jogkérdésben való eltérés az ügyben nem volt megállapítható, ezért a Jogegységi Panasz Tanács a jogegységi panaszt elutasította.
- [14] 2. Az indítványozó az alapügyben hozott bírósági döntések és a jogegységi panaszeljárásban hozott kúriai határozat alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérte az Abtv. 27. §-a alapján, mivel álláspontja szerint azok sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [15] Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látja, hogy az alapügyben eljáró bíróságok olyan kötbérfizetési kötelezettséget állapítottak meg, amely sem a szerződés alapján, sem a bizonyított tényállásból nem vezethető le. A kötbérikötést a bíróságok utólagos jogértelmezéssel, a szerződés hatályának lejártát követő időszakra terjesztették ki, annak ellenére, hogy semmilyen ténybeli vagy jogi alapja nem volt a kötelezettségnek. A bírósági döntések az indítványozót mint természetes személyt közel 600 millió forint megfizetésére kötelezték, amely neki teljes egzisztenciális ellehetetlenülést okoz, és így sérti az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogát is.
- [16] Az indítványozó szerint az alapügyben eljáró bíróságok súlyosan megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát azzal, hogy az alperesek érdemi védekezését, a tanúvallomások és az okirati bizonyítékok jelentős részét figyelmen kívül hagyták, a bizonyítási indítványokat mellőzték, ítéletüket nem az ügy szempontjából releváns tartalmi elemekre alapozták. A döntések nem felelnek meg az indokolási kötelezettség alkotmányos minimumának, valamint a logikus és okszerű döntéshozatal követelményének.
- [17] Az indítványozó egyúttal kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdésének *b)* pontja alapján hívja fel az alapügyben eljáró elsőfokú bíróságot az alkotmányjogi panaszban támadott döntés végrehajtásának felfüggesztésére.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [19] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó a Kúria határozatát 2025. május 23. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt 2025. június 6. napján, határidőben terjesztette elő.

- [20] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [21] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogegységi panasz eljárás *sui generis* eljárás, melyben az eljárást lezáró érdemi döntés az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján támadható alkotmányjogi panasszal [3072/2025. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [14]; 3517/2023. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3290/2025. (IX. 19.) AB végzés Indokolás [22]].
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető, mert a bírósági eljárásban fél volt, saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [23] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 27. §-át. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [24] 3.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [25] A határozott kérelem követelménye magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy az indítványnak tartalmaznia kell alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [26] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány kizárólag az alapügyben meghozott bírósági döntésekkel szemben tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az Alkotmánybíróság ismételt emlékeztet arra, hogy a jogegységi panasz eljárás egy önálló, *sui generis* eljárás, ezért azt az Alkotmánybíróság elkülönítette az alapügyben hozott bírósági ítéletek elleni alkotmányjogi panasztól. Az alapügyben hozott bírósági ítéletek elleni alkotmányjogi panaszt – mivel elkéssetten érkezett – egyesbírói eljárásban visszautasította (lásd: IV/1631-4/2025. számú AB végzés).
- [27] Habár a panasz formálisan nevesíti a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának a határozatát, de az indítványozó valójában az alapügyben meghozott bírósági döntésekkel nem ért egyet, kizárólag azok jogi következtetéseit vitatja.
- [28] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának határozatával összefüggésben külön érdemi indokolást az indítványozó nem adott elő, ezért az indítvány nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írt követelményét.
- [29] 4. A kifejtettek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelménynek, ezért azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.
- [30] Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz visszautasításáról döntött, az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti, végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemről mellőzte a döntést.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1886/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1132/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Versenyképes Járások Program végrehajtási rendszeréről szóló 2/2025. (II. 28.) KTM rendelet 5. §-a, 7. § (2) bekezdése és 14. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Önkormányzat jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál. Hiánypótlásra történt felhívást követően kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt indítványában az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Versenyképes Járások Program végrehajtási rendszeréről szóló 2/2025. (II. 28.) KTM rendelet (a továbbiakban: KTMr.) 5. §-a, 7. § (2) bekezdése és 14. §-a rendelkezései alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat. Az indítványozó kérte továbbá annak kimondását, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabály alapján 2025. évben a Versenyképes Járások Programban (a továbbiakban: Program) folytatott támogatási eljárás a [...]i járás vonatkozásában semmis. Indítványozta továbbá azt is, hogy az Alkotmánybíróság kötelezze a közigazgatási és területfejlesztési minisztert (a továbbiakban: KTM miniszter) arra, hogy a Program támogatási eljárását a [...]i járás vonatkozásában ismételten folytassa le.
- [2] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz indítvány alapjául fekvő tényállást az indítványában az alábbiak szerint ismertette. A vidéki Magyarország élhetőségének és népességmegtartásának támogatása, a városok és községek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása, valamint a települések közötti térségi együttműködések erősítése érdekében Magyarország Kormánya meghirdette és elindította a Programot. A Program megvalósításának kérdéseiről szóló 1446/2024. (XII. 30.) Korm. határozat értelmében a Programot a KTM miniszter irányítja. A Program kiemelt célja, hogy a járássok szempontjából jelentős, több település helyzetét javító, illetve az adott járás lakosságának minél nagyobb hányadát érintő fejlesztések támogatásával ösztönözze a térségi és települési együttműködések, megteremtse a párbeszédet a járássok települései között annak érdekében, hogy közös céljaikat minél hatékonyabban valósítsák meg. A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: KTM minisztérium) 2025. március 6. napján felhívást tett közzé a települési önkormányzatok számára a térségi kihatású, de legalább több települést, illetve azok lakosságát érintő fejlesztéssel, működéssel vagy mindkettővel összefüggő fejlesztési igények (a továbbiakban: fejlesztési igény) benyújtására, egyidejűleg a Program keretében történő későbbi költségvetési támogatások nyújtásának előkészítése érdekében. A Program végrehajtására a KTMr.-ben foglaltakat kell alkalmazni. A Program a 2023. évben az egy főre jutó GDP európai uniós átlag 120%-át el nem érő hazai régiók járássokban található települési önkormányzatok és ezen települési önkormányzatoknak a jogi személyiséggel rendelkező társulásai részére biztosított pénzügyi forrást. A Program keretében vissza nem térítendő költségvetési támogatás nyújtható, amelynek maximális mértéke a fejlesztés elszámolható költségeinek legfeljebb 100%-a. A támogatás járásonkénti maximális összege az adott járás forráskeretével megegyező összeg. Fejlesztési igényt legalább három települést érintő fejlesztés támogatása céljából legalább három települési önkormányzat együtt nyújthat be. A fejlesztési igény benyújtásakor az együttműködési megállapodásra, illetve a szerződéskötésre, valamint a hozzájárulásra irányuló szándékot egybehangzó szándéknyilatkozattal kell igazolni. A támogatási összeg járásonként 250 millió Ft. A [...]i járás számára az elérhető támogatási összeg 500 millió Ft volt, figyelemmel arra, hogy a járás székhelye megyei jogú város. A Program a szolidaritási hozzájárulást teljesítő önkormányzatoktól elvont helyi iparűzési adó többletbevételből került finanszírozásra.
- [3] A [...]i járás területén a [...] város, [...] és [...] községek továbbá a [...] Megyei Jogú Város, [...] nagyközség és [...] község által létrehozott konzorciumok nyújtottak be fejlesztési igényt.
- [4] A benyújtott fejlesztési igényeket a [...]i Járási Fejlesztési Fórum (a továbbiakban: Fórum) 2025. április 15. napján megtárgyalta. A Fórum döntése alapján támogatásra javasolták a [...] Város, [...] és [...] Községek által alkotott konzorcium pályázatában megjelölt [...] számú fejlesztési igényt 500 millió Ft értékben (1. Belterületi

utak felújítása [...] -en, [...] -on és [...] -on 2. Épület energetikai fejlesztések [...] -en, [...] -on és [...] -on 3. Bölcsőde fejlesztés [...] -on és [...] -on). Tartalékkeretként támogatásra javasolták a [...] Város, [...] és [...] Községek által alkotott konzorcium pályázatában megjelölt [...] számú fejlesztési igényt szintén 500 millió Ft értékben ([...] - [...] Többcélú Kistérségi Társulás és [...] Községi Önkormányzat szociális intézményeinek energetikai felújítása, bővítése). Az indítványozó részvételével létrehozott konzorcium által benyújtott fejlesztési igények egyikét sem javasolta a Fórum a KTM miniszter felé támogatásra. 2025. május 26-án a Vármegyei Kormányhivatal arról tájékoztatta az indítványozót, hogy a KTM minisztérium elfogadta a Fórum támogatási keretösszeg felhasználására tett javaslatát, így az indítványozó konzorciuma által benyújtott egyetlen fejlesztési igény sem részesült a KTM miniszter részéről támogatásban. Az indítványozó kifogásolta azt, hogy a Fórum javaslata érdemi indokolást nem tartalmazott, illetve azt is, hogy a KTM miniszter alakszerű, indokolással ellátott határozatot sem hozott.

- [5] Az indítványozó önkormányzat polgármestere 2025. június 6-án panaszlevélben fordult a KTM miniszterhez, és kérte döntése megváltoztatását, arra hivatkozással, hogy a járás egésze szempontjából szükséges beruházásokba álláspontja szerint feltétlenül be kell vonni [...] Megyei Jogú Várost is. A KTM miniszter a 2025. június 17-én kelt válaszelevelében a kérést elutasította.
- [6] Az indítványozó a fenti előzményeket követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt hatáskörben az alkotmányjogi panaszt, amelyben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, R) cikk (2) bekezdésének, XXVIII. cikk (7) bekezdésének és 39. cikk (2) bekezdésének sérelmét állította.
- [7] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, illetve R) cikk (2) bekezdésének sérelmét az indítványozó önállóan nem indokolta, e körben mindössze arra hivatkozott, hogy e két alaptörvényi rendelkezés „keretet szolgáltat” az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében és 39. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, amelyeknek az indítványozó álláspontja szerint a KTMr. támadott szabályozása nem felelt meg.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésben foglalt, jogorvoslathoz való alapjog indítványban állított sérelméhez kapcsolódóan az indítványozó felhívta az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatát, kiemelten is hivatkozott a 22/1995. (III. 31.) és a 17/2015. (VI. 5.) AB határozatokban foglaltakra. Az utóbbi alkotmánybírósági határozathoz kapcsolódóan kifejtette, hogy álláspontja szerint az abban vizsgált földbizottságok a Programban javaslattevési joggal rendelkező Járási Fejlesztési Fórumokhoz hasonlóan az érintett közösség közhatalommal nem bíró képviselői szervei, amelyek határozatai azonban a végső közigazgatási döntést alapvetően befolyásolják. Bár a Járási Fejlesztési Fórumok javaslatai a földbizottságok döntésével ellentétben nem kötik a döntéshozót (jelen esetben a KTM minisztert), azonban a KTM miniszter az indítványozó panaszlevelére adott válaszában egyértelművé tette, hogy „magára nézve kötelezőnek tekinti” a fórumok döntését, és azzal egyező „határozatot” hoz, ahogyan az álláspontja szerint a jelen ügyben is történt. Az indítványozó szerint ez azt támasztja alá, hogy ténylegesen a Járási Fejlesztési Fórumok javaslata határozza meg a támogatások kedvezményezettjét. Az indítványozó a 35/2013. (XI. 22.) AB határozatra utalással kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a hatóságok érdemi, ügydöntő határozatai tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulást, ami értelmezése szerint a nem hatósági eljárásban született közigazgatási döntésekre is értelmezhető.
- [9] Az indítványozó a jogorvoslathoz való alapjog sérelmét abban látta, hogy KTMr.-nek az indítvánnyal támadott rendelkezései alapján a miniszter nem köteles a döntését indokolni, illetve az ellen nem biztosított a jogorvoslat. A támogatás odaítélését alapvetően meghatározó Járási Fejlesztési Fórumok javaslatát illetően nem biztosít a rendelet semmiféle kontrollt, sem a döntés formai jogszerűségét, sem a Programban megfogalmazott elvekkel való összhangját, sem a javaslat tartalmi indokoltságát, megalapozottságát illetően. Indokolt határozat és felsőbb fórumhoz fordulás lehetőségének hiányában a fejlesztési igények benyújtói passzív elszenvetői a Fórum és a KTM miniszter döntésének. Nincs lehetőségük a döntés indokait megismerni, és adott esetben vitatni. „Felsőbb kontroll” hiányában – az indítvány szerint – akadály nélkül megteheti a Járási Fejlesztési Fórum, hogy olyan fejlesztési javaslatot fogad el, amely nincs összhangban a Program kiírásával, illetve olyan szempontokat érvényesít a támogatandó igények kiválasztásakor, melyek az adott járásban a források egyenlőtlen elosztásához vezetnek. Az indítványozó hivatkozott a KTMr. preambuluma harmadik szakaszára, amelynek értelmében a Járási Fejlesztési Fórum feladata, hogy a Program során benyújtott, fejlesztéssel, működéssel vagy mindkettővel összefüggő fejlesztési igényeket véleményezze és javaslatot tegyen a KTM miniszternek a járás egésze szempontjából általa leginkább szükségesnek tartott fejlesztések megvalósítására. Az indítványozó felhívta továbbá a KTMr. 19. § (1) bekezdését is, amely alapján a benyújtott fejlesztési igények vizsgálata során értékelni kell a fejlesztési igény közcélú jellegét; több települést érintő, járási, térségi, vármegyei hatását és a település együttműködésén alapuló jellegét. Az indítványozó szerint a vizsgált esetben a Fórum által támogatott fejlesztési igények egyike sem felelt meg a fenti jogszabályi rendelkezéseknek, azok a pályázó települések első fej-

lesztéseit érintették és a járás egészét illetően nem szolgáltak előnnyel. Az indítványozó szerint ezzel szemben az indítványozói konzorcium elutasított fejlesztési igényei közül számos igény (így a kerékpárutak építése) a járás településeit összekötő infrastrukturális fejlesztéseket céloztak. Az indítványozó kifogásolta továbbá azt is, hogy a vizsgált esetben a Fórum támogatási javaslata teljes mértékig figyelmen kívül hagyta azt a tényt is, hogy a megemelt támogatási keret (500 millió Ft) kizárólag azért volt elérhető a járás számára, mert [...] Megyei Jogú Város a járás része. Az indítványozó szerint mivel a megyei jogú városok szerepe a környező települések életében meghatározó, az ott végbemenő fejlesztések kihatnak a járás egészére, ezért minimálisan elvárható lett volna az, hogy az átlagos járásokhoz képest többletként mutatkozó 250 millió Ft „elköltése” során a megyei jogú város igényei kerüljenek előtérbe. Az indítványozó végezetül hivatkozott a 3003/2025. (I. 21.) AB határozatra is, amely szerint a jogorvoslathoz való alapjog biztosítása azáltal valósul meg, ha az eljárásban a törvény garantálja az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző szerv bírálja el.

- [10] Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdés sérelmét az indítványozó abban látta, hogy a KTMr. támadott szabályozása szerinte nem biztosítja a közpénzek átlátható felhasználását. Ennek alátámasztásaként hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való alapjog sérelme körében kifejtett érvelésére és az ennek körében felhívott alkotmánybírósági határozatokra. Véleménye szerint a részletes indokolással ellátott javaslatok hiányában, és a Fórum eljárásának felső kontrollja nélkül, továbbá tekintetbe véve, hogy a KTM miniszter „saját bevallása szerint is kritikátlanul teszi magáévá az ellenőrizhetetlen szempontok szerint született javaslatokat”, sérül az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében foglalt, a közpénzek átlátható felhasználását előíró alaptörvényi rendelkezés is.
- [11] Az indítványozó összegzőként kiemelte, hogy a jelen ügy tárgyát képező alkotmányjogi probléma vizsgálata az egyedi ügyön túlmutató jelentőségű, mivel az Alkotmánybíróság érdemi határozata a kötelezően biztosítandó jogorvoslat előírásával valamennyi hasonló jellegű, támogatási igényekről döntő eljárásra hatással lehet.
- [12] Véleménye szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű a probléma továbbá azért is, mert az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben hozott érdemi határozata meghatározhatja a támogatási eljárásokban alkalmazandó tisztességes eljárás minimális követelményrendszerét.
- [13] A vizsgált ügyben a KTM miniszter mint az indítvánnyal támadott jogszabály előkészítője az Abtv. 57. § (1b) bekezdés alapján az indítvánnyal kapcsolatos álláspontjáról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, amit az Alkotmánybíróság az indítvány elbírálása során figyelembe vett.
- [14] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés értelmében, a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokait.
- [15] Az Abtv. 30. § (1) bekezdés második fordulata alapján az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítvánnyal támadott KTMr. 5. §, 7. § (2) bekezdés és 14. § 2025. március 1-jén lépett hatályba. Az alkotmányjogi panasz 2025. augusztus 26. napján, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt törvényi határidőn belül érkezett az Alkotmánybíróságra.
- [16] Az indítványozó hiánypótlásra történt felhívás alapján indítvány-kiegészítés keretében csatolta [...] Megyei Jogú Város Közgyűlésének 2025. szeptember 30-i rendes nyílt ülésének jegyzőkönyvéből készült azon kivonatot, amely tartalmazza a [...] Megyei Jogú Város Közgyűlésének [...] (IX. 30.) határozatát. A határozat felhatalmazta az indítványozó önkormányzat polgármesterét az alkotmányjogi panasz Alkotmánybírósághoz történő benyújtására [lásd: 3131/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [13]; 3132/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [17] Az indítványozó csatolta továbbá az Alkotmánybíróság előtti eljárásra vonatkozó ügyvédi meghatalmazást.
- [18] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében megkövetelt határozott kérelem feltételeinek csak részben felel meg. Tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá, amely az indítványozók jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (2) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait (a KTMr. indítvánnyal támadott rendelkezései alaptörvény-ellenességének állítása); az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [KTMr. 5. §, 7. § (2) bekezdés és 14. §]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény B cikk (1) bekezdés, R cikk (2) bekezdés, XXVIII. cikk (7) bekezdés, 39. cikk (2) bekezdés]; az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés és 39. cikk (2) bekezdés tekintetében indokolást arra nézve, hogy a támadott jogszabályi rendelkezéseket miért ítéli ellentétesnek az Alaptörvény

megjelölt rendelkezéseivel, valamint kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.

- [19] Az indítvány az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés és R) cikk (2) bekezdés tekintetében önálló, alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz, mindössze arra utal, hogy az indítványozó álláspontja szerint ezen alaptörvényi rendelkezések adnak keretet az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében és 39. cikk (2) bekezdésében foglalt alaptörvényi rendelkezéseknek, melyeknek az indítványozó szerint a KTMr. támadott szabályozása nem felel meg. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt indokolás hiánya miatt az indítvány e részében nem felel meg a határozott kérelem törvényi követelményének, ami az irányadó gyakorlat értelmében az indítvány érdemi elbírálásának az akadályát képezi {lásd: 3080/2019. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [27]; 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [20] Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezés nem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogának, önmagában ennek sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapítható {lásd: 3/2018. (IV. 20.) AB határozat, Indokolás [53]}. Ebből következően az indítvány e vonatkozásban nem felelt meg az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt törvényi feltételnek.
- [21] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [22] A kivételes alkotmányjogi panasz jogintézményének elsődleges célja az egyéni, szubjektív jogvédelem, vagyis a ténylegesen jogsérelmet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály által okozott jogsérelem orvoslása. A panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, az, hogy az indítványozó által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály az indítványozó személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapítson meg, aminek következtében az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogai sérülnek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az érintettségnek személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie. Az érintettség abban az esetben is megállapítható továbbá, ha a jogszabály alkalmazására, érvényesítésére szolgáló cselekmények még nem történtek meg, de jogszabály erejénél fogva olyan jogi helyzet keletkezett, amelyből egyértelműen következik, hogy a panaszolt jogsérelem közvetlenül belátható időn belül kényszerítően bekövetkezik. Nem állapítható meg az indítványozó érintettsége, ha a támadott jogszabályi rendelkezés az indítványozóval szemben nem került alkalmazásra, vagy annak hatályosulása őt közvetlenül nem érintette {lásd: 3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [13]–[17]}.
- [23] Az érintettség indítványozó általi bizonyítása az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján folyó alkotmánybírói eljárás lényegi eleme, ugyanis „a panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az *actio popularis*-tól. A személyes érintettség az érintett saját alapjogában való sérelmét jelenti. [...] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése által kifejezetten nevesített közvetlenség követelménye szempontjából az a meghatározó, hogy a kifogásolt jogszabály maga érinti-e az indítványozó alapjogát. [...] Az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kellett állnia. Azt, hogy az indítványozó aktuális sérelme fennáll-e, csak a konkrét esetben lehet eldönteni” {lásd: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), Indokolás [27]–[31]}.
- [24] „A személyes érintettség az érintett saját alapjogában való sérelmét jelenti”, vagyis a személyes érintettség követelményének teljesüléséhez az indítványozó alapjogi pozíciója és a norma között szoros kapcsolatnak is fenn kell állnia {lásd: Abh., Indokolás [28]}. A közvetlen érintettség pedig akkor áll fenn, ha a kifogásolt jogszabály maga érinti az indítványozó alapjogát {lásd: Abh., Indokolás [30]}.
- [25] A vizsgált ügyben az indítványozó az érintettségét a KTMr. által szabályozott eljárásban történt részvételével igazolta. Ennek alátámasztására csatolta a konzorcium létrehozásáról szóló szándéknyilatkozatot, amely alapján a konzorcium tagjaként a KTM minisztérium által közzétett felhívásra fejlesztési igényt nyújtott be. Csatolta a Fórum 2025. április 15. napján tartott ülésének jegyzőkönyvét, amely tartalmazza azt, hogy a Fórum nem javasolta támogatásra a KTM miniszter felé annak a konzorciumnak a fejlesztési igényét, amelynek az indítványozó tagja volt. A KTMr. támadott rendelkezései a jelen ügyben olyan jogszabályi rendelkezések, amelyeket a Fórum illetve a KTM miniszter a konzorciumi fejlesztési igény elbírálása során alkalmazott, és azok alkalmazása érintette az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát. A jelen ügyben az Alkotmánybíróság igazoltnak és fennállónak találta azt, hogy az indítvány Alkotmánybírósághoz történt előterjesztésének az időpontjában az indítványozó közvetlen, aktuális és személyes érintettsége fennállt.

- [26] Az Abtv. 26. § (2) bekezdésének utolsó fordulata értelmében a kivételes panasz előterjesztésének törvényi előfeltétele az is, hogy nincs az indítványban állított jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [27] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való alapjog sérelmét azért állította, mert álláspontja szerint a vizsgált esetben a KTM miniszter a Fórumnak a konzorciuma fejlesztési igényét nem támogató javaslata alapján meghozott, a fejlesztési igényt nem támogató döntésével szemben nem állt rendelkezésre jogorvoslat.
- [28] Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy az indítványozó rendelkezésére állt-e jogorvoslati eljárás az általa állított jogsérelem orvoslására, és amennyiben igen, úgy azt kimerítette-e az indítvány előterjesztését megelőzően.
- [29] A KTMr. 3. § (1) bekezdése értelmében támogatási igényt legalább három települést érintő fejlesztés támogatása céljából legalább három települési önkormányzat együtt, konzorciumban vagy társulásként nyújthat be, azzal, hogy a konzorciumban társulás is részt vehet. A KTMr. indítvánnyal támadott 5. §-a értelmében a 3. § szerinti támogatási igény alapján a KTM miniszter az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvénynek (a továbbiakban: Áht.) és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendeletnek a költségvetési támogatásokra vonatkozó szabályai szerint nyújthat támogatást, figyelemmel a fejezeti kezelésű előirányzatok és a központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 4/2024. (IV. 11.) KTM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 9. sorára.
- [30] A költségvetési támogatások körében (ilyen a KTMr.-ben szabályozott, a KTM minisztérium fejezeti kezelésű előirányzatát képező Területfejlesztési Alap terhére a KTM miniszter döntése alapján nyújtott támogatás) az Áht. 48. § (4) bekezdése kifejezetten rendelkezik arról, hogy az Áht. 48. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel létrejövő (polgári jogviszonynak minősülő) támogatási jogviszony létesítésére irányuló eljárással és a támogató döntéseivel kapcsolatos jogviták eldöntése polgári peres eljárásban kezdeményezhető.
- [31] A Magyarország 2022. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2021. évi LXXXIX. törvény – amely beiktatta az Áht. 48. § (4) bekezdését a törvénybe – előterjesztői indokolása szerint: „[a] javaslat a bírósági eljárásra vonatkozó hatásköri szabály beiktatásával egyértelművé teszi a támogatói okirattal, támogatási szerződéssel létrejövő támogatási jogviszony létesítésre irányuló eljárás jogi megítélését, illetve azt, hogy a támogató ezen időszakban hozott (pl. pályázati kérelmet) elutasító nem formalizált döntését polgári bíróság, polgári peres eljárásban jogosult a felek jogvitája tekintetében eldönteni. A módosítással egyértelművé válik – a támogatási jogviszony egyes jogági jellegére is tekintettel –, hogy a támogatási jogviszony létrejöttét megelőző jognyilatkozatok, eljárások vonatkozásában a jogvita – a közigazgatási hatósági határozattal, hatósági szerződéssel létesülő támogatási jogviszonyokkal kapcsolatos eljárásokkal ellentétben – nem tartozik a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény hatálya alá.”
- [32] Az Áht. 48. § (4) bekezdésének fentiekben idézett törvényi rendelkezései és a KTMr. szabályozása alapján, a KTMr.-ben szabályozott Program keretében benyújtott fejlesztési igényekről való KTM miniszteri döntés, az ezt előkészítő ún. előminősítési eljárás a támogatási jogviszony létesítésére irányuló eljárás részét képezi. Ebből következően – ahogyan arra a KTM minisztérium indítvánnyal kapcsolatos álláspontját tartalmazó tájékoztatás is hivatkozott – a támogatási jogviszony létesítésére irányuló eljárással és a támogató döntéseivel kapcsolatos jogviták kérdései tekintetében polgári bíróság előtt biztosított a jogorvoslat.
- [33] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek a fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [34] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy az indítványozó számára a fent kifejtettek szerint biztosított volt a jogorvoslat, azonban a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőség kimerítését nem igazolta, így az indítvány nem felelt meg az Abtv. 26. § (2) bekezdés *b*) pontjában foglalt törvényi követelménynek.
- [35] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 26. § (2) bekezdése, valamint 52. § (1b) bekezdés *e*) pontja, továbbá az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *e*) és *h*) pontjai alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2206/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1133/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.509/2025/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben a Miskolci Járásbíróság 11.Pk.53.167/2024/8. számú végzése és a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.509/2025/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, tekintettel arra, hogy álláspontja szerint a sérelmezett bírói döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárás-hoz való jogát.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze a bírósági végzésekben rögzített tényállás és az alkotmányjogi panasz alapján.
- [3] 2.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek az elsőfokú és a másodfokú bíróság által megállapított tényállása szerint a kérelmező (a továbbiakban: indítványozó) és a kérelmezett 2019. december 23-án született közös gyermekükkel való kapcsolattartás vonatkozásában a bíróság által jóváhagyott egyezséget kötöttek. Az egyezség szerint a gyermek óvodás korától az indítványozó az óvodai nyári szünet felében jogosult rendkívüli kapcsolattartásra, a kezdő napon 9 órától a záró napon 17 óráig. Mindezeknek megfelelően 2024. év folyamán az indítványozó július 15-től július 28-ig gyakorolhatta az időszakos kapcsolattartási jogát a gyermekkel, míg ezen időponton kívül a folyamatos kapcsolattartási jog érvényesült. 2024. év vonatkozásában az óvoda igazgatójának tájékoztatása szerint az óvodában nem tanév, hanem nevelési év van, a nevelési év szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig tart folyamatosan. A június, július és augusztus során a csoportok az esetleges gyermeklétszám-csökkenés és a dolgozók szabadságának kiadása miatt összevontan is működhetnek. Ez az időszak az óvodában 2024. évben július 1. és július 28. közé esett. Az igazgató arról is tájékoztatást adott, hogy indítványozó gyermeke 2024. júniusában nem hiányzott, július hónapban otthon tartózkodott, míg augusztus 3-án, 8-án és 9-én hiányzott. Az indítványozó 2024. szeptember 30-án kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelmet terjesztett elő a bíróságnál. Álláspontja szerint a kérelmezett az időszakos kapcsolattartások vonatkozásában nem tartotta be az arra vonatkozó ítéletet. Hivatkozott arra, hogy az, hogy az óvodai ellátás folyamatos, az nem azt jelenti, hogy nincs szünet. Álláspontja szerint, amikor nem kötelező az óvodai jelenlét, akkor szünet van és a szülők döntése, hogy viszik-e a gyermeket ebben az időszakban óvodába, tehát ezen teljes időszakot kell megfelelni egymás között. Sérelmezte, hogy a 2024. július 29. és augusztus 31-e közötti időszak tekintetében nem élhetett az időszakos kapcsolattartás lehetőségével. Álláspontja szerint a nyári szünet második fele 2024. július 17. napjától 2024. augusztus 31. napjáig tartott, ekkorra is kellett volna a kérelmezettnek biztosítani a kapcsolattartást. A kérelmezett az időszakos kapcsolattartást július 15. és június 28. között biztosította, hivatkozott arra, hogy az óvodában nincs szünet, csak időszakos zárás, amely július 1-jétől július 28-áig tartott. Nyilatkozott arról is, hogy a gyermek augusztus 3-ai, 8-ai és 9-ei hiányzására egészségügyi okok miatt került sor.
- [4] A Miskolci Járásbíróság mint elsőfokú bíróság 11.Pk.53.167/2024/8. számú végzésében az indítványozó kérelmét elutasította. Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felek együttműködésének hiányában a nyári szünet időtartamának az óvodai nyári zárás időszakát tekinti, ezen időtartam fele részében gyakorolhatja az indítványozó az időszakos kapcsolattartási jogát, amelyet kérelmezett egyébként biztosított is. A gyermek 2024. augusztus 3-ai, 8-ai és 9-ei hiányzásai kapcsán kitért arra, hogy amennyiben a kérelmező kizárólag ezen időpontok vonatkozásában terjesztette volna elő kérelmét, a kérelem 2024. szeptember 30-ai beérkezésére tekintettel elkésettnek minősülne, ekként elutasításra adna okot.
- [5] Az ítélettel szemben az indítványozó fellebbezést terjesztett elő, melyben a végzés megváltoztatását kérte. A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.509/2025/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését

helybenhagyta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az indítványozó alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy amennyiben egy teljes időszakra terjeszti elő a bíróságon a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló kérelmét, és ha az érintett időszakban van akár egyetlen nap, amire megállnak a végrehajtás feltételei, akkor a kérelem előterjesztésére nyitva álló határidőt megtartottnak kell tekinteni. A másodfokú bíróság az óvodai nyári szünet időtartama kapcsán rögzíti azt az álláspontját, hogy óvodai nyári szünetnek a nyári zárás időtartama feleltethető meg. Ugyancsak rögzíti azt, hogy a kérelmezett dönt arról, hogy mely időtartamban szünetelteti ezenfelül a gyermek óvodai látogatását, amelynek fele időtartamát időszakos nyári kapcsolattartásként az indítványozó részére biztosítani kell. A másodfokú bíróság végzésében felhívta a figyelmet arra is, hogy a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bnptv.) 22/B. § (3) bekezdése szerint a kérelmet a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésétől, vagy annak a kérelmező tudomására jutásától számított 30 napon belül lehet előterjeszteni. Ezen idő kapcsán hangsúlyozta, hogy mindig a kérelemben feltüntetett adott kapcsolattartási alkalom és időpont vonatkozásában kell a határidő betartását vizsgálni, így a fellebbezésben hivatkozott „teljes időszak” nem vehető figyelembe.

- [6] A másodfokú bíróság a gyermek 2024. augusztus 3-ai, 8-ai és 9-ei hiányzásával kapcsolatban arra az álláspont-ra helyezkedett, hogy ezen időpontok vonatkozásában a nyári időszakos kapcsolattartás pótlásának elrendelésére nem kerülhetett sor, mert nem egybefüggő hosszabb időszak során nem járt a gyermek óvodába, hanem csupán egy-egy napot hiányzott. Az időszakos kapcsolattartás célja pedig az, hogy a kapcsolattartásra jogosult és a gyermek részére a huzamosabb együttlét legyen biztosítva.
- [7] 2.2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó álláspontja szerint sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz fűződő joga. Az indítványozó megítélése szerint az eljáró bíróságok a Bnptv. 22/B. § (3) bekezdésében szereplő határidő megtartottsága tekintetében jogsértő értelmezést alkalmaztak. Az óvodavezető nyilatkozatáról 2024. szeptember 25-én szerzett tudomást, ehhez képest szeptember 27-én adta postára a bírósági beadványát, vagyis a tudomásszerzéstől a beadásig kevesebb, mint 30 nap telt el. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság rosszul számolta ki a tudomásszerzés és a kérelem beadása közötti időt, rosszul alkalmazta a határidőszámításra vonatkozó törvényi rendelkezéseket. Ennek eredményeként a kérelem érdemi elbírálása helyett a határidő elmulasztására hivatkozva törvénytelenül hozta elutasító végzését, melyet a másodfokú bíróság önkényes jogértelmezése helybenhagyott. Hivatkozik az elsőfokú bíróság indokolásának [15] bekezdésére, amely ugyan alátámasztani igyekszik a rendelkező részt, azonban az a kérelem beadási határidejének számítása és az abból levont következtetés vonatkozásában nem koherens a hatályos jogszabályi rendelkezésekkel. Az indítványozó álláspontja szerint a törvényteleniséget a bíróság így helytelenül magyarázza, ez pedig tulajdonképpen egyenértékű az indokolás hiányával. Mindezek mellett a másodfokú bíróság által hivatkozott Bnptv. 22/B. § (3) bekezdés rendelkezése a végrehajtási eljárás során elrendelt, elmaradt kapcsolattartás pótlására előírt időpontra vonatkozik, ezzel ellentétben ez a szabály az indítványozó álláspontja szerint valójában a kapcsolattartást szabályozó határozatra vonatkozik. Az indítványozó megítélése szerint ez a téves jogértelmezés önkényes és a jogszabály téves alkalmazásához vezetett. Az indítványozó sérelmezi e körben azt is, hogy a felülvizsgálat kizárása önmagában is sérti az Alaptörvény szerinti jogbiztonság követelményét, illetve a tisztességes bírósági eljárás-hoz való alapjogot.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kell vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [9] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy a bírósági döntés elleni további jogorvoslati lehetőség kizárt.
- [10] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultsággal rendelkezik és érintettsége fennáll, mivel a bírósági eljárásban fél volt, és saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőt megtartotta. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, mivel a másodfokú végzéssel szemben további rendes jogorvoslatnak nincs helye.

- [11] 3.2. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt határozott kérelem követelményének megfelel, mert megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi rendelkezést, az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, a támadott bírói döntéseket (a Miskolci Járásbíróság 11.Pk.53.167/2024/8. számú végzése és a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.509/2025/3. számú végzése), megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [XXVIII. cikk (1) bekezdését], a hivatkozott alaptörvényi rendelkezéssel kapcsolatban tartalmaz a bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet tartalmaz a bírósági döntések megsemmisítésére.
- [12] 4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. E vagylagos feltételeknek az indítvány az alábbiak miatt nem felel meg.
- [13] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmát érintően. A jelen alkotmányjogi panasz mindezekhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat, hogy állandó gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog nem nyújt lehetőséget a bírói döntés tartalmi kritikájára. Valamely jogértelmezési hiba, tévedés – még ha az egyértelmű, nyilvánvaló, esetleg kirívó vagy akár súlyos is – nem jelent alaptörvény-ellenességet [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]]. Nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét, ha a bíróság – indokolt döntésben – határoz egyes eljárási határidők számításáról.
- [14] A második – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja, ugyanakkor – hatáskör hiányában – nem bocsátkozik szakjogi kérdések ismételt felülbírálatába.
- [15] Az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás alapkérdése az volt, hogy az indítványozó által benyújtott kérelem határidőben történt-e, valamint az eljáró bíróságok annak számításánál a vonatkozó jogszabályi rendelkezést megfelelően értelmezték-e.
- [16] Az Alkotmánybíróság a jelen ügy kapcsán megállapította, hogy az indítványozó nem ért egyet az ügyében eljáró bíróságok által megállapított jogértelmezéssel. Az indítványozó ezen álláspontjával és érvelésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítási eszközök segítségével lefolytatott bizonyítás alapján, a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és azoknak a bíróságok szerint helyes értelmezését tartalmazó részletes indokolás rögzítése mellett alakították ki a határidő számításával kapcsolatos, az indítványozó által sérelmesnek tartott jogi álláspontjukat.
- [17] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza azon következetes gyakorlatát, mely szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel” [3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]]. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is irányadónak tekinti továbbá azt a korábbi megállapítását, miszerint „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet felletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]].
- [18] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában törvényességi kérdéseket vetett fel, az alapügyben eljáró bíróságok jogalkalmazásának kritikáját fogalmazta meg. Tévesnek tartja az ügyében hozott bírói döntést, s valójában egy számára kedvező tartalmú új döntés meghozatalát kívánja elérni. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy önmagában az, hogy az indítványozó a

számára hátrányos, de egyébként részletesen megindokolt bírói döntések érvelését tévesnek, hibásnak, sérelmesnek, illetve a saját meggyőződésével ellentétesnek tartja és vitatja, nem alkotmányossági kérdés, így nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a kimondására, ekként az alkotmányjogi panasz befogadására és érdemi vizsgálatára.

- [19] „Önmagában az a tény, hogy az indítványozó valamely kérdésben nem osztja az ügyben eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok jogi álláspontját, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől” {lásd: 3332/2022. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítvány nem teljesíti az Abtv. 29. §-ában a befogadás feltételeként előírt alternatív kritériumok egyikét sem, ekként annak befogadására és érdemi vizsgálatára nincs lehetősége.
- [21] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben foglaltakra is visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2231/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1134/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.047/2025/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Milcsarek László ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.047/2025/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze. Az indítványozó, a későbbi per alperese és a per felperese tulajdonosok egy társasházban. A társasház alapító okirata értelmében mindkettőjük tulajdonrészéhez tartozik kizárólagos használatba adott területrészt, az indítványozónak 281,92 m² (felszíni parkolók létesítésére), a felperesnek 70 m² (udvari hátsó kert céljára). A perben megállapított tényállás szerint ez a két kizárólagos használatú területrészt részben, 22,84 m² területen átfedi egymást.
- [3] Az indítványozó 2022. szeptember 14. napján birtokvédelmi kérelemmel fordult a jegyzőhöz amiatt, mert a felperes az indítványozó kizárólagos használatába adott területrészen talajmélyítési, támfalépítési munkákat végzett. A jegyző a 2022. október 5. napján hozott határozatával a birtokvédelmi kérelemnek helyt adott, kötelezte a felperest a birtokháborító magatartás megszüntetésére és eltiltotta a birtokháborító magatartás jövőbeni tanúsításától.
- [4] 1.2. A felperes a jegyző birtokvédelmi határozatának megváltoztatása iránt pert indított. A Pécsi Járásbíróság az 5.P.22.145/2023/38. számú ítéletében a jegyző határozatát megváltoztatta és az indítványozó alperes birtokvédelmi kérelmét elutasította.
- [5] A bíróság megállapította, hogy a társasház alapító okirata a kizárólagos használatba adott területrészek kijelölését szolgáló mérési vázrajzot nem tartalmazott. A felperes és az indítványozó között a felperes tereprendezésével összefüggésben vita keletkezett, ezért a felperes a kizárólagos használatba kapott 70 m² területet kimérete és a 2022. szeptember 9. napján készült változási vázrajz szerint a támfalépítéssel annak határain belül maradt. Mivel a két kizárólagos használatú területrészt 22,84 m² területen átfedi egymást, ezért a bíróság álláspontja szerint az ingatlanok ezen a részén a felek az adásvételi szerződéseikben foglaltaktól eltérően nem kizárólagos, hanem – a kialakult helyzetben – közös használatra jogosultak. Mivel a felperes a saját adásvételi szerződése szerint kizárólagos használatába került, földmérővel kiméretezett területrészen belül kezdte meg a tereprendeризést, ezért a bíróság azt állapította meg, hogy a felperes jogalap nélküli birtokzavaró magatartást nem tanúsított, így az indítványozó birtokvédelemben nem részesíthető. A bíróság megítélése szerint az a körülmény, hogy az indítványozó milyen célra kívánta vagy kívánja használni az építtetővel kötött szerződésben számára biztosított kizárólagos használatú területet, kívül esik a tilos önhatalom és a birtokláshoz való jogosultság vizsgálatán. A bíróság megjegyezte, hogy annak a jogkövetkezményét, hogy ez a területrészt adott esetben az adásvételi szerződésben, illetve az alapító okiratban rögzített célra, felszíni parkolóhelyek kialakítására nem, vagy csak részben alkalmas; nem a birtokvédelmi kérelem elbírálása körében, hanem az indítványozó és az építtető közötti jogviszony teljesítése körében kell levonni.
- [6] 1.3. A mindkét fél fellebbezését elbíráló Pécsi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében, más indokok alapján, az 1.Pf.20.047/2025/6. számú ítéletével helybenhagyta. Indokolása értelmében az elsőfokú bíróság által a közös használat lehetőségére vonatkozó következtetés nem vonható le, ezért azt mellőzte. Abban a kérdésben, hogy a birtoklásra azonos jogcímmel rendelkező felek közül melyikük jogosult a tényleges használatra, és hogy az indítványozó részesíthető-e birtokvédelemben, a törvényszék azt állapította

meg, hogy mivel a felperes hamarabb vette birtokba a kizárólagos használatba adott társasházi tulajdonban lévő 70 m² területet, ezért nem valósított meg tilos önhatalmat, tehát az indítványozó nem részesíthető birtokvédelemben.

- [7] 2. Az indítványozó a hiánypótlási felhívásra kiegészített alkotmányjogi panaszában a Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Pf.20.047/2025/6. számú ítélete alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogainak sérelme miatt.
- [8] Az indítványozó értelmezésében a tulajdonhoz való alkotmányos joga amiatt sérült, mert a bíróságok megfosztották a szerződéssel „megszerzett kizárólagos használati jogtól és annak elsőbbségétől”. A részére biztosított kizárólagosan használt terület ugyanis az építési engedély szerint tizenegy parkoló elhelyezésére szolgál, melyből öt parkoló „megsemmisül(t)” a felperes tereprendezése miatt, amiből az indítványozónak számszerűsített anyagi kára származott. Vitatta a bírósági ítéletet azon okból is, mert álláspontja szerint jogszerű zavarás esetén is bírósági jogvédelem illeti meg, e tekintetben hivatkozott az Alkotmánybíróság 17/2018. (X. 10.) AB határozatára. A kizárólagos használatba adott területeknek a közös használatát kimondó rendelkezést önmagával való ellentmondásnak ítélte, ami így az Alaptörvény 28. cikkét is sérti.
- [9] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét az indítványozó abban látja, hogy a bíróságok döntésük során figyelmen kívül hagyták az adásvételi szerződése „időbeli elsőbbségét” és nem tettek eleget a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 279. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségüknek. Véleménye szerint a Pécsi Törvényszék a megismert bizonyítékok egybevetésének mellőzésével hozta meg az indítványozóra sérelmes ítéletét.
- [10] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezeken kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése értelmében a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a törvényi feltételeknek az alábbiak szerint felel meg:
- [12] Az indítványozó által 2025. május 15. napján kézhez vett törvényszéki ítélet ellen 2025. július 14. napján az elsőfokú bíróságon benyújtott alkotmányjogi panasz, valamint a 2025. augusztus 11. napján átvett hiánypótlási felhívásra 2025. szeptember 10. napján az Alkotmánybírósághoz érkezett kiegészített indítvány – az Abtv. 30. § (1) bekezdésére és az Ügyrend 28. § (1) bekezdésére figyelemmel – határidőben érkezett.
- [13] A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta.
- [14] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek eleget tesz. Tartalmazza: a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. § (1) bekezdés]; b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvényben biztosított tulajdonhoz és tisztességes bírósági eljáráshoz való jogait sérti a támadott törvényszéki ítélet); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.047/2025/6. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XIII. cikk (1) és a XXVIII. cikk (1) bekezdései]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.
- [15] Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [16] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy az alapügy alperese volt.
- [17] 3.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkében foglalt rendelkezés a bíróságoknak címzett jogértelmezési szabály, amely nem tekinthető olyan Alaptörvényben bizto-

sított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani [lásd: 3146/2013. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [39]]. Az Alkotmánybíróság ezért ezen indítványi elemet nem vizsgálta.

- [18] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg továbbá, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. A feltételek meglétének mérlegelése az Alkotmánybíróság jogkörébe tartozik [lásd: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]].
- [19] Az Alkotmánybíróság az indítvány tartalma alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz valójában az ügyben hozott, az indítványozó számára kedvezőtlennek tartott bírósági döntés kritikája. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó egyet nem értését fejezte ki a Pécsi Törvényszék döntésével, annak indokolásával, azt tévesnek és ezáltal alaptörvény-ellenesnek ítélve. Az Alkotmánybíróság szerint az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, önmagában nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására [lásd: 3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [20] Az indítványozó a tulajdonhoz való alkotmányos jogának sérelmét abban jelölte meg, hogy a bíróság döntése megfosztotta a szerződéssel kizárólagos használatába került területrésztől és ebből anyagi kára származott. Vitatva a bírósági ítéletet amiatt is, mert álláspontja szerint jogszerű zavarás esetén is megillette volna bírósági jogvédelem. Az Alkotmánybíróság szerint a szükségtelen zavarás valóban felvetheti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog sérelmét, következetes gyakorlata értelmében ugyanis a birtokvédelem és szomszédjogok, illetve ezek érvényesíthetősége a XIII. cikk (1) bekezdésében garantált alapjog védelmét élvezik. A szükségtelen zavarás fogalmát (tartalmát) ugyanakkor a bíróságok ítélkezési gyakorlata tölti ki [lásd: 18/2015. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [23], [34]–[36]].
- [21] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó birtokvédelmi igényét kívánta érvényre juttatni. Az eljáró bíróságok a birtokvédelem iránti igényt nem tartották megalapozottnak, felhívva a figyelmet arra, hogy az alapul szolgáló birtokvita más eljárás keretében orvosolható. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [lásd: 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]]. Az Alkotmánybíróság a bírósági ítéleteket kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálja felül és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára, így a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megállapítására vagy a jogvitát lezáró határozat kizárólag szakjogi tartalmú értékelésére [lásd: 3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]]. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság eljárásával, döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására.
- [22] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmeként az indítványozó kifejezetten a bírói mérlegelést és döntést jelölte meg. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Az Alaptörvény és az Abtv. rendelkezéseiből az következik, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [23] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csupán az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem eredményezheti, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. A tisztességes eljáráshoz való jog sem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíró” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]].
- [24] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ekként nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.

- [25] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság szerint az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételek teljesülésének hiányában nem fogadható be, ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1972/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1135/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Bfv.III.766/2023/12. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó rendőr alezredes magánszemély az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Bfv.III.766/2023/12. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.8/2021/14. számú ítélete, valamint a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.I.3/2019/21. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Álláspontja szerint a támadott végzés és ítéletek ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben, 25. cikk (1) bekezdésében, valamint 28. cikkében foglaltakkal.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló alapügy előzménye, valamint az indítványban foglaltak lényege a következő.
- [3] 2.1. Az indítványozót a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa 2021. november 19-én kihirdetett Kb.I.3/2019/21. számú ítéletével bűnösnek mondta ki szolgálati feladat alóli kibúvás vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 439. § (1) bekezdés], valamint szolgálati tekintély megsértése vétségében [Btk. 447. § (1) bekezdés a) pont] és ezért őt halmazati büntetésül 200 napi tétel, napi tételenként 1 200 Ft, mindösszesen 240 000 Ft összegű pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a bíróság a pénzbüntetés meg nem fizetésének esetére a szabadságvesztésre történő átváltoztatásról, valamint a megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett. A bíróság határozott a nyomozás során lefoglalt bűnjelekről.
- [4] 2.2. Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a 2021. május 28-án kihirdetett 6.Kbf.8/2021/14. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az indítványozót felmentette a szolgálati feladat alóli kibúvás vétségének [Btk. 439. § (1) bekezdés] vádjáról, a függetlenségsértő katonai bűncselekményét pedig a Btk. 447. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálati tekintély megsértése büntettének minősítette, s mellőzte a büntetés halmazati jellegére történő utalást. Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság ítélete 2021. június 15. napján jogerőre emelkedett.
- [5] 2.3. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az indítványozó védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.
- [6] 2.3.1. A felülvizsgálati indítvány indokai szerint az indítványozó előjárójával folytatott szóváltásából, illetve a folyosón tett kijelentéséből hiányzik a cselekmény jogellenességének megállapíthatósága. Álláspontja szerint az indítványozó a véleményeltérést jog- és érdekérvényesítő tevékenysége címén hozta az előjárója tudomására. A folyosón tett megjegyzéssel kapcsolatban a felülvizsgálati indítvány utalt arra, hogy a tényállás másodfokú bíróság által tett kiegészítése ellenére továbbra is kétséges, hogy egyáltalán mi hangzott el a folyosón. Az indítványozó kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem adott számot arról, hogy az indítványozó folyosói megjegyzése miért sértette az előjáró tekintélyét.
- [7] A felülvizsgálati indítvány szerint a jogerős ítéletben írt cselekmény nem tényállásszerű, mivel nem került sem megjelölésre, sem megnevezésre a szolgálati tekintély megsértése büntettének passzív alanya. Indokai szerint passzív alany hiányában a szolgálati tekintély mint jogi tárgy, továbbá a függelmi viszonyok és az előjáró jogállásának sérelme mint eredmény sem valósulhat meg.

- [8] 2.3.2. A Legfőbb Ügyészség BF.985/2023/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára mind az indítványozó, mind védője észrevételt tett.
- [9] 2.3.3. Az indítványozó álláspontja szerint a szokásoknak megfelelő, igazgatási jellegű és rendszeresen előforduló szolgálati vita történt, amelyre a vonatkozó szolgálati jogszabályok is lehetőséget biztosítanak. A vád tárgyává tett megjegyzést („Büszke lehetsz magadra!”) nem a szolgálati előljáró irányába tette, hanem szokásához híven önkritikát gyakorolt, s eközben az indítványozó valójában önmagával beszélte meg, elemezte a történeteket. A kijelentés nem sérti az emberi méltóságot, miatta becsületsértés még a másodfokú bíróság szerint sem lenne megállapítható, így a szolgálati felsőbbség irányában sem lehet sértőnek, jogellenesnek értékelni.
- [10] Az indítványozó hivatkozott továbbá arra, hogy a másodfokú bíróság írásba foglalt ítéletében írt tényállás ellentétben áll a határozat szóbeli indokolása során tett megállapításaival. Indokai szerint a másodfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, mivel ítéletéből nem derül ki konkrétan, hogy milyen bizonyítékokat fogadott el, illetve milyen bizonyítékokat miért nem vett figyelembe.
- [11] 2.3.4. A Kúria a 2024. április 9-én meghozott Bfv.III.766/2023/12. számú végzésével az első- és másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta.
- [12] A végzés indokolása szerint a felülvizsgálati indítvány, illetve az indítványozó észrevétele a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül a jogerős ítéleti tényállást támadta a másodfokú ítélet egyes megállapításainak kifogásolásával. Az indítványozó a bizonyítási eljárás hiányosságait is állította. Az indítványozó valójában tényálláson kívüli körülményekre hivatkozással eltérő tényállás megállapítását szorgalmazta, melyre felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.
- [13] A Kúria végzése tévesnek találta a felülvizsgálati indítvány azon állítását, mely szerint az indítványozó azért nem követett el bűncselekményt, mert az előljáróval folytatott szóváltás, illetve a terhelt folyosón tett kijelentése nem jogellenes, az valójában az előljáró és az alárendelt közötti együttműködés keretei között elhangzott ellentétes vélemény volt.
- [14] A kúriai végzés indokai szerint a felrótt, Btk. 447. § (1) bekezdése szerint bűncselekmény (szolgálati tekintély megsértése) elsődleges jogi tárgya a szolgálati tekintély, a törvényi tényállás a szolgálati felsőbbség személyi integritását védi annak érdekében, hogy az adott katonai szervezet rendeltetésszerű működése zavartalanul megvalósulhasson. A szolgálati rend és fegyelem akkor érvényesül az elvárt szinten, ha a parancsra jogosult személy tekintélye képes alátámasztani döntési, irányítási kompetenciáját. Ennek hiányában nem érvényesülhet hatékonyan a parancsok teljesítése, a szolgálati rend fenntartása. A végzés rámutatott arra, hogy a bűncselekmény védett jogi tárgya kettős, részint a szervezet rendeltetésszerű működésének fenntartása érdekében elsődlegesen a katonai rend és fegyelem, és részint a tényállás másodlagosan a passzív alany személyiségi jogait is védi.
- [15] A végzés szerint az indítványozó valójában a minden katonai jellegű szervezet működésének alapjául szolgáló függelmi viszonyokat súlyosan sértő cselekményt valósított meg azzal, hogy az előljárójával szóváltásba keveredett, és vele szemben mások előtt gúnyos hangnemet engedett meg magának. Ez a magatartása alkalmas volt arra, hogy a többi alárendelt felé azt a látszatot keltse, hogy az előljáró nem kompetens, döntései szabadon kritizálhatók. A végzés indokai szerint ez értelemszerűen a szolgálati rend és fegyelem ellen ható magatartás, ekként nyilvánvalóan bűncselekmény.
- [16] A Kúria végzése megállapította, hogy a tényállás rögzíti, megjelöli a terhelt szolgálati előljáróját, a szolgálati előljáró által adott parancsot, ekként pedig a sértett (passzív alany) – a felülvizsgálati indítvány állításával szemben – egyértelműen megnevezésre került.
- [17] A Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság nem sértett törvényt, amikor az indítványozó cselekményét szolgálati tekintély megsértése büntetnének [Btk. 447. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] minősítette, és törvényes a kiszabott büntetés is.
- [18] A Kúria vizsgálta az indítványozó azon kifogását, miszerint a másodfokú bíróság írásba foglalt ítélete ellentétben van a szóbeli indokolás során elhangzottakkal, és a másodfokú bíróság nem teljesítette az indokolási kötelezettségét. A bíróság megállapítása szerint ezen állítások alaptalanok.
- [19] A Kúria rámutatott arra, hogy a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.

- [20] 2.4. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, kérve a Kúria Bfv.III.766/2023/12. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az első- és másodfokú ítéletre is kiterjedő hatállyal.
- [21] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria végzése *justizmord* döntés, mivel annak – kiemelten az indítványozó által megalapozatlannak tartott tényállásra vonatkozó – megállapításai nem hitelesek. Indokai szerint a Kúria jogalap hiányában, hatáskörét túllépve, az Alaptörvénybe ütköző módon készített „új” tényállást, amely egyetlen egyértelmű nyilatkozattal nem támasztható alá.
- [22] Az indítványozó állítása szerint a vele szemben lefolytatott büntetőeljárás, majd a volt védőügyvédje által benyújtott felülvizsgálati indítvány egyoldalú elbírálása okán következetesen nem érvényesültek vele szemben az Alaptörvény XXVIII. cikkébe foglalt igazságszolgáltatással összefüggő garanciális jogok.
- [23] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített, tisztességes bírói eljáráshoz való joga, a *fair* eljárás elve amiatt sérült, mert a bíróságok önkényesen, elfogultan jártak el és hozták meg döntésüket.
- [24] Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy sérült az Alaptörvény XXVIII. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, az ártatlanság vélelméhez fűződő joga, mivel esetében nem érvényesült az *in dubio pro reo* elve.
- [25] Az indítvány szerint a Kúria végzése a tényállásszerűség hiányának kiküszöbölésére – jogszabályi felhatalmazás hiányában, hatáskörét túllépve – egy olyan, új ítéleti tényállást rögzít, amelybe önkényesen behelyezi a passzív alanyt, így alapozva meg döntését. Az indítvány szerint ez azért volt szükséges, mert passzív alany hiányában – okozati és logikai összefüggés alapján – a szolgálati tekintély (mint jogi tárgy), továbbá a függelmi viszonyok és az előjáró jogállásának a sérelme (mint eredmény) sem valósulhat meg, egy objektíve, sértőnek nem minősíthető, továbbá nem is az előjáró irányába tett kijelentéssel. Az indítványozó álláspontja szerint esetében a bűncselekmény sem tényszerűen, sem jogszerűen nem valósult meg. Az indítványozó ehhez kapcsolódóan állította, hogy az ügyében hozott bírósági határozatokban rögzített tényállások valótlan, iratellenes adatokat tartalmaznak, önkényes és elfogult eljárást követő *justizmord* döntések következményeként.
- [26] Az indítványozó szerint hiányoznak a törvényi tényállás determináns elemei a jogerős ítélet pontosított, kiegészített tényállásából, ami az ártatlanságát támasztja alá, azonban a Kúria ezt Alaptörvénybe ütköző módon, önkényesen pótolta a felülvizsgálati eljárásában hozott végzésében. Ezzel – az indítványozó szerint – az Alaptörvénybe ütköző tevékenységével a Kúria ellehetetlenítette a jogsérelem orvosolhatóságát, így sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított joga. Az indítványozó szerint a Kúria elfogult és törvényt sértő volt, és eljárásával megsértette az Alaptörvény 25. cikkének (1) bekezdését és 28. cikkét is. Az önkényes bírói jogértelmezés pedig egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérelméhez is vezet.
- [27] Az indítványozó hivatkozott arra, hogy a vád tárgyát képező cselekmény nem szóváltás volt az előjáróval, hanem véleményeltérés, szakmai vita volt, amely a jog- és érdekérvényesítő tevékenysége során történt. A bűnössé nyilvánításának az előzménye egy igazgatási jellegű, szolgálati eseményt követő parancsnoki kivizsgálás volt, mely során az előjáró adhat igazgatási jellegű utasítást, azonban a kivizsgálást követő következtetésre, a konkrét döntésre, javaslatra nem adhat utasítást, hiszen ezzel hatáskörét túllépve, előjárói hatalmával visszaélne.
- [28] Az indítványozó hivatkozott a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 103. § (2) bekezdésének 2. mondatára: „Ha azonban [a parancs] jogellenessége felismerhető számára, arra haladéktalanul köteles a szolgálati előjáró figyelmét felhívni.” Állítása szerint a vita közben ennek a jogszabályi előírásnak tett eleget, amely kizárja a cselekménye jogellenességét. Az indítványozó kifogásolta, hogy mindezt a Kúria figyelmen kívül hagyta, ennek következtében önkényesen és a tisztességes eljárás követelményét, valamint az Alaptörvény 28. cikkében rögzített jogértelmezésre irányadó szabályt mellőzve járt el.
- [29] Az indítvány szerint szolgálati tekintély megsértése bűncselekmény elkövetésében a bíróságok úgy mondták ki bűnösnek, hogy ennek megalapozottságát egyetlen kétséget kizáró, hiteles bizonyítékkal sem tudták alátámasztani; ezzel megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében biztosított jogát. A Kúria helyben hagyta az első- és másodfokú ítéletet, ezzel nem igazságszolgáltatási, hanem jogszolgáltatási tevékenységet végzett, amivel nem tett eleget az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdésébe foglalt kötelezettségének.
- [30] Az indítványozó – korábbi alkotmánybírói határozatokra hivatkozva – kifejtette, hogy a megfelelő indokolás hiánya az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírói eljáráshoz való jogát is sérti.
- [31] Az indítványozó indokolása szerint a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet okoz az, hogy a Kúria nem vette figyelembe, hogy a jogerős határozatban megállapított tényállásból hiányzik a passzív

alany. Ha ugyanis tekintettel lett volna erre, akkor az indítványozót a szolgálati tekintély megsértésének büntetése miatt ellene emelt vád alól fel kellett volna menteni.

- [32] Az indítványozó álláspontja szerint az ügyében eljáró bíróságok egyikének eljárása sem volt sem tisztességes, sem elfogulatlan, sem pártatlan, és emiatt ártatlanul ítélték el.
- [33] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [34] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Bár az indítványozó alkotmányjogi panaszát a hatvannapos határidőn túl terjesztette elő, indítványához igazolási kérelmet is csatolt. Az Alkotmánybíróság – egyesbíróként eljárva – IV/3143-4/2024. számú végzésével az igazolási kérelemnek helyt adott. Ekként az alkotmányjogi panaszt határidőben érkezettnek kell tekinteni.
- [35] 3.2. Az Abtv. 27. §-a értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [36] Az indítványozó az alapügy vádlottja volt, így érintettsége fennáll. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [37] 3.3. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, valamint a támadott bírói határozatokat és végzést.
- [38] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés b) pontja szerint a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [39] Az indítványnak az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdésének, illetve 28. cikkének a sérelmére hivatkozó részei nem tesznek eleget ennek a feltételnek. Az Alaptörvény ezen rendelkezései ugyanis az indítványozó számára nem biztosítanak alapjogot, így ezekre alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható [ld. p.o.: 3160/2025. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [40] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének e) pontja szerint az indítványnak indokolnia kell, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítványozó állította, hogy a bíróságok nem voltak pártatlanok [és emiatt sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott alapjoga], azonban nem indokolta meg, hogy ezt az állítását milyen tényekre alapozza. Az, hogy a bíróságok az indítványozó számára kedvezőtlen döntést hoztak, nem áll kapcsolatban a bíróságok pártatlanságával.
- [41] 3.4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben a következőket emeli ki.
- [42] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság számos döntésében kifejtette, hogy: „a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” [3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]].
- [43] „A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]]. [...] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet fe-

- letti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[14]}.
- [44] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e {ld. p.o.: 3267/2025. (VII. 30.) AB végzés, Indokolás [27]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]; 3084/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [29]}. Önmagában az, hogy a bíróság a tényeket és a bizonyítékokat az indítványozótól eltérő módon értékelte, azokból nem az indítványozó által helyesnek vélt következtetést vont le, és nem osztotta az indítványozó jogi álláspontját, még nem teszi az eljárást tisztességtelenné {hasonlóan: 3084/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [30]}.
- [45] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és (2) bekezdésének (azon belül az *in dubio pro reo* elvének) sérelmét a Kúriának a tényállással kapcsolatos megállapításaihoz kapcsolódóan állította. Egyrészt vitatta annak tartalmát (bűnösségének megállapítását), másrészt állította, hogy a Kúria önkényesen, jogszabályi felhatalmazás nélkül egészítette ki a tényállást. Az indítványozó ismételten hangsúlyozta, hogy a jogerős ítélet törvényi tényállásának determináns elemei hiányoztak (vagyis a passzív alany, a sértett előjáró megnevezése).
- [46] Az Alkotmánybíróság előzőekben bemutatott, következetes gyakorlatából következően a testület a bíróságok által megállapított tényállást, illetve az abból az indítványozó bűnösségére levont következtetést nem vizsgálhatja felül.
- [47] Az indítványban foglaltak kapcsán megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a szolgálati tekintély megsértése esetében egyébként nem csupán a törvényi tényállás megfogalmazásából, hanem e bűncselekmény megvalósíthatóságából – értelemszerűen – következik, hogy passzív alany nélkül nem lehetséges, mivel általában véve tekintélyről nyilvánvalóan nem lehet szó, a tekintély nem önmagában állóan áll büntetőjogi védelem alatt, hanem az azt hordozója révén. Az pedig szakjogi kérdés, hogy a törvényi tényállás és a történeti tényállás e tekintetben megfeleltethető-e egymással.
- [48] Az indítványozó valójában a bíróság büntetőjogi szakmai érvelését kifogásolja, s annak következményét tartja Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének.
- [49] Mindezek alapján az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ban foglalt feltételnek, mivel semmilyen kételet nem támaszt abban a vonatkozásban, hogy a bírósági eljárásban nem következett be a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve nem fogalmazott meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [50] 4. Ekként az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései szerint eljárva, az Abtv. 29. §-ára, 52. § (1b) bekezdésének b) és e) pontjaira tekintettel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) bekezdésére is – visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3143/2024.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1136/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéltábla Pf.II.20.140/2023/12/I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Fahidi Gergely ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Győri Ítéltábla Pf.II.20.140/2023/12/I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt ügy előzménye a következő.
- [3] A Székesfehérvári Törvényszék a 2018. december 4-én kihirdetett s – a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I.8/2019/10. számú ítélete folytán – 2019. április 2-án jogerős 11.B.33/2018/10. számú ítéletével az indítványozót kábítószer-kereskedelem büntette miatt 4 év 10 hónapi börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte.
- [4] Az indítványozó – 872 napi fogvatartás után – 2020. november 20-án szabadult, fogvatartása alatt összesen 204 napot dolgozott {a [...] büntetés-végrehajtási intézetben (alperesi büntetés-végrehajtási intézet1) töltött fogvatartása alatt 30 napot, míg a [...] büntetés-végrehajtási intézetben (alperesi büntetés-végrehajtási intézet2) töltött fogvatartása alatt – több munkakörben – 174 napot}.
- [5] 1.2. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt ügy lényege a következő.
- [6] Az indítványozó keresetet terjesztett elő a [...] Országos Büntetés-végrehajtás Intézettel (a továbbiakban: alperes) szemben személyiségi jogai megsértésének megállapítása iránt (a továbbiakban: előzményper).
- [7] Az első fokon eljáró Székesfehérvári Törvényszék 2022. június 28-án jogerőre emelkedett 26.P.20.133/2021/29. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette az indítványozó élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát azáltal, hogy a [...] -i és a [...] -i objektumában nem biztosította számára a napi egy óra szabadlevegőn való tartózkodást, továbbá azáltal, hogy a [...] -i munkáltatása során a munkáltatás szünetében a dohányzó elítéltekkel együtt kellett az udvaron várakoznia, mert elkülönítése nem volt megoldható.
- [8] 1.2.1. Az előzményper követően, külön perben az indítványozó – 2 millió forint összegű – kártérítés megfizetésére kérte kötelezni alperest. Hivatkozott arra, hogy a Székesfehérvári Törvényszék 26.P.20.133/2021/29. számú jogerős ítéletével megállapította személyiségi jogának megsértését, így a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. §-a alapján sérelemdíjra jogosult.
- [9] A Székesfehérvári Törvényszék 2023. szeptember 18-án meghozott 15.P.20.058/2023/18. számú ítéletével elutasította az indítványozó keresetét.
- [10] Az elsőfokú bíróság a kereset alapján azt vizsgálta, hogy egyfelől a kártérítés általános szabályai hogyan érvényesíthetők a perbeli esetben, ennek eredményessége esetén milyen összegű sérelemdíj kompenzálja az indítványozót ért hátrányt, másfelől az indítványozó eleget tett-e kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettségének (vö.: elsőfokú ítélet, Indokolás [17]).
- [11] Az elsőfokú bíróság utalt arra, miszerint az elítélt kérelmet terjeszthet elő a fogvatartás körülményeivel összefüggésben és a kérelemről hozott döntéssel szemben panaszt nyújthat be [a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10. § (1) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság utalt továbbá a Bv. tv. 217. § (2) bekezdésére, miszerint az elítélt köteles tájékoztatni a munkáltatót minden olyan tényről, adatról, körülményről vagy ezek változásáról, amely a munkáltatás, valamint a kapcsolódó jogok gyakorlását és a kötelezettségek teljesítését érinti (vö.: elsőfokú ítélet, Indokolás [19]).
- [12] Az elsőfokú bíróság szerint az alperes által csatolt, indítványozó által benyújtott, az indítványozó által tett kérelem és panasz bejelentőkből megállapítható volt, hogy az indítványozó más, a büntetés-végrehajtással kap-

- csolatos kifogásaival összefüggésben hat alkalommal – korlátozástól mentesen, retorzió nélkül – tette meg kérelmét, panaszát. Az elsőfokú bíróság szerint ezért az alperes megalapozottan hivatkozott a Ptk. 6:525. § szerinti károsulti közrehatás megtörténte, azaz az indítványozónak, tekintettel a Bv. tv. rendelkezéseire és az általános együttműködési kötelezettség körében is tájékoztatnia kellett volna alperest, jeleznie kellett volna az őt ért sérelmet, amit elmulasztott. Indokai szerint erre figyelemmel nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben ez általában elvárható (vö.: elsőfokú ítélet, Indokolás [20]).
- [13] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az indítványozó a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése szerinti kárenyhítési, kárelhárítási magatartást nem tanúsította, nem hozta alperes tudomására az őt ért nem vagyoni hátrányt, így a károkozó nem köteles megtéríteni az ebből a sérelemből keletkezett kárt (vö.: elsőfokú ítélet, Indokolás [23]).
- [14] 1.2.2. Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó fellebbezett, és az elsőfokú ítélet, keresete szerinti megváltoztatását s az alperes perköltségben marasztalását kérte.
- [15] A Győri Ítéltábla 2024. május 2-án meghozott Pf.II.20.140/2023/12/I. számú ítéletével helybenhagyta a Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.058/2023/18. számú ítéletét.
- [16] A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy az előzményperben megállapított személyiségi jogsértés jogkövetkezményeként a sérelemdíj alkalmazásának törvényi feltételei nem állnak fenn (vö.: másodfokú ítélet, Indokolás [21]).
- [17] A másodfokú bíróság indokai szerint ugyanakkor – az elsőfokú bíróság érvelésétől eltérően – a panaszjog gyakorlásának elmulasztása nem értékelendő károsulti közrehatásként kárigény vagy sérelemdíj érvényesítése esetén.
- [18] Indokai szerint ugyanis az indítványozó sérelmét az alperes nem vitásan a közhatalom gyakorlásának elmulasztásával okozta, az alperesnek olyan rendszert kellett volna kialakítania, hogy a munkaközi szünetekben a dohányzó és nem dohányzó elítéltek megfelelően elkülönítésre kerüljenek, illetve a dolgozó vagy oktatásban részesülő fogvatartottak is élhessenek a szabadlevegőn tartózkodás jogával. A másodfokú bíróság szerint az ennek elmulasztásán alapuló sérelemdíj igény érvényesítésének azonban – az indítványozó által állított jogsértés esetén is – a Ptk. 6:548. §-a szerinti további (speciális) anyagi jogi feltétele az, hogy a kár (nemvagyoni sérelem) rendes jogorvoslattal, továbbá közigazgatási perben nem volt elhárítható (vö.: másodfokú ítélet, Indokolás [25]).
- [19] A másodfokú bíróság szerint a konkrét esetben – a jogviszony jellegére figyelemmel – a közigazgatási per nem volt igénybe vehető jogorvoslat, ehelyett a büntetés-végrehajtási jogviszonyban a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőség kimerítésének a Bv. tv. szerinti, írásban előterjesztendő panasz minősül (vö.: másodfokú ítélet, Indokolás [26]).
- [20] A másodfokú bíróság szerint az indítványozó tisztában volt a panasz mint jogintézmény mibenlétével, fogvatartása során annak lehetősége adott volt. A másodfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozó a panaszjog gyakorlásával összefüggésben egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tett, hol – retorziótól való félelemre hivatkozással – tagadta, hogy panasszal élt, hol maga hivatkozott arra, hogy a perbeli sérelmekkel összefüggésben három alkalommal is panaszt dobott be a parancsnoki ládába. A másodfokú bíróság szerint nem került bizonyításra, hogy az indítványozó élt volna az objektíve gyakorolható és a tőle szubjektíve is elvárható alakszerű panasszal, ezt sem az előzményper, sem a meghallgatott tanúk vallomásai nem támasztották alá (vö.: másodfokú ítélet, Indokolás [28]).
- [21] A másodfokú bíróság szerint, amennyiben az indítványozó panasszal élt volna, abban az esetben az indítványozó által állított sérelem a töredékére (néhány napra) lett volna visszaszorítható, amely pedig a sérelemdíj alkalmazását nem alapozza meg (vö.: másodfokú ítélet, Indokolás [29]).
- [22] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a alapján a Győri Ítéltábla Pf.II.20.140/2023/12/I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [23] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására az indítványozó kiegészítette az indítványt.
- [24] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján támadott bírói ítélet alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény II. cikke, III. cikk (1) bekezdése, XX. cikke, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással állította.
- [25] Indokai a következők.
- [26] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XX. cikk szerinti egészséghez való jog és annak érvényesülése kapcsán az Alaptörvény II. és III. cikke szerinti emberi méltósághoz való jog értelmezése a másodfokú bíróság ítéletében ellentétes az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJB) ítélkezési gyakorlatával (vö.: Indítványkiegészítés 2. oldal, 5. bekezdés).
- [27] Indokai szerint alkotmányjogi panaszának legfőbb kérdése, hogy lehet-e olyan csekély súlyú az egészséghez és ezen keresztül az emberi méltósághoz való jogának a büntetés-végrehajtási intézet általi, jogerős ítéletben meg-

állapított megsértése, ami teljes mértékben indokolatlanná tenné sérelemdíj megítélését (vö.: Indítvány-kiegészítés 4. oldal 3. bekezdés).

- [28] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság támadott ítélete szembe megy az Alkotmánybíróság jogvédő gyakorlatával és az Emberi Jogok Európai Bíróságának kialakult precedensjogával, ezért kizárólag az Alkotmánybíróság dönthet arról, hol húzódik a választóvonal az emberi méltóság és az egészséghez való jog egyértelmű megsértése esetén a sérelemdíj megítélését kizáró vagy sérelemdíj megítélését igénylő esetek között (vö.: Indítvány-kiegészítés 7. oldal 5. bekezdés).
- [29] Az indítványozó szerint a tisztességes eljáráshoz való jogát sérti, hogy a másodfokú bíróság szerint az alá-fölérendeltségi viszonyban álló büntetés-végrehajtási intézetet akkor is mentesíti a sérelemdíj iránti felelősség alól az írásbeli fogvatartotti panasz benyújtásának elmaradása, ha a rendszeresen, ismétlődően előforduló sérelemtől hivatalból tudomással kellett bírnia (vö.: Indítványkiegészítés 2. oldal 6. bekezdés).
- [30] Indokai szerint a Bv. tv. 10. § (1) szerinti fogvatartotti panaszjog kimerítésének hiánya gyakorlatilag korlátlan és feltétel nélküli kimentési lehetőséget biztosít a büntetés-végrehajtási intézetek számára és a másodfokú bíróság szerint mindez akkor is fennáll, ha a büntetés-végrehajtási intézetnek saját dolgozóin keresztül hivatalos tudomással kell bírniuk a jogsértésről, valamint a panaszjog gyakorlása súlyos jogsérelemmel fenyegeti a fogvatartottat (vö.: Indítvány-kiegészítés 4. oldal 5. bekezdés).
- [31] Az indítványozó szerint – hivatkozással a tanúk által is elmondottakra – a Bv. tv. szerinti panaszjog számos esetben csak formális jogorvoslati lehetőség. Egyrészt azért, mert utólag nem bizonyítható, hogy a fogvatartott élt-e panaszjogával (kötelező másolatkészítés hiányában), másrészt álláspontja szerint semmi nem cáfolta azt a tanúk által is megerősített állítását, hogy a panaszjog gyakorlása súlyosabb hátrányokkal járhat, mint amiért a panaszt megteszi a fogvatartott (vö.: Indítványkiegészítés 4. oldal 6. bekezdés – 5. oldal 1. bekezdés).
- [32] Az indítványozó szerint – tekintettel a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott elítéltekkel és egyéb jogcímen fogvatartottakkal kapcsolatos kártérítési eljárás szabályairól szóló 12/2014. (XII. 16.) IM rendelet 3. §-ára – nem a fogvatartott által benyújtott írásbeli panasz az egyetlen lehetőség a sérelemdíjra is kiterjedő kártérítési eljárás megindítására. Álláspontja szerint a jelenlegi büntetés-végrehajtási intézet szerinti gyakorlat mellett a fogvatartott egyszerűen nem tudja bizonyítani, hogy az írásbeli panaszt benyújtotta-e, hisz arról nem kap másolatot vagy az érkeztetést igazoló dokumentumot (vö.: Indítvány-kiegészítés 7. oldal 1. bekezdés).
- [33] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [34] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint – határidőben érkezett. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására az indítványozó határidőben kiegészítette az indítványt.
- [35] Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, érintettsége – felperesként – fennáll a Győri Ítélet tábla ítéletével összefüggésben, a jogi képviselő meghatalmazását csatolta.
- [36] 3.2. Az indítvány a következők szerint csak részben felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek.
- [37] Az indítványozó megjelölte azt a törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói ítéletet [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [38] Az indítványozó megjelölte az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét, továbbá indokolta, hogy a sérelmezett bírói ítélet álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont].
- [39] Ugyanakkor az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz az Alaptörvény II. cikkével, III. cikk (1) bekezdésével, valamint a XX. cikkével összefüggésben alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett másodfokú ítélet miért lenne ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [40] Az indítványozó az Alaptörvény II. cikke, III. cikk (1) bekezdése, valamint a XX. cikke kapcsán arra hivatkozott, hogy a másodfokú ítélet ellentétes az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatával. Ezzel összefüggésben azonban – az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívása ellenére – az indítvány és annak kiegészítése érdemi érvelést nem tartalmaz. Nem tekinthető ilyennek, hogy az indítványozó általánosságban

utal az Emberi Jogok Európai Bírósága *Varga és mások kontra Magyarország* ügyben hozott döntésének jogorvoslattal kapcsolatos megállapításaira, ahogy az sem, hogy az indítványozó hivatkozik az Alkotmánybíróság 3254/2019. (XII. 30.) AB határozatára a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben.

- [41] Az indítványozó továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott ítélet megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [42] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát. E feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [43] Az Alkotmánybíróság előjáróban utal arra, hogy a bírói döntésekkel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem hagyományos, perjogi értelemben vett jogorvoslat. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja, de nem vizsgálhatja a bírói döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és érvek megalapozottságát, ahogyan azt sem, hogy a jogalkalmazó helyesen értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket {vö.: 3471/2021. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [21]; 3462/2020. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [44] 4.1. Az indítványozó szerint a tisztességes eljáráshoz való jogát sérti, hogy a másodfokú bíróság szerint az aláfölérendeltségi viszonyban álló büntetés-végrehajtási intézetet mentesíti a sérelemdíj iránti felelősség alól az írásbeli fogvatartotti panasz benyújtásának elmaradása, miközben a büntetés-végrehajtási intézetnek hivatalos tudomással kell bírnia a jogsértésről és a panasz csak formális jogorvoslati lehetőség.
- [45] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a tartalma alapján bírálta el, az indítványozó a másodfokú bíróság ítéletét támadta, a Ptk. és a Bv. tv. alkalmazott szabályait nem kifogásolta.
- [46] Az Alkotmánybíróság 23/2023. (X. 25.) AB határozatában utalt arra, hogy a személyiségi jogok megsértésének szankciói között a Ptk. 2:51. §-a sorolja fel a felróhatóságtól független szankciókat (objektív szankciók), amely felsorolásban a sérelemdíj nem szerepel, azaz nem minősül ilyennek. A jogalkotó pedig külön, a Ptk. 2:52. §-ában rendelkezett a nem vagyoni sérelem esetén igényelhető sérelemdíjról, miszerint akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért, míg a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait rendeli alkalmazni. Az Alkotmánybíróság szerint pedig a felróhatóság, valamint a felróhatóság mércéjének mikénti értékelése törvényességi kérdés {vö.: 23/2023. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [49]–[50]}.
- [47] Következésképpen az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmén keresztül valójában kizárólag a számára kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját fogalmazta meg.
- [48] Az eljárás tisztességesége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül ugyanakkor nem értékelhető alkotmányos kérdésként önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírói döntést tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {vö.: 3529/2021. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [24]; 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [49] 4.2. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó által kifogásolt másodfokú eljárás során az eljáró bíróság vizsgálta, hogy az indítványozó számára a Bv. tv. szerinti jogérvényesítés lehetsége ténylegesen rendelkezésére állt-e, és az a sérelem elhárítására mennyiben lett volna alkalmas.
- [50] A másodfokú bíróság pedig – az elsőfokú bírósággal egyezően – megállapította, hogy a Bv. tv. szerinti jogérvényesítés lehetőségétől az indítványozó nem volt elzárva, mivel hat különböző alkalommal jelezte a Bv. tv. által biztosított keretek között egyéb kifogásait.
- [51] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a másodfokú bíróság vizsgálta az indítványozó Bv. tv. szerinti panasszal kapcsolatos nyilatkozatait és utalt az abban megjelenő ellentmondásokra.
- [52] 4.3. Ennélfogva megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az indítvány egyik elemében sem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következésképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt

- [53] 5. Ekként az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ára és az 52. § (1b) bekezdésének e) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjaira tekintettel visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2881/2024.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1137/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.252/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Németh Imre ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.F.287/2023/9. számú végzése, valamint a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.252/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése érdekében.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt határozat a következő.
- [3] A Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2023. augusztus 30-án meghozott s – a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság helybenhagyó határozata folytán – 2023. szeptember 20-án jogerős végzésével megállapította az indítványozó feltételes szabadságra bocsátásból kizártságát 7 évi szabadságvesztés büntetéséből.
- [4] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt ügy lényege – a rendelkezésre álló és a bíróságok által az Alkotmánybíróság megkeresésére megküldött iratok alapján – a következő.
- [5] A Győri Járásbíróság B.207/2019/100. számú határozatával – amely a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.174/2021/12. számú határozatával 2022. február 2-án emelkedett jogerőre – az indítványozót 7 évi börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélte csalás bűntette miatt.
- [6] A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága három ízben hívta fel az indítványozót a szabadságvesztés, ekként a 2022. május 9. napján, majd 2022. szeptember 26. napján, végül pedig 2023. április 24. napján történő megkezdésére, egyaránt eredménytelenül.
- [7] Az indítványozó – egészségi állapotára és kórházi kezeléseire hivatkozva – nyújtott be halasztási kérelmet, amelyet az eljáró bíróságok elutasítottak [vö.: Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.422/2022/3. számú végzése; Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.54/2023/4. számú végzése].
- [8] A Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.54/2023/4. számú végzésének indokolásában kifejtette, hogy az indítványozó betegsége jelenleg az életét közvetlenül nem veszélyezteti, továbbá a halasztás engedélyezésére nyitva álló 3 hónapos határidő 2022. május 2-án lejárt.
- [9] Az indítványozó őrizetbe vételére 2023. május 3-án került sor, 2023. május 5-én elrendelték a letartóztatását újabb büntetőügy kapcsán. Befogadását követően megállapítást nyert, hogy a Győri Járásbíróság B.207/2019/100. számú határozatával kiszabott 7 évi szabadságvesztés letöltésére nem vonult be önként.
- [10] 1.2. Ezt követően a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet előterjesztést tett az elítélt vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás kizártságának megállapítása iránt.
- [11] A Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási csoportja a 2023. augusztus 30-án tartott meghallgatáson meghozott 15.F.287/2023/9. számú végzésével megállapította az indítványozó feltételes szabadságra bocsátásból kizártságát a 7 évi börtön fokozatú szabadságvesztés büntetéséből.
- [12] A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó a meghallgatáson betegségére hivatkozott, amely miatt 2018-tól több, mint 30 alkalommal állt kórházi kezelés alatt és minden alkalommal, amikor nem tudta teljesíteni a bevonulási kötelezettségét, kérelmet nyújtott be a bírósághoz és ezzel egyidejűleg minden alkalommal tájékoztatta a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetet is, ezért véleménye szerint nem vétett a szabályok ellen.
- [13] Az első fokon eljáró bíróság utalt a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 87. § (1) bekezdésére, miszerint

az elítéltet a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből ki kell zárni, ha a határozott ideig tartó szabadságvesztés letöltését önhibájából határidőben nem kezdte meg.

- [14] Az elsőfokú bíróság indokai szerint az indítványozó vonatkozásában az önhiba aggálytalanul megállapítható volt. A szabadságvesztés megkezdésére több alkalommal szólították fel, halasztási kérelmeit elutasították, megállapítva, hogy betegsége a szabadságvesztés végrehajtása alatt is kezelhető, mindegyik felhívásban szerepelt, hogy nem bocsátható feltételes szabadságra, aki a szabadságvesztés letöltését önhibájából nem kezdi meg. Az elsőfokú bíróság indokai szerint az eltelt idő is azt támasztja alá, hogy betegsége nem veszélyezteti közvetlenül az életét.
- [15] Az elsőfokú bíróság végzése ellen az indítványozó a meghallgatáson nyomban bejelentette fellebbezését.
- [16] 1.3. Az indítványozó 2023. szeptember 12-én vette kézhez az elsőfokú végzést és még aznap meghatalmazást adott védője számára. Az elsőfokú bíróság által 2023. szeptember 13-án megtörtént az iratok felterjesztése a törvényszék másodfokú tanácsához.
- [17] Az indítványozó meghatalmazott védője által elektronikus úton benyújtott fellebbezés részletes jogi indokolása 2023. szeptember 20-án 17:48-kor érkezett meg az elsőfokú bírósághoz.
- [18] A Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. szeptember 20-án meghozott Bpkf.252/2023/3. számú végzésével – a Bv. tv. 50. § (4) bekezdése alapján tanácsülésen eljárva – helybenhagyta az elsőfokú végzést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 605. §-ának (1) bekezdése alapján.
- [19] A Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság szerint az indítványozó fellebbezése nem alapos, az első fokon eljáró bíróság – az eljárás során feltárt adatok és tények alapján – tévedés nélkül jutott arra az álláspontra, hogy az elítélt önhibájából nem tett eleget a vele szemben jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának megkezdésével kapcsolatos jelentkezési kötelezettségének.
- [20] 1.4. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a alapján a Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.F.287/2023/9. számú végzése, valamint a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.252/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése érdekében hivatkozva az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésére, XV. cikkének (2) bekezdésére, XX. cikkének (1) bekezdésére, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésének sérelmére, melyet az Alkotmánybíróság főtákarának felhívására kiegészített.
- [21] Indokai a következők.
- [22] Az indítványozó az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének sérelmét arra hivatkozással állította, hogy a bíróságok egészségügyi állapotát és halaszthatatlan egészségügyi ellátásait figyelmen kívül hagyva hozták meg az önhibát megállapító döntéseit.
- [23] Álláspontja szerint a bíróságok a halasztási kérelem elutasítását összemosták az önhiba megállapításával, és ezért Alaptörvényt sértő módon zárták ki a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből. Indokai szerint a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárása állapotában előmozdíthatja és növelheti a halálának a kockázatát, amely embertelen bánásmódnak is minősül. Az indítványozó szerint továbbá – tekintettel az Európai Emberi Jogok Bíróságának (a továbbiakban: EJB) gyakorlatára – amiatt vonták meg tőle a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, hogy a kezelések igénybe vételével élethez és egészséghez való jogával élt és emiatt megalázó büntetést szabtak ki vele szemben.
- [24] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét okozta, hogy a bíróságok más, egészséges emberekhez képest hátrányosabb helyzetbe hozták döntéseikkel, kizárólag egészségügyi állapotára (betegségére) tekintettel.
- [25] Álláspontja szerint részére kifejezetten betegségére figyelemmel nem biztosították a feltételes szabadulás kedvezményét, míg más összehasonlítható csoportba tartozó elítéltek megkaphatják a feltételes szabadulás kedvezményét. Indokai szerint a kifogásolt bírói döntések elfogadása esetén az a helyzet állna elő, hogy azon elítélteket, akik egészségi állapotukra tekintettel nem tudnak a bevonulási kötelezettségnek eleget tenni, hátrányos helyzetbe hoznák más egészséges elítéltekkel szemben (hasonlóan a járóbeteg és fekvőbeteg elítéltek vonatkozásában).
- [26] Az indítványozó szerint sérült az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében foglalt testi és lelki egészséghez való joga azért, hogy a sérelmezett bírósági döntések az indítványozót arra tekintettel hozzák hátrányosabb helyzetbe, hogy élethez való alapvető jogát gyakorolta. Indokai szerint választania kellett aközött, hogy az egészséghez való alapvető jogának érvényesüléséhez szükséges egészségügyi ellátásokat igénybe veszi, vagy bevonul a büntetés-végrehajtási intézetbe a behívón megjelölt időpontban, ily módon kockáztatva egészségét és életét.

- [27] Az indítványozó az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésének sérelmét állítva is hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint az első fokon eljáró bíróság azon megállapításával okozott alapjogsérelmet, miszerint a halasztási kérelem megalapozatlansága egyet jelent az önhiba megállapíthatóságával.
- [28] Az indítványozó szerint a megsemmisíteni kért döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében foglalt védelemhez való jogát, mert a fellebbezéssel támadott elsőfokú végzésre vonatkozóan védője által utóbb előterjesztett részletes indoklást a másodfokon eljáró Szombathelyi Törvényszék nem vette figyelembe, indoklásában arra vonatkozóan semmilyen megállapítást nem tett.
- [29] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság ismeretében volt annak, hogy érdekében védő jár el, mivel döntését a védő számára is kézbesítette. Indokai szerint a másodfokon eljáró bíróság döntésére azt megelőzően sor került, hogy a hatékony védelemhez fűződő jogával élni tudott volna, továbbá az elsőfokú határozat kézbesítéséig több idő telt el, mint az elsőfokú határozat kézbesítése és a másodfokú határozat meghozatala között.
- [30] Az indítványozó idézte továbbá a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokon eljáró bíróság előtt előadottakat, amely alapján álláspontja szerint tetten érhetőek az eljárási szabálytalanságok, a döntéshozás *contra legem* mivolta, az arányosság szem előtt tartásának hiánya, tekintettel a Bv. tv. 18. §-ára, a Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozatára, az elítélt eljárására.
- [31] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [32] 2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtotta be. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására az indítványozó határidőben kiegészítette az indítványt.
- [33] Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, érintettsége – a feltételes szabadság kedvezményéből kizárt elítéltként – fennáll a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság végzésével összefüggésben, a jogi képviselő meghatalmazását csatolta.
- [34] 2.2. Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], valamint az Alaptörvény indítványozó szerint sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [35] Az indítványozó megjelölte az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolta, hogy a sérelmezett bírói döntések álláspontja szerint miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont].
- [36] Az indítványozó továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott bírói döntések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [37] 2.3. Az Alkotmánybíróság – tekintettel a büntetés-végrehajtási bíró által hozott döntésekkel összefüggő alkotmánybírósági gyakorlatra – megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás kizártságát megállapító bírói döntéssel szemben helye van alkotmányjogi panasz benyújtásának {vö.: 3204/2024. (V. 31.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [38] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel nem konjunktív, az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {vö.: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [39] 3.1. Az indítványozó mind az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének, mind a XV. cikk (2) bekezdésének, mind a XX. cikk (1) bekezdésének sérelme kapcsán az eljáró bíróságok döntéseire hivatkozott, amelyek az egészségügyi állapotára és kezelésének igényére figyelemmel – álláspontja szerint – megalázó büntetést és megkülönböztetést

eredményező döntések, s ehhez képest kifogásolta magatartásának önhiba körébe vonását a halasztási kérelmei elutasítása vonatkozásában.

- [40] Az indítványozó az általa megjelölt, Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét arra vezette vissza, hogy álláspontja szerint a bíróságok nem megfelelően értékelték a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárás kapcsán az önhiba fennállását.
- [41] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és a jogszabályok értelmezése a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amely nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságokon (vö.: 3132/2021. (IV. 14.) AB végzés, Indokolás [12]).
- [42] Az eljáró bíróságok – döntéseikből kitűnően – az indítványozótól nem az egészségügyi állapota miatt igénybe vett kezelésekre vagy kizárólag az elutasított halasztási kérelmekre tekintettel vonták meg önhiba miatt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.
- [43] Az eljáró bíróságok az indítványozó önhibáját ugyanis arra tekintettel állapították meg, hogy az indítványozó a BVOP többszöri felhívása ellenére, az éppen esedékes kezeléseit követően (nyomban), a halasztási kérelmének jogerős bírósági elutasításának ellenére (a halasztás engedélyezésére nyitva álló határidő leteltének ismeretében) sem vonult be önként.
- [44] 3.2. Az Alkotmánybíróság az indítványozó Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése kapcsán előadott kifogásaival összefüggésben utal arra, hogy az indítványozó által hivatkozott EJB döntések elsődlegesen részint a fogvatartási körülményekkel, részint a kiutasítással kapcsolatosak, jelen esetben azonban az eljáró bíróságok nem erről döntöttek, hanem a fogvatartás elkerülése okán, a feltételes szabadságra bocsátás önhibán alapuló, önhiba címén, önhiba miatt kizárásáról.
- [45] Ehhez képest pedig megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a feltételes szabadságra bocsátás, illetve annak a büntetőtörvényben kilátásba helyezett mérve nem automatikus, nem eleve leszámítolása a jogerős döntés szerint végrehajtandó büntetési tartamnak, hanem – törvényi feltételek megléte esetében – kilátásba helyezett törvényi kedvezmény, lehetőség.
- [46] Ezen törvényi lehetőség biztosításáról a büntetés-végrehajtási bíró határoz – a büntetés-végrehajtási intézet előterjesztése, valamint az elítélt meghallgatása után – a Bv. tv. vonatkozó eljárási szabályai szerint (vö.: Bv. tv. 57–60. §). Az ügyészség pedig indítványozhatja a feltételes szabadság megszüntetését a magatartási szabályok súlyos megszegése esetén (vö.: Bv. tv. 61. §).
- [47] 3.3. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a Bv. tv. tartalmaz – a szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó V. Fejezetben belül – az elítéltek egészségügyi ellátásával összefüggő (vö.: Bv. tv. 156–163. §), valamint az elítélt egészségi állapotára tekintettel a szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakítására lehetőséget biztosító szabályokat (vö.: Bv. tv. 116–117. §).
- [48] A Bv. tv. 157. § (1) bekezdése szerint a szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell az elítélt hatályos egészségügyi, társadalombiztosítási, egészségbiztosítási jogszabályok, illetve a kötelező szakmai eljárásrend szerinti egészségügyi ellátását. A kapcsolódó indokolás alapján a szabadságvesztés végrehajtása során sem csorbulhat az elítélt Alaptörvényben is biztosított testi és lelki egészséghez való alapjoga.
- [49] 3.4. Az indítványozó hivatkozott a Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozatára. A pandémia időszaka vonatkozásában felmerült jogegységi igény tárgyában meghozott jogegységi döntés indokolása szerint az egészségügyi helyzeten alapuló késedelmet követő azonnali jelentkezés zárja ki az önhiba megállapíthatóságát: „ha a karantén leteltét követően a terhelt a jelentkezési kötelezettségének nyomban eleget tesz, terhére a késedelmes jelentkezés miatti önhiba megállapítása – a karanténban maradás okából – fogalmilag kizárt” (Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozat, V. 7. pont 2. bekezdése).
- [50] Az indítványban foglaltak kapcsán megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozatának indokolása rögzíti, miszerint a Bv. tv. 87. § (1) bekezdésében meghatározott, a feltételes kedvezményből kizárásra vonatkozó büntetés-végrehajtási bírói eljárás a Bv. tv. 8. § (1) bekezdésében meghatározott alapvető jellegű előírásából fakad, mely az alávetési kötelezettséget határozza meg. Eszerint az elítélt köteles magát a büntetés, illetve az intézkedés végrehajtásának alávetni, a kényszerintézkedés hatálya alatt álló köteles eltérni a szabadságelvonással járó kényszerintézkedés foganatosítását, ennek megtagadása esetén vele szemben a törvényben meghatározott jogkövetkezmények állnak be, illetve kényszer alkalmazható. A feltételes szabadság törvény által és a perbíró ítéletében biztosított lehetőségének elvesztése tehát szükség-

képpen kapcsolódik az alávetési kötelezettség megsértéséhez, annak jogkövetkezménye (vö.: Kúria 2/2021. számú büntető jogegységi határozat, Indokolás V. 8. pont 4–5 bekezdései).

- [51] 4. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében meghatározott védelemhez való jog megsértése kapcsán az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.
- [52] Az indítványozó szerint sérült a hatékony védelemhez való joga, mert a fellebbezéssel támadott elsőfokú végzésre vonatkozóan védője által utóbb előterjesztett részletes indoklást a másodfokú bíróság nem vette figyelembe. Álláspontja szerint a bíróság ismeretében volt annak, hogy érdekében meghatalmazott védő jár el, mivel döntését a védő részére is kézbesítette. Az indítványozó az eljárás időbelisége kapcsán arra is hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság döntésére azt megelőzően került sor, hogy a hatékony védelemhez fűződő jogával élni tudott volna, továbbá az elsőfokú határozat kézbesítéséig több idő telt el, mint az elsőfokú határozat kézbesítése és a másodfokú határozat meghozatala között.
- [53] 4.1. Az Alkotmánybíróság a következőkben áttekintette a jelen ügyben, a Bv. tv. szerinti első- és másodfokú eljárásra vonatkozó, érintett szabályokat.
- [54] A Bv. tv. 57. § (2) bekezdése szerint a büntetés-végrehajtási bíró a büntetés-végrehajtási intézet előterjesztésének érkezésétől számított tizenöt napon belül dönt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből való kizárásról.
- [55] A büntetés-végrehajtási bíró végzése ellen a fellebbezést nyomban be kell jelenteni, ha azt kihirdetés útján közzölték; az iratokat a büntetés-végrehajtási bíró terjeszti fel a törvényszék másodfokú tanácsához [vö.: Bv. tv. 51. § (1)–(3) bekezdés].
- [56] A büntetés-végrehajtási bíró végzése elleni fellebbezést a törvényszék másodfokú tanácsa tanácsulésen, bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson bírálja el [vö.: Bv. tv. 50. § (4) bekezdés].
- [57] Fogva lévő elítélt esetén a törvényszék a felterjesztéstől számított nyolc napon belül tanácsulésen bírálja el a fellebbezést, míg bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson, amelyet tizenöt napon belüli időpontra kell kitűznie [vö.: Bv. tv. 51. § (4) bekezdés].
- [58] 4.2. Az Alkotmánybíróság eljárása a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik, jelen esetben a hatékony védelemhez való jog kapcsán az indítványozónak az eljárás időbeliségével kapcsolatos kifogásaira, így különösen arra, hogy a másodfokú bíróság – ismeretében annak, hogy az indítványozó érdekében meghatalmazott védő járt el – alaptörvény-ellenes módon hagyta figyelmen kívül a védő által előterjesztett fellebbezés indokolását.
- [59] Az iratokból kitűnően megállapítható, hogy az indítványozó az elsőfokú bíróság előtt, a 2023. augusztus 30-ai meghallgatásán fellebbezését nyomban bejelentette a határozat ellen [vö.: Indítvány, 10. oldal 1–2. bekezdés].
- [60] Az indítványozó 2023. szeptember 12-én vette kézhez az elsőfokú végzést (vö.: Indítvány, 10. oldal 3. bekezdés), az elsőfokú bíróság által 2023. szeptember 13-án megtörtént az iratok felterjesztése a törvényszék másodfokú tanácsához.
- [61] Az indítványozó 2023. szeptember 12-én adott jogi képviseletére meghatalmazást, s ezt követően a védő 2023. szeptember 20-án elektronikus úton együttesen küldte meg a meghatalmazást és a fellebbezés részletes jogi indokolását az elsőfokú bíróságnak, amely a másodfokú bírósághoz 2023. szeptember 21-én érkezett meg, azaz a másodfokú döntés tanácsulésen történő meghozatalát követő napon.
- [62] Ezt megelőzően sem az indítványozó, sem a védő nem értesítette a másodfokú bíróságot a védelem ellátására szóló meghatalmazásról.
- [63] Az Alkotmánybíróság továbbá utal arra, hogy az indítványozó által a védő számára adott korábbi, 2017. január 5-ei meghatalmazás hatálya a Megyei Rendőrfőkapitányságon [...] bü. szám alatt jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette alapos gyanúja miatt folyó nyomozásra vonatkozott, ugyanakkor az indítvánnyal támadott bírósági eljárásokra nem terjedt ki [vö.: régi Be. 49. § (1) bekezdés, Be. 45. § (5) bekezdés].
- [64] 4.3. Kétségtelen, a fogvatartás olyan körülmény, amely a terhelt szempontjából akár jogerő előtt, akár később védő igénybevételét indokolja, indokolhatja. Ennek törvényi szabályozása értelemszerűen eljárási szakaszonként alapvetően különböző a kötelezés vonatkozásában.
- [65] A büntetés-végrehajtási eljárás során, ha a terhelt védőt igényel, erre meghatalmazást ad, akkor ezzel rögzül az ő eljárásjogi igényérvényesítésének ezen körülménye. Meghatalmazás esetében, a Bv. tv. 50. § (6) bekezdés nyomán megfelelően alkalmazandó a Be. 45. § (2) bekezdése, miszerint meghatalmazott ügyvéd védőként akkor járhat el, ha – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – eredeti meghatalmazását, vagy annak hitelesített másolatát az eljáró bírósághoz, ügyészséghez vagy nyomozó hatósághoz benyújtották. A (3) bekezdésben foglaltak

szerint pedig a 2023. évi CIII. törvény szerinti rendelkezési nyilvántartásban a védői meghatalmazásra vonatkozó nyilatkozat csak a meghatalmazás elfogadásával és az elfogadó nyilatkozat rendelkezési nyilvántartásban való rögzítésével érvényes. A rendelkezési nyilvántartásba vett védői meghatalmazás az eljáró bíróságnak, ügyésznek, illetve nyomozó hatóságnak történő bejelentéstől hatályos.

- [66] Ehhez képest az iratokból kitűnően a másodfokú bírósághoz a meghatalmazott védő meghatalmazása a fellebbezés jogi indokaival együtt érkezett, mégpedig akkor, amikor a bíróság már döntött.
- [67] Következésképpen a védő a meghatalmazását az eljáró bíróság számára nem tette perjogilag érvényessé, így arra az eljáró bíróság nem számíthatott.
- [68] Ehhez képest pedig fogalmilag nem merül fel a hatékony védelemhez való jog sérelmének igazolhatósága.
- [69] 4.4. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy annak eldöntése, miszerint a Bv. tv. 50. § (4) bekezdése alapján a törvényszék tanácsulésen vagy tárgyaláson dönt, szakjogi kérdés {vö.: 3204/2024. (V. 31.) AB végzés, Indokolás [21]}. Jelen ügyben pedig a tanácsulésen eljáró másodfokú bíróságnak a Bv. tv. rendelkezése szerint 8 napon belül kellett elbírálnia a fellebbezést, az iratok 2023. szeptember 13-án történő felterjesztését követően.
- [70] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a Bv. tv. rövid határidőket irányozott elő [vö.: Bv. tv.-hez fűzött indokolást], amelyeket az indítványozó alkotmányjogi panaszában nem kifogásolt.
- [71] Következésképpen az indítványozónak és védőjének álláspontja kifejtésére a törvényileg ismert határidőn belül, a másodfokon eljáró bíróság határozatának meghozataláig lett volna lehetősége, ezzel azonban időben nem élt [vö.: 3473/2021. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [19]; 1040/2026. (II. 6.) AB végzés, Indokolás [38]].
- [72] 4.5. Ennélfogva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány egyik elemében sem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következésképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [73] 5. Ekként az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2651/2023.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1138/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 28.Bf.7239/2024/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Bárándy Péter és dr. Kovács Katalin ügyvédek) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 10.B.378/2022/23. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 28.Bf.7239/2024/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt ügy lényege a következő.
- [3] Az alkotmányjogi panasszal érintett büntetőeljárás az indítványozó feljelentésére indult a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 195. §-ába ütköző kényszerítés bűntette miatt. A feljelentés tartalma szerint ismeretlen elkövető – feltételezhetően az indítványozó volt feleségének élettársa – 2020. május 3-án az esti órákban arra kényszerítette az indítványozót, hogy ne gyakorolja a kiskorú gyermekével való kapcsolattartási jogát.
- [4] A Kerületi Rendőrkapitányság 2020. május 25-én határozatával elutasította az indítványozó feljelentését arra hivatkozással, hogy a cselekmény nem bűncselekmény. A határozattal szemben az indítványozó panasszal élt.
- [5] Az eljáró Ügyészség 2021. december 21-én meghozott határozatával elutasította az indítványozó panaszát. Az ügyészség megállapította, hogy a feljelentés szerint a feljelentett részéről elhangzottak és tanúsított magatartás – az indítványozó által csatolt kép- és hangfelvétel alapján – nem alkalmas a bűncselekmény megvalósulásához szükséges komoly félelem keltésére. Az ügyészség szerint a szóváltás során éppen az indítványozó volt az, aki kereste a feljelentettet, vele tovább folytatta a vitát.
- [6] A jogi képviselővel eljáró indítványozó 2022. február 21-én nyújtott be vádindítványt, amelynek tartalma megegyezett a korábbi feljelentés tartalmával.
- [7] A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 2022. április 19-én véglegessé vált 10.B.XV.182/2022/2. számú határozatával elutasította a vádindítványt, mert az nem tartalmazta a vád tárgyává tett cselekmény leírását [a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 793. § (2) bekezdés], hanem kizárólag csak a hangfelvétel leiratát, valamint a vádbeli napot megelőző előzményi adatokat. A bíróság tájékoztatta a pótmagánvádlót arról, hogy a végzés kézbesítésétől számított 15 napon belül a hiányosságot pótolva új vádindítványt terjeszthet elő.
- [8] Ezt követően az indítványozó jogi képviselője útján határidőben – a hiányosságot pótló – vádindítványt terjesztett elő.
- [9] A vádindítvány alapján eljárva a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 2023. október 10-én kihirdetett 10.B.378/2022/23. számú ítéletével a vádlottat felmentette a Btk. 195. §-ában meghatározott kényszerítés bűntette miatt emelt vád alól [Be. 566. § (1) bekezdés a) pont].
- [10] Az elsőfokú bíróság szerint a fenyegetésnek a felrótt bűncselekmény megvalósulásához közvetlennek kell lennie, azaz a megfélemlítettben, megfenyegetettben, ott az elhangzás után közvetlenül kell kifejtenie a hatását, és a megfenyegetettet arra kell a saját akaratával szemben sarkallnia, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön. Az elsőfokú bíróság a vádlotti és pótmagánvádlói nyilatkozatok, valamint az eseményeket rögzítő kép- és hangfelvétel alapján megállapította, hogy az indítványozó által sérelmezett fenyegetések az indítványozóban a helyszínen semmilyen hatást nem váltottak ki, a korábbi viselkedését zavartalanul folytatta, továbbra is kérdeztette, provokálta a vádlottat, vele a vitát továbbra is zavartalanul folytatta, folytatta ugyanazon mozgást, azaz köröket leírva le-fel sétált a közterületen {vö.: elsőfokú ítélet, Indokolás [41]–[42]}.
- [11] Az elsőfokú ítélet ellen a pótmagánvádló (indítványozó), jogi képviselője útján jelentett be fellebbezést a vádlott terhére a bűnösség megállapítása érdekében.

- [12] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. október 10-én kihirdetett 28.Bf.7239/2024/8. számú ítéletével annyiban változtatta meg az elsőfokú ítéletet, hogy annak rendelkező részéből mellőzte a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontjára utalást, kötelezte az indítványozót, hogy a védő részére fizessen meg 106 680 Ft büntügyi költséget, feltüntette a vádlott személyazonosító igazolványának számát. Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [13] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 590. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében bírálta felül az azt megelőző bírósági eljárással együtt.
- [14] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta. Indokai szerint az elsőfokú bíróság részletesen megjelölte, hogy az eljárásban milyen bizonyítékok merültek fel és azok közül melyek, milyen indokoknál fogva voltak alkalmasak arra, hogy tényállást lehessen alapítani rájuk.
- [15] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat egymással is összevetve indokát adta annak, hogy a vádindítványban és az ez alapján megállapított tényállásban foglaltak miért nem vezethettek a vádlott büntetőjogi felelősségének a megállapítására.
- [16] Ugyanakkor a másodfokú bíróság nem értett egyet az e körben adott jogi indokolással. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül hivatkozott arra, hogy a fenyegetés hatására a pótmagánvádlói akarattal ellentétes magatartásnak mindenképpen a fenyegetés után közvetlenül meg kellett volna nyilvánulnia. Annak ugyanis nincs jelentősége (szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával), hogy a fenyegetés címzettjének szubjektív félelemérzése az adott esetben valóban kialakult-e, mivel a komoly félelem kiváltására való alkalmasság nem a konkrét ügy sértettjének reakciójától függ, hanem azt a fenyegetés tartalma alapján kell elbírálni. A terhelt oldalról elegendő annak felismerése, hogy fenyegetése ilyen hatás [Bfv.III.742/2019/8. (BH2020. 170. 11.), Bfv.III.209/2021/4. (BH2022. 6.)], komoly félelem kiváltására alkalmas {vö. másodfokú ítélet, Indokolás [14]}.
- [17] A másodfokú bíróság szerint a komoly félelmet valamely kilátásba helyezett jövőben beteljesülő súlyos hátrálynak kell kiváltania, a konkrét esetben pedig a terhelt több következményt is kilátásba helyezett arra az esetre, ha az indítványozó nem tanúsítja az általa elvárt magatartást.
- [18] A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság ennek ellenére indokoltan mentette fel a vádlottat a kényszerítés büntetnének vádjá alól. Indokai szerint a kényszerítés megállapítására kizárólag akkor kerülhet sor, ha a magatartás jogellenes. E körben a másodfokú bíróság megállapította, hogy nem alaptalanul minősítette zaklatásnak a vádlott a pótmagánvádló rendszeres háborgató megjelenését. Ebből következően a nem alaptalan feljelentés kilátásba helyezése jogellenes magatartásnak önmagában nem minősül, hiszen a jogszabályok lehetővé teszik bárkinek, hogy bűncselekményként értékelt magatartás esetén feljelentéssel éljen és hatósági intézkedést helyezzen kilátásba.
- [19] A másodfokú bíróság szerint továbbá a vádlott tényállásban írt magatartásával kapcsolatban megállapítható, hogy az nem jogellenes célra, hanem a pótmagánvádló és volt felesége közös gyermekének előre egyeztetett időpontokban történő kapcsolattartás elérésére irányult, így büntetőjogi felelősségre vonást nem alapozhat meg, hiszen ezen cselekmény társadalomra veszélyesnek, jogellenesnek nem minősül. Ezért a másodfokú bíróság szerint a vádlott magatartása jogellenesnek nem tekinthető, így annak a Btk. 4. § (1) bekezdésben írt társadalomra veszélyessége hiányzik, ami indokoltá tette a vádlott Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekmény hiányában történő felmentését. A másodfokú bíróság a Be. ezen szakaszára utalást azonban a rendelkező részéből mellőzte, hiszen ennek feltüntetését a Be. 561. § (2) bekezdésében írtak nem írják elő {vö. másodfokú ítélet, Indokolás [15]}.
- [20] 1.2. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a alapján a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 10.B.378/2022/23. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 28.Bf.7239/2024/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással.
- [21] Indokai a következők.
- [22] A pótmagánvádló indítványozó szerint sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, mivel a bíróságok a pótmagánvádat nem merítették ki, a tisztességes eljáráshoz való jog keretei közé pedig szükségképpen be kell illeszteni a büntetőeljárás alapelveit, amelyek közül a vádhoz kötöttség a bíróság legfőbb kötelezettségeihez tartozik. Ezzel összefüggésben az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság 33/2013. (XI. 22.) AB határozat indokolásának [15] bekezdésére, miszerint a vád központi jelentőségét a magyar büntetőeljárás garanciális tételei között számon tartott vádelv adja, amely szoros összefüggésben áll az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt eljárási

garanciarendszerrel, melynek részeleme, hogy a bíróság eljárása vádhoz kötött, érvényesül a bíróság vádkimerítési kötelezettsége, vagyis a bíróság köteles a vádat kimeríteni, de azon túl már nem terjeszkedhet.

- [23] Álláspontja szerint a vádkimerítési kötelezettség számos tény tekintetében sérült, az eljáró bíróságok nem vizsgálták a közte és volt felesége közötti szóbeli megállapodást, a vádlott fenyegetésének személyére és gyermeke láthatására gyakorolt következményeit. Az indítványozó szerint a bíróságok nem vizsgálták továbbá azt sem, hogy elmaradt láthatást próbált érvényesíteni, a vádlottnak volt-e jogosultsága őt felszólítani az érintett közterület elhagyására, valamint bekövetkezett-e jelentős érdeksérelem [vö. Indítvány 8. oldal 2. bekezdés – 9. oldal 2. bekezdés].
- [24] Az indítványozó szerint azáltal is sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, hogy a másodfokú bíróság az indítványozóval szembeni zaklatás miatt folyamatban lévő büntetőeljárást úgy értékelte, mintha az indítványozó zaklatás büntetében való büntetőjogi felelőssége már megállapított lenne. Indokai szerint továbbá maga a másodfokú bíróság állapította meg a tényállás kiegészítésével, valamint az indokolás [15] bekezdésében foglalt megállapításával, hogy az indítványozó cselekménye zaklatás büntetét valósítja meg. Az indítvány szerint a másodfokú bíróság ezen prejudikációjával és az abból levont következtetéssel a büntetőeljárás azon alapelvét is megsértette, miszerint senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg bűnösségét a bíróság jogerős ügyszózat határozata meg nem állapítja [vö. Indítvány 10. oldal 1. bekezdés].
- [25] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [26] 2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint – határidőben érkezett.
- [27] Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, érintettsége pótmagánvádlóként fennáll a Fővárosi Törvényszék ítéletével összefüggésben, a jogi képviselő meghatalmazását csatolta.
- [28] 2.2. Az Abtv. 52. §-a értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.
- [29] Az indítványozó megjelölte azt a törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói ítéleteket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérülni vélt XXVIII. cikk (1) bekezdését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [30] Megállapította ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó bár kifogásolja a másodfokú ítélet indokolásának egyes – álláspontja szerint prejudikáló – részeit, azonban az indítványozó nem jelölte meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdését, a tartalmilag az ártatlanság vélelmének sérelmét állító indítvány kapcsán [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [31] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben utal továbbá arra is, hogy az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia és az indítvány mellékleteként meg kell küldeni az Alkotmánybíróság részére azokat a dokumentumokat, amelyek az indítványban foglaltakat igazolják [vö. Abtv. 52. § (4) és (6) bekezdés].
- [32] Ehhez képest az indítványozó nem jelölte meg azon adatokat (ügyészési/bírósági ügyszám), továbbá nem küldte meg azon dokumentumokat, amelyek ténylegesen alátámasztották volna, hogy zaklatás miatt az indítvány szerinti büntetőeljárás folyamatban lenne, továbbá nem igazolta az indítványozó, hogy a másodfokú ítélet kifogásolt részei bármilyen más eljárás során ténylegesen figyelembevételre kerültek volna. A másodfokú ítélet sem utal más büntetőeljárás figyelembevételére, következésképpen az indítványozó által állítottak a rendelkezésre álló iratokból nem állapíthatók meg.
- [33] Az indítványozó megjelölte az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolta, hogy a sérelmezett bírói ítéletek álláspontja szerint miért ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az indítványozó továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott ítéletek megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [34] Ennélfogva az indítvány csak részben felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek.

- [35] 2.3. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó állításával ellentétben a másodfokú bíróság – a másodfokú ítélet rendelkező részéből kitűnően – az indítványozó büntetőjogi felelősségét nem állapította meg, illet a másodfokú ítélet rendelkező része nem tartalmaz.
- [36] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a másodfokú ítélet indokolása szerinti „nem alaptalanul minősítette zaklatásnak a vádlott a pótmagánvádló rendszeres háborgató megjelenését” fordulat nem egyenértékű az indítványozó büntetőjogi felelősségének megállapításával. A másodfokú bíróság – ítélete indokolásának [15] bekezdéséből kitűnően – a vádlott magatartásának jogellenessége körében azt vizsgálta, hogy a vádlott minden alapot nélkülözően, jogellenesen helyezte-e kilátásba az indítványozó feljelentését.
- [37] 3. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát. E feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [38] Az Alkotmánybíróság elsőként arra mutat rá, hogy a pótmagánvád olyan perjogi intézmény, amellyel a jogalkotó a bűnüldözői (ügyészi) értékeléssel szemben ad korrekciós lehetőséget a sértettnek a bírói úton való jogérvényesítésre. A pótmagánvád a közvádló vádmonopóliumának nem közjogi, hanem perjogi korrekciós eszköze {vö. 3259/2022. (VI. 3.) AB határozat, Indokolás [36]}.
- [39] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a pótmagánvádló azon többletjogosítványai, amelyek a sértetti pozícióhoz képest megilletik őt, a vád képviselőjéhez kötődnek, azokkal a pótmagánvádló végső soron az állami büntetőigény érvényesítése érdekében élhet. Ugyanakkor a pótmagánvádló is csak valamely Alaptörvényben biztosított és a büntetőeljárás törvény meghatározott rendelkezéseivel közvetített jog sérelme esetén jogosult arra, hogy alkotmányjogi panasszal forduljon az Alkotmánybírósághoz. Nincs helye alkotmányjogi panasznak, ha az indítványozó célja nem valamely Alaptörvényben biztosított jog, hanem – kizárólag – az állami büntetőigény érvényesítése {vö. 3384/2018. (XII. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [40] 3.1. A pótmagánvádló indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állítva kifogásolta, hogy a bíróságok a pótmagánvádat nem merítették ki, ezen kötelezettségüket számos, az indítványban megjelölt tény tekintetében megsértették.
- [41] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben utal arra, hogy az – indítványozó által megjelölt – Be. 6. §-a szerinti vádelvből fakadó két kötelezettség részint az, hogy a bíróság a vád állítása szerinti ténybeli keretek között maradvá folytathatja le a bizonyítást, azon túl nem terjeszkedhet (vádron túl terjeszkedés tilalma, vádhoz kötöttség), részint pedig az, hogy a vádról döntenie kell, a vád ténybeli keretei között le kell folytatnia a bizonyítást (vádkimerítési kötelessége).
- [42] Ehhez képest a vádon túl terjeszkedés jogerő előtt és jogerő után – értelemszerűen – egyaránt vezethet jogorvoslati igény érvényesítéséhez. Hiszen arról van szó, hogy a bíróság valójában perbe nem vitt igényt, ténybeli tartalmat tett elbírálása, ítélezése alapjává.
- [43] Ugyanakkor a vád ki nem merítésének esetében – nyilvánvalóan – másról van szó. A vád ki nem merítése bent marad a lefolytatott bizonyítási eljárás, bizonyítás problémájának körében, ami jogerő előtt – értelemszerűen – lehet jogorvoslati igény érvényesítésének alapja. Jogerő után azonban nyilvánvalóan sem a Kúria (felülvizsgálat), sem pedig az Alkotmánybíróság feladatkörébe nem tartozó, hiszen az – értelemszerűen – azt jelentené, hogy a jogerős döntésnek bizonyítási hiányosságok miatti vizsgálata, felülbírlata lenne szükséges. Az esetlegesen el nem bírált ténybeli valóság értelemszerűen nem védett a *res iudicata* hatással, így az a ténybeli javítás perjogi eszközeivel érvényesíthető.
- [44] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és a jogszabályok értelmezése a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amely nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságokon {vö. 3132/2021. (IV. 14.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [45] 3.2. Ennélfogva megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az indítvány egyik elemében sem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következésképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.

- [46] 4. Ekként az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ára és az 52. § (1b) bekezdésének d) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjaira tekintettel visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1120/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1139/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományának jogállásáról szóló 2024. évi LXX. törvény 16. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók a Dr. Kálmán Adrienn Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Kálmán Adrienn) útján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő.
- [2] 1.1. Az indítványozók közös beadványban, jogi képviselővel, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján fordultak alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, 2025. augusztus 28-án.
- [3] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására október 28-án kiegészített és módosított alkotmányjogi panaszukban a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományának jogállásáról szóló 2024. évi LXX. törvény (a továbbiakban: Pnbjt.) 16. § (1) bekezdésének azt a szabályát támadták, amely szerint a nemzetbiztonsági állomány tagja szakszervezetnek nem lehet tagja, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál a nemzetbiztonsági állomány érdekvédelmére szakszervezet nem hozható létre, nem működhet.
- [4] Kérték e rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok az indítvány szerint sértik az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című része VIII. cikk (2) és (5) bekezdéseiben, a IX. cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (2) bekezdésében rögzített jogokat, továbbá az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseit.
- [5] A Pnbjt. 16. § (1) bekezdése 2025. március 1-jén lépett hatályba.
- [6] 1.2. Az indítvány szerint a törvényi rendelkezés hatályosulása során közvetlenül, bírói döntés nélkül bekövetkezett jogsérelem az indítványozóknál a következő.
- [7] Az indítványozók a Polgári Nemzetbiztonsági Szolgálatok személyi állományába tartoznak. Az indítványozók előadása szerint a Pnbjt. 2025. március 1. napjával történő hatálybalépésével a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományának szervezetszerű érdekképviselője Magyarországon egyedülálló módon megszűnt, figyelemmel arra, hogy a Pnbjt. 16. § (1) bekezdése szerint a nemzetbiztonsági állomány tagja szakszervezetnek nem lehet tagja, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál a nemzetbiztonsági állomány érdekvédelmére szakszervezet nem hozható létre, nem működhet.
- [8] Utaltak a Pnbjt. 2024. december 25-én hatályba lépett 236. § (3) és (4) bekezdésére is, amely szerint a nemzetbiztonsági állomány tagjának a Magyar Rendvédelmi Karban (a továbbiakban: MRK) fennálló tagsága, közgyűlési tagsága és az MRK Közgyűlésében betöltött tisztségviselői megbízatása 2025. március 1-jén megszűnik; az MRK Polgári Nemzetbiztonsági Szolgálatok Tagozata 2025. március 1-jén jogutód nélkül megszűnik.
- [9] Az indítványozók álláspontja szerint a Pnbjt. 16. § (1) bekezdése hatálybalépésével sérült az Alaptörvény VIII. cikk (2) bekezdése, mely szerint mindenkinek joga van szervezeteket létrehozni és szervezetekhez csatlakozni, továbbá az (5) bekezdése, mely szerint szakszervezetek és más érdekképviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek, sérült továbbá a IX. cikk (1) bekezdése szerinti véleménynyilvánítás szabadságához fűződő joguk és a XV. cikk (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalma.
- [10] Az indítványozók álláspontjuk alátámasztására az alapvető jogok biztosának az AJB-2047/2016. számú ügyben, 2016 márciusában kelt jelentését is felhozzák. Ebben az ügyben két érdekvédelmi szervezet – a Közszerkezati Szakszervezetek Szövetsége és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma – közös beadvánnyal fordult az alapvető jogok biztosához, kérve, hogy az alapvető jogok biztosa az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezze amiatt, hogy a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 333. § (1) bekezdése alapján a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál a hivatásos állomány érdekvédelmére szakszervezet nem működhet.

- [11] 2. A Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter 2025. december 22-én az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján mint a törvény kezdeményezője az indítványról kialakított álláspontjáról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot.
- [12] Egyebek között utalt arra, hogy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok nemzetbiztonsági állománya tekintetében a Pnbjt. 2025. március 1-jei hatálybalépése és ennek keretében a Pnbjt. 16. § (1) bekezdésének közvetlen hatályosulása nem okozott változást a szakszervezeti tagság korlátozásában, tekintettel arra, hogy a Pnbjt. 16. § (1) bekezdése a Hszt. 2015. július 1. és 2025. február 28. napja között – azaz közel 10 éven át – hatályban volt 333. § (1) bekezdésében foglalt szabályozásával azonosan mondja ki, hogy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományának tagja szakszervezetnek nem lehet tagja, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál a hivatásos állomány érdekvédelmére szakszervezet nem működhet, ezzel teljesen kizárva az egyesülési jog speciális, szakszervezeti jogának a gyakorlását.
- [13] A Pnbjt. a Hszt.-ben foglalt, korábbi alapjog-korlátozásokat veszi át, amelyek kiemelt célja a nemzetbiztonsági tevékenység eredményes ellátásán túl az állomány védelme. A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok nemzetbiztonsági állománya nemzetbiztonsági feladatokat lát el, akár élete kockáztatása árán is megvédi Magyarország nemzetbiztonsági érdekeit. E feladat ellátása során kiemelt jelentősége van annak, hogy az állomány tagját ne lehessen nyilvánvaló módon nemzetbiztonsági szolgálathoz kötni, ugyanis ez a körülmény a nemzetbiztonsági tevékenység alapja. Ezért a nemzetbiztonsági szolgálat integritásának megőrzése a legszűkebb értelemben vett közérdek. A személyi nyilvántartás titkosságának a gyengítése értelemszerűen ellehetetleníti az adott szolgálat nemzetbiztonsági tevékenységének ellátását.
- [14] A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állománya a Pnbjt. 27. § (1) bekezdés g) pontja nyomán a szolgálati viszony létesítésekor elfogadja egyes alapvető jogainak törvény szerinti korlátozását. Tudomásul veszi és elfogadja a Pnbjt. 27. § (1) bekezdés h) pontja szerint a nemzetbiztonsági szolgálattal járó meghatározott kötelezettségeket és elvárásokat. Ezen szabályok értelmében a személyi állomány tagja tehát elfogadja az Alaptörvény VIII. cikk (2) és (3) bekezdésében megállapított egyesülési jogi, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében megállapított véleménynyilvánítási szabadságának korlátozását is.
- [15] A tájékoztatás tartalmazza azt is, hogy – noha az MRK-ban fennálló tagsággal kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket a módosított indítvány már nem kifogásolja – az MRK önkormányzati elven alapuló, rendvédelmi szakmai köztestület (nem érdekvédelemre alapított szakszervezet).
- [16] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [17] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján vizsgálnia kellett, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság egyes formái és tartalmi törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [18] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdés második fordulata szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Pnbjt. 16. § (1) bekezdése 2025. március 1-jén lépett hatályba. Az alkotmányjogi panaszt 2025. augusztus 28-án nyújtották be. Megállapítható tehát, hogy az indítványozók az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtották be.
- [19] Azonban az érintettség vizsgálatánál jelentősége van annak, hogy a támadott szabály valóban új-e, vagy tartalmi szempontból nem az; és hogy okozott-e sérelmet. A jogszabály általi közvetlen jogsérelem okozás az Abtv. 26. § (2) bekezdésének *conditio sine qua non*-ja.
- [20] 3.2. A panasz a határozott kérelem feltételeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés] részben megfelel. Ugyanakkor az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseinek az indítványban szintén felhívott rendelkezései nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak, ezért ezek sérelmére alkotmányjogi panaszban nem lehet hivatkozni.
- [21] 3.3. Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt is, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz feltételeinek fennállása megállapítható-e a jelen esetben a Pnbjt. 16. § (1) bekezdése kapcsán.
- [22] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói dön-

tés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

- [23] „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti alkotmányjogi panasz jogintézményének egyaránt elsődleges célja [...] az egyéni, szubjektív jogvédelem: a ténylegesen jogsérelmet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály, illetve alaptörvény-ellenes bírói döntés által okozott jogsérelem orvosolása. [...] a panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, nevezetesen az, hogy a panaszos által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály a panaszos személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, s ennek következtében a panaszos alapjogai sérülnek [33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]–[62], [66]]” [3367/2012. (XII. 15.) AB végzés; Indokolás [13], [15]]. Tehát „[a] kivételes panasz esetében, mivel az közvetlenül a norma ellen irányul, különös jelentősége van az érintettség vizsgálatának, hiszen a panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az utólagos normakontroll korábbi, bárki által kezdeményezhető változatától. [Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (rég. Abtv.) 20. § (2) bekezdés]” [3105/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]]. A kivételes alkotmányjogi panasz kapcsán az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint „[a]z érintettségnek [...] személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie [lásd: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]]” [3120/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [55]]. Nem állapítható meg az indítványozó érintettsége akkor, ha a támadott jogszabályi rendelkezés az indítványozóval szemben nem került alkalmazásra, vagy annak hatályosulása őt közvetlenül nem érintette (vagyis a jogsérelem nem következett be, nem aktuális) [3170/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [11]]. „Az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia” [először: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]–[31]].
- [24] 4. Az Abtv. 26. § (2) bekezdésében szereplő „kivételesen” fogalom elsősorban a bírósági eljáráshoz tapadó és ezzel szemben a bírósági eljárás nélkül kezdeményezhető alkotmányjogi panasz eljárások megkülönböztetésére szolgál. Míg az előbbi esetben a jogsérelem az egyedi ügyben hozott bírói döntés közvetítésével következett be, az utóbbi esetben a jogszabály maga közvetlenül okoz jogsérelmet.
- [25] A közvetlen érintettség azt jelenti, hogy a kifogásolt jogszabály közvetlenül vezet az érintett személy jogsérelméhez. A jogszabály alkalmazása mellett szereplő feltétel a jogszabály „hatályosulása”. Hatályosulás esetén maga a jogszabály idézi elő a joghatást. Az indítványozás lehetősége azokban az esetekben nyílik meg az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján, amikor a törvény erejénél fogva jogsérelem következik be.
- [26] Az Abtv. 26. § (2) bekezdésének a) pontja az alkalmazás és hatályosulás kifejezéseket a kifogásolt (alaptörvény-ellenes) jogszabály rendelkezésének alkalmazásához vagy hatályosulásához kapcsolja. Ennek értelmében a jogsértő eredmény visszavezethető kell, hogy legyen a kifogásolt jogszabály alkalmazott rendelkezésére ahhoz, hogy a közvetlen érintettség megállapítható legyen.
- [27] 4.1. A Hszt.-nek az indítványban hivatkozott jelentésben foglalt 333. § (1) bekezdése szerint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományának tagja szakszervezetnek nem lehet tagja, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál a hivatásos állomány érdekvédelmére szakszervezet nem működhet.
- [28] A Pnbjt. 16. § (1) bekezdése és a Hszt.-nek az idézett 333. § (1) bekezdése összevetéséből látható, hogy a Pnbjt. 16. § (1) bekezdése tartalmi szempontból nem hozott változást. A Pnbjt. 16. § (1) bekezdése az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogait önmagában nem érintette, közvetlen jogsérelmet a hatálybalépése nem okozott, az indítványozók jogi helyzetét a korábbi jogosultságaikhoz, illetve kötelezettségeikhez képest nem változtatta meg. A nemzetbiztonsági állomány tagja szakszervezeti tagsága tiltását, és szakszervezet létrehozása tiltását nem a Pnbjt. 16. § (1) bekezdése teremtette meg, ezek a tilalmak 2015. július 1-jétől fennállnak (amint arra a panaszban hivatkozott jelentés és az illetékes miniszter is utal).
- [29] 4.2. Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi szempontból összehasonlítható ügyben az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasz befogadását ahhoz kötötte, hogy az olyan jogszabály ellen irányult-e, amely az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait önmagában érintette, az indítványozó jogi helyzetét, a korábbi jogosultságaihoz, illetve kötelezettségeihez képest megváltoztatta [vesd össze: 15/2020. (VII. 8.) AB határozat, Indokolás [5], [31]–[34]; 3/2019. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [36]; 3237/2021. (VI. 4.) AB végzés, Indokolás [25] és [36]; 3159/2021. (IV. 22.) AB végzés Indokolás [8]].
- [30] Az alkotmányjogi panasz a jelen esetben nem igazolja a befogadáshoz szükséges módon azt, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti feltételek a Pnbjt. 16. § (1) bekezdésével kapcsolatban fennállnak.

- [31] 5. Az Alkotmánybíróság szerint a jelen ügyben az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján nem állapíthatók meg az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti kivételes panasz fennállásának a feltételei. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasította az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 26. § (2) bekezdése és Ügyrend 30. § (2) bekezdés *c*) és *h*) pontjai alapján.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2229/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1140/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 57. § (2) bekezdésével és 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Pál-Szántó Ágnes ügyvéd által képviselt indítványozók (kiskorú gyermek és édesanyja) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszuk szerinti kérelmük arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességét, és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.
- [2] Az alkotmányjogi panasz a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) 11/A. § c) pontjának *cb*) alpontja alaptörvény-ellenességét is állítja, mindazonáltal az NM rendelet e rendelkezésének megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet nem tartalmaz.
- [3] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ára való hivatkozás nélkül „támadott bírói döntések”-ként megjelölve kifogásolja a Kúria Kfv.I.37.542/2025/2. számú végzését, illetve a Miskolci Törvényszék 8.K.700.219/2025/15. számú ítéletét, de a bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet nem tartalmaz.
- [4] A fentiek figyelembevételével az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt annak tartalma alapján az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványként értékelte, s ennek megfelelően vizsgálta.
- [5] Az alkotmányjogi panasz alapján szolgáló ügynek a törvényszék által megállapított tényállása szerint a kiskorú indítványozó (az alapügy I. rendű felperese) oktatási intézményének iskolaorvosa és védőnője 2024. november 15., majd 2024. december 2. napján közös jelzéssel élt a Vármegyei Kormányhivatal Járási Hivatalához (alapügy alperese) címezve, melyben bejelentették, hogy a kiskorú indítványozó szülei nem járultak hozzá a 6. osztályban kötelező MMR és dTap kampányoltásban a gyermek oltásához. A szülők, az alkotmányjogi panaszt indítványozóként jegyző édesanyja (az alapügy II. rendű felperese) és az édesapa (az alapügyben I. rendű felperesi érdekelt) különváltan élnek, azonban a gyerekeket egyetértésben, közösen nevelik. A szülők mulasztása miatt, a jelzőrendszeri tagok bejelentésére tekintettel az alperes – hivatalból – védelembe vételi eljárást rendelt el, egyidejűleg elrendelte a környezettanulmány Család- és Gyermekjóléti Központ általi elkészítését. Vizsgálata eredményeként az esetmenedzser a kötelező védőoltások be nem adása mint kiemelt veszélyeztetésnek minősülő ok fennállására tekintettel a jogszabály szerint javasolta a kiskorú indítványozó védelembe vételének az elrendelését.
- [6] Az indítványozók 2024. december 5. napján a hivatalból indult védelembe vételi eljárás megszüntetése iránt kérelmet terjesztettek elő az alperesnél, az Eütv. 58. § (3) és (3a) bekezdése szerint a védőoltás alóli mentesítési eljárás kezdeményezésére hivatkozással, melyet az illetékes egészségügyi államigazgatási szervnél, a Vármegyei Kormányhivatal Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályánál kezdeményeztek. A népegészségügyi osztály 2025. január 10. napján kelt végzésével a mentesítési eljárást felfüggesztette az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 48. § (1) bekezdés a) pontja szerint, a Miskolci Törvényszéken a gyermek háziorvosával mint alperessel szemben 13.P.20.009/2025. számon jognyilatkozat pótlása jogcímén indult perre mint a közigazgatási eljárás előkérdésére figyelemmel.
- [7] Az alperes a 2025. január 27. napján meghozott határozatával elrendelte a kiskorú indítványozó védelembe vételét. Kötelezte a szülőket arra, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival működjenek együtt, valamint tartsák be az esetmenedzser és a családsegítő munkatárs tanácsait. Kötelezte a szülőket a gyermek egészséges testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése érdekében felelősségteljes szülői magatartás tanúsítására, ezt meghaladóan bármilyen változás hatóság felé történő bejelentésére. Kötelezte a szülőket a gyermekük védőoltásának az elmaradása tekintetében a szükséges orvosi iga-

zolás beszerzésére, annak a mentességet engedélyező hatóság részére történő benyújtására, ellenkező esetben a védőoltás beadása iránti intézkedés megtételére. Döntését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 68. § (1) bekezdésére, 5. § *n*) pontjára, 17. § (4d) bekezdés *c*) pontjára, az NM rendelet 11/A. § *c*) pontjának *cb*) alpontjára alapította.

- [8] Az indítványozók a védelemben vétel tárgyában hozott alperesi határozattal szemben közigazgatási jogvitát kezdeményeztek. Keresetlevelükben „kérték a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján a határozat megsemmisítését, másodlagosan a hatályon kívül helyezését, harmadlagosan a hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését, negyedlegesen a Kp. 38. § (1) bekezdés *f*) pontja szerint annak a megállapítását, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperesnek az Alaptörvény II. cikkében rögzített élethez fűződő jogát azzal, hogy őt védelemben vette és ezzel egy potenciálisan halálos orvosi beavatkozásra kényszerítette, zsarolással.” Az indítványozók jogi érvelésének lényege szerint „az oltás elmaradása nem súlyos elhanyagolás, ha mentesítési eljárás van folyamatban, mint jelen esetben is. Az oltásmegtagadás ezért – épp a mentesítési eljárás miatt – fogalmilag kizárt. Mindebből következően az alperes határozata sérti a Gyvt. 17. § (4d) bekezdésének *c*) pontját, az NM rendelet 11/A. § *c*) pont *cb*) alpontját. Tekintettel arra, hogy csak az oltás megtagadása tekinthető kiemelt megtagadási oknak, ám az oltás elmaradása nem azonos a megtagadással, ekként nem következett be a gyermek súlyos elhanyagolása, így nem állapítható meg a felperesek részéről kiemelt veszélyeztetés a gyermek irányába. Az elhanyagolásnak legfeljebb csak az egyik jele lehet, ha valaki nem adatja be a kötelező védőoltást a gyermekének, ám ez a szülői magatartás adott esetben csak oltás elmaradást és nem oltásmegtagadást eredményezett.”
- [9] A perben első fokon eljáró Miskolci Törvényszék 8.K.700.219/2025/15. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet rögzítette, hogy a „Kp. 85. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja. Ugyanezen § (2) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja” (lásd: az ítélet indokolásának [23] bekezdését). Az ítélet megállapította, hogy az „NM rendelet – mint a Gyvt. 17. § (4d) bekezdés *c*) pontjában tett utalás szerinti miniszteri rendelet – 11/A. § *c*) pontjának *cb*) alpontja értelmében a Gyvt. 17. § (4d) bekezdésében meghatározott kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény a gyermek súlyos elhanyagolására utaló körülmények közül a kötelező védőoltás beadásának a megtagadása” (lásd: az ítélet indokolásának [28] bekezdését). Mindezek figyelembevételével az ítélet szerint: „A bíróságnak a felperesek által előterjesztett keresetlevelében kifejtett és részletesen indokolt jogszérelmek keretei között arról kellett döntést hoznia, hogy a felek által nem vitatott, tényként megállapítható oltáselmaradás olyan kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény körébe eső súlyos elhanyagolásnak minősül-e, amely a gyermek veszélyeztetettsége fennállásához és ennek következményeként a gyermek védelemben vétele a jogszerű elrendeléséhez vezetett. Ekként az vizsgálendő a perben, hogy az alperes az anyagi jogi szabályok helyes értelmezésével és alkalmazásával jogszerű döntést hozott-e a hivatalból indult eljárásban” (lásd: az ítélet indokolásának [45] bekezdését). Az ítélet megállapítása szerint „osztotta a bíróság azt az alperesi álláspontot, hogy a gyermek veszélyeztetettségét a jogszabályban kötelezően előírt védőoltások felvételének az elmulasztásával, mint ténnyel önmagában megvalósították a szülők, s mivel ez kiemelt veszélyeztetési ok, súlyos elhanyagolás, ezért a törvényben kategorikusan és kötelező jelleggel előírt jogkövetkezményként alkalmazta az alperes a védelemben vételt, mint hatósági intézkedést” (lásd: az ítélet indokolásának [54] bekezdését).
- [10] Az elsőfokú bíróság ítélete mindezek után az Eütv. szabályozását érintően a következő megállapításokat teszi: „Sérelmezték ezt meghaladóan a felperesek, hogy az Eütv. 58. § (4) bekezdése szerinti mentesítési eljárás alatt nincs helye a védelemben vétel elrendelésének. A felperesek azonban tévesen hivatkoztak az általuk megjelölt norma szövegére, hiszen a mentesítési eljárás alatt nem a védelemben vétel elrendelését zárja ki a jogalkotó, hanem a kötelező védőoltás beadását, azonban tekintve, hogy az alperes a felpereseket a védőoltás beadására nem is kötelezte és a határozata nem az Eütv. rendelkezésein alapszik, ezért az erre utaló felperesi kereseti érvelés az alperesi jogszabálysértést – a hivatkozott norma kifejezett alkalmazása hiányában – fel sem vetheti” (lásd: az ítélet indokolásának [56] bekezdését).
- [11] Majd az elsőfokú bíróság ítélete rögzítette: „Míg a védelembevételi eljárás gyámhatósági hatáskörbe tartozik és az alkalmazandó normák keretei között az a hatóság feladata, hogy vizsgálja meg a feltárt tények és körülmények alapján, hogy a gyermeket érintően súlyos veszélyeztetettség szintű ok fennáll-e. Ezzel szemben a mentesítési eljárás az Eütv. 58. § (3) bekezdése szerint lefolytatandó eljárás, amely az egészségügyi államigazgatási szerv hatáskörébe tartozó kérdés. Ez utóbbi egészségügyi szempontból szakkérdéseket vizsgál, nevezetesen, hogy a védőoltás beadható-e vagy sem a gyermeknek. Mindebből következően az állapítható meg, hogy mind a gyámhatóság, mind pedig az egészségügyi államigazgatási szerv két külön hatóság, elkülönült hatáskörben jogosult eljárni, más normák szerint jogosult az eljárását lefolytatni és döntést hozni. Mindebből is az követke-

- zik a bíróság álláspontja szerint, hogy a védelembé vételi eljárás érdeme tekintetében irreleváns a mentesítési eljárás folyamatban léte, a védelembé vétel nem hat ki a mentesítési eljárásra és fordítva sem, ezért a bíróság a felperesek ezen jogi érvelését sem tartott a megalapozottnak” {lásd: az ítélet indokolásának [59] bekezdését}.
- [12] Az elsőfokú bíróság ítélete szerint: „Az egészségügyi ellátás biztosítását a gyermek részére, így e körben a védőoltások jogszabályi rendelkezés szerinti beadását a Gyvt. 12. § (4) bekezdés e) pontja szerint a szülő köteles biztosítani, hiszen a szülőt a hatóságokkal e körben is együttműködési kötelezettség terheli. Tény az, hogy az Eütv. 57. § (1) bekezdése szerint a védőoltás célja a fertőző betegségekkel szembeni aktív, illetve passzív védettség kialakítása, tény ugyanakkor az is, hogy a törvény kifejezetten áttöri a védőoltás beadásának a kötelező jellegét azzal, hogy lehetővé teszi a mentesítési eljárás lefolytatását a törvényben kógens módon meghatározott indokokra hivatkozással az Eütv. 58. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően. Ám ez az eljárás nem azonos a perben vizsgált határozat meghozatalát megelőzően lefolytatott eljárással” {lásd: az ítélet indokolásának [63] bekezdését}.
- [13] Az elsőfokú bíróság ítélete végül rögzíti, hogy az indítványozók arra irányuló kérelmét, hogy a bíróság az Abtv. 25. (1) bekezdése alapján egyedi normakontroll eljárás lefolytatását kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál az Eütv. 57–58. § (és az NM rendelet) adott perben történő alkalmazásának a kizárására, a bíróság azért utasította el, mert: „nem az Eütv. 57–58. §-át, sem pedig az NM rendelet normáit alkalmazta a keresettel támadott határozatában az alperes, így a felperesek által vitatott normák a per tárgyával közvetlen kapcsolatban nem állnak” {lásd: az ítélet indokolásának [67] bekezdését}.
- [14] Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozók felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő. A Kúria Kfv.I.37.542/2025/2. számú végzésével a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) és ad) alpontjaira alapított felülvizsgálati kérelem befogadását a 118. § (2) bekezdésének alkalmazásával megtagadta, mivel a Kúria megítélése szerint „a befogadás Kp. 118. § (1) bekezdésében meghatározott törvényi indoka nem áll fenn.”
- [15] Ezt követően az indítványozók alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alaptörvény több rendelkezésére [III. cikk, XV. cikk (2) és (5) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése] hivatkozással kérték.
- [16] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. §, illetve 26. § (1) bekezdése szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [17] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A kiskorú és édesanyja a kúriai végzéssel zárult ügyben felperes volt, az alapügyben felperesek a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, magánszemélyként indítványozói jogosultsággal rendelkeznek.
- [18] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben terjesztették elő az alkotmányjogi panaszukat.
- [19] Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással az indítványozók az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát kérték. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán bekövetkező Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet hivatkozni. Jelen esetben megállapítható, hogy az Eütv. indítványban megjelölt 57. § (2) bekezdését és 58. §-át az alapügyben – védelembé vétel tárgyában hozott közigazgatási határozattal szemben indult közigazgatási jogvitában – eljáró bíróságok döntésükben nem alkalmazták.
- [20] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján jogszabály ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz feltétele, hogy a támadott jogszabályt az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmazzák. Ha ez nem állapítható meg, akkor a panasz visszautasításának van helye. A jelen esetben az alkotmányjogi panasszal támadott jogszabályt az ügyben folytatott bírósági eljárásban nem alkalmazták. Ennélfogva az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással előterjesztett indítvány nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek {lásd hasonlóan: 3331/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [38]}.
- [21] Miután az indítvány nem felelt meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Cziné Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2819/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1141/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Szabó Marcel* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.054/2025/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.054/2025/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek a sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott iratok szerint a következő. A gépjármű-kereskedelemmel foglalkozó gazdasági társaság és egy bank között hitelszerződések és több devizanemben hitelkeretszerződés jött létre. Az indítványozó készfizető kezességet vállalt a gazdasági társaság részére a bank felé fennálló tartozásai biztosítására. Mivel az adós ingatlanainak értékesítéséből származó bevétel nem fedezte a bank követeléseit, azok behajtása érdekében végrehajtást kezdeményezett az indítványozóval (kezessel) szemben. Az indítványozó a végrehajtási eljárás keretében kezdeményezte a végrehajtás megszüntetését, amihez a bank nem járult hozzá, így az indítványozó végrehajtás megszüntetése iránt pert indított.
- [3] A Pécsi Járásbíróság 13.P.20.167/2022/104. számú ítéletével az indítványozó keresetét mint alaptalant elutasította. Ítéletének indokolása szerint két jogkérdést kellett vizsgálnia, egyrészt, hogy bekövetkezett-e a követelés elévülése; másrészt, hogy valóban megszüntethető-e a végrehajtás amiatt, mert a követelés megtérült. Az elévüléssel összefüggésben a járásbíróság rámutatott, hogy „nem telt el a per 2020. november 24-én történt megindítását megelőzően olyan időszak, amelyben 5 éven keresztül végrehajtási cselekmények ne történtek volna. A bíróság ezért megállapította, hogy az elévülés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 327. § (3) bekezdése és a Vht. 57. § (4) bekezdése alapján megszakadt, ezért a felperesnek a végrehajtás elévülésére alapított kereseti kérelme alaptalan” (lásd az ítélet indokolásának [35] bekezdését).
- [4] A tartozás megtérítésével összefüggésben a járásbíróság nem látta igazolhatónak azt az indítványozói állítást, hogy a banki követelés már nem áll fenn. A lefolytatott okirati és szakértői bizonyítás alapján a járásbíróság kétséget kizáróan megállapította, hogy a szóban forgó követelés fennáll. A perben kirendelt igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy az ingatlanok értékesítéséből befolyt összeg nem volt elegendő, a bank követelése továbbra is fennáll. Mivel az indítványozó a perben kifogásolta, hogy a szakértő a számításait nem megfelelően végezte el, a járásbíróság arra is utalt ítéletében, hogy „a feleknek a szerződésből eredően nem MNB középárfolyamon kellett elszámolni, az MNB árfolyam csupán a rendelkezésre álló/felhasznált hitelkeret mértékének a kiszámítására alkalmazandó” (lásd az ítélet indokolásának [44] bekezdését).
- [5] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.054/2025/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A törvényszék ítéletének indokolása szerint az első fokon eljáró Pécsi Járásbíróság a szakértői bizonyítás eredménye alapján aggálytalanul állapította meg, hogy mindkét devizanemben fennáll a tartozás, annak, hogy az mennyivel csökkent, itt nem volt jelentősége, mivel az indítványozó kereseti tényállítása csak a tartozás fennálltára vonatkozott. Emiatt a konvertálás jogszerűségét sem kellett megítélnie a járásbíróságnak, így megállapította a törvényszék, hogy a járásbíróság az anyagi pervezetés szabályai ellen nem vétett. A szakértő által alkalmazott számszaki levezetéssel összefüggésben a járásbíróság megállapítását a Pécsi Törvényszék annyiban pontosította, hogy „az MNB hivatalos devizaárfolyama a folyósítás időpontjában rendelkezésre álló hitelkeret mértékének meghatározása során irányadó, míg a folyósításkori átszámítás a bank deviza vételi és eladási árfolyamán történik” (lásd az ítélet indokolásának [13] bekezdését).
- [6] A törvényszék végül kitért arra is, hogy az indítványozó az árfolyamrésre mint tisztességtelen szerződési feltételre a keresetlevélben és a perfelvételi szakban nem hivatkozott, erre csak az érdemi tárgyalási szakban utalt először. Ezt a törvényszék olyan további érvényesíteni kívánt jogállásnak tekintette, amely a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 7. § (1) bekezdés 12. pont a) pontja szerint kere-

setváltotatásnak minősül, az érdemi eljárási szakban való előterjesztésének feltételeit a Pp. 215. § (1) bekezdése határozza meg, annak engedélyezése iránt a Pp. 217. § szerint kérelmet kell előterjeszteni. Mivel e feltétel nem érvényesült, a járásbíró nem sértett eljárási szabályt, amikor ezzel nem foglalkozott.

- [7] 2. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó szerint ügyében „a törvényszék ámokfutást végzett”. Fellebbezését indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta, „semmitmondó, szakbarbár” ítéletét nem tudta az indítványozó a Kúrián megtámadni. A Pécsi Törvényszék „jogerős ítélete nem tisztességes eljárást tükröz, hanem három bíróból álló testület önkényességét”. Az indítványozó nem ért egyet azzal, hogy a törvényszék keresetváltotatásnak minősítette a szakvéleményre tett észrevételeit. Nem foglalkozott továbbá azzal a kérdéssel, hogy „jogszerű volt-e a perbeli hitel külföldi pénznemre való átváltása és elszámolása”. A perköltség megállapítása tekintetében pedig eltért a Kúria „precedensképes határozataitól”. Az indítványozó kifogásolta végül, hogy a Pécsi Törvényszék ítélete a keresetváltotatással összefüggésben és a költségmentesség kérdésében a Kúria határozatától való eltérés körében nem tartalmaz a Pp.-nek megfelelő indokolást. Mindezek alapján a törvényszék nem biztosított számára hatékony jogvédelmet, sérült a jogorvoslathoz való joga, így az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései.
- [8] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [9] 3.1. Az indítványozó perbeli jogi képviselője a Pécsi Törvényszék ítéletét 2025. április 4-én vette át, az indítványozó alkotmányjogi panaszát személyesen nyújtotta be az elsőfokú bíróságon 2025. június 2-án, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül. A főtítkári hiánypótlási felhívást 2025. július 11-én vette át, amelyre szintén határidőben, 2025. augusztus 10-én válaszolt.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott ítélettel lezárt eljárásban felperes volt – fennáll, és rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [11] 3.2. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit nem teljesíti.
- [12] A határozott kérelem követelménye az Alkotmánybíróság gyakorlatában magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya [lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]] az ügy érdemi elbírálásának akadályát” [lásd például: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]]. Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak [lásd például: 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]; 3022/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [18]–[19]].
- [13] Az indítványozó beadványában elsősorban az ügyében eljáró Pécsi Törvényszék alaki, vagyis eljárási szabályszerűségére hivatkozott, állította, hogy a törvényszék jogértelmezése nem felel meg a Pp. rendelkezéseinek, és rövid, indokolás nélküli döntést hozott, amelyben részben eltért a Kúria irányadó jogértelmezésétől. Arra azonban jelen esetben az indítványozó – a főtítkári tájékoztatás ellenére – nem tért ki, hogy a megjelölt, Alaptörvényben biztosított jogok sérelme miben áll. Ezért az indítvány kapcsán azt kellett megállapítani, hogy az indítványozó nem hivatkozott olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességre, amelyet az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálat tárgyává tehetett volna. A felhívott alaptörvényi rendelkezések feltüntetése alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában nem támasztja alá a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.054/2025/4. számú ítéletének aggályosságát.
- [14] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kétsége sem merült fel, az eljáró törvényszék ítéletében számot adott az érdemi döntést alátámasztó lényeges érvekről. Az alkotmánybírói gyakorlat szerint „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Egy bírói döntés indokolásának hossza önmagában nem alkotmányossági kérdés. Amennyiben az eljárási törvények szerint a bírói döntés indokolása számot adott a vizsgálandó kérelmekben szereplő érvekről, úgy pusztán az indokolás rövidsége, lényegre törő volta miatt alappal az indokolt bírói döntés hiányára hivatkozni nem lehet {3312/2018. (X. 16.) AB határozat,

Indokolás [30]]. Az indokolás terjedelme nem lehet irányadó annak megítélésében, hogy bírói döntés az indokolt bírósági döntéshez fűződő jog, ezáltal a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozza-e [3183/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [14]; legutóbb megerősítette: 3017/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [27]]. Az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy „önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” [3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]].

- [15] Az indítvány ezért nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, érdemi vizsgálatára nincs lehetőség.
- [16] 4. A fentiek szerint az Alkotmánybíróság nem talált olyan okot, amely indokolta volna az indítvány befogadását és annak érdemi elbírálását, ezért azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja alapján, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja szerint visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró*

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró különvéleménye

- [17] Álláspontom szerint az alkotmányjogi panaszból egyértelműen és világosan kitűnik az állított alapjogi jogsérelem ténybeli és jogi alapja. A beadvánnyal érintett bírósági eljárások tárgya a végrehajtható okirat alapján indult végrehajtás megszüntetése volt. A végrehajtható okiratban megjelölt követelés devizaneme svájci frank. A per alapjául szolgáló többdevizás hitelszerződés forint hitel felvételét is megengedte, amelynek átkonvertálása svájci frank tartozásra a hitelszerződés szerint csak a hitelfelvevő kifejezett írásbeli kérelmére történhet meg. Az indítványozó ennek a megtörténtét kifejezetten tagadta. A panaszbeadvány szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme elsődlegesen abban áll, hogy az eljáró bíróságok az ügy eldöntése szempontjából meghatározó kérdés – nevezetesen a végrehajtási záradékban megjelölt CHF-követelés alapjául szolgáló devizában történő nyilvántartás és elszámolás jogszerűsége – érdemi vizsgálatát indokolás nélkül mellőzték. Az indítványozó szerint a bíróság e kérdés bizonyítására az alperes bankot pervezető végzésben kifejezetten felhívta, a bizonyítás elmaradásának jogkövetkezményét előre jelezte, majd ítéletében ettől – kellő indokolás nélkül – eltért, és a kereset elutasítását arra alapította, hogy alternatív számítás szerint is fennmaradhat valamennyi tartozás, és ez a Pp. indokolási és mérlegelési szabályainak alaptörvény-ellenes alkalmazása, és ezáltal a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi.
- [18] Az üggyel kapcsolatos általános jogi környezetet az alábbiak szerint látom: a Pp. szabálya szerint végrehajtási záradékkal ellátott okirat esetén az adós/kezes keresettel kérheti a végrehajtás megszüntetését, ha a teljesítésnek nincs jogalapja. A bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a devizakövetelés jogszerűen keletkezett-e/így számolták-e el, fennáll-e, megszűnt-e. A végrehajtás megszüntetése iránti perben, ha az végrehajtási záradékkal (Vht. 20–23/C. §) indult, a közjegyző vagy a bíróság a megfelelő alakban kiállított okiratot látja el végrehajtási záradékkal, anélkül azonban, hogy az abban foglalt jogügylet létrejöttét vizsgálhatná. Emiatt a végrehajtási záradékkal elrendelt végrehajtás megszüntetésére indult perben a Pp. megengedi a követelés létrejöttének vizsgálatát. Amennyiben a végrehajtási lapon szereplő követelés a megjelölt módon és mértékben nem áll fenn, a bíróság köteles a végrehajtást megszüntetni.
- [19] A fentiek miatt az alkotmányjogi panaszban állított alapjogi jogsérelem érdemi vizsgálatát támogattam. A svájci frank nyilvántartás jogszerűsége a panasszal érintett bírósági eljárások meghatározó kérdése volt, és az erre vo-

natkozó bizonyítás lefolytatása és az elrendelt bizonyítási eljárás elmaradásának értékelése a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tekintetében olyan alapvető jelentőségű kérdés, amellyel a véleményem szerint az Alkotmánybíróságnak feltétlenül foglalkoznia kellett volna.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1699/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1142/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a fémkereskedelemről szóló 2013. évi CXL. törvény 11/B. §-a, a közigazgatási szabályszegek szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény 1. § (2) bekezdése és 2. § (2) bekezdése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.35.168/2024/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi személy indítványozó Kft. törvényes képviselője útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján. Az indítványozó az Alkotmánybíróságtól a fémkereskedelemről szóló 2013. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Fémtv.) 11/B. §-a és a közigazgatási szabályszegek szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankció tv.) 1. § (2) bekezdése és 2. § (2) bekezdése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.35.168/2024/6. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 104.K.704.242/2023/9. számú ítélete, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (a továbbiakban: alperes) 1730496514 iktatószámú, és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 6401322375 iktatószámú döntése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozó fémkereskedővel szemben az elsőfokú hatóság hatósági eljárást indított, mert az indítványozó a Fémtv. 5. § (1) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatási kötelezettségének több alkalommal a fémkereskedelmi tevékenységről szóló 443/2013. (XI. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 20. § (1) bekezdésében meghatározott határidőt túllépve, késedelmesen tett eleget. Az elsőfokú hatóság két napra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség késedelmes teljesítése miatt a fémkereskedelmi törvénysértés elkövetését megállapította, az indítványozót figyelmeztetésben részesítette. Az elsőfokú hatóság döntése indokolásában kitért arra, hogy az indítványozó tevékenységét saját nevében és felelősségére végzi, tőle elvárható a rá vonatkozó előírások ismerete, és az azok szerinti eljárás. Az indítványozó felelőssége, hogy a jogszabályban meghatározott kötelezettségeit maradéktalanul és határidőben teljesítse. A szankció alkalmazásáról az elsőfokú hatóság a Fémtv. 11/B. § a) pontja és a Szankció tv. 2. § (3) bekezdés a) pontja, valamint 6. § (2)–(3) bekezdései alapján döntött.
- [4] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró alperes az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta, és megállapította, hogy az elsőfokú hatóság jogszerűen járt el, határozatában a tényállást teljeskörűen feltárta, a szankciót a jogszabály előírásainak megfelelően állapította meg. Az indítványozó jogorvoslati kérelmében egyebek mellett arra hivatkozott, hogy a Fémtv. 11/B. §-a értelmében a nevében eljáró munkavállaló természetes személyt kell szankcionálni a késedelmes adatszolgáltatás miatt, mivel teljes mértékben megállapítható, hogy a kötelezettség teljesítése az ő felelőssége volt. Az alperes határozatában kifejtette, hogy a Fémtv.-ben a fémkereskedőre vonatkozóan meghatározott kötelezettségeikért az indítványozó tartozik felelősséggel, függetlenül attól, hogy az adott kötelezettséget a feladatért felelős munkavállaló mulasztotta el. A munkavállaló által elkövetett mulasztásért az indítványozó felel, annak következményeit ő viseli. Az alperes szerint a Fémtv. 11/B. §-a nem vagylagosan határozza meg a szankcionálandó személyeket, az adott jogsértésért a fémkereskedő mellett a nevében eljáró természetes személyt is fémkereskedelmi bírsággal kell sújtani, tehát mindkét fél esetében megállapítható a jogsértés elkövetése. Az indítványozó esetében az elsőfokú hatóság a jogszabályban foglaltaknak megfelelően járt el, amikor az indítványozó terhére állapította meg a jogsértést annak ellenére, hogy a munkavállaló nyilatkozata szerint is az ő feladata volt a kötelezettség teljesítése.
- [5] Az indítványozó az alperes határozatával szemben keresetet nyújtott be, melyben elsődlegesen az alperes határozatának az elsőfokú hatóság határozata törvénysértést megállapító pontjára kiterjedő megsemmisítését, másodlagosan mindezek túlmenően e körben az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte. Az indítványozó

zó keresetében is a Fémvtv. 11/B. §-ára hivatkozott, mert álláspontja szerint az alperes a rendelkezést ellentmondásosan, tévesen értelmezte.

- [6] A Fővárosi Törvényszék 104.K.704.242/2023/9. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A törvényszék döntése alapján az adatszolgáltatási kötelezettség címzettje a fémkereskedő. A fémkereskedő kötelezettsége az előírt adatszolgáltatási kötelezettség jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő, határidőben történő teljesítése. A késedelmes teljesítésért a fémkereskedő függetlenül attól felelősséggel tartozik, hogy adott esetben a nevében eljáró természetes személy felelőssége is megállapítható. A fémkereskedő és a nevében eljáró természetes személy egyaránt szankcionálható, a jogsértés esetén mind a fémkereskedővel, mind a nevében eljáró természetes személlyel szemben szankció alkalmazásának helye van. Az alperes jogszerűen járt el, amikor a jogsértést az indítványozó terhére megállapította, illetve, amikor az indítványozóval szemben az őt terhelő adatszolgáltatás késedelmes teljesítése miatt szankció alkalmazásáról döntött. Az indítványozó szankcionálásának jogszerűségét a nevében eljáró természetes személy felelősségre vonása, vagy annak elmaradása nem befolyásolja. Nem változtat azon, hogy a jogsértés megvalósult, amelyért az indítványozót felelősség terheli.
- [7] Az ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, melyet a Kúria Kfv.V.35.168/2024/6. számú ítéletével hatályában fenntartott. A döntés szerint a fémkereskedő nevében eljáró természetes személy által elkövetett jogszabálysértés a fémkereskedő által elkövetett jogszabálysértésnek minősül, amelyért a Fémvtv. 11/B. § a) pontja mind a fémkereskedő, mind pedig a nevében eljáró természetes személy szankcionálását lehetővé teszi. A Fémvtv. 5. § (1) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség címzettje a fémkereskedő, a jogszabálynak megfelelő határidőn belüli teljesítése a fémkereskedő kötelezettsége. A késedelmes teljesítésért a fémkereskedő felelősséggel tartozik, mely független attól, hogy a nevében eljáró természetes személy adott esetben felelős-e.
- [8] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1) és (2) bekezdéseinek, XXIV. cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) és (6) bekezdéseinek sérelmét állította. Az indítványozó az egyes jogszabályi rendelkezések, illetve a hatósági és bírósági döntések alaptörvény-ellenességére az alábbi indokolást adta elő.
- [9] Az indítványozó a Fémvtv. 11/B. §-át az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében megjelenő jogállam, jogbiztonság és normavilágosság követelményét sértőnek tartja, mert az homályos, önkényes jogértelmezést eredményez, azt a hatóságok és a bíróságok négy különböző, egymással konkuráló módon értelmezhetik. A jogbiztonság követelményéből következik, hogy egy szankciót előíró jogszabály pontosan meghatározza a szankcionálható személyek körét, míg több nevesített jogalany esetén azt, hogy ki, mikor és hogyan szankcionálható. A normavilágosság hiánya körében kitért az indítványozó továbbá arra, hogy annak következtében esetében az alperes háromféleképpen értelmezte a támadott rendelkezést, és a Kúria is ellentmondásos döntést hozott; az önkényes jogalkalmazás eredményeként a jogsértést elkövető, az indítványozó nevében eljáró természetes személyt azóta sem, csak a jogsértést el nem követő indítványozót szankcionálták. A hivatkozott jogszabály okozta önkényes, *contra constitutionem* jogértelmezés eredményeként megnyílik a lehetőség arra, hogy a jogsértést megvalósító természetes személyek a felelősségüket a jogi személy fémkereskedőre „átjátsszák”.
- [10] Az indítványozó a Fémvtv. 11/B. §-át tisztességtelennek, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe, a *nulla poena sine culpa* elvébe ütközőnek is tartja. Az indítványozó szerint a támadott rendelkezés alapján olyan személyt kell szankcionálni, aki a nevesített jogalanyok közül a jogsértést nem valósította meg. A fémkereskedelmi hatóság nem kerülhet olyan helyzetbe, hogy a jogsértést elkövető azonosítását követően vele szemben nem, míg az azt el nem követővel szemben szankciót kelljen alkalmaznia. Ez a helyzet az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt arányosság követelményét sérti, illetve a kiszámíthatóság hiányát, jogalanyok közötti diszkriminációt eredményez. Ugyanúgy állította az indítványozó a Szankció tv. 1. § (2) bekezdése, illetve 2. § (2) bekezdése – Fémvtv. 11/B. §-ával való együttes értelmezése alapján – alaptörvény-ellenességét annak önkényes, *nulla poena sine culpa* elvét sértő jogalkalmazást eredményező volta miatt.
- [11] Az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság 3355/2024. (X. 8.) AB határozatára és arra, hogy abban a testület megsemmisítette az eljáró bíróság ítéletét, mert a közigazgatási perben nem orvosolta, hogy az adóhatóság ugyanazt a jogviszonyt adózónként eltérően minősítette, és a megkülönböztetésnek nem volt alkotmányos alapja. Az indítványozó állítása körében az alkotmányjogi panaszához csatolt, egy tőle eltérő fémkereskedő nevében eljáró természetes személy jogsértését megállapító határozatra hivatkozott. Az összehasonlítható helyzetben lévő személyek körében az indítványozó azon fémkereskedőket jelölte meg, akik esetén a napi adatszolgáltatási kötelezettség késedelme miatt a fémkereskedelmi hatóság nem a fémkereskedőt, hanem kizárólag a jogsértést ténylegesen elkövető, a fémkereskedő nevében eljáró természetes személyeket szankcionálta. A megkülönböztetésnek az indítványozó szerint alkotmányos indoka nincs. Az eljáró bíróság feladata, hogy felis-

merje és azonosítsa az ügy alapjogi érintettségét, ha az eljáró hatóságok az egyenlő bánásmód követelményét megsértve azonos ügyekben eltérő döntéseket hoznak. A megkülönböztetés orvoslásának hiánya a bíróságok esetén az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozza, míg a hatóság esetén az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelme azonosítható.

- [12] Az indítványozó nevében eljáró természetes személy értesítésének, illetve hatósági eljárásba való bevonásának hiánya az indítványozó Alaptörvény XXIV. cikke szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát sérti, mert nem ismerhette meg a nevében eljáró természetes személy „ügyfél” nyilatkozatait, bizonyítékait, védekezését. Az indítványozó szerint a hatósági, illetve a bírósági határozatok nem tartalmaznak indokolást arra, hogy a nevében eljáró természetes személy felelősségét vizsgálták-e, amely az eljáró hatóságok esetén az Alaptörvény XXIV. cikkébe, illetve a bíróságok esetén pedig a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik.
- [13] A főtítkári hiánypótlásra való felhívást követően az indítványozó panaszát kiegészítette. Eszerint a Fémvtv. 11/B. §-a, annak hiányában a hatósági és bírósági értelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésében foglalt *ne bis in idem* elvébe, a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. Alaptörvény-ellenes az a jogértelmezés, mely szerint a fémkereskedő indítványozó nevében eljáró természetes személy magatartását egy, a jogsértést meg nem valószínűsítő (jogi) személy terhére is, kétszeresen értékeli.
- [14] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [15] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó perbeli jogi képviselője a Kúria ítéletét 2025. március 10. napján vette át, mely időponthoz képest az alkotmányjogi panaszt az indítványozó – figyelemmel az Alkotmánybíróság IV/2766-2/2024. számú egyesbírói végzésére és az Ügyrend 32. § (4) bekezdésére a Fővárosi Törvényszék ítéletével szemben is – határidőben terjesztette elő.
- [16] 2.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, és mint az alkotmányjogi panaszra okot adó per felpere-se, jogosultnak és érintettnek is tekinthető.
- [19] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalma és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani [lásd például: 3194/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [29]]. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a kivételes esetekre nem adott elő indokolást. Ezért az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése körében a támadott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenessége vizsgálatának nincs helye, az indítvány ebben az elemében az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott követelménynek nem felel meg.
- [20] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele továbbá, hogy az indítványozó olyan jogszabályi rendelkezés alkotmányossági felülvizsgálatát kérje, amelyet a bíróság az ügyben alkalmazott. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó ügyében a Szankció tv. 1. § (2) bekezdését nem alkalmazták, így az alkotmányjogi panasz ebben a tekintetben sem felel meg a törvényi feltételeknek.
- [21] Következtes gyakorlata szerint, az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre a közigazgatási aktusok közvetlen vizsgálatára, ha azokkal szemben biztosított a bírósági jogorvoslati lehetősége [3090/2015. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [22]]. Nincs akadálya ugyanakkor annak, hogy az Alkotmánybíróság egy bírói döntés alaptörvény-ellenességét állapítsa meg az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelme miatt, ha a bíróság helybenhagy

egy jogszabálysértő közigazgatási határozatot, ezzel mintegy „elfogadva” az alaptörvény-ellenességet {3071/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [12]}. Ebből ugyanakkor az is következik, hogy az Alkotmánybíróság a XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét csak áttételesen, az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntésen keresztül állapíthatja meg. Az Alkotmánybíróság ezért a panasz azon elemeit, amelyek a hatósági eljárással, a hatóságok határozataival kapcsolatosak, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése körében, míg azokat az elemeket, amelyek kizárólag a Fővárosi Törvényszék és a Kúria eljárásával és határozataival kapcsolatosak, a XXVIII. cikk (1) bekezdése körében értékelte.

- [22] 2.3. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének a)–f) pontjai rögzítik, melyeknek az alkotmányjogi panasz részben felel meg. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezéseket és bírói döntéseket, továbbá az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit; tartalmaz kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezések és bírói döntések megsemmisítésére.
- [23] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai szerint az alkotmányjogi panasznak meg kell jelölnie az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, illetve egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezéseivel.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz önálló, alkotmányjogilag releváns összefüggést bemutató érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a Szankció tv. 2. § (2) bekezdése, amely a közigazgatási szankciók alkalmazását a közigazgatási szabályszegésért való felelősség közigazgatási hatóság általi megállapításához köti, miért sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését. Ezért az indítvány, ezen elemében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelménynek.
- [25] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [lásd például: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]; 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [26] 3.1. Az Alkotmánybíróság először az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz Fémvtv. 11/B. §-a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését] sértő voltát állító érvelését vizsgálta.
- [27] A Fémvtv. 5. § (1) bekezdése és a Korm. rendelet 20. § (1) bekezdése alapján a fémkereskedő a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag értékesítéséről eladónként és vevőnként az anyagok jogszerű beszerzésének igazolása céljából külön nyilvántartást vezet, mely nyilvántartásból elektronikus formában naponta, a tárgynapot követő munkanapon adatszolgáltatást kell teljesítenie. Emellett a Fémvtv. 11/B. §-a meghatározza a szankcionálható személyek körét, a velük szemben kiszabható bírság mértékét, illetve az annak alkalmazását megalapozó magatartásokat.
- [28] Az indítványozó ügyében két esetben megállapították az adatszolgáltatási kötelezettség késedelmes teljesítését, az indítványozó felelősségét. Az eljáró hatóságok döntéseik indokairól számot adtak. Az eljáró bíróságok megerősítették, hogy az indítványozó fémkereskedő mint a fenti kötelezettség címzettje, felelős annak késedelmes teljesítéséért, független attól, hogy a nevében eljáró természetes személy adott esetben felelős-e.
- [29] A szankcióval fenyegetett kötelezettség elsődleges címzettje a fémkereskedő (indítványozó), aki az eljáró hatóságok és bíróságok vizsgálata alapján a jogsértést megvalósította. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó ügyében a hatóságok a jogkövetkezmény megállapítása során kifejezetten figyelembe vették a szándékosság kizárhatóságát is, és az indítványozót figyelmeztetésben részesítették.
- [30] A fentiek alapján az indítványozó azon érvelése, mely szerint olyan személyt kell szankcionálni, aki a nevesített jogalanyok közül a jogsértést nem valósította meg, a Fémvtv. 11/B. §-a Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe való ütközésének érdemi vizsgálatát nem alapozta meg.
- [31] 3.2. Az Alkotmánybíróság ezt követően vizsgálta, hogy az indítványozó Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz alapján felmerül-e valamely Abtv. 29. §-ban meghatározott feltétel.
- [32] Mindenekelőtt kiemelendő, hogy a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak [lásd például: 3069/2017. (IV. 4.) AB végzés, Indokolás [9]]. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi,

és a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.

- [33] Az indítványozó a hatósági és bírósági eljáráshoz való joga körében az indokolási kötelezettség megsértésére, az önkényes, *contra constitutionem* jogértelmezésre és – az indítvány tartalma szerint – a bizonyítékok megismeréséhez való jog sérelmére hivatkozott.
- [34] Az indítványozó által előhívott 3311/2018. (X. 16.) AB határozatban vizsgált konkrét ügyben az Alkotmánybíróság az eljárás megindításáról való döntés és a bizonyítékok ügyféllel való ismertetésének elmaradását olyan súlyos jogsértésnek minősítette, amelyek kihatottak az alapvető ügyféli jogok gyakorlására, így az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenességet megállapította. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó a nevében eljáró természetes személy esetén kifogásolta, hogy őt a hatósági eljárásról nem értesítették, abba őt nem vonták be, ezért az indítványozó nem ismerhette meg a másik „ügyfél” nyilatkozatait, illetve védekezését. A felülvizsgálati kérelmében az indítványozó a nevében eljáró természetes személy ügyfélként történő bevonásának hiányára hivatkozott, melynek okára a Kúria választ adott (Kúria ítélete, Indokolás [29]). A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható az is, hogy a hatósági eljárásban az indítványozó nevében eljáró természetes személy nyilatkozatot tett, amelyre mint bizonyítékra az indítványozó hivatkozott is.
- [35] Az indítványozó szerint a fenti jogai sérelme megvalósult azért is, mert az egyenlő bánásmód hatóságok általi megsértését [Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése] a bíróságok nem orvosolták.
- [36] Az indítványozó alapjogi sérelmét abban látta, hogy egy, az indítványozóéval azonos tényállás esetén az eljáró hatóságok eltérő módon foglaltak állást, és kizárólag a jogsértést ténylegesen elkövető, a fémkereskedő nevében eljáró természetes személyt szankcionálták. Az indítványozó ennek igazolásául csatolt egy másik fémkereskedő nevében eljáró természetes személy jogsértését megállapító határozatot. A dokumentum ugyanakkor azt támasztja alá, hogy egy másik fémkereskedő nevében eljáró természetes személy esetén a jogsértést az adatszolgáltatási kötelezettség nem teljesítéséért megállapították. Ennek megállapítása azonban nem jelenti azt, hogy az ügyben a fémkereskedővel szemben eljárás nem indult, sőt a határozat kifejezetten valószínűsíti, hogy a fémkereskedővel szemben szintén indult eljárás, amely során a fémkereskedelmi hatóság határozatot hozott. Az indítványozó alkotmányjogi panasza alapján nem volt azonosítható olyan hátrány, amely azonos helyzetben lévő jogalanyi körön belül következett volna be. A Fővárosi Törvényszék, illetve a Kúria kifejezetten kitért indokolásában arra, hogy az indítványozó ügyében folyt eljárással össze nem függő, másik ügyfél esetén hozott határozat a per tárgyat nem képezte, az az alperest sem kötötte (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [20]; Kúria ítélete, Indokolás [30]).
- [37] Az Alkotmánybíróság indokolás hiányosságára kiforrott gyakorlata alapján az „indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {lásd például: 3303/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [75]; 4/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [23]}. „Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre” {26/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az eljáró hatóságok és bíróságok az irányadó jogszabályok alapján az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre, az indítványozó érveire kiterjedő indokolással ellátott döntést hoztak. Döntéseikben az eljáró hatóságok és bíróságok is arra a következtetésre jutottak, hogy a Fémvtv. 5. § (1) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség jogszabályi határidőben történő teljesítésének elmaradásáért az indítványozó felelős. Nem foghat helyt tehát az indítványozó azon értelmezést támadó, alaptörvény-ellenességet állító érvelése, amely alapján a támadott jogszabályi rendelkezések együttes értelmezése következtében olyan személyt szankcionáltak, akinek szabályszegésért való felelősségét a fémkereskedelmi hatóság nem állapította meg.
- [38] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése az eljárás egészének minőségére vonatkozik. Az nem mentesíti az indítványozót a felelősség megállapítása alól, ahogy nem biztosít jogot más, az indítványozón kívüli személy felelősségre vonására, szankcionálására. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

- [39] Az indítványozó tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való joga sérelme körében előadott érvelése csupán az eljáró hatóságok és bíróságok jogszabályértelmezését kifogásolja, ezek értékelése, felülbírálata azonban nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését értelmezve az Alkotmánybíróság azt a gyakorlatot alakította ki, hogy következetesen tartózkodik attól, hogy kizárólag a jogági fogalomrendszerhez (dogmatikához) tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}, és ezt a megfontolást az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének alkalmazása során is szem előtt tartja {3218/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [16]; 3144/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [40] 3.3. Az indítványozó indítvány-kiegészítésében előadott, a kétszeres értékelés tilalmának megsértését kifogásoló érvei vizsgálata során az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésre jutott.
- [41] *A ne bis in idem* elve „annak a tilalmát foglalja magában, hogy meghatározott személlyel szemben, ugyanazon büntetendő cselekmény miatt – azt követően, hogy büntetőjogi felelősségéről jogerős döntés született – újabb, büntető szankció alkalmazására irányuló eljárást indítsanak, illetve büntető jogkövetkezményt alkalmazzanak” {8/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [35]}.
- [42] A Fémvtv. 11/B. §-a meghatározza a szankcionálható személyeket, akik nem ugyanazon személyek. Panaszában maga az indítványozó is arra hivatkozik, hogy ügyében a nevében eljáró személyt nem vonták eljárás alá, vele szemben szankciót nem alkalmaztak. Az alapul fekvő ügyben az indítványozóval szembeni, újabb büntető szankció alkalmazására irányuló eljárás megindítása, az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésének sérelme fel sem merül. Az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésének sérelmével a más személy szankcionálásának elmaradása nem hozható összefüggésbe.
- [43] 3.4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmazott meg, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség keltét nem vetette fel. Ezért az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadási feltételeknek nem felel meg.
- [44] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1393/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1143/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 35. § (1) és (4) bekezdései, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 103.K.701.142/2024/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Holhós-Kovács Szilárd ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján. Az indítványozó az Alkotmánybíróságtól egyrészt a Budapest Környéki Törvényszék 103.K.701.142/2024/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, másrészt a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi törvény) 35. § (1) és (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását, megsemmisítését és alkalmazása kizárásának a Budapest Környéki Törvényszék előtt 103.K.701.142/2024. számon indult eljárásban történő ki-mondását kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a rendelkezésre álló iratok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az alapügy előzménye az indítványozó és volt házastársa házassági közös vagyonát megszüntető bírósági ítélet. Az indítványozó több termőföld ingatlan-nyilvántartás szerinti tulajdonosa. Az elsőfokú bíróság a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítéletében megállapította az indítványozó volt házastársa ingatlan-nyilvántartáson kívüli, 1/2 arányú tulajdonszerzését az összes ingatlantulajdon vonatkozásában, melynek pénzbeli megváltását rendelte el.
- [4] Az indítványozó a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítélet elleni fellebbezésében kérte, hogy ne kelljen megfizetnie a megváltást, de mivel a volt házastárs nem minősült földművesnek, nem szerezhette meg tulajdonosként természetben az ítélet szerinti nagyságú földterületet. Ezért a másodfokú bíróság a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítéletében a földek árverési értékesítését és a pénzbeli ellenérték ítélet szerinti arányú megosztását rendelte el.
- [5] A volt házastárs a házassági közös vagyon megosztását elrendelő jogerős ítélet alapján végrehajtási eljárást kezdeményezett, melyet az indítványozó ingatlanára a Vármegyei Kormányhivatal mint illetékes mezőgazdasági igazgatási szerv, hatósági árverés keretében bonyolított le sikeresen, 2023. december 12-én. Az árverési jegyzőkönyv tartalmazza a [...] számú határozatot (a továbbiakban: határozat1), amelyben a mezőgazdasági igazgatási szerv megállapította az ingatlan tulajdonjogának árverési vevő általi megszerzését.
- [6] A Vármegyei Kormányhivatal [...] számú, 2024. március 4-én kelt határozatával (a továbbiakban: határozat2) az árverési vevő árverési vétel jogcímén történt tulajdonszerzését jóváhagyta.
- [7] Az indítványozó a Vármegyei Kormányhivatal határozata2 ellen keresetet nyújtott be, melyben előadta, hogy elővásárlási jogától megfosztották, az árverést tényleges becsérték meghatározása nélkül bonyolították le. Kifejtette, hogy az ingatlanérték 50 %-os hányadára fennálló elővásárlási jogát gyakorolni kívánja. Álláspontja szerint az árverés meghirdetése hamis adatokkal történt, a hirdetményben súlyos hibák és hiányosságok szerepeltek.
- [8] A perben eljáró Budapest Környéki Törvényszék megállapította, hogy az indítványozó keresete alakilag a hatósági engedélyezés tárgyában eljáró Vármegyei Kormányhivatal [tulajdonszerzés jóváhagyása tárgyú] határozatának felülvizsgálatát kívánja, de tartalmában az árverést lefolytató és annak eredményét megállapító mezőgazdasági igazgatási szerv határozatának felülvizsgálatára irányul (ítélet, Indokolás [10]), a keresetet az indítvánnyal támadott 103.K.701.142/2024/16. számú ítéletével (a továbbiakban: jogerős ítélet) elutasította.
- [9] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtett álláspontja szerint a Földforgalmi törvény 35. § (1) és (4) bekezdéseiben foglalt szabályozással, valamint a jogerős ítélettel az Alaptörvény következő rendelkezései

sérültek: B) cikk (1) bekezdés, P) cikk, T) cikk (3) bekezdés, I. cikk (1) bekezdés, II. cikk, VI. cikk (1) bekezdés, XIII. cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés I. fordulata, valamint a 28. cikk. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint foglalható össze.

- [10] 1.2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti jogerős ítélettel szembeni panaszát az ítélet indokolásának hiányára, másrésztől alaptörvény-ellenes jogértelmezésére alapítja mint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére. Álláspontja szerint a Kúria 3/2023. számú jogegységi határozatában is és a Budapest Környéki Törvényszék panasszal támadott ítéletében is figyelmen kívül hagyták, hogy érdemi határozatnak a hatósági jóváhagyás minősül, így az érdemi határozat elleni jogorvoslatban kell biztosítani a közigazgatási felülvizsgálat lehetőségét.
- [11] 1.2.2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszában előadta, hogy az alaptörvény-ellenesség egyrészt a Földforgalmi törvény 35. § (4) bekezdés rendelkezéseivel a jogorvoslati jog kiüresítésében és a hatékony jogorvoslathoz való jog kizárásában valósul meg, mely kapcsán sérül a tisztességes hatósági eljáráshoz és a tulajdonhoz való alkotmányos jog is. Másrészt alaptörvény-ellenes a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdés azon rendelkezése, amely nem differenciál a végrehajtási eljárás adósa és a közös tulajdon megszüntetésében résztvevő tulajdonostársi minőség között, hanem kizárólag adósként jelöli meg az eladót. Ekként rendelkezéseivel az emberi méltósághoz fűződő alapjog és a tulajdonhoz fűződő alapjog, továbbá a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog is sérül. A tulajdonhoz való joga sérelmét abban látja, hogy az ingatlan becsértékét a házassági vagyon megosztására irányuló perben megadott értékbecslés alapján határozták meg, állítása szerint az árverés kori értéknél alacsonyabb összegben. Valamint alaptörvény-ellenes a Földforgalmi törvény 35. § (1) és (4) bekezdések rendelkezéseiben rögzített szabályozás azért is, mert a szabályozás többszintű, a szabályozás szintje nem éri el a jogalkotó által előírt sarkalatos törvényi szintet. A szabályozás nem felel meg a normavilágosság és az egyértelműség követelményének sem, ezáltal sérti a jogbiztonságot. Az indítványozó álláspontja szerint érdemi döntésnek a földárverés során megállapított árveréses vevő, vagy elővásárló minimum árat meghaladó vételáron történő tulajdonszerzésének hatósági jóváhagyása minősül. Álláspontja szerint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében a 191/2014. (VII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 11. § (2) bekezdése szerinti határozatnak [az ingatlan tulajdonjogának árverési vevő általi megszerzéséről] nem határozatnak, hanem végzésnek kellene lennie, mert nem az ügy érdemében születik, ennél fogva a hivatkozott Korm. rendeleti rendelkezés ellentétes a törvényi rendelkezéssel, így alaptörvény-ellenes.
- [12] 1.2.3. Az indítványozó javaslatot tett az Alkotmánybíróságnak a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdéssel okozott alapjogi jogsérelem és az Abtv. 46. §-t érintő alkotmányos követelmény hivatalból megállapítására. Az indítványozó álláspontja szerint magában a Földforgalmi törvény 35. §-ában kellett volna rendeznie a jogalkotónak mindazon kérdéskört, hogy melyek azok a jogorvoslati garanciák, amelyek a sérelmet szenvedett tulajdonostársnak a közös tulajdon megszüntetése során árverésen elkövetett hibák esetére biztosítják a jogorvoslatot. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis nincs az árverésnek olyan szakasza, ahol az indítványozó jogorvoslati igényeit érvényesíteni tudta volna, főként a tulajdonszerzésre vonatkozó jegyzőkönyvi adattartalom és intézkedések elmulasztása kapcsán.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben terjesztette elő. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő az alkotmánybíróági eljárásra vonatkozó meghatalmazását csatolta.
- [15] 2.2. Az indítványozó az eljárásban felperes volt, az alkotmánybíróági eljárásban az egyedi ügy érintettjének és jogosultnak tekinthető. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az ügy érdemében hozott döntésnek a jogerős ítélet tekinthető, amelyet az indítványozó alkotmányjogi panasszal támadott.

- [16] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti befogadási követelmények vizsgálata során a következőket állapította meg. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést, a megsemmisítendő jogszabályi rendelkezéseket, valamint az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) és d) pont]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz a bírói döntés és a megjelölt jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az alkotmányjogi panaszban tartalmaznia kell az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés, illetve a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [17] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését megjelölve állítja a normavilágosság elvének sérelmét. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz azonban csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható [lásd például: 3062/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [18]], az indítványozó erre a támadott normák kapcsán nem hivatkozott. A T) cikk (3) bekezdése, az I. cikk (1) bekezdése, a 26. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ezek állított sérelme sem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét [lásd: a T) cikk (3) bekezdésére: 3178/2015. (IX. 23.) AB végzés, Indokolás [20], az I. cikk (1) bekezdésére, valamint a 28. cikkre összefoglalóan: 16/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [21], a 26. cikk (1) bekezdésére: 3249/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [9]]. A panaszban az indítványozó több helyen említi továbbá az Alaptörvény P) cikk sérelmét, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a P) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3047/2024. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [21]; 3441/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [26]], ezért ezen indítványelemek érdemi vizsgálatára nincs mód. Az alkotmányjogi panasz a fenti elemekben nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja valamint a 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket. Az Alaptörvény II. cikkére, VI. cikk (1) bekezdésére, XIII. cikk (1) bekezdésére, XXIV. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire ugyanakkor (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alkotmányjogi panasz alapítható.
- [18] 2.3.1. Az indítvány Abtv. 27. §-ára alapított elemével összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire alapított indítványelemek tekintetében a panasz a határozott kérelem követelményének megfelel.
- [19] 2.3.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítványelemek tekintetében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései szerinti tisztességes eljáráshoz való jog, valamint jogorvoslathoz való jog a Földforgalmi törvény 35. § (4) bekezdése szerinti jogorvoslattal szemben jelzett sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a szabályozási környezet vizsgálata során arra – a Kúria 3/2023. számú jogegységi határozatával egyezően – álláspont-ra jutott, hogy a mezőgazdasági igazgatási szerv árverési eljárásának – így különösen az árverés kitűzése, az árverési hirdetmény közzététele, továbbá az árverés lefolytatása és az árverési jegyzőkönyvben foglalt döntések – jogszerűsége közigazgatási perben vitatható a Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése szerint az árverési jegyzőkönyvbe foglalt határozatok ellen benyújtott keresetben, a 13. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogorvoslattal, ezért a sérelem az indítványban kifejtett formában nem valósul meg.
- [20] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének megsértését az ingatlan becsértékének öt évvel korábbi értékbecslés alapján történt meghatározásában látta az indítványozó. Ezzel kapcsolatosan releváns alkotmányjogi érvelést nem adott elő.
- [21] Az indítványozó az Alaptörvény II. cikk szerinti emberi méltósághoz való joga sérelmét, valamint VI. cikk (1) bekezdése szerinti jóhírnévhez fűződő jogának sérelmét jelölte meg azáltal, hogy a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási eljárásban a jogszabály „adós”-ként nevezi meg. Az adós fogalmát a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 5. § (1) bekezdése vezeti be összefoglaló névként, a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett személy megnevezésére. Az indítványozó ebben a körben alkotmányjogilag releváns érvelést nem adott elő.
- [22] Az Alaptörvény XXIV. cikkében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való joga sérelmét az indítványozó arra alapította, hogy adós jogállása miatt a Vht. 123. § (2) bekezdés e) pontjában foglalt kogens rendelkezés alapján nem vehetett részt az árverésen, ennek következtében elővásárlási jogát nem gyakorolhatta. Az indítványozó ebben a körben releváns alkotmányjogi érvelést nem adott elő, mindössze az adósi jogállásának következményeit mutatta be.

- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában előadott érvek nem teljesítik a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai követelményét.
- [24] 2.3.3. Az indítványozó panaszában a kifogásolt jogszabályi rendelkezés esetén jogalkotói mulasztás megállapítását is kérte. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdései a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására az indítványozó nem jogosult {lásd: 3217/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [25] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát {lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [26] Az indítványozó Abtv. 27. §-a szerinti panaszában előadott érvek – az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel. Az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem veti fel, az alábbiak szerint.
- [27] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései kapcsán a bírói ítélet indokolásának hiányossága alapján a tisztességes eljáráshoz, azon belül a hatékony jogorvoslathoz való jogának sérelmét állította. Az indítványozó keresetével megtámadott, a Földforgalmi törvény 35. § (5) bekezdése szerinti, tulajdonszerzés jóváhagyása tárgyú határozat elleni jogorvoslat – ahogyan azt a bíróság a jogerős ítéletben is megállapította – hatáskör hiányában nem terjedhet ki a keresetben kifejtett petitumokra, ugyanis a bíróságnak a Földforgalmi törvény 7. § (1) bekezdésében és a 35. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kellett eljárnia. Az árverési jegyzőkönyvben szereplő, a Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése szerinti, a határozat1-et követő jogorvoslati tájékoztatás szerint „[a] határozat ellen a közléstől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható a [...] Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdészeti Főosztálynál [...] keresetlevél benyújtásával” {lásd: [...] számú Jegyzőkönyv, 7. old}. A határozatot a Korm. rendelet 11. § (4) bekezdés d) pontja alapján, postai úton közölni kellett az indítványozóval mint adóssal.
- [28] A mezőgazdasági igazgatási szerv árverési eljárásának – így különösen az árverés kitűzése, az árverési hirdetmény közzététele, továbbá az árverés lefolytatása és az árverési jegyzőkönyvben foglalt döntések – jogszerűsége közigazgatási perben vitatható [3/2023. jogegységi határozat (Jpe.IV.60.028/2022/11. szám), rendelkező rész, 3. pont]. A vitatott közigazgatási cselekmény a mezőgazdasági igazgatási szerv jegyzőkönyvben foglalt határozata (3/2023. jogegységi határozat, Indokolás [58]). A panaszból nem derül ki, hogy az indítványozó ezt a jogorvoslatot igénybe vette-e. Amennyiben az indítványozó akként ítélte meg, hogy az ügyében eljáró mezőgazdasági igazgatási szerv nem megfelelően járt el a földárverési eljárás során, az indítványozónak lehetősége lett volna közigazgatási pert indítani a jegyzőkönyvbe foglalt határozatok ellen. Amennyiben azt elmulasztotta, mulasztását a hatósági engedélyezés tárgyában hozott határozat elleni jogorvoslattal pótolni már nem lehet.
- [29] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírósági döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírósági döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [30] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [31] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott követelményeknek.

- [32] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdés szerinti panasszal kapcsolatban megállapította, létezik olyan jogorvoslat, amelyben az indítványozó panaszában állított jogsérelmei elbírálásra kerülhettek volna, azonban ezt a jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe. Helyette az eljárás más cselekményére irányuló jogorvoslattal próbálta meg igényét érvényesíteni, sikertelenül.
- [33] Az Abtv. 27. §-a szerinti panaszhoz kapcsolódóan az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jogorvoslati forma (eszköz) kiválasztása az érintett jogába és lehetőségeibe tartozik. A jogorvoslati eljárást kezdeményező fél döntheti el, hogy mi ellen és milyen eszközt vesz igénybe; azonban választásának következményei is a felet terhelik. Erről a bíróság számot (magyarázatot) adott. Az alkotmányjogi panaszban a jogorvoslatot kezdeményező fél által meg nem nyitott jogorvoslati „utak” nem nyithatók meg utólag.
- [34] 4. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az alkotmányjogi panasz befogadhatóságával szemben támasztott kritériumokat. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai, az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1873/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1144/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 35. § (1) és (4) bekezdései, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 103.K.701.143/2024/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Holhós-Kovács Szilárd ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján. Az indítványozó az Alkotmánybíróságtól egyrészt a Budapest Környéki Törvényszék 103.K.701.143/2024/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, másrészt a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi törvény) 35. § (1) és (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását, megsemmisítését és alkalmazása kizárásának a Budapest Környéki Törvényszék előtt 103.K.701.143/2024. számon indult eljárásban történő ki-
mondását kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a rendelkezésre álló iratok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az alapügy előzménye az indítványozó és volt házastársa házassági közös vagyonát megszüntető bírósági ítélet. Az indítványozó több termőföld ingatlan-nyilvántartás szerinti tulajdonosa. Az elsőfokú bíróság a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítéletében megállapította az indítványozó volt házastársa ingatlan-nyilvántartáson kívüli, 1/2 arányú tulajdonszerzését az összes ingatlantulajdon vonatkozásában, melynek pénzbeli megváltását rendelte el.
- [4] Az indítványozó a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítélet elleni fellebbezésében kérte, hogy ne kelljen megfizetnie a megváltást, de mivel a volt házastárs nem minősült földművesnek, nem szerezhette meg tulajdonosként természetben az ítélet szerinti nagyságú földterületet. Ezért a másodfokú bíróság a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítéletében a földek árverési értékesítését és a pénzbeli ellenérték ítélet szerinti arányú megosztását rendelte el.
- [5] A volt házastárs a házassági közös vagyon megosztását elrendelő jogerős ítélet alapján végrehajtási eljárást kezdeményezett, melyet az indítványozó ingatlanára a Vármegyei Kormányhivatal mint illetékes mezőgazdasági igazgatási szerv, hatósági árverés keretében bonyolított le sikeresen, 2023. december 12-én. Az árverési jegyzőkönyv tartalmazza a [...] számú határozatot (a továbbiakban: határozat1), amelyben a mezőgazdasági igazgatási szerv megállapította az ingatlan tulajdonjogának árverési vevő általi megszerzését.
- [6] A Vármegyei Kormányhivatal [...] számú, 2024. március 4-én kelt határozatával (a továbbiakban: határozat2) az árverési vevő árverési vétel jogcímén történt tulajdonszerzését jóváhagyta.
- [7] Az indítványozó a Vármegyei Kormányhivatal határozata2 ellen keresetet nyújtott be, melyben előadta, hogy elővásárlási jogától megfosztották, az árverést tényleges becsérték meghatározása nélkül bonyolították le. Kifejtette, hogy az ingatlanérték 50 %-os hányadára fennálló elővásárlási jogát gyakorolni kívánja. Álláspontja szerint az árverés meghirdetése hamis adatokkal történt, a hirdetményben súlyos hibák és hiányosságok szerepeltek.
- [8] A perben eljáró Budapest Környéki Törvényszék megállapította, hogy az indítványozó keresete alakilag a hatósági engedélyezés tárgyában eljáró Vármegyei Kormányhivatal [tulajdonszerzés jóváhagyása tárgyú] határozatának felülvizsgálatát kívánja, de tartalmában az árverést lefolytató és annak eredményét megállapító mezőgazdasági igazgatási szerv határozatának felülvizsgálatára irányul (ítélet, indokolás [10]), a keresetet az indítvánnyal támadott 103.K.701.143/2024/14. számú ítéletével (a továbbiakban: jogerős ítélet) elutasította.
- [9] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtett álláspontja szerint a Földforgalmi törvény 35. § (1) és (4) bekezdéseiben foglalt szabályozással valamint a jogerős ítélettel az Alaptörvény következő rendelkezései

sérültek: B) cikk (1) bekezdés, P) cikk, T) cikk (3) bekezdés, I. cikk (1) bekezdés, II. cikk, VI. cikk (1) bekezdés, XIII. cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés I. fordulata, valamint a 28. cikk. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint foglalható össze.

- [10] 1.2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti jogerős ítélettel szembeni panaszát az ítélet indokolásának hiányára, másrésztől alaptörvény-ellenes jogértelmezésére alapítja mint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére. Álláspontja szerint a Kúria 3/2023. számú jogegységi határozatában is és a Budapest Környéki Törvényszék panasszal támadott ítéletében is figyelmen kívül hagyták, hogy érdemi határozatnak a hatósági jóváhagyás minősül, így az érdemi határozat elleni jogorvoslatban kell biztosítani a közigazgatási felülvizsgálat lehetőségét.
- [11] 1.2.2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszában előadta, hogy az alaptörvény-ellenesség egyrészt a Földforgalmi törvény 35. § (4) bekezdés rendelkezéseivel a jogorvoslati jog kiüresítésében és a hatékony jogorvoslatához való jog kizárásában valósul meg, mely kapcsán sérül a tisztességes hatósági eljáráshoz és a tulajdonhoz való alkotmányos jog is. Másrészt alaptörvény-ellenes a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdés azon rendelkezése, amely nem differenciál a végrehajtási eljárás adósa és a közös tulajdon megszüntetésében résztvevő tulajdonostársi minőség között, hanem kizárólag adósként jelöli meg az eladót. Ekként rendelkezéseivel az emberi méltósághoz fűződő alapjog és a tulajdonhoz fűződő alapjog, továbbá a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog is sérül. A tulajdonhoz való joga sérelmét abban látja, hogy az ingatlan becsértékét a házassági vagyon megosztására irányuló perben megadott értékbecslés alapján határozták meg, állítása szerint az árverés kori értéknél alacsonyabb összegben. Valamint alaptörvény-ellenes a Földforgalmi törvény 35. § (1) és (4) bekezdések rendelkezéseiben rögzített szabályozás azért is, mert a szabályozás többszintű, a szabályozás szintje nem éri el a jogalkotó által előírt sarkalatos törvényi szintet. A szabályozás nem felel meg a normavilágosság és az egyértelműség követelményének sem, ezáltal sérti a jogbiztonságot. Az indítványozó álláspontja szerint érdemi döntésnek a földárverés során megállapított árveréses vevő, vagy elővásárló minimum árat meghaladó vételáron történő tulajdonszerzésének hatósági jóváhagyása minősül. Álláspontja szerint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében a 191/2014. (VII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 11. § (2) bekezdése szerinti határozatnak [az ingatlan tulajdonjogának árverési vevő általi megszerzéséről] nem határozatnak, hanem végzésnek kellene lennie, mert nem az ügy érdemében születik, ennél fogva a hivatkozott Korm. rendeleti rendelkezés ellentétes a törvényi rendelkezéssel, így alaptörvény-ellenes.
- [12] 1.2.3. Az indítványozó javaslatot tett az Alkotmánybíróságnak a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdéssel okozott alapjogi jogsérelem és az Abtv. 46. §-t érintő alkotmányos követelmény hivatalbóli megállapítására. Az indítványozó álláspontja szerint magában a Földforgalmi törvény 35. §-ában kellett volna rendeznie a jogalkotónak mindazon kérdéskört, hogy melyek azok a jogorvoslati garanciák, amelyek a sérelmet szenvedett tulajdonostársnak a közös tulajdon megszüntetése során árverésen elkövetett hibák esetére biztosítják a jogorvoslatot. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis nincs az árverésnek olyan szakasza, ahol az indítványozó jogorvoslati igényeit érvényesíteni tudta volna, főként a tulajdonszerzésre vonatkozó jegyzőkönyvi adattartalom és intézkedések elmulasztása kapcsán.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben terjesztette elő. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő az alkotmánybírói eljárásra vonatkozó meghatalmazását csatolta.
- [15] 2.2. Az indítványozó az eljárásban felperes volt, az alkotmánybírói eljárásban az egyedi ügy érintettjének és jogosultnak tekinthető. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az ügy érdemében hozott döntésnek a jogerős ítélet tekinthető, amelyet az indítványozó alkotmányjogi panasszal támadott.

- [16] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti befogadási követelmények vizsgálata során a következőket állapította meg. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést, a megsemmisítendő jogszabályi rendelkezéseket, valamint az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) és d) pont]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz a bírói döntés és a megjelölt jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az alkotmányjogi panasznak tartalmaznia kell az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés illetve a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [17] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését megjelölve állítja a normavilágosság elvének sérelmét. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz azonban csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható [lásd például: 3062/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [18]], az indítványozó erre a támadott normák kapcsán nem hivatkozott. A T) cikk (3) bekezdése, az I. cikk (1) bekezdése, a 26. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ezek állított sérelme sem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét [lásd: a T) cikk (3) bekezdésére: 3178/2015. (IX. 23.) AB végzés, Indokolás [20], az I. cikk (1) bekezdésére, valamint a 28. cikkre összefoglalóan: 16/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [21], a 26. cikk (1) bekezdésére: 3249/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [9]]. A panaszban az indítványozó több helyen említi továbbá az Alaptörvény P) cikk sérelmét, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a P) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3047/2024. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [21]; 3441/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [26]], ezért ezen indítványelemek érdemi vizsgálatára nincs mód. Az alkotmányjogi panasz a fenti elemekben nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket. Az Alaptörvény II. cikkére, VI. cikk (1) bekezdésére, XIII. cikk (1) bekezdésére, XXIV. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire ugyanakkor (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alkotmányjogi panasz alapítható.
- [18] 2.3.1. Az indítvány Abtv. 27. §-ára alapított elemével összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire alapított indítványelemek tekintetében a panasz a határozott kérelem követelményének megfelel.
- [19] 2.3.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítványelemek tekintetében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései szerinti tisztességes eljáráshoz való jog, valamint jogorvoslathoz való jog a Földforgalmi törvény 35. § (4) bekezdése szerinti jogorvoslattal szemben jelzett sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a szabályozási környezet vizsgálata során arra – a Kúria 3/2023. számú jogegységi határozatával egyezően – álláspont-ra jutott, hogy a mezőgazdasági igazgatási szerv árverési eljárásának – így különösen az árverés kitűzése, az árverési hirdetmény közzététele, továbbá az árverés lefolytatása és az árverési jegyzőkönyvben foglalt döntések – jogszerűsége közigazgatási perben vitatható a Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése szerint az árverési jegyzőkönyvbe foglalt határozatok ellen benyújtott keresetben, a 13. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogorvoslattal, ezért a sérelem az indítványban kifejtett formában nem valósul meg.
- [20] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének megsértését az ingatlan becsértékének öt évvel korábbi értékbecslés alapján történt meghatározásában látta az indítványozó. Ezzel kapcsolatosan releváns alkotmányjogi érvelést nem adott elő.
- [21] Az indítványozó az Alaptörvény II. cikk szerinti emberi méltósághoz való joga sérelmét, valamint VI. cikk (1) bekezdése szerinti jóhírnévhez fűződő jogának sérelmét jelölte meg azáltal, hogy a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási eljárásban a jogszabály „adós”-ként nevezi meg. Az adós fogalmát a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 5. § (1) bekezdése vezeti be összefoglaló névként, a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett személy megnevezésére. Az indítványozó ebben a körben alkotmányjogilag releváns érvelést nem adott elő.
- [22] Az Alaptörvény XXIV. cikkében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való joga sérelmét az indítványozó arra alapította, hogy adós jogállása miatt a Vht. 123. § (2) bekezdés e) pontjában foglalt kógens rendelkezés alapján nem vehetett részt az árverésen, ennek következtében elővásárlási jogát nem gyakorolhatta. Az indítványozó ebben a körben releváns alkotmányjogi érvelést nem adott elő, mindössze az adósi jogállásának következményeit mutatta be.

- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában előadott érvek nem teljesítik a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai követelményét.
- [24] 2.3.3. Az indítványozó panaszában a kifogásolt jogszabályi rendelkezés esetén jogalkotói mulasztás megállapítását is kérte. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdései a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására az indítványozó nem jogosult {lásd: 3217/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [25] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát {lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [26] Az indítványozó Abtv. 27. §-a szerinti panaszában előadott érvek – az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel. Az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem veti fel, az alábbiak szerint.
- [27] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései kapcsán a bírói ítélet indokolásának hiányossága alapján a tisztességes eljáráshoz, azon belül hatékony jogorvoslathoz való jogának a sérelmét állította. Az indítványozó keresetével megtámadott, a Földforgalmi törvény 35. § (5) bekezdése szerinti, tulajdonszerzés jóváhagyása tárgyú határozat elleni jogorvoslat – ahogyan azt a bíróság a jogerős ítéletben is megállapította – hatáskör hiányában nem terjedhet ki a keresetben kifejtett petitumokra, ugyanis a bíróságnak a Földforgalmi törvény 7. § (1) bekezdésében és a 35. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kellett eljárnia. Az árverési jegyzőkönyvben szereplő, a Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése szerinti, a határozat1-et követő jogorvoslati tájékoztatás szerint „[a] határozat ellen a közléstől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható a Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdészeti Főosztálynál [...] keresetlevél benyújtásával” {lásd: [...] számú Jegyzőkönyv, 7. old}. A határozatot a Korm. rendelet 11. § (4) bekezdés d) pontja alapján, postai úton közölni kellett az indítványozóval mint adóssal.
- [28] A mezőgazdasági igazgatási szerv árverési eljárásának – így különösen az árverés kitűzése, az árverési hirdetmény közzététele, továbbá az árverés lefolytatása és az árverési jegyzőkönyvben foglalt döntések – jogszerűsége közigazgatási perben vitatható [3/2023. jogegységi határozat (Jpe.IV.60.028/2022/11. szám), rendelkező rész, 3. pont]. A vitatott közigazgatási cselekmény a mezőgazdasági igazgatási szerv jegyzőkönyvben foglalt határozata (3/2023. jogegységi határozat, Indokolás [58]). A panaszból nem derül ki, hogy az indítványozó ezt a jogorvoslatot igénybe vette-e. Amennyiben az indítványozó akként ítélte meg, hogy az ügyében eljáró mezőgazdasági igazgatási szerv nem megfelelően járt el a földárverési eljárás során, az indítványozónak lehetősége lett volna közigazgatási pert indítani a jegyzőkönyvbe foglalt határozatok ellen. Amennyiben azt elmulasztotta, mulasztását a hatósági engedélyezés tárgyában hozott határozat elleni jogorvoslattal pótolni már nem lehet.
- [29] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírósági döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírósági döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [30] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [31] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott követelményeknek.

- [32] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdés szerinti panasszal kapcsolatban megállapította, létezik olyan jogorvoslat, amelyben az indítványozó panaszában állított jogsérelmei elbírálásra kerülhettek volna, azonban ezt a jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe. Helyette az eljárás más cselekményére irányuló jogorvoslattal próbálta meg igényét érvényesíteni, sikertelenül.
- [33] Az Abtv. 27. §-a szerinti panaszhoz kapcsolódóan az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jogorvoslati forma (eszköz) kiválasztása az érintett jogába és lehetőségeibe tartozik. A jogorvoslati eljárást kezdeményező fél döntheti el, hogy mi ellen és milyen eszközt vesz igénybe; azonban választásának következményei is a felet terhelik. Erről a bíróság számot (magyarázatot) adott. Az alkotmányjogi panaszban a jogorvoslatot kezdeményező fél által meg nem nyitott jogorvoslati „utak” nem nyithatók meg utólag.
- [34] 4. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az alkotmányjogi panasz befogadhatóságával szemben támasztott kritériumokat. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai, az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1874/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1145/2026. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 35. § (3) és (4) bekezdései, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 101.K.701.663/2024/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Holhós-Kovács Szilárd ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján. Az indítványozó az Alkotmánybíróságtól egyrészt a Budapest Környéki Törvényszék 101.K.701.663/2024/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, másrészt a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi törvény) 35. § (3) és (4) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítását, megsemmisítését és alkalmazása kizárásának a Budapest Környéki Törvényszék előtt 101.K.701.663/2024. számon indult eljárásban történő kimondását kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a rendelkezésre álló iratok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az alapügy előzménye az indítványozó és volt házastársa házassági közös vagyonát megszüntető bírósági ítélet. Az indítványozó több termőföld ingatlan-nyilvántartás szerinti tulajdonosa. Az elsőfokú bíróság a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítéletében megállapította az indítványozó volt házastársa ingatlan-nyilvántartáson kívüli, 1/2 arányú tulajdonszerzését az összes ingatlantulajdon vonatkozásában, melynek pénzbeli megváltását rendelte el.
- [4] Az indítványozó a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítélet elleni fellebbezésében kérte, hogy ne kelljen megfizetnie a megváltást, de mivel a volt házastárs nem minősült földművesnek, nem szerezhette meg tulajdonosként természetben az ítélet szerinti nagyságú földterületet. Ezért a másodfokú bíróság a házassági közös vagyon megosztását elrendelő ítéletében a földek árverési értékesítését, és a pénzbeli ellenérték ítélet szerinti arányú megosztását rendelte el.
- [5] A volt házastárs a házassági közös vagyon megosztását elrendelő jogerős ítélet alapján végrehajtási eljárást kezdeményezett, melyet az indítványozó ingatlanára a Vármegyei Kormányhivatal mint illetékes mezőgazdasági igazgatási szerv, hatósági árverés keretében bonyolított le sikeresen, 2024. április 11-én. Az árverési jegyzőkönyv tartalmazza a [...] számú határozatot (a továbbiakban: határozat1), amelyben a mezőgazdasági igazgatási szerv megállapította az ingatlan tulajdonjogának árverési vevő általi megszerzését.
- [6] A Vármegyei Kormányhivatal [...] számú, 2024. július 26-án kelt határozatával (a továbbiakban: határozat2) az árverési vevő árverési vétel jogcímén történt tulajdonszerzését jóváhagyta.
- [7] Az indítványozó a Vármegyei Kormányhivatal határozata2 ellen keresetet nyújtott be, melyben előadta, hogy elővásárlási jogától megfosztották, az árverést tényleges becsérték meghatározása nélkül bonyolították le. Kifejtette, hogy az ingatlanérték 50 %-os hányadára fennálló elővásárlási jogát gyakorolni kívánja. Álláspontja szerint az árverés meghirdetése hamis adatokkal történt, a hirdetményben súlyos hibák és hiányosságok szerepeltek.
- [8] A Budapest Környéki Törvényszék előtt folyt perben az alperes Vármegyei Kormányhivatal védiratában előadta, hogy az indítványozó keresete alakilag a hatósági engedélyezés tárgyában eljáró Kormányhivatal [tulajdonszerzés jóváhagyása tárgyú] határozatának felülvizsgálatát kívánja, de tartalmában az árverést lefolytató és annak eredményét megállapító mezőgazdasági igazgatási szerv határozatának felülvizsgálatára irányul (ítélet, Indokolás [17]). A keresetet a bíróság az indítvánnyal támadott 101.K.701.663/2024/13. számú ítéletével (a továbbiakban: jogerős ítélet) elutasította.

- [9] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtett álláspontja szerint a Földforgalmi törvény 35. § (3) és (4) bekezdéseiben foglalt szabályozással, valamint a jogerős ítélettel az Alaptörvény következő rendelkezései sérültek: B) cikk (1) bekezdés, M) cikk (1) bekezdés, T) cikk (1) bekezdés, I. cikk (2) bekezdés, II. cikk, VI. cikk (1) bekezdés, XII. cikk (1) és (2) bekezdés, XIII. cikk (1) bekezdés, XV. cikk, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés I. fordulata, valamint a 28. cikk. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [10] 1.2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti jogerős ítélettel szembeni panaszát az ítélet indokolásának hiányára, másrésztől alaptörvény-ellenes jogértelmezésre alapítja mint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére. Álláspontja szerint a Kúria 3/2023. számú jogegységi határozatában is és a Budapest Környéki Törvényszék panasszal támadott ítéletében is figyelmen kívül hagyták, hogy érdemi határozatnak a hatósági jóváhagyás minősül, így az érdemi határozat elleni jogorvoslatban kell biztosítani a közigazgatási felülvizsgálat lehetőségét.
- [11] 1.2.2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszában előadta, hogy alaptörvény-ellenes a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdés azon rendelkezése, amely nem differenciál a végrehajtási eljárás adósa és a közös tulajdon megszüntetésében résztvevő tulajdonostársi minőség között, hanem kizárólag adósként jelöli meg az eladót. Ekként rendelkezéseivel az emberi méltósághoz fűződő alapjog és a tulajdonhoz fűződő alapjog, továbbá a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog is sérül.
- [12] Másrészt a panaszban előadottak szerint alaptörvény-ellenes a Földforgalmi törvény 35. § (3) bekezdése, mivel negatív diszkriminációt alkalmaz azokkal a Földforgalmi törvény 18. § (3) bekezdés szerinti földművesekkel és tulajdonostársakkal szemben, akik nem felelnek meg a Földforgalmi törvény 18. § (1) bekezdés e) pontja szerinti követelményeknek, vagyis nem rendelkeznek legalább 3 éve életvitelszerű lakhellyel legfeljebb 20 km-re a föld fekvése szerinti településtől.
- [13] Harmadrészt alaptörvény-ellenes a Földforgalmi törvény 35. § (4) bekezdése, mivel rendelkezései kiüresítik a jogorvoslati jogot és kizárják a hatékony jogorvoslatához való jogot, amely kapcsán sérül a tisztességes hatósági eljáráshoz és a tulajdonhoz való alkotmányos jog is.
- [14] A tulajdonhoz való joga sérelmét az indítványozó abban látja, hogy az ingatlan becsértékét a házassági vagyon megosztására irányuló perben megadott értékbecslés alapján határozták meg, állítása szerint az árveréskori értéknél alacsonyabb összegben. Valamint alaptörvény-ellenes a Földforgalmi törvény támadott rendelkezéseiben rögzített szabályozás azért is, mert a szabályozás többszintű, a szabályozás szintje nem éri el a jogalkotó által előírt sarkalatos törvényi szintet. A szabályozás nem felel meg a normavilágosság és az egyértelműség követelményének sem, ezáltal sérti a jogbiztonságot. Az indítványozó álláspontja szerint érdemi döntésnek a földárverés során megállapított árveréses vevő, vagy elővásárló minimum árat meghaladó vételáron történő tulajdonszerzésének hatósági jóváhagyása minősül. Álláspontja szerint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében a 191/2014. (VII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 11. § (2) bekezdése szerinti határozatnak [az ingatlan tulajdonjogának árverési vevő általi megszerzéséről] nem határozatnak, hanem végzésnek kellene lennie, mert nem az ügy érdemében születik, ennél fogva a hivatkozott Korm. rendeleti rendelkezés ellentétes a törvényi rendelkezéssel, így alaptörvény-ellenes.
- [15] 1.2.3. Az indítványozó javaslatot tett az Alkotmánybíróságnak a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdéssel okozott alapjogi jogsérelem és az Abtv. 46. §-t érintő alkotmányos követelmény hivatalból megállapítására. Az indítványozó álláspontja szerint magában a Földforgalmi törvény 35. §-ában kellett volna rendeznie a jogalkotónak mindazon kérdéskört, hogy melyek azok a jogorvoslati garanciák, amelyek a sérelmet szenvedett tulajdonostársnak a közös tulajdon megszüntetése során árverésen elkövetett hibák esetére biztosítják a jogorvoslatot. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis nincs az árverésnek olyan szakasza, ahol az indítványozó jogorvoslati igényeit érvényesíteni tudta volna, főként a tulajdonszerzésre vonatkozó jegyzőkönyvi adattartalom és intézkedések elmulasztása kapcsán.
- [16] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [17] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó

alkotmányjogi panaszát határidőben terjesztette elő. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő az alkotmánybíróági eljárásra vonatkozó meghatalmazását csatolta.

- [18] 2.2. Az indítványozó az eljárásban felperes volt, az alkotmánybíróági eljárásban az egyedi ügy érintettjének és jogosultnak tekinthető. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az ügy érdemében hozott döntésnek a jogerős ítélet tekinthető, amelyet az indítványozó alkotmányjogi panasszal támadott.
- [19] 2.3. Az Alkotmánybíróóság az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti befogadási követelmények vizsgálata során a következőket állapította meg. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróóság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; megjelölte az Alkotmánybíróóság által vizsgálandó bírói döntést, a megsemmisítendő jogszabályi rendelkezéseket, valamint az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) és d) pont]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz a bírói döntés és a megjelölt jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az alkotmányjogi panasznak tartalmaznia kell az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés, illetve a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [20] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését megjelölve állítja a normavilágosság elvének sérelmét. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz azonban csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható [lásd például: 3062/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [18]], az indítványozó erre a támadott normák kapcsán nem hivatkozott. Az M) cikk (1) bekezdése, a T) cikk (3) bekezdése, az I. cikk (1) bekezdése, a 26. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ezek állított sérelme sem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét [lásd: M) cikk (1) bekezdésére és a 26. cikk (1) bekezdésére: 3249/2018. (VII.11.) AB végzés, Indokolás [9], a T) cikk (3) bekezdésére: 3178/2015. (IX. 23.) AB végzés, Indokolás [20], az I. cikk (1) bekezdésére, valamint a 28. cikkre összefoglalóan: 16/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [21]]. A panaszban az indítványozó több helyen említi továbbá az Alaptörvény P) cikk sérelmét, az Alkotmánybíróóság következetes gyakorlata szerint a P) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3047/2024. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [21]; 3441/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [26]], ezért ezen indítványelemek érdemi vizsgálatára nincs mód. Az alkotmányjogi panasz a fenti elemeiben nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket. Az Alaptörvény II. cikkére, VI. cikk (1) bekezdésére, XII. cikk (1) és (2) bekezdéseire, XIII. cikk (1) bekezdésére, XV. cikkére, XXIV. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire ugyanakkor (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alkotmányjogi panasz alapítható.
- [21] 2.3.1. Az indítvány Abtv. 27. §-ára alapított elemével összefüggésben az Alkotmánybíróóság megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire alapított indítványelemek tekintetében a panasz a határozott kérelem követelményének megfelel.
- [22] 2.3.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy abban csak olyan jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége állítható, amely az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben alkalmazásra került [lásd: 3072/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [8]]. Jelen esetben a Földforgalmi törvény 35. § (3) bekezdése nem került alkalmazásra, mivel az indítványozó a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási eljárásban adósként szerepelt, ezért a Vht. 123. § (2) bekezdés e) pontjában foglalt kógens rendelkezés alapján nem vehetett részt az árverésen, nem pedig a támadott rendelkezésben foglalt kizárás miatt. Emiatt az indítvány 35. § (3) bekezdésre vonatkozó része az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti feltételnek nem felel meg. Az Alaptörvény XII. cikk (1) és (2) bekezdéseinek és a XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét a Földforgalmi törvény 35. § (3) bekezdésével hozza összefüggésbe az indítványozó, a fentiekre tekintettel az alapjogok sérelmét az Alkotmánybíróóság nem vizsgálja.
- [23] A Földforgalmi törvény 35. § (4) bekezdése az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezésnek minősül. Ezen indítványelem tekintetében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései szerinti tisztességes eljáráshoz való jog, valamint jogorvoslathoz való jog Földforgalmi törvény 35. § (4) bekezdése szerinti jogorvoslattal szemben jelzett sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróóság a szabályozási környezet vizsgálata során arra – a Kúria 3/2023. számú jogegységi határozatával egyező – álláspontra jutott, hogy a mezőgazdasági igazgatási szerv árverési eljárásának – így különösen az árverés kitűzése, az árverési hirdetmény közzététele, továbbá az árverés lefolytatása és az árverési jegyzőkönyvben foglalt döntések – jogszerű-

- sége közigazgatási perben vitatható a Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése szerint az árverési jegyzőkönyvbe foglalt határozatok ellen benyújtott keresetben, a 13. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogorvoslattal, ezért a sérelem az indítványban kifejtett formában nem valósul meg.
- [24] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének megsértését az ingatlan becsértékének öt évvel korábbi értékbecslés alapján történt meghatározásában látta az indítványozó. Ezzel kapcsolatosan releváns alkotmányjogi érvelést nem adott elő.
- [25] Az indítványozó az Alaptörvény II. cikk szerinti emberi méltóságához való joga sérelmét, valamint VI. cikk (1) bekezdése szerinti jóhírnévhez fűződő jogának sérelmét jelölte meg azáltal, hogy a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási eljárásban a jogszabály „adós”-ként nevezi meg. Az adós fogalmát a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 5. § (1) bekezdése vezeti be összefoglaló névként, a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett személy megnevezésére. Az indítványozó ebben a körben alkotmányjogilag releváns érvelést nem adott elő.
- [26] Az Alaptörvény XXIV. cikkében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való joga sérelmét az indítványozó arra alapította, hogy adós jogállása miatt a Vht. 123. § (2) bekezdés e) pontjában foglalt kógens rendelkezés alapján nem vehetett részt az árverésen, ennek következtében elővásárlási jogát nem gyakorolhatta. Az indítványozó ebben a körben releváns alkotmányjogi érvelést nem adott elő, mindössze az adósi jogállásának következményeit mutatta be.
- [27] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszában előadott érvek nem teljesítik a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjai követelményét.
- [28] 2.3.3. Az indítványozó panaszában a Földforgalmi törvény 35. § (1) bekezdése szerinti, kifogásolt jogszabályi rendelkezés esetén jogalkotói mulasztás megállapítását is kezdeményezte. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdései a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására az indítványozó nem jogosult [lásd: 3217/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [16]].
- [29] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vaglyagos jellegűek, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát [lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [30] Az indítványozó Abtv. 27. §-a szerinti panaszában előadott érvek – az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel. Az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem veti fel, az alábbiak szerint.
- [31] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései kapcsán a bírói ítélet indokolásának hiányossága alapján a tisztességes eljáráshoz, azon belül a hatékony jogorvoslathoz való jogának sérelmét állította. Az indítványozó keresetével megtámadott, a Földforgalmi törvény 35. § (5) bekezdése szerinti, tulajdonszerzés jóváhagyása tárgyú határozat elleni jogorvoslat – ahogyan azt a bíróság a jogerős ítéletben is megállapította – hatáskör hiányában nem terjedhet ki a keresetben kifejtett petititumokra, ugyanis a bíróságnak a Földforgalmi törvény 7. § (1) bekezdésében és a 35. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kellett eljárnia. Az árverési jegyzőkönyvben szereplő, a Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése szerinti, a határozat1-et követő jogorvoslati tájékoztatás szerint „[a] határozat ellen a közléstől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható a Vármezei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdészeti Főosztálynál [...] keresetlevél benyújtásával” [lásd: [...] számú Jegyzőkönyv, 6. old]. A határozatot a Korm. rendelet 11. § (4) bekezdés d) pontja alapján, postai úton közölni kellett az indítványozóval mint adóssal.
- [32] A mezőgazdasági igazgatási szerv árverési eljárásának – így különösen az árverés kitűzése, az árverési hirdetmény közzététele, továbbá az árverés lefolytatása és az árverési jegyzőkönyvben foglalt döntések – jogszerűsége közigazgatási perben vitatható [3/2023. jogegységi határozat (Jpe.IV.60.028/2022/11. szám), rendelkező rész, 3. pont]. A vitatott közigazgatási cselekmény a mezőgazdasági igazgatási szerv jegyzőkönyvben foglalt határozata (3/2023. jogegységi határozat, Indokolás [58]). A panaszból nem derül ki, hogy az indítványozó ezt a jogorvoslatot igénybe vette-e. Amennyiben az indítványozó akként ítélte meg, hogy az ügyében eljáró mezőgazdasági igazgatási szerv nem megfelelően járt el a földárverési eljárás során, az indítványozónak lehetősége lett volna közigazgatási pert indítani a jegyzőkönyvbe foglalt határozatok ellen. Amennyiben azt elmulasztotta, mulasztását a hatósági engedélyezés tárgyában hozott határozat elleni jogorvoslattal pótolni már nem lehet.

- [33] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírósági döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírósági döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [34] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [35] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott követelményeknek.
- [36] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdés szerinti panasszal kapcsolatban megállapította, létezik olyan jogorvoslat, amelyben az indítványozó panaszában állított jogsérelmei elbírálásra kerülhettek volna, azonban ezt a jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe. Helyette az eljárás más cselekményére irányuló jogorvoslattal próbálta meg igényét érvényesíteni, sikertelenül.
- [37] Az Abtv. 27. §-a szerinti panaszhoz kapcsolódóan az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jogorvoslati forma (eszköz) kiválasztása az érintett jogába és lehetőségeibe tartozik. A jogorvoslati eljárást kezdeményező fél döntheti el, hogy mi ellen és milyen eszközt vesz igénybe; azonban választásának következményei is a felet terhelik. Erről a bíróság számot (magyarázatot) adott. Az alkotmányjogi panaszban a jogorvoslatot kezdeményező fél által meg nem nyitott jogorvoslati „utak” nem nyithatók meg utólag.
- [38] 4. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az alkotmányjogi panasz befogadhatóságával szemben támasztott kritériumokat. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai, az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2026. március 3.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2350/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG NORMATÍV HATÁROZATAI, VALAMINT AZ EGYÉB SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI ÉS SZEMÉLYI ÜGYEKBE HOZOTT HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ELNÖKÉNEK 4/2026. (III. 23.) UTASÍTÁSA

az Alkotmánybíróság adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatáról

1. Általános rendelkezések

1. Az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat célja, hatálya

1.1. Az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat (a továbbiakban: Szabályzat) célja, hogy meghatározza az Alkotmánybíróságnál, illetve az Alkotmánybíróság Hivatalánál (a továbbiakban: Hivatal) (a továbbiakban együtt: Alkotmánybíróság) folytatott személyes adatok kezelésének jogszerű rendjét, valamint biztosítsa az adatvédelem alkotmányos elveinek, az információs önrendelkezési jognak és az adatbiztonság követelményeinek érvényesülését.

1.2. A Szabályzat célja az 1.1. pontban foglaltakon túl az Alkotmánybíróság által lefolytatott eljárások során az érintettek személyes adatai védelmének biztosítása.

1.3. A Szabályzat hatálya kiterjed az Alkotmánybíróság tagjaira és a Hivatal által foglalkoztatott valamennyi köztisztviselőre és munkavállalóra, valamint ösztöndíjat elnyert személyekre (a továbbiakban együtt: foglalkoztatott), továbbá azon személyekre, akik szakmai gyakorlat keretében az Alkotmánybíróságnál személyes adatokat ismernek meg.

1.4. Az Alkotmánybírósághoz beérkező és az Alkotmánybíróságnál keletkezett iratok készítésének, kezelésének, nyilvántartásának, irattározásának és selejtezésének alapvetői szabályait, az iratkezeléssel összefüggő adatvédelmi és adatbiztonsági szabályokat az Alkotmánybíróság mindenkor hatályos iratkezelési szabályzatával és irattári tervével összhangban kell alkalmazni.

1.5. A Hivatal elektronikus információs rendszereiben tárolt személyes adatok védelmére vonatkozóan a Szabályzat rendelkezéseit az Alkotmánybíróság Hivatalának informatikai biztonsági szabályzatában foglaltakkal összhangban kell alkalmazni.

1.6. A Szabályzatot a minősített adatokat tartalmazó iratok (TÜK-iratok) tekintetében az Alkotmánybíróság Hivatalának a minősített adatok védelmére vonatkozó biztonsági szabályzatában meghatározottakkal összhangban kell alkalmazni.

1.7. A Szabályzatot az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 Rendeletére (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (a továbbiakban: GDPR), valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 2. § (2) bekezdése szerint azt kiegészítő előírásokra figyelemmel, továbbá az alkalmazandó ágazati jogszabályi követelményekkel összhangban kell alkalmazni.

1.8. A Szabályzatban alkalmazott fogalmak tekintetében az általános adatvédelmi rendelet 4. cikke szerinti meghatározások az irányadók.

2. Az Alkotmánybíróság adatvédelmi rendszere

2.1. A személyes adatok kezelésével kapcsolatos felelősségek

2.1.1. A személyes adatok védelméért, az adatkezelés jogszerűségéért az Alkotmánybíróság elnöke (a továbbiakban: elnök) felel.

2.1.2. A személyes adatok védelme és az adatkezelés jogszerűsége érdekében az elnök:

- a) szabályzatok és kötelező utasítások útján meghatározza a személyes adatok védelme és az adatkezelés jogszerűsége szempontjából elvárt, megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket és rendelkezik azok folyamatos alkalmazásáról és naprakészen tartásáról;
- b) gondoskodik az adatkezelés személyi és tárgyi feltételeinek biztosításáról, az adatvédelmi és adatbiztonsági intézményrendszer működtetéséről, a működéshez szükséges intézkedések megtételéről;
- c) meghozza az Alkotmánybíróság mint adatkezelő tekintetében az adatkezelésre vonatkozó döntéseket;
- d) írásban kijelöli az Alkotmánybíróság adatvédelmi tisztviselőjét a GDPR 37. cikk (5) bekezdése alapján;
- e) a főtitkár útján felel az Alkotmánybíróság adatkezelési tevékenységével kapcsolatos közzétételi kötelezettség teljesítéséért.

2.1.3. Az elnök az adatkezelés személyi és tárgyi feltételeinek biztosításáról, a szabályzatban foglaltak végrehajtásáról, az adatvédelemmel kapcsolatos szabályok foglalkoztatottak általi megismeréséről és betartásáról a főtitkár és a gazdasági főigazgató útján gondoskodik.

2.1.4. Az elnök az adatkezeléssel kapcsolatos döntések előkészítését, az elszámoltathatóság érdekében szükséges dokumentáció és intézkedések tervezetének összeállítását a főtitkár és a gazdasági főigazgató útján végzi.

2.1.5. A főtitkár

- a) dönt a szükséges hozzáférési jogosultságok kiadásáról és visszavonásáról;
- b) gondoskodik az adatvédelmi követelmények érvényre juttatásáról;
- c) intézkedik a Szabályzatban vagy más kötelező erejű adatvédelmi előírásban foglaltak ellenőrzéséről, azok megsértése esetén a hiányosságok haladéktalan felszámolásáról.

2.1.6. A foglalkoztatottak

- a) a Szabályzatban meghatározottak szerint kezelik a feladataik ellátásával összefüggésben tudomásukra jutott személyes adatokat;
- b) betartják az adatkezelésre vonatkozó jogszabályokban és belső szabályzatokban foglalt előírásokat;
- c) tudásukat naprakészen tartják a munkavégzésükre irányadó adatvédelmi és adatbiztonsági előírások kapcsán és az adatvédelmi incidensek gyanújának felismerése érdekében.

2.1.7. Az Alkotmánybíróságnál adatkezelést végző foglalkoztatott fegyelmi, kártérítési, szabálysértési és büntetőjogi felelősséggel tartozik a feladat- és hatáskörének gyakorlása során tudomására jutott személyes adatok jogszerű kezeléséért, az Alkotmánybíróság nyilvántartásaihoz rendelkezésére álló hozzáférési jogosultságok jogszerű gyakorlásáért.

2.1.8. Az adatvédelemmel összefüggő számítógépes adatkezelés szabályairól, így különösen az archiválás, mentés, törlés rendjéről, továbbá az egyes programok és belső tárhelyek tekintetében a hozzáférési és a betekintési jogosultságokról és az ehhez kapcsolódó ügyintézői hozzáférésekről az Alkotmánybíróság informatikai biztonsági szabályzata rendelkezik.

2.2. Az Alkotmánybíróság szervezetén kívüli személyek bevonása az adatkezelés folyamatába

2.2.1. Amennyiben az elnök döntése alapján az Alkotmánybíróság közfeladatának ellátása érdekében adatfeldolgozó igénybevétele szükséges, úgy az általános adatvédelmi rendelet 28. cikke szerinti tartalommal az adatfeldolgozó felelősségét önálló szerződésben vagy a felek között létrejövő szolgáltatási szerződés részeként kell rögzíteni. A szerződés tartalmának összeállítása során ki kell kérni az adatvédelmi tisztviselő véleményét.

2.2.2. A 2.2.1. pontban foglalt kötelezettség nem alkalmazandó annyiban, amennyiben az adatfeldolgozó igénybevételeinek kereteit és garanciális feltételeit jogszabály határozza meg.

2.2.3. Amennyiben az elnök döntése alapján az Alkotmánybíróság közfeladatának ellátása érdekében közös adatkezelői jogviszony létesítése szükséges, úgy a felek között létrejövő írásbeli megállapodás tartalmazza legalább a GDPR 26. cikke szerinti tartalmi elemeket. A szerződés tartalmának összeállítása során ki kell kérni az adatvédelmi tisztviselő véleményét.

2.2.4. A 2.2.3. pont alapján létrejött közös adatkezelői megállapodás lényegét a kapcsolódó adatkezelési tájékoztató részeként szükséges az érintett rendelkezésére bocsátani.

2.2.5. Az Alkotmánybírósággal szerződéses jogviszonyba kerülő önálló adatkezelő mint címzett kapcsán a szerződés részeként szükséges rendelkezni a személyes adatok védelme és biztonsága érdekében alkalmazandó intézkedésekről. A szerződés adatkezelést érintő részének összeállítása során ki kell kérni az adatvédelmi tisztviselő véleményét.

2.2.6. A Készenléti Rendőrség a személyvédelmi és létesítménybiztosítási feladatai ellátásának érdekében objektumvédelmi videotechnikai és behatolásjelző eszközöket, berendezéseket működtet az Alkotmánybíróság

épületében (a továbbiakban: épület) és az épület előtti közterületet érintően. Az épületében működtetett objektumvédelmi videotechnikai és behatolásjelző eszközök, berendezések tekintetében az adatkezelő a Készenléti Rendőrség.

2.2.7. Az épületben működtetett be- és kiléptető rendszer tekintetében a GDPR 26. cikk (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság és a Készenléti Rendőrség közös adatkezelőknek minősülnek.

2.3. Az adatvédelmi tisztviselő kinevezése, jogállása és feladatai

2.3.1. Az adatvédelmi tisztviselő nevét és elérhetőségét az Alkotmánybíróság honlapján közzétett adatkezelési tájékoztatók útján nyilvánosan elérhetővé kell tenni.

2.3.2. Az adatvédelmi tisztviselő halaszthatatlan feladatait, így különösen az adatvédelmi incidensek kezelésével kapcsolatos teendőit távollétében, akadályoztatása, vagy érintettsége esetén a gazdasági főigazgató vagy az általa helyettesítésre eseti jelleggel kijelölt foglalkoztatott (a továbbiakban együtt: helyettes) látja el.

2.3.3. Amennyiben az adatvédelmi tisztviselő helyettese az ellátandó feladatok kapcsán – összeférhetetlensége, a minősített adatok kezeléséhez szükséges személyi feltételek hiánya, vagy más ok miatt – nem jogosult eljárni, úgy arról haladéktalanul tájékoztatja az elnököt, aki az ügyben a feltételeknek megfelelő eseti helyettest jelöl ki.

2.3.4. Az elnök biztosítja az adatvédelmi tisztviselő és a helyettese számára a hozzáférést és a megfelelő jogosultságokat a feladatai végrehajtásához szükséges elektronikus rendszerekhez, iratokhoz, egyéb adatokhoz, valamint a rendelkezésére bocsátja a feladatai ellátásához és szakmai ismeretei naprakészen tartásához szükséges eszközöket és erőforrásokat.

2.3.5. Az Alkotmánybíróság adatvédelmi tisztviselője feladatait más, a munkaköri leírásában meghatározott kötelezettségei mellett, attól függetlenül köteles ellátni, az adatvédelmi tisztviselői tisztségével összefüggő kötelezettségei és feladatai ellátása során nem utasítható, és e tisztségének ellátásával kapcsolatban közvetlenül az elnöknek felel.

2.3.6. Amennyiben az adatvédelmi tisztviselő összeférhetetlenséget állapít meg valamely általa ellátandó feladattal összefüggésben, úgy erről köteles haladéktalanul értesíteni az elnököt, és e feladatok kapcsán a jogszerű adatkezelés feltételeinek ellenőrzését az elnök döntése alapján köteles a gazdasági főigazgatónak vagy a helyettesítésre kijelölt foglalkoztatottnak delegálni.

2.3.7. Az adatvédelmi tisztviselő a GDPR 39. cikkében foglalt feladatai mellett

- a) vezeti az Alkotmánybíróság adatvédelmi nyilvántartását;
- b) ellenőrzi az Alkotmánybíróságnál az adatvédelmi és adatbiztonsági követelmények teljesítésülését, különösen érintettől érkező, az Alkotmánybíróság adatkezelését érintő panasz, vagy adatvédelmi incidens bekövetkezése esetén;
- c) közreműködik az adatvédelmi incidens kezelésében, kivizsgálásában, és a vizsgálat eredménye alapján az adatvédelmi incidenst a GDPR 33. cikke szerint bejelenti a felügyeleti hatóság részére;
- d) a személyes adatok kezelését igénylő új tevékenység esetén előzetesen is véleményezi a tervezett adatkezelést;
- e) megvizsgálja az Alkotmánybíróság által tervezett vagy módosuló adatkezelések érintettekre gyakorolt kockázatát, szükség esetén adatvédelmi hatásvizsgálatot kezdeményez és közreműködik annak lefolytatásában;
- f) adatvédelmi szempontból véleményezi az adatfeldolgozóval, közös adatkezelővel vagy más önálló adatkezelővel kötendő megállapodást;
- g) új adatkezeléssel járó tevékenység tervezése vagy valamely adatkezelés körülményeinek változása esetén megvizsgálja, hogy szükséges-e azzal kapcsolatban adatkezelési tájékoztató, új adatvédelmi nyilvántartás bejegyzés, vagy más dokumentáció összeállítása, illetőleg a már létező dokumentum módosítása;
- h) kezdeményezi az Alkotmánybíróság munkatársainak az adatvédelemmel, információbiztonsággal, valamint az iratkezeléssel összefüggő képzését, részt vesz az ilyen képzéssel kapcsolatos feladatok ellátásában, kijelölés esetén képzést tart;
- i) elősegíti az érintetteket megillető jogok gyakorlását, valamint előkészíti az Alkotmánybírósághoz érkező, érintetti joggyakorlásra irányuló beadványokra összeállított válaszok tervezetét.

2.3.8. A Szabályzat hatálya alá tartozó adatkezelés érintettje a személyes adatai kezeléséhez és jogai gyakorlásához kapcsolódó bármely kérdésben – a hivatali út betartása nélkül, közvetlenül és szabadon megválasztott kapcsolattartási mód szerint – az adatvédelmi tisztviselőhöz fordulhat.

2.3.8.1. Az érintettek panaszt tehetnek az adatvédelmi tisztviselőnek bármely általuk észlelt, az Alkotmánybíróság működését érintő adatvédelmi probléma miatt, amely panaszt, amennyiben annak kivizsgálásához szük-

séges minden releváns információ rendelkezésre áll, az adatvédelmi tisztviselő köteles 15 napon belül kivizsgálni, és a vizsgálat eredményéről értesíteni az érintettet.

2.3.8.2. Saját helyzetéből fakadó okokra hivatkozva bármely érintett jogosult kérni, hogy az adatvédelmi tisztviselő ne fedje fel kilétét az elnök, vagy bármely más foglalkoztatottja előtt. Az adatvédelmi tisztviselő a kérésnek köteles eleget tenni, még akkor is, ha ennek hiányában a panaszolt adatvédelmi probléma nem orvosolható, azonban erről köteles tájékoztatni az érintettet.

2.3.9. Az adatvédelmi tisztviselő jogosult

- a) tájékoztatást, felvilágosítást kérni minden, e Szabályzat hatálya alá tartozó adatkezelésről;
- b) minden, e Szabályzat hatálya alá tartozó adatkezelést vizsgálni és minden olyan helyiségbe belépni, ahol adatkezelés folyik;
- c) tanácskozási és véleményezési joggal részt venni minden olyan fórumon, ahol a feladatai ellátásával összefüggő kérdések szerepelnek a napirenden,
- d) javaslatot tenni közvetlenül az elnöknek valamely személyes adatok kezelését érintő kérdésben.

2.3.10. Az adatvédelmi tisztviselő az ellenőrzései kapcsán és a 2.3.8. pont szerinti vizsgálatával összefüggésben a fentiek mellett

- a) felszólíthatja az adatkezelésben résztvevő foglalkoztatottat a jogszerű állapot helyreállítására;
- b) kezdeményezheti az elnöknel a vonatkozó adatvédelmi előírások, valamint a kialakult adatkezelési gyakorlat felülvizsgálatát és átalakítását, vagy az adatkezelést érintő más szükséges intézkedések megtételét.

3. A beépített és alapértelmezett adatvédelem elvének érvényesülése az Alkotmánybíróságnál

3.1. Adatkezelés kialakításával összefüggő kötelezettségek

3.1.1. A személyes adatok kezelésével járó új tevékenység megkezdése, vagy a folyamatban lévő adatkezelési tevékenységekkel kapcsolatos módosítások hatálybalépése előtt az SZMSZ alapján a feladat ellátásáért felelős szervezeti egység vezetője kezdeményezi az adatvédelmi tisztviselőnél az adatkezelés jogszerű kialakítása, illetve az elszámoltathatóság elvének történő megfelelés érdekében szükséges és arányos intézkedések meghozatalát.

3.1.2. A megkeresésben az adatkezeléssel járó feladat ellátásáért felelős szervezeti egység vezetője rögzíti a tervezett adatkezelés legfontosabb jellemzőit, úgy mint az adatok kezelésére okot adó körülményt, vagy jogszabályi rendelkezést; a feladat ellátásához szükséges adatköröket és azok tervezett forrását vagy az adatok biztonsága, valamint az érintettekre nézve azonosított kockázatok csökkentése érdekében tervezett intézkedéseket.

3.1.3. Az adatvédelmi tisztviselő érdemben megvizsgálja a megkeresést, aki szükség esetén az előterjesztő szervezeti egységgel történő konzultáció, az értesítés kiegészítése vagy pontosítására történő felhívást követően – javaslatot tesz az elnöknek

- a) az ahhoz kapcsolódóan szükségesnek tartott további szervezési és technikai intézkedésekre, vagy a GDPR 5. cikkében foglalt alapelveknek megfelelő adatkezelés kialakításának szempontjaira nézve;
- b) a kapcsolódó adatvédelmi hatásvizsgálat szükségessége kapcsán;
- c) az ahhoz kapcsolódó adatkezelési tájékoztató tartalmára és esetleges közzétételére vonatkozóan.

3.1.3.1. Ha a tervezett adatkezelés kapcsán alkalmazandó az Infotv. 5. § (5) bekezdésében meghatározott rendszeres felülvizsgálati kötelezettség – mivel az Alkotmánybíróság közfeladatát megállapító uniós jog, törvény, vagy helyi önkormányzat rendelete az adatkezelés időtartamát vagy szükségessége időszakos felülvizsgálatát nem tartalmazza – a javaslatnak a rendszeres felülvizsgálat lefolytatásának időpontjára és módjára is ki kell, hogy térjen.

3.1.3.2. A 3.1.3. pont szerinti javaslat kapcsán az elnök által hozott döntésről az adatvédelmi tisztviselő tájékoztatja a személyes adatkezeléssel járó feladat ellátásáért felelős önálló szervezeti egység vezetőjét.

3.1.4. Kizárólag akkor hivatkozható az Alkotmánybíróság adatkezelési tevékenysége kapcsán a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti jogalap helyett más, a GDPR 6. cikkében foglalt jogalap, ha az adatkezelési tevékenység nem szükséges az Alkotmánybíróság közfeladatának ellátásához, vagy közhatalmi tevékenységének gyakorlásához.

3.1.5. A 3.1.4. pontban foglaltakon túl is kizárólag akkor képezheti az Alkotmánybíróság adatkezelésének jogalapját a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti érintetti hozzájárulás, ha az adatkezelés vonatkozásában igazolható módon nincs az érintett és az Alkotmánybíróság között egyértelműen egyenlőtlen viszony, továbbá

szervezési és technikai intézkedésekkel biztosítható, hogy az érintett hozzájárulását bármikor ugyanolyan könnyen visszavonhassa, ahogy azt megadta.

3.1.6. Személyes adatokat továbbítani kizárólag pontosan meghatározott és jogszerű célból, a konkrét esetben közvetlenül hivatkozható jogalap birtokában lehetséges, és a továbbítandó adatok körét az alkalmazandó jogszabályi követelményeket és az iratkezelésre vonatkozó belső előírásokat is mérlegelve az adatkezelés céljához szükséges körre kell szűkíteni.

3.2. Adatbiztonsági követelmények

3.2.1. Az Alkotmánybíróság a kezelésében lévő adatok, információk és az elektronikus információs rendszerek által nyújtott vagy azon keresztül elérhető szolgáltatások bizalmasságát, sértetlenségét és rendelkezésre állását, valamint az elektronikus információs rendszer elemeinek sértetlenségét és rendelkezésre állását személyes adatok bizalmasságát, sértetlenségét és rendelkezésre állását biztosítandó, az érintettekre nézve megjelenő kockázatokkal arányos, a technológiai fejlődés szempontjából naprakész, zárt, teljes körű és folytonos adminisztratív, logikai és fizikai védelmi intézkedéseket alkalmaz.

3.2.2. Az alkalmazott védelmi intézkedések naprakészen tartása érdekében az SZMSZ szerinti feladatkörük kapcsán az önálló szervezeti egységek vezetői és az adatvédelmi tisztviselő írásban javaslatot tehet azok pontosítására vagy fejlesztésére az elnökek.

3.2.3. Az Alkotmánybíróságnál foglalkoztatottak a náluk lévő, személyes adatnak minősülő adatokat tartalmazó iratokat kötelesek munkaidőn túl – és amelyeket lehetséges munkaidőben is – szekrénybe zárva tartani; az asztalon és az irodában egyéb helyen hivatalos iratok csak a munkavégzés céljából és annak időtartama alatt tárolhatók.

3.2.4. Az Alkotmánybíróság feladatellátásával összefüggő személyes adatokat is tartalmazó iratot vagy adathordozót az Alkotmánybíróság épületéből kivinni jogszabály előírása alapján, bíróság vagy hatóság kötelező rendelkezése esetén, vagy a szervezeti egység vezetőjének engedélyével munkaköri feladat ellátásának céljából lehet. A foglalkoztatott ez esetben is köteles gondoskodni az adatbiztonsági követelmények megvalósulásáról.

3.2.5. Az Alkotmánybíróság közös használatú helyiségeiben és közös használatú eszközei kapcsán – így különösen nyomtatók, másológépek, irattárolók esetében – a személyes adatok célhoz kötött felhasználását, valamint integritását és bizalmas jellegét garantáló további előírásokat az érintett önálló szervezeti egység vezetője jogosult a foglalkoztatottak számára meghatározni.

3.2.6. Az Alkotmánybíróságnál szakmai gyakorlatot teljesítő személy az Alkotmánybíróság kezelésében lévő irathoz kizárólag titoktartási nyilatkozat aláírását, továbbá a kezelt adatok biztonságát garantáló szervezési és műszaki intézkedések kialakítását követően férhet hozzá.

3.2.7. Az iratbetekintés jogának gyakorlására az Alkotmánybíróság eljárásának befejezését követően személyesen, vagy jogi képviselő útján van helye az Alkotmánybíróság Ügyrendjében foglaltaknak megfelelően.

3.2.7.1. Az érintett vagy képviselője betekintési jogának gyakorlása során úgy kell eljárni, hogy ez által mások jogai ne sérülhessenek (a más személyre vonatkozó személyes, vagy védett adatokat adott esetben ki kell takarni vagy más módon felismerhetetlenné tenni). Ugyanígy kell eljárni a másolat, kivonat készítésekor is.

3.2.7.2. A bizonyítási eljárás során keletkezett iratokba történő betekintési jog gyakorlása során – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 57. § (8) bekezdésére tekintettel – érintettnek kell tekinteni az indítványozót és az ellenérdekű felet.

3.2.8. A személyes adatokat tartalmazó iratokat, amelyekre nézve az adatkezelés célja megszűnt haladéktalanul, illetve a mindenkor hatályos irattári tervben előírt megőrzési határidő leteltével meg kell semmisíteni, elektronikus iratok esetében a személyes adatokat törölni kell, a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény szerint levéltárba adandó iratokban foglalt adatok és a jogszabálynál fogva kezelendő személyes adatok kivételével.

3.2.9. Az iratok megsemmisítéséről, az adatok törléséről szükséges biztonsági intézkedések mellett kell gondoskodni. E rendelkezést az Alkotmánybíróság iratkezelési szabályzatának és irattári tervének az ügyiratok selejtezésére és levéltárba adására vonatkozó rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

3.3. Az adatkezelési műveletek átláthatóságára vonatkozó követelmények

3.3.1. Az Alkotmánybíróság az adatkezelési tevékenységeire vonatkozóan az adatkezelés érintettje számára világos, könnyen értelmezhető és átlátható módon, az adatkezelés céljai mentén a GDPR 13–14. cikke szerinti tartalommal szükséges az adatkezelési tájékoztatókat állít össze.

3.3.2. Az adatkezelési tájékoztatókban foglaltak tartalmi megfelelőségét, naprakészségét és elérhetőségét az adatvédelmi tisztviselő köteles figyelemmel kísérni.

3.3.3. A kizárólag az Alkotmánybíróság foglalkoztatottjait érintő adatkezelési célok kapcsán összeállított adatkezelési tájékoztatókat az Alkotmánybíróság székhelyén elérhető zárt informatikai rendszerében kell a foglalkoztatottak számára elérhetővé tenni.

3.3.4. A foglalkoztatotti jogviszonyt létesítő személyeket a belépéskor szükséges tájékoztatni az őket érintő adatkezelési tájékoztatók elérhetőségéről.

3.3.5. Az Alkotmánybíróság székhelyén személyesen megjelenő érintetteket, a rájuk vonatkozó adatkezelésekről az Alkotmánybíróság beléptető pontjánál elérhető papíralapú adatkezelési tájékoztató, valamint figyelemfelhívó jelzés útján kell tájékoztatni. Emellett szükség esetén, így különösen látássérültek vagy olvasási, szövegértési képességükben korlátozott érintettek esetében szóbeli tájékoztatás nyújtása is kötelező.

3.3.6. A 3.3.3. és 3.3.5. pontban nem szabályozott érintetti kör esetében az Alkotmánybíróság a honlapján, az „Adatkezelési tájékoztatók” cím alatt közzétéve bocsátja az érintettek rendelkezésére a szükséges tájékoztatást.

3.4. Az adatkezelési tevékenységek nyilvántartása

3.4.1. Az Alkotmánybíróság adatvédelmi tisztviselője elektronikusan, kizárólag az Alkotmánybíróság székhelyén elérhető zárt informatikai rendszerben vezeti az Alkotmánybíróság adatkezelési tevékenységeinek nyilvántartását.

3.4.2. Az adatkezelési tevékenységek nyilvántartása az adatkezelési célok mentén, a GDPR 30. cikke által meghatározott tartalommal összeállított nyilvántartás bejegyzésekből áll, amelynek összhangban kell lennie a kapcsolódó adatkezelési tájékoztatókban foglaltakkal. A nyilvántartás aktualizálását, szükséges módosítását az adatvédelmi tisztviselő végzi.

3.5. Az adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatása

3.5.1. Amennyiben egy tervezett adatkezelés kapcsán az adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatásának GDPR 35. cikkében foglalt feltételei fennállnak – mivel annak jellege, hatóköre, körülményei és céljai, vagy az alkalmazott technológiai megoldások kapcsán az valószínűsíthetően magas kockázattal jár az érintettre nézve, vagy a tervezett adatkezelés a felügyeleti hatóság által a GDPR 35. cikk (4) bekezdése szerint összeállított jegyzékében szerepel – az adatvédelmi tisztviselő írásban kezdeményezi annak lefolytatását az elnöknél.

3.5.2. Az adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatásának GDPR 35. cikkében foglalt feltételei fennállásának vizsgálata keretében figyelemmel kell lenni arra is, hogy alkalmazható-e valamely, a lefolytatás kötelezettsége alóli kivétel szabály, így különösen a kötelező adatkezelést előíró jogszabály kapcsán készült-e adatvédelmi hatásvizsgálat, illetve elérhető-e azonos tárgyban készült adatvédelmi hatásvizsgálat.

3.5.3. Az 3.5.1. szerinti feljegyzés tartalmazza

- a) az adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatására okot adó legfontosabb szempontokat;
- b) az alkalmazni javasolt módszertan megjelölését;
- c) az adatvédelmi hatásvizsgálatba bevonni tervezett szervezeti egységeket és személyeket;
- d) a tervezett adatkezelés érintettjei véleményének kikérése kapcsán javasolt megoldást, vagy annak jogszerű mellőzésére okot adó körülményeket;
- e) amennyiben az előre megítélhető, a hatásvizsgálat lefolytatásának tervezett időrendjét.

3.5.4. Az elnök kikéri az adatvédelmi tisztviselő álláspontját az adatvédelmi hatásvizsgálat szükségessége kapcsán, majd elrendeli az adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatását vagy írásban rögzíti mellőzésének okait.

3.5.5. Az adatvédelmi hatásvizsgálatot az elnök által kijelölt foglalkoztatottak (a továbbiakban: munkacsoport) végzik.

3.5.5.1. Az Európai Adatvédelmi Testület által elfogadott – vagy a GDPR alkalmazandóvá válását követően fenntartott –, az adatvédelmi hatásvizsgálatra vonatkozó hatályos iránymutatásban foglalt szempontokat és eljárásrendet a munkacsoport köteles figyelembe venni.

3.5.5.2. A munkacsoport az adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatását követően megállapításairól és javaslatairól összefoglaló jelentést készít az elnöknek. A munkacsoport tevékenysége során keletkezett iratanyag a jelentés kivételével döntés-előkészítő iratnak minősül.

3.5.5.3. Az adatvédelmi hatásvizsgálatot lefolytató munkacsoport munkáját az adatvédelmi tisztviselő, a gazdasági főigazgató – és amennyiben az adatkezelés elektronikus információs rendszert is érint, az elektronikus in-

formációs rendszer biztonságaért felelős személy – segíti. Véleményüket legalább a kockázatelemzés, a tervezett intézkedések és az összefoglaló jelentés kapcsán ki kell kérni.

3.5.6. Az adatvédelmi hatásvizsgálatról készült jelentést és a kapcsolódó véleményeket az elnök részére írásban kell előterjeszteni. A tervezett adatkezelés nem kezdhető meg, amíg az elnök el nem fogadja

a) az adatvédelmi hatásvizsgálat eredményes lezárultáról, és az abban a kockázatok csökkentését szolgáló intézkedések bevezetéséről és az adatkezelés jóváhagyásáról szóló jelentést, vagy

b) az adatvédelmi hatásvizsgálat mellőzésének, vagy megszüntetésének okait tartalmazó jelentést.

3.5.7. Amennyiben jogszabály valamely, az Alkotmánybíróság által tervezett adatkezelés kapcsán a GDPR 36. cikke szerinti előzetes konzultációt írna elő, vagy az adatvédelmi hatásvizsgálatot lefolytató munkacsoport annak szükségessége mellett dönt, az elnök eseti jelleggel jelöli ki az abban az Alkotmánybíróság nevében eljáró személyeket úgy, hogy a munkacsoportban résztvevő személyek és a tervezett adatkezeléssel érintett önálló szervezeti egység foglalkoztatottjai abban nem járhatnak el.

4. Az adatvédelmi incidensek kezelésével kapcsolatos feladatok

4.1. Amennyiben az Alkotmánybíróság foglalkoztatottja adatvédelmi incidens bekövetkezésének gyanúját észleli, haladéktalanul tájékoztatja arról az adatvédelmi tisztviselőt. Az adatvédelmi tisztviselő által kijelölt foglalkoztatott a jelzést követően azonnal tájékozik az eset lényeges körülményeiről és azt követően haladéktalanul írásban értesíti az adatvédelmi tisztviselőt legalább:

a) az adatvédelmi incidens jellegéről, ideértve különösen az észlelés és bekövetkezés feltételezett időpontjáról, az érintett rendszer vagy irat megjelöléséről;

b) a valószínűsíthetően érintett személyek köréről;

c) a valószínűsíthetően érintett személyes adatok kategóriáról, nagyságrendjéről;

d) az általa javasolt halaszthatatlan intézkedésekről;

e) megítélése szerint az érintettek jogaira és szabadságaira gyakorolt hatásának súlyosságáról,

f) az általa javasolt további intézkedésekről.

4.2. Az adatvédelmi tisztviselő soron kívül gondoskodik az adatvédelmi incidens érintettekre nézve megjelenő hatásainak csökkentését szolgáló intézkedések megtételéről.

4.3. Az adatvédelmi tisztviselő megvizsgálja a 4.1. pont szerinti értesítésben foglaltakat, és az adatvédelmi incidens lehetséges hatásainak felmérése és megállapítása érdekében szükség szerint bevonja az Alkotmánybíróság információbiztonságért felelős vezetőjét, a gazdasági főigazgatót vagy az adatvédelmi incidenssel érintett szakterület tekintetében szakértelemmel rendelkező személyeket is.

4.4. Abban az esetben, ha az adatvédelmi incidens feltételezhetően az Alkotmánybíróság által üzemeltetett elektronikus információs rendszerek biztonságával összefüggésben következett be, az adatvédelmi tisztviselő az Alkotmánybíróság elektronikus információbiztonságért felelős vezetője felé köteles jelezni a bejelentést. Az Alkotmánybíróság elektronikus információbiztonságért felelős vezetője a jelzést követően köteles haladéktalanul véleményt összeállítani az adatvédelmi tisztviselő részére arról, hogy az adatvédelmi incidens valóban érinti-e az informatikai rendszer biztonságát, és ismerteti az ezzel kapcsolatos javasolt, valamint megtett intézkedéseket.

4.5. Amennyiben az adatvédelmi incidens az Alkotmánybíróság által igénybe vett adatfeldolgozó tevékenységével kapcsolatban következett be, az adatvédelmi incidens körülményeinek, és az azzal összefüggő lehetséges kockázatok és hatások kivizsgálásába az adatfeldolgozó képviselőjét is be kell vonni.

4.6. Az adatvédelmi tisztviselő a 4.3. pont szerinti vizsgálata keretében mérlegeli az adatvédelmi incidens következtében az érintettek nézve megjelenő kockázatokat. Ennek során legalább a következőket veszi figyelembe:

a) az adatvédelmi incidens jellegét;

b) az érintettek körét, hozzávetőleges számukat;

c) az incidenssel érintett adatok kategóriáit, az érintett különleges adatokat és a GDPR preambuluma (75) bekezdése szerinti szenzitív adatokat és azok hozzávetőleges számát, illetve nagyságrendjét;

d) az adatvédelmi incidensből eredő, valószínűsíthető következményeket;

e) minden, az adatvédelmi incidens megoldására tett vagy tervezett intézkedést, ideértve az adatvédelmi incidensből eredő esetleges hátrányos következmények enyhítését célzó intézkedéseket;

f) az elektronikus információbiztonságot is érintő incidensek esetén az elektronikus információbiztonságért felelős szervezeti egység vezetője által azonosított további kockázatot;

g) az adatvédelmi incidensek kezelése és a kapcsolódó kockázatok mérlegelése tárgyában az Európai Adatvédelmi Testület által elfogadott – vagy a GDPR alkalmazandóvá válását követően fenntartott – iránymutatást;

h) az adatkezelés kapcsán korábban lefolytatott adatvédelmi hatásvizsgálat dokumentációját.

4.7. Az adatvédelmi tisztviselő a GDPR 33. cikk (1) bekezdésében meghatározott bejelentési kötelezettség határidőben történő teljesítésének sérelme nélkül, írásban, sürgős esetben szóban tájékoztatja az elnököt az adatvédelmi incidens kapcsán tett megállapításairól és az érintettre nézve megjelenő valószínűsített kockázatokról, valamint javaslatot állít össze az adatvédelmi incidens kapcsán teendő intézkedésekről.

4.8. A szóban nyújtott tájékoztatást és a kezelésre vonatkozó javaslatokat az adatvédelmi incidens elhárítását követően kell írásba foglalni.

4.9. Amennyiben az elnök a kapott tájékoztatás alapján úgy ítéli meg, hogy az adatvédelmi incidens valószínűsíthetően kockázattal jár a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve, az adatvédelmi tisztviselő a GDPR 33. cikk (3) bekezdése szerinti tartalommal bejelenti azt a felügyeleti hatóság által vezetett nyilvántartásba.

4.10. Amennyiben a 4.3. pont szerinti vizsgálatot az adatvédelmi tisztviselő véleménye szerint

a) nem lehet 72 órán belül teljeskörűen lefolytatni, vagy

b) nem lehet megállapítani egyértelműen a rendelkezésre álló adatok alapján az adatvédelmi incidenssel érintettek körét, az azzal érintett adatkört, vagy az adatvédelmi incidens bekövetkezésének valamennyi más lényeges körülményét, úgy az adatvédelmi tisztviselő a rendelkezésre álló adatok alapján, szakaszos bejelentésre tesz javaslatot az elnök részére. A hiányzó adatok megállapítását követően az adatvédelmi tisztviselő intézkedik a teljes bejelentés benyújtása iránt.

4.11. Amennyiben az elnök az adatvédelmi tisztviselő tájékoztatása alapján úgy ítéli meg, hogy az adatvédelmi incidens valószínűsíthetően magas kockázattal jár a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve, vagy az esemény egyéb körülményei alapján azt szükségesnek látja, a GDPR 34. cikk (3) bekezdésében felsorolt esetek kivételével elrendeli az érintettek tájékoztatását az adatvédelmi incidens kapcsán.

4.12. Amennyiben az adatvédelmi incidenssel érintett természetes személyek tájékoztatására – különösen az érintettek köre vagy a kapcsolattartási adatok biztonságának sérülése miatt – észszerű módon nincs lehetőség, úgy az adatvédelmi tisztviselő az adatvédelmi incidens főbb jellemzőire vonatkozó értesítés soron kívüli közétételét kezdeményezi az Alkotmánybíróság honlapján.

4.13. Az adatvédelmi tisztviselő a bekövetkezett adatvédelmi incidensekről a GDPR 33. cikk (5) bekezdése szerint, személyes adatokat nem tartalmazó, az Alkotmánybíróság székhelyén elérhető zárt elektronikus információs rendszerben vezet nyilvántartást, amely tartalmazza legalább

a) az adatvédelmi incidenssel érintett irat vagy nyilvántartás, elektronikus információs rendszer megjelölését vagy azonosítóját;

b) az incidens észlelésének időpontját és a bekövetkezésének megállapított vagy valószínűsített időpontját;

c) az érintett személyes adatok körét;

d) az incidens hatásait, következményeit, valamint az orvoslásukra tett intézkedéseket;

e) annak ténye, hogy az adatvédelmi incidenst bejelentették a felügyeleti hatóságnak, vagy annak rövid indokolását, ami miatt nem jelentették be.

5. Az érintetti joggyakorlás biztosítására vonatkozó előírások

5.1. Az Alkotmánybíróság – a GDPR 5. cikkében foglalt adatkezelési elvek sérelme nélkül, a GDPR 32. cikke szerinti technikai és szervezési intézkedések végrehajtása mellett – az Alkotmánybíróság adatkezelésére vonatkozó, érintetti joggyakorlásra irányuló minden beadvány kapcsán – a GDPR 13–14. cikk szerinti tájékoztatás kivételével – esetileg és érdemben vizsgálja azt, hogy elsősorban a kérelmet benyújtó természetes személy kilétével, másodsorban az adatkezelés érintettje az Alkotmánybíróság általi azonosításával kapcsolatban merülhetnek-e fel kétségek.

5.1.1. Az Alkotmánybíróság az ellenkező bizonyításáig a kérelmet előterjesztő személy megfelelő azonosításának ismeri el a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 34. §-a szerint megvalósuló beadványokat, a teljes bizonyító erejű magánokiratokban foglalt postai úton előterjesztett és az érintett azonosításához szükséges adatokat tartalmazó kérelmeket, valamint az Alkotmánybíróság kezelőirodája munkatárának a személyazonosság okirattal történő előzetes igazolását követően személyesen átadott beadványokat.

5.1.2. Amennyiben egy érintetti joggyakorlásra irányuló beadvány kapcsán a kérelmet benyújtó természetes személy kilétével kapcsolatban nem merül fel kétség, azonban az Alkotmánybíróság által kezelt adatok körében

megállapítást nyer, hogy az érintett nem azonosítható, – így különösen mert az Alkotmánybíróság adatkezelésének célja nem teszi szükségessé az érintettnek az Alkotmánybíróság általi azonosítását és bizonyítani tudja, nincs abban a helyzetben, hogy azonosítsa az érintettet – erről haladéktalanul írásban tájékoztatja a kérelmet benyújtó személyt.

5.1.3. Abban az esetben, ha a kérelmet előterjesztő személy megfelelő azonosítására nem alkalmas beadvány érkezik az Alkotmánybírósághoz, és abban valamely érintett kapcsolattartási adataira vonatkozó helyesbítéshez való jog gyakorlására irányuló kérelem van, az Alkotmánybíróság hivatalból is köteles vizsgálni, hogy az általa kezelt kapcsolattartási adatok naprakészek-e. A pontosság elvének történő megfelelés érdekében különösen az Alkotmánybíróság által kezelt adatok összevetése lehet indokolt a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban nyilvántartott és a Rendelkezési Nyilvántartásban szereplő adatokkal.

5.2. Az érintetti jogok gyakorlására irányuló kérelem elintézésébe az adatvédelmi tisztviselőt be kell vonni. Az Alkotmánybírósághoz bármely módon – akár nem hivatalos elérhetőségein keresztül, vagy nem megfelelő módon, esetleg formában – előterjesztett, érintetti joggyakorlásra irányuló kérelmet köteles az azt fogadó önálló szervezeti egység vezetője soron kívül az adatvédelmi tisztviselő részére is továbbítani.

5.3. Az érintetti joggyakorlásra utaló beadványok kapcsán – az adatvédelmi tisztviselő bevonásával – mindekelőtt meg kell állapítani, hogy abban az általános adatvédelmi rendelet szerinti valamely érintetti jogot, különösen a GDPR 15. cikke szerinti hozzáférési jogot, vagy más, iratbetekintési jogát kívánja-e gyakorolni az indítványozó, illetve beadványozó, esetleg közérdekű adatigénylést kíván-e előterjeszteni.

5.4. Az Alkotmánybíróság a hozzáférési jog biztosítása során a harmadik fél jogainak védelmét szem előtt tartva jár el az adatokról készített másolat és az azokba történő betekintés biztosítása során is.

5.5. Az Alkotmánybíróság indokolatlan késedelem nélkül és a lehető legrövidebb időn belül, de legkésőbb az azonosítható érintettől származó kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet a jogai gyakorlására irányuló kérelme nyomán hozott intézkedésekről.

5.6. Amennyiben annak a GDPR 12. cikkében foglalt feltételei fennállnak, a válaszadás határideje az elnök döntése szerint további két hónappal meghosszabbítható, azonban ennek megítélése kapcsán részére az 5.5. pont szerinti határidőn belül, írásban kell igazolni a késedelem okait, és előterjeszteni a hosszabbítás kapcsán az érintettnek nyújtandó tájékoztatás tervezetét.

5.7. Az elektronikus úton biztonságosan nem továbbítható személyes adatokat az Alkotmánybíróság postai úton, tértivevényes küldeményben, papír alapú vagy elektronikus adathordozón küldi meg az érintett részére, vagy külön kérésére jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett azt személyesen adja át.

6. Záró rendelkezés

E szabályzat 2026. április 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Alkotmánybíróság Hivatalának XXV-1/2040-0/2016. iktatószámú adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzata.

Budapest, 2026. március 18.

Dr. Polt Péter s. k.,
elnök

Alkotmánybírósági ügyszám: XXV/925/2026.

• • •

Az Alkotmánybíróság Határozata az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.

A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, anonimizált változatú szövegét tartalmazza.

Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Szabó Attila, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.escom.hu

Kiadja az Alkotmánybíróság Hivatala, 1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Felelős kiadó: dr. Szabó Attila, az Alkotmánybíróság főtítkára

Internet: www.alkotmanybirosag.hu • E-mail: tajekoztatas@mkab.hu

HU ISSN 2062-9273